

ΙΟΥΔΙΟΣ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Ὁ λόγος τοῦ Βασιλέως στὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	15
Ἐνα κορίτσι πού ἤρθε ἀπὸ μακριὰ	L. Gaulon 20
Τὸ ἡμερολόγιο πρέπει νὰ ἀλλάξῃ;	L. Donnell 25
Ἐνοχος	H. Myers 30
Προσέξτε τὴν καρδιά σας	Dr Mitiez 33
Ὁ μικρὸς μετὰ τὰ στραγαλᾶκια	Π. Νιρβάνας 37
Ὁ Αἰνσταϊν δὲν μοῦ ἐκρυψε τίποτε	J. Fleisch 39
Γιατὶ χάθηκαν τόσοι «Κομῆτες»	G. Kent 46
Τὰ μικρὰ δικαίωματα μετὰ τὴν μεγάλη ἀξία	E. Καρύδη Ρεμπου 54
Ὁ πόλεμος ἐκτὸς νόμου	Douglas-Mac Arthur 59
Ἡ ἐπιστήμη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀνθρώπου	63
Σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ...	L. Bemelmans 65
Ἡ ἄγνωστη ὁρμὴ	69
Νότιος Πόλος: Τὸ μῆλον τῆς ἔριδος	G. Bright 71
Ἀληθινὸ ἢ ψεύτικον	F. Mathey 76
Ἰπτάμενο σκουῖτερ	J. Haggerty C. Ryan 83
Ζήτημα ἀξιοπρεπείας	85
Κορσεμὸς καὶ ἀνανέωσις τῆς γλώσσας	Σ. Μάνεσης 89
10.000.000 δολλάρια σὲ μιὰ στιγμή	R. Conghlan 93
Ὁ κλέφτης	Θ. Ποταμιάνος 97
Γράμμα πρὸς νεαρὸ κομμουνιστὴ	Λίνα Πάστρα 99
Τεχνητὰ διαμάντια	B. Savignt 103

Τὸ σημειωματάριο τῆς Ε.Δ.Υ.Π. 54, «Τί ἐννοεῖτε ὅταν λέτε;» 68,
«Ποιὸς θὰ βρῇ τὰ περισσότερα;» 102.

ΤΟ ΒΕΛΟΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ἀστυνομικὸ μυθιστόρημα τοῦ Α. Ε. Μαίησον (σελ. 107)

Τὸ ἐξώφυλλό μας: Ἡ καλλιτέχνης τοῦ θεάτρου Τζένη Καρέζη.
Φωτογραφία τοῦ κ. Δ. Χαρισιάδη.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις ἄρθρων καὶ εἰκόνων τῆς «Ἐκλογῆς»
χωρὶς τὴν ἄδεια τῶν συγγραφέων καὶ τῶν ἐκδοτῶν.

"Ἐκλογὴ"

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΕΛΕΝΗ Γ. ΒΛΑΧΟΥ, Μουρούζη 1

Διευθυντὴς Τυπογραφείου: Κ. Ι. ΖΑΓΟΡΙΑΝΙΤΗΣ, Νεοπολέμου 14

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 57, ΑΘΗΝΑΙ. ΤΗΛ.: 57.081

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ἐσωτ. Ἐτησ. 72

Ἐξωτ. Ἐτησ. \$ 4.40

Ἐσωτ. Ἐξάμ. 38

Ἐξωτ. Ἐτησ. £ 1.16.0

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

ΘΕΑΤΡΑ

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Πανεπιστημίου 48
Τηλ. 614.592
Έντος του μηνός

«Επτά χρόνια φαγούρα»

Κωμωδία
Παίζουν: Μελίνα Μερκούρη, Δ. Μυράτ, Β. Διαμαντόπουλος, Βούλα Ζουμπουλάκη, Μαργ. Γεράφδου, Σούλα Αθανασιάδου, Γκέλυ Μαυροπούλου κ.ά.

ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ

Γ' Σεπτεμβρίου 102
Τηλ. 82.134
Έντος του μηνός

«Τò πρώτο ψέμα»

Κωμωδία του Γ. Ρούσσου
Παίζουν: Κατερίνα, Ν. Τζόγιας, Α. Καλλέργης, Δ. Σταρένιος, Τ. Φαρμάκης, Κ. Οικονομίδης, Δ. Κουκής, Μ. Λαλοπούλου, Α. Μιχαήλ, Ε. Εύαγγελίδου, Α. Βλάχου κ.ά.

ΣΑΜΑΡΤΖΗ

Καρόλου 1
Τηλ. 54.755
Συνεχίζει το έργο

«'Ανεργία μηδέν»

Κωμωδία των Ασημακοπούλου — Σπυροπούλου — Παπαδούκα
Παίζουν: Μίμης Φωτόπουλος, Ντίνος Ήλιόπουλος, Τζένη Καρέζη κ.ά.

ΘΕΑΤΡΟΝ

ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΗΠΟΥ

Συνεχίζει το έργο

«'Ερωτόκριτος»

του Βιτσέντζου Κορνάρου
Παίζουν: Ν. Χατζίσκος, Γ. Παππάς, Τίτικα Νικηφοράκη, Χρ. Καλογερίκου, Χρ. Τσαγανέας, Θ. Μορίδης, Δ. Παπαγιαννόπουλος, Α. Ζησιμάτος, Κ. Παππάς, Γ. Βρασιδανόπουλος, Ε. Ξαθάκη, Ρ. Μουσούρη, Σ. Όλύμπιος, Γ. Βλαχόπουλος, Γ. Μετσόλης, Π. Παπαδάκη, Κ. Αγαγιώτου, Χρ. Μπουμπούκης, Δ. Ρώη, Η. Βάχλας, Ν. Δενδρινός, Ρ. Βρεττάκος, Ι. Ρούσσος, Γ. Ρώης, Θ. Ίωαννίδου κ. ά.

Διασκευή: Θεοδ. Ν. Συνοδινού.
Σκηνοθεσία: Ν. Χατζίσκου.
Μουσική: 'Αργύρη Κουνάδη.
Χορογραφία: Γ. 'Ανεμογάνη.

ΓΚΛΟΡΙΑ

Πλατ. 'Αμερικής
Έντος του μηνός

«Δύο άσπρα
τριαντάφυλλα»

της Ντότυ Σμιθ

Παίζουν: Λάμπρος Κωνσταντάρας, Μιράντα, Μαίρη Λεκκοῦ, Κυθέλη Θεοχάρη, 'Ηλίας Σταματίου, Διον. Μηλάς κ.ά.

Σκηνοθεσία: Μάριου Πλωρίτη.
Σκηνογραφίες: Μαριλένας 'Αραβαντινού.

Οι έπιθυμίες

"ΑΛΕΚΤΩΡ"

διαβάζονται
στα μάτια

ΣΟΚΟΛΑΤΑ - ΚΑΚΑΟ - ΠΑΓΩΤΑ

ΟΛΥΜΠΙΑ

Πειραιώς
Τηλ. 41.138
Συνεχίζει το έργο

«Βαθειές είναι οι ρίζες»

Δράμα των Ντ' Υσώ και Γκάου
Παίζουν: Τίτος Βανδής, Βίλμα Κυ-
ρου, Άλ. Παϊζη, Άννα Παπακωνσταν-
τίνου, Π. Σαντοριναίου, Ι. Μχαλόπου-
λος, Κ. Σαντοριναίος, Α. Ντούζος, Κ.
Στράντζαλης, Β. Άνδρονίδης κ.ά.
Σκηνοθεσία: Τ. Βανδής.
Σκηνοκ.: Τάσου Ζωγράφου.

ΡΙΑΛΤΟ

Κυψέλης 54
Τηλ. 80.111
Συνεχίζει το έργο

«Ο κέρβερος»

Κωμωδία του Χρ. Γιαννακόπουλου
Παίζουν: Β. Λογοθετίδης, Ίλια Λι-
θυκού, Δ. Νικολαΐδης, Ε. Πρωτοπαπ-
πας, Θ. Τζενεράλης, Στ. Στρατηγός,
Μ. Παπαδόκης, Γ. Καρέλας, Σμ. Στε-
φανίδου, Ν. Χωραφά, Άννα Ρούσσου,
Μπ. Μωραϊτοπούλου κ.ά.
Σκηνοκ.: Ι. Σίμ.

ΠΕΡΟΚΕ

Όδυσσέως 2
Τηλ. 593.730
Συνεχίζει το έργο

«Βρὲ ποῦ πᾶμε»

Ἐπιθεώρησις
τῶν Ν. Ἐλευθερίου — Κ. Νικολαΐδη—
Ἥλ. Λυμπεροπούλου.
Παίζουν: Κ. Ντιριντάουα, Κούλης
Σπολίγκας, Κ. Χατζηχρήστος, Ἀπ. Γα-
βριηλίδης, Μάγια Μελάγια, Μαίρη Βα-
σιλάκη, Ντόλυ Φλύσκο, Ἀννυ Μπῶλ,
Β. Μεσολογγίτης, Κ. Δούκας κ.ά.

PANTAR

Λεωφ. Ἀλεξάνδρας
Συνεχίζει το έργο

«Νεραντζούλα φουντωτή»

Ἐπιθεώρησις
τῶν Ν. Ἀγυσιού—Κ. Τσάρη
Παίζουν: Μπέμπα Δόξα, Καλὴ Κα-
λὸ, Ν. Βασιταρδῆς, Α. Δανέλλος, Φ.
Ντάβου, Ν. Γκάτσι, Α. Πατρικίου, Ι.
Ντάλ κ.ά.
Μουσική: Ἀκη Συμυρνάου.
Σκηνογραφία: Στ. Δόξα.

ΒΕΜΠΟ

Καρόλου 18
Τηλ. 53.453
Συνεχίζει το έργο

«Διπλοπεννιές»

Ἐπιθεώρησις
τῶν Μ. Τραϊφόρου — Δ. Βασιλεΐδη
Παίζουν: Σοφία Βέμπο, Ἀλίκη Βέ-
μπο, Μαρίκα Νέζερ, Νίκος Σταυρί-
δης, Τ. Μηλιάδης, Κριστιάο κ.ά.
Μουσική: Μ. Θεοφανίδης.

MENTITERANEAN

Φωκίωνος Νέγρη
Τηλ. 83.912
Συνεχίζει το έργο

«Πετροκέρασα»

Ἐπιθεώρησις
τῶν Χρ. καὶ Γ. Γιαννακόπουλου
Παίζουν: Ἀπ. Ἀβδῆς, Μαργ. Λαμ-
πρινού, Γ. Δανῆς, Στ. Ξενίδης, Γ. Λευ-
τερώτης, Γ. Γαβριηλίδης, Ἀλ. Πέτσος,
Ἰντα Χρυσινάκη, Μ. Ρόκ, Μπ. Ἀση-
μακοπούλου, Κ. Ἀργυροῦ, Κρ. Κάρ-
τερ, Μ. Κρεβάτα, Ν. Ντόνοθαν κ.ά.
Σκηνοθετικὴ ἐπιβλεψ.: Ν. Τσιφόρου.
Σκηνογραφίαι: Ν. Ζωγράφου.
Χορογραφίαι: Τ. Βαρούτη.
Ὅρχηστρα: Μ. Σουγούλ—Τάκη Μω-
ράκη.

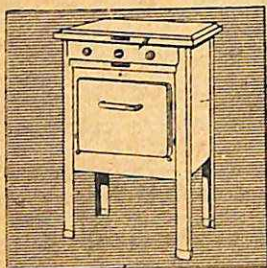
ΠΑΡΑΔΟΘΗΤΕ
στον **ΗΛΙΟ** καὶ τὴ
ΘΑΛΑΣΣΑ
χωρὶς φόβο—

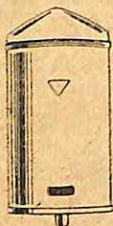
Προηγουμένως ὅμως ἀλει-
φθε με:

- ΛΑΝΟΛΙΝΗ "ΜΕΛΠΑΝ,"
ποὺ σᾶς προστατεύει ἀπὸ τὴν
ἀλμύρα, τὰ ἐγκαύματα, τὶς
παγάδες, τὶς ρυτίδες κ.λ.π.
- Ἡ μέ ΛΑΔΙ "ΜΕΛΠΑΝ,"
ποὺ συγχρόνως σᾶς προστα-
τεύει καὶ σᾶς χαρίζει ἓνα
γρήγορο, ὁμοιόμορφο καὶ
μέ φυσικὴ ἀπόχρωσι
μπρούτζινο χρῶμα.

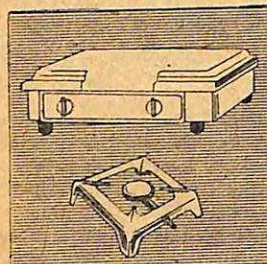
* ΜΗ ΡΙΨΟΚΙΝΔΥΝΕΥΕΤΕ ΧΩΡΙΣ "ΜΕΛΠΑΝ."
* "ΜΕΛΠΑΝ.. - Ο ΦΥΛΑΞ ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΗΣ ΟΜΟΡΦΙΑΣ ΣΑΣ"

Τό δεξί χέρι τής Νοικοκυράς
στήν Κουζίνα. Κουζίνες όλων
τῶν μεγεθῶν, ἐξασφαλίζουν
εὐκόλο, γρήγορο καί καθαρό
μαγείρεμα.

Τό δεξί χέρι τής Νοικοκυράς
μέσα στό σπίτι. Θερμοσίφωνο
SUPERGAS, προσφέρει ἀμέ-
σως ζεστό νερό γιά όλες τίς
ἀνάγκες τοῦ σπιτιοῦ γρήγορα
καί φτηνά.

Τό δεξί χέρι τής Νοικοκυράς
στήν ἐξοχή. Γιατί χάρις στό
SUPERGAS, ἡ παραμονή στήν
ἐξοχή, τό καλοκαίρι, γίνεται
ἐτσι καί γιά τήν Νοικοκυρά
ἀπόλαυσις.

Ὑγραέριον
SUPERGAS

ΕΝΑ ΑΚΟΜΗ ΠΡΟΪΟΝ ΤΗΣ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:

Σ. & Ε. ΜΑΚΡΥΜΙΧΑΛΟΣ & ΣΙΑ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ 21 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 52-705

ΑΔΕΛ

Τό κατάστημα τοῦ νέου βερνίκι με' την

**ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΝΗ
ΔΙΑΥΓΕΙΑ**

Ἡ MISS PEGGY SAGE σᾶς
προσφέρει τό νέο καταπληκτικό
βερνίκι της, προϊόν νέων καί τε-
λειοποιημένων μεθόδων τῶν Ἰν-
στιτούτων της Παρισίων καί Νι-
ας Ὑόρκης.

Ἐπί τέλους τό βερνίκι με' τήν
κρυστάλλινη διαύγεια, πού ἐναρ-
μονίζεται με' τήν τελευταία μόδα
τῶν χρωμάτων πού λανθάρουν οἱ
μεγαλύτεροι οἰκοὶ ραπτικής τῶν
Παρισίων.

Τό PEGGY SAGE πού προσ-
φέρεται σέ κομψότατα φιαλίδιο
τό προτιμοῦν οἱ κομψότερες γυ-
ναῖκες τοῦ κόσμου.

ΠΑΡΙΣΙ • ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ • ΑΘΗΝΑΙ

Peggy Sage

Ἀκοῦτε κάθε Τρίτη, ἀπό τό
Β' Πρόγραμμα Ἀθηνῶν
τὴν ἐκπομπή « 1.000.000
γυναῖκες κι' ἐγώ » πού
σᾶς προσφέρει τό PEGGY
SAGE.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ: ΦΙΛΙΠΠΟΣ Α. ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ

ΛΑΜΑΧΟΥ 3α - ΤΗΛ. 32.936 - ΑΘΗΝΑΙ

Γ1/2

ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ

Ίπποδρομιακές ημέρες 'Ιουλίου 1955
(Ώρα έναρξεως 4.15 μ.μ.)

ΚΥΡΙΑΚΗ	3	'Ιουλίου
ΤΕΤΑΡΤΗ	6	»
ΚΥΡΙΑΚΗ	10	»
ΚΥΡΙΑΚΗ	17	»

Γκράν Πρί (έπαθλον 200.000 δρχ.).
'Απόστασις 2.400 μέτρα. Συμμετέχουν
καθαρόαιμοι 3 και 4 ετών. Θά λειτουργ-
γήση και λαχείον «Σουηποσταίηκ».

ΤΕΤΑΡΤΗ	20	'Ιουλίου
ΚΥΡΙΑΚΗ	24	»
ΤΕΤΑΡΤΗ	27	»
ΣΑΒΒΑΤΟΝ	30	»

ΚΥΡΙΑΚΗ 31 'Ιουλίου. Λήξις πε-
ρίοδου 1954—55. Έναρξις νέας περιό-
δου την 4ην Σεπτεμβρίου.

ΕΚΔΡΟΜΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ
(Λεωφ. 'Αμαλίας 28)

Σαββατοκύριακο 9—10)7: 1) Ναύ-
πακτος με πολυτελή λεωφορεία Πούλ-
μαν. 2) Λειβαδιά — Δίστομο — 'Ασπρα
Σπίτια.

Κυριακή 10)7: Κόρινθος — Παλ. Κό-
ρινθος — Λουτράκι με λεωφ. Πούλμαν.
2) 'Αγκίστρι. 3) Φάρος — Περιστέρια.
4) Κάλαμος — 'Αγ. 'Απόστολοι. 5)
Νιμποριό. 6) Πάρνηθα. 7) Πόρτο Ρά-
φτη. 8) Μεγ. Πεύκο — Φανερωμένη. 9)
'Αγιος 'Ανδρέας. 10) Πόρτο Γερμενό.
11) Λουτρά 'Ωραίας 'Ελένης — Κε-
χρίες (έκδρομη χωρίς δηλώσεις). 12)
Λούτσα — 'Αγ. Σπυρίδων (έκδρομη
μόνο για νέους). 13) Καθούρι (πρωί-
νή).

Σαββατοκύριακο 16—17)7: 1) Ναύ-
πλιο — 'Αστρος — 'Αγιος Πέτρος με
λεωφ. Πούλμαν. 2) Μύκονος — Δήλος.
3) Καλάβρυτα — 'Αγία Λαύρα.

Κυριακή 17)7: 1) Χαλκίδα—Μπορ-
τζι με λεωφ. Πούλμαν. 2) Στύρα. 3)
Πάρνηθα. 4) 'Αγία Μαρίνα. 5) Σού-
νιο. 6) Ζούμπερι. 7) Μέθανα. 8) Σχοι-
νιάς. 9) Νταού Πεντέλη. 10) Σκάλα
'Ωρωπού (έκδρομη χωρίς δηλώσεις).

11) 'Αγκίστρι (έκδρομη για νέους).
12) Μάτι (πρωινή).

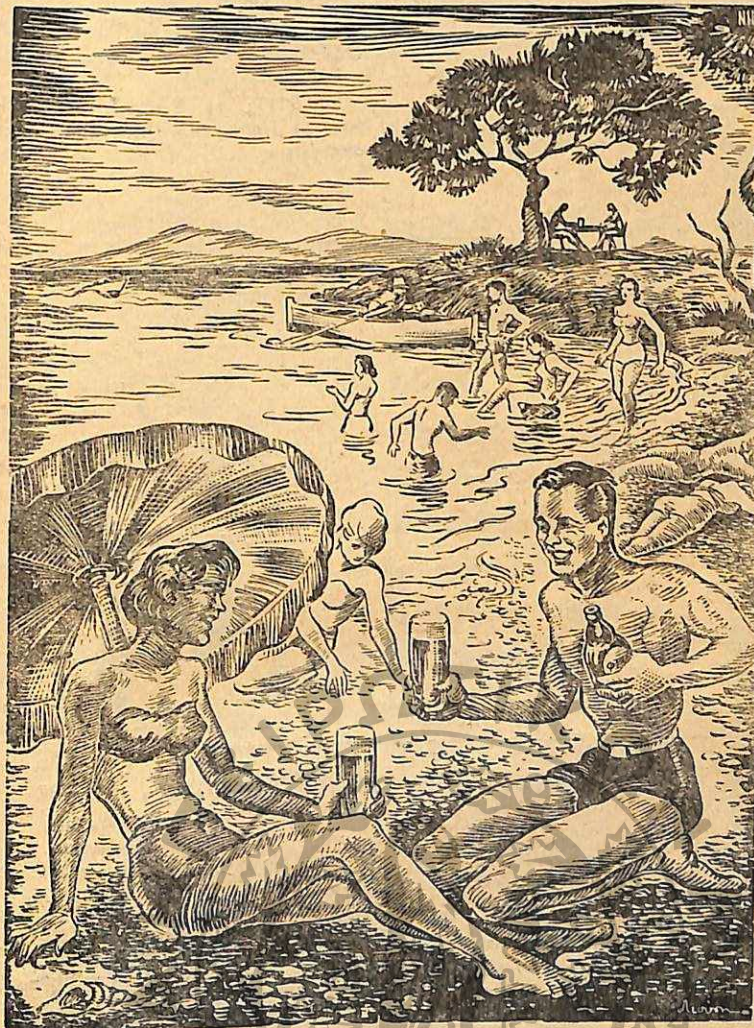
Σαββατοκύριακο 23—24)7: 1) Χαλ-
κίδα — 'Αχμέτ 'Αγιά — Μαντούδι —
Λίμνη. 2) Αίγιο — Σελιανίτικα—Λόγ-
γος με λεωφ. Πούλμαν.

Κυριακή 24)7: 1) Λουτράκι — Λί-
μνη Βουλιαγμένης. 2) Κάρυστος. 3)
Γύρος Σαλαμίνος. 4) Πόρος. 5) Δή-
λεσι. 6) Πάρνηθα. 7) Τύμβος Μαραθώ-
νος — 'Αγ. Παντελεήμων. 8) Πετα-
λιοί — Μαρμάρι — Νιμποριό — Ραφι-
ια με τὸ τουριστικὸ ὑπερωκ. «Βασίλισ-
σα Φρειδερίκη». 9) Ζούγκλα. 10) 'Αγ.
Μηρκούριος. 11) Κινέτα (έκδρομη χω-
ρίς δηλώσεις). 12) Έκδρομη έκπλη-
ξι (μόνο για νέους). 13) Βίρκιζα
(πρωινή).

Σαββατοκύριακο 30—31)7: 1) Νι-
μποριό. 2) Κύμη με λεωφ. Πούλμαν.
Κυριακή 31)7: 1) Σπέτσες. 2) Ναύ-
πλιο — Τολό με λεωφ. Πούλμαν. 3) 'Α-
γία Μαρίνα — 'Αφαία με ναυλωμένο
άπ. 4) Δασκαλειό. 5) Πάρνηθα. 6)
Πόρτο Ράφτη — Πρασιές. 7) Ραφίνα
— Λάκκα. 8) Σούνιο — Λεγριανά. 9)
Λούτσα. 10) Μάτι. 11) Κάλαμος —
'Αγ. 'Απόστολοι (έκδρομη χωρίς δη-
λώσεις). 12) 'Αγία Μαρίνα (έκδρομη

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΖΩΗ

Στην ακρογιαλιά

Γαλάζια δάλασσα, χρυσός ήλιος,
χρυσές αμμουδιές,
χαρούμενα νιάτα και... ΦΙΕ

για νέους). 13) Βουλιαγμένη (πρωϊνή).

μπερι (κατασκήνωσις).

10)7: Πόρος.

17)7: Κάλαμος — 'Αμφιαράειον—'Αγ. 'Απόστολοι.

24)7: Σκινιάς.

30—31)7: α) Σπέτσες — 'Επίδαυρος. β) Πρώτη νυκτερινή έορτή κατασκήνωσις.

ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΣ

ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

('Ακαδημίας 58. Τηλ. 614.330)

2—3)7: 'Εορτή του Φ.Ο.Σ. στο Ζού-

Ραδιοφωνικοί Σταθμοί 'Ελλάδος

	Μήκ. κύμ. Μέτρα
'Αθηνών (μεσαίων)	412
» (Β' Πρόγραμμα)	451
» (Γ' »)	211
» (βραχέων)	31,23—48,56—49,38—42,01
» ('Ενόπλων Δυνάμεων, μεσαίων)	230.7
» (» » βραχέων)	40,43
Βόλου (μεσαίων)	202
Θεσσαλονίκης (μεσαίων)	288
» (Φωνή 'Αμερικής, μεσαίων)	379
» ('Ενόπλων Δυνάμεων, μεσαίων)	298,21
» ('Ενόπλων Δυνάμεων, βραχέων)	42.86
'Ιωαννίνων (» » »)	42.1
Καβάλας (» » »)	39,3
Κοζάνης (» » »)	37,74
Κομοτινής (Ε.Ι.Ρ.)	213
Λαρίσης ('Ενόπλων Δυνάμεων, βραχέων)	44,43
Πατρών (μεσαίων)	198,5
Ρόδου (Ε.Ι.Ρ.)	211,52
Τριπόλεως ('Ενόπλων Δυνάμεων, βραχέων)	47,85
Χανίων (Ε.Ι.Ρ.)	198

Η ΒΡ ΕΛΛΑΔΟΣ ΛΤΔ
προκηρύσσει Φωτο-
γραφικόν Διαγωνι-
σμόν.

Πλήρης κανονισμός
καί ὅλαι αἱ λεπτομέ-
ρειαι περιέχονται εἰς
εἰδικὸν ἔντυπον, ποῦ
διανέμεται ἀπὸ ὅλα
τὰ Πρατήρια τῆς ΒΡ
εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλ-
λάδα ΧΩΡΙΣ ΚΑΜΜΙ-
ΑΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΙΝ
τοῦ αἰτοῦντος.

ΕΛΛΑΔΟΣ ΛΤΔ

Ὁργανισμός διανομῆς τῆς
BRITISH PETROLEUM COMPANY LIMITED

ΤΑ ΑΣΥΓΚΡΙΤΟΥ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΕΙΔΗ

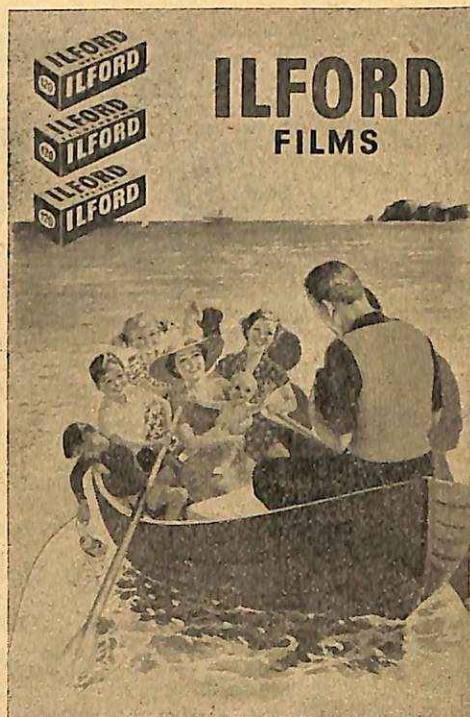
μάρκας

ΙΛΦΟΡΔ

ΠΑΝΤΟΤΕ ΠΡΩΤΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ

ΔΙΕΘΝΗ ΑΓΟΡΑΝ

ΡΟΛΛ ΦΙΛΜ & 35^m

HP3 32°

FP3 29°

Pan. F. 230

Selo 300

ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΟΝ ΦΙΛΜ, ΤΟ ΤΑΧΥΤΕΡΟΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

HPS 37°

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ

Κ. ΚΑΤΣΑΡΗΣ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΥΤΣΗ 3

ΤΗΛ. 22.787 — ΑΘΗΝΑΙ (Κ)

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1. Σ' αὐτὰ ὑπάγεται καὶ τὸ «χρόνου φείδου».
2. Ἀναγράφονται στὰ ληξιαρχικὰ βιβλία. — Ἀκλιτον μόνιον τῆς δημοτικῆς.
3. Ἡχητικῶς καὶ...ὁμηρικῶς, «ἀτιμωρητὴ»! — Ἐπιφανὴς Ἀγγλος φιλόσοφος, τεχνοκρητικὸς καὶ συγγραφεὺς (1819—1900).
4. Τῶν Αἰγυπτίων ἀρχαίος θεός, ταυτιζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα. — Ἐχει χάρον διὰ περισσότερους καθημένους.
5. Εἰσήγαγε τὰ κλάματα εἰς...τὴν πολιτικὴν. — Τὸ σήμα τῆς μεταδίδεται καὶ ραδιοφωνικῶς...καθημερινῶς.
6. Μισὴ ὁμάς... — Ἡ αἰτιατικὴ ἑνὸς μεγάλου λιμένος τῆς Γαλλίας, ἀντιστρόφως.
7. Ἀναγράφεται σὲ γαλλικὲς σαμπάνιες. — Τρέχει (ἀρχ.). — Αὐτὰ δὲν λείπουν ποτὲ ἀπὸ τὰ μεγάλα γεύματα.
8. Μέρος τοῦ ἀρότρου. — Μία τῶν Δωδεκανήσων (αἰτ.).
9. Ἀρχαία αἰτιατικὴ, ἀπαραίτητη σὲ κάθε λογικὸν ὄν ἢ...ἐγγλέζικο ἀπόγευμα. — Μουσικὸς φθόγγος.
10. Ἡ ἐργασία αὐτὴ εἶναι πάντοτε κάπως κουραστικὴ (ἐνάρθως).
11. Ὑποκορ. γυναικεῖον ὀνόματος. — Ἀφειτηρία ζωῆς.
12. Ἐνὰς συχνὰ μὲ τὰ ἐργατικά ἀσχοληθεὶς Ἕλλην πολιτικός.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. Δι' αὐτὴν ἔλεγεν ὁ Ξενοφῶν: «Τῇ ἀχαριστίᾳ ἔπεται ἡ ἀναίσχυντία» (αἰτ.).
2. Αὐτὸ φυγεῖν ἀδύνατον!
3. Ἐνατος Φαραὼ τῆς Ε' δυναστείας, ἡ πυραμὶς τοῦ ὁποῦ ἀνεκαλύφθη τὸ 1881. — Εἶδη μαστιγίων.
4. Προπάτορες τῶν Φινλανδῶν (προφερ. μαζί). — Τροπικὸν μόριον. — Αὐτοὶ εἶχαν πανάρχαιον πολιτισμόν.
5. Ἀόρ. 6' τῆς ὑποτακτ. τοῦ τίθημι. — Λιμὴν τῆς Β. Ἀφρικῆς (ἀντιστρ.). — Μαζὺ μὲ ἕνα πούρο γίνεται...ποτόν.
6. Ἀρχικὰ αὐτοκινήτων τῶν ἐνόπλων δυνάμεων. — Γαλλικὸ ἀνδρικό ὄνομα καὶ πόλις γαλλικῆ. — Ἐκανε ἐπὶ Κατοχῆς ἀριστερὰ κομματικὸ καὶ ὄχι πολιτικόν.
7. Κάδος τῶν ναυτῶν. — Ξενικὸν μέτρον ἐπιφανειῶν.
8. Τὸ ὄνομα μίας ἡρώιδος τοῦ Ρισπέν. — Γνωστὸς ἠθοποιὸς τοῦ κινηματογράφου, πρωταγωνιστῆς τοῦ φιλμ «Παῖδιά χωρὶς ὄνομα».
9. Κοιλὰς τῆς Ἰταλίας πρὸς βορρᾶν τοῦ νομοῦ τῆς Βιτσέντσας. — Βελγικὴ λουτρόπολις.
10. Περίφημη πόλις τῆς ἀρχαίας Κρήτης. — Σύζυγος τοῦ Τίθωνο καὶ μήτηρ τοῦ Μένωνος.
11. Μὲ τὴν δυσδιάκριτος συγγενής.
12. Τὸ ὀνοματεπώνυμον μίας Ἰταλίδος στάρ.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Α	Τ	Ο	Φ	Θ	Ε	Γ	Λ	Α	Τ	Α	
2	Γ	Ε	Ν	Ν	Δ	Σ	Ε	Ι	Σ		Δ	Α
3	Ν	Τ	Ν		Σ		Ρ	Α	Κ	Ι	Μ	
4	Β	Ρ	Δ	Σ		Ε	Δ	Κ	Α	Ν	Ο	Ν
5	Κ	Ε	Σ	Α	Ν	Τ	Ε	Κ		Ε	Ρ	Α
6	Ο	Α		Ν	Α	Τ	Α	Ρ	Ε	Σ	Α	Μ
7	Ε	Ε	Κ	Ρ	Ε	Ι	Τ	Ο	Τ	Α		
8	Υ	Π	Α	Ι	Ο	Κ	Ρ	Ε	Σ	Ο	Ν	
9	Υ	Ο	Δ	Ν		Α	Κ			Σ	Ι	
10	Α	Ν	Υ	Π	Τ	Ε	Ρ	Ι	Η	Α		
11	Ν		Τ	Ε	Σ	Α			Ε	Ρ	Ο	Ν
12	Κ	Α	Τ	Α	Ι	Τ	Η	Σ	Ι			

Τὸ νεραϊδοράγουδο

Θὰ βρῶ σὲ μιὰ ψηλὴ κορφὴ μιὰ νύχτα γιὰ νὰ κάτσω,
 Μιὰ νύχτα μὲ καλοκαιριά, μιὰ νύχτα μὲ φεγγάρι,
 Μιὰ νύχτα πὸν ἡσυχάζουνε θουνά, κάμποι καὶ δάση.
 Ἡ πούλια στέκει καὶ μιᾷ στῇ δύση μὲ τὴν Κάλω
 Κι' ὀργώνουνε τὸν Οὐρανὸ ξεφεύγοντας τ' ἀστέρια.
 Θὰ βρῶ μιὰ τοῦφ' ἀπὸ κεδρὶ ἢ μιὰ κονιοπονηρά
 Νὰ ξαπλωθῶ φαρδεῖα πλατεῖα ν' ἀκούσω τὸ τραγούδι
 Ποὺν τραγουδοῦν μελωδικά, ποὺν τραγουδοῦν μὲ χάρη
 Οἱ ξελογιάστρες πὸν ἀρρυνποῦν στὶς ρεματιές, στὰ λόγγια.
 Καὶ θὰ ρωτήσω κεῖ τ' ἀστρί, τὴν καταχνιά, τὸν βράχο
 Κι' αὐτὴν τὴν αὖρα πὸν περνᾷ καὶ περπατεῖ στὰ πλάγια
 Χωρὶς λιθάρι νὰ κυλᾷ, χωρὶς νὰ σειῇ νὰ φύλλο
 Γιὰ νὰ μοῦ ποῦν τὰ μουσικὰ τ' ἀμέτρητα πὸν κορβόν
 Τῆς νύχτας οἱ περαστικὲς οἱ μεταξομαλλοῦσες
 Νεράϊδες ὅπου τραγουδοῦν τὸ μαγικὸ τραγούδι.
 Αὐτὸν τὸν ὁμορφὸ σκοπὸ θὰ πῶ νὰ μοῦ τὸν μάθουν
 Ποὺν κάνει φύλλα καὶ κλαριά καὶ λόγγους γιὰ νὰ νιώθουν
 Τὴν κόρη αὐτὴν τὴ ζηλευτὴν, τὴν κόρη τὴν ἀγάπη
 Ἔτσι γλυκοχαμόγελην ὅπως εἶναι σι' ἀλήθεια
 Τέτοιους σκοποὺς νὰ τραγουδῶ καὶ τέτοια ἄγνὰ τραγούδια

Τὸ ποίημα αὐτὸ δημοσιεύθηκε στὴν «Καθημερινή» τῆς 16ης Φεβρουαρίου 1947 μαζί μὲ μερικὰ ἄλλα ποιήματα τοῦ Παναγιώτη Τσίνα. Ὁ Τσίνας ἦταν τότε 19 χρόνων, τσοπανόπουλο ἀπὸ τὰ Ἄγρια. Τὸ πηγαῖο ταλέντο του φανερώθηκε γιὰ πρώτη φορὰ σὲ μιὰ κηδεῖα ὅπου ἀπήγγειλε ἕνα ἐπισ' ἕνα νυκτερινὸ γυμνάσιο, ἀπὸ τότε ὅμως δὲν ἀκούστηκε τίποτε γι' αὐτόν, πὸς μὲ τὰ πρῶτα του ποιήματα εἶχε χαρακτηρισθῇ σάν νέος Κρυστάλλης.

Ἀπὸ τὰ καλύτερα δημοσιεύματα τοῦ κόσμου

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Στις 29 Μαΐου τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Θεσσαλονίκης ἀνακήρυξε τὴν Α. Μ. τὸν Βασίλεα Παῦλο ἐπίτιμο διδάκτορα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Κατὰ τὴν τελετὴ τῆς ἀνακηρύξεώς Του, ὁ Βασίλεὺς ἐξεφώνησε τὸν ἐμπνευσμένο λόγο, πὸς δημοσιεύομε.

«Μὲ μεγάλην χαρὰν ἀποδέχομαι τὴν γενομένην μοι σήμερον τιμητικὴν διάκρισιν ἐκ μέρους τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ἰσταμαι μὲ συγκίνησιν ἐπὶ τοῦ πανεπιστημιακοῦ βήματος τῆς μεγάλης ταύτης πόλεως, τῆς ἐσχέουσιν θέσιν ἐχούσης εἰς τὴν κληρίδα, τῆς Θεσσαλονίκης, μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, τῆς Θεσσαλονίκης, μὲ τὴν ὑποίαν ἡ οἰκογένειά μου ἔχει ἀρρήκτους ἱστορικοὺς δεσμούς.

«Ἄν καὶ ἤμην τότε δεκαετὲς μόλις παῖδιον, διατηρῶ καὶ σήμερον ἰσχυρὰν καὶ νωπὴν τὴν ἀνάμνησιν τοῦ χαρμοσύνου ἐνθουσιασμοῦ, ὅταν ὁ ἀείμνηστος πατὴρ μου, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ νικηφόρου Στρατοῦ του, ἀπληλευθέρωσε τὴν Θεσσαλονικὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Ἐπέπρωτο τότε ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς πόλεως νὰ ἐπισφραγισθῇ καὶ στερεωθῇ μὲ τὸ τίμιον αἷμα τοῦ πάππου μου Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α', πεσσόντος ἀπὸ δολοφόνον χεῖρα ἐντὸς τῆς πόλεως.

»Αἰσθάνομαι θερμὴν τὴν παράστασιν τοῦ Πολιούχου τῆς Θεσσαλονίκης Ἁγίου Δημητρίου, τοῦ δράσαντος καὶ μαρτυρήσαντος ἐνταῦθα, τοῦ τόσο ἀγαπήσαντος τὴν πόλιν καὶ τὸσάκις θαυματουργικῶς διασώσαντος αὐτήν. Αἰσθάνομαι ἐπίσης παροῦσαν τὴν ἐπιβλητικὴν σκιὰν τοῦ γίγαντος τῆς χριστιανικῆς ἡμῶν θρησκείας, τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὁ ὅποιος εἰργάσθη καὶ ἐδίδασκεν ἐνταῦθα, ἡγάπησε τὴν Θεσσαλονικὴν καὶ ἀφῆκεν εἰς τοὺς αἰῶνας τὰς δύο πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολάς του, ἀναγνώρισιν τῆς ἀρετῆς αὐτῶν κατὰ τὰς ζοφεράς πρώτας ἡμέρας τῆς χριστιανισμοῦ. «Ἄφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ τῇ Ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐξελέλυθεν. Αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς Θεοδιδάκτοι ἐστέ εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους».

»Εἰς τὰς Ἀθήνας ὠμίλησα περὶ τῆς ἐννοίας τῆς Ἑνότητος. Ἐπὶ τοῦ βήματος τούτου, τοῦ φέροντος τὴν

σφραγίδα φαινῶν ἀστέρων τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας ὡς ὁ Γρηγόριος Παλαμᾶς, ὁ Νεῖλος Καβάσιλας, ὁ Συμεὼν ὁ Θεσσαλονικεὺς, κατέχει τὸν νοῦν μου ἡ Ἐννοια τῆς Ἀγάπης. Ἐνότης ὅμως καὶ Ἀγάπη εἶναι μία καὶ ἡ αὐτὴ ἀλήθεια, τὴν ὅποιαν με φιλοσοφικῇ μὲν καὶ ἐπιστημονικῇ σκέψιν συλλαμβάνομεν ὡς Ἐνότητα, με χριστιανικῇ δὲ σκέψιν ὡς Ἀγάπην.

»Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραψε πρὸς τοὺς Κορινθίους «καὶ ἐὰν ἔχω προφητεῖαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν ὥστε ὁρῇ μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν εἰμί». Εἶχον πάντοτε τὸ αἰσθημα ὅτι ἡ ἀποστολὴ τοῦ Βασιλέως τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν χώρας εἶναι στενῶτατα συνδεδεμένη με τὴν ἀποστολὴν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ἡ ἀποστολὴ ἡμῶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ ζῶμεν καὶ νὰ ἐκφράζωμεν διὰ τῆς δυνάμεως τῆς ἀγάπης τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἐν ἑαυτοῖς καὶ τῷ Λαῷ ἡμῶν καὶ ὅλοι ὁμοῦ νὰ καταστῶμεν πραγματικοὶ ἀπόστολοι τῆς χριστιανικῆς ἡμῶν Πίστεως.

»Τὸ νὰ εἶναι τις ἀληθὴς Χριστιανὸς σημαίνει ὅτι ἀναγνωρίζει ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ —καὶ ὁ Θεὸς Ἀγάπη ἐστὶ— ἐνυπάρχει εἰς ὅλους ἡμᾶς, εἰς κάθε ἄνδρα, γυναῖκα ἢ παιδίον. Σημαίνει ὅτι ἔχει ἐπίγνωσιν ὅτι δέον νὰ σέβεται καὶ νὰ ὑπηρεττῇ τὸ Πνεῦμα τοῦτο παρὰ τοῖς συνανθρώποις του καὶ οὕτω νὰ τοὺς βοηθῇ νὰ ἀποκτήσουν πλήρη συνείδησιν αὐτοῦ. Θὰ κατορθώσωμεν οὕτω ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ αἰσθανθῶμεν ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ Ἑνιαῖον Σύνολον, ἡ Ἐνότης, ἡ Ἀγάπη, ἡ ὅποια περιλαμβάνει τὰ πάντα, ὁρατὰ καὶ ἀόρατα. Τότε θὰ ἴδωμεν ὅτι τοῦτο εἶναι ἡ μόνη πραγματικότης ἐν τῇ ὁποίᾳ ὅλοι ζῶμεν καὶ δρώμεν καὶ κινούμεθα. Ὁ ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν θεῖος οὗτος σπινθήρ, ὅταν καταστῇ πλήρως συνειδητός, ἀναπτύσσεται εἰς φλόγα ἐνώνουσαν ἡμᾶς με τὸ μόνον ἀληθὲς Φῶς, τὸ Φῶς τοῦ Θεοῦ. Ἐντὸς τοῦ Φωτὸς τούτου ὑπάρχει ἡ γνῶσις ὅτι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἐξε-

λίξεως ἡμῶν εἶναι θεῖα καὶ ἐνιαῖα τὴν οὐσίαν.

ΥΛΗ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑ

»Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν ὠμίλησα περὶ τοῦ ἐνιαίου ὄλων τῶν πραγμάτων, ὡς μᾶς ἀποκαλύπτονται ὑπὸ τῆς Ἐπιστήμης. Ἡ ἀνακαλύψις τοῦ ἀτόμου, ἡ διάλυσις τοῦ ἀτόμου, ἡ διάλυσις τοῦ ἐλαχίστου τεμαχίου τῆς ὕλης εἰς ἓνα ἄπλοον παλμόν, διέλυσε ὅλας τὰς ἐπὶ τοῦ ὕλισμου βασιζομένας φιλοσοφικὰς θεωρίας. Ὁφείλομεν πλέον νὰ δεχθῶμεν τὸ γεγονός ὅτι ἡ ὕλη καὶ τὸ πνεῦμα διαφέρουν κατ' ἐπίφασιν, ἀλλ' εἶναι ἐν εἰς τὴν οὐσίαν. Διὰ τούτου ἐννοῶ ὅτι ἡ ὕλη ἔχασε τὴν ὑπόστασίν της καὶ ἐν τέλει ὑπάρχει μόνον Πνεῦμα, τὸ Θεῖον Πνεῦμα. Καθ' ὃν τρόπον ἐπετράπη εἰς τὸν ἄπιστον Θωμᾶν νὰ μεταχειρισθῇ τὰς χεῖρας του, διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν κλονιζομένην πίστιν του, οὕτω ἐδόθη, χάριτι θεῖα, ἡ Ἐπιστήμη εἰς τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀνακαλύψῃ καὶ πάλιν καὶ νὰ ἐγγίσῃ τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὅποιαν ἡ κλονιζομένη πίστις του δὲν ἦτο ἱκανὴ μόνη νὰ ἀφομοιώσῃ.

»Πράγματι, κυρίαι καὶ κύριοι, ἡ Ἐπιστήμη μόνον τελευταίως ἀπεκάλυψε εἰς ἡμᾶς τὴν ἀλήθειαν τῆς πλήρους Ἐνότητος. Πολὺ πρὶν ἡ Ἐπιστήμη ἐπιτελέσῃ τὰς σημερινὰς της ἀνακαλύψεις, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξέφρασε τὴν ἀλήθειαν διὰ τῆς ἰδίας Αὐτοῦ ζωῆς, τῶν λόγων, τῶν πράξεων Αὐτοῦ. Ἐδωκεν ἡμῖν τὸ παράδειγμα τοῦ πῶς νὰ ζῶμεν ἐν τῇ ἐνότητι ταύτῃ, παρουσίᾳσεν ἡμῖν μίαν ἐνότητα πλήρως συνδεδεμένην με τὸν Πατέρα ἡμῶν, με τὸν Θεῖον Νοῦν. Εἶπε πρὸς ἡμᾶς: «Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατήρ ἐν ἐμοὶ ἐστὶ, ὁ δὲ Πατήρ ἐν ἐμοὶ μένων αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα». Παρέμεινε ἐπὶ τῆς γῆς τόσο ἡνωμένος με τὸν Θεῖον Νοῦν, με τὸν Πατέρα, ὥστε ἡ πίστις ἡμῶν πρὸς Αὐτὸν ἀποτελεῖ Πίστιν πρὸς τὸν Θεόν.

»Πιστεύω ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα διὰ μίαν σημαντικὴν πνευματικὴν ἐγερσιν. Ὁφείλομεν νὰ κατορθώσωμεν νὰ κατανηκίσωμεν εἰς τὴν ζωὴν μᾶς πᾶν αἰσθημα χωρισμοῦ ἀπὸ τῆς μι-

ᾶς καὶ μόνης πηγῆς τῶν πάντων, ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡ ὡς προηγουμένως εἶπον, ἀπὸ τοῦ Θεοῦ Νοός. Δέον νὰ ἀναλάβωμεν τὴν θεῖαν ἡμῶν κληρονομίαν καὶ διὰ χριστιανικῆς σκέψεως, αἰσθημάτων καὶ πράξεων νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι εἴμεθα τέκνα τοῦ Θεοῦ.

»Ὁ Χριστὸς διὰ τῆς ζωῆς του μᾶς ἔδειξε τὸν δρόμον τῆς ἐνότητος με τὸν Θεόν καὶ μᾶς ἐξήτησε νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸ παράδειγμα του οὐχὶ πλέον διὰ τῶν λόγων, ἀλλὰ διὰ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας μας. Μᾶς προσέφερε πρὸς τοῦτο μίαν ἀπλήν μέθοδον, μίαν μέθοδον ζωντανῇ καὶ ὑπάρχουσαν ἤδη ἐν τῇ πείρᾳ τῆς ζωῆς ἡμῶν, τὴν ἀγάπην. Καὶ ὁ ἔσχατος ἐξ ἡμῶν κάποιον ἀγαπᾷ, πατέρα, μητέρα, σύζυγον, τέκνον, ἢ φίλον. Ἡ ἀγάπη αὕτη μᾶς παρέχει τὴν ἱεράν ἀνυψώσεως ἡμῶν ἀπὸ τοῦ ἐγωῖσμου, τῆς ἀγάπης δηλαδὴ πρὸς τὸν ἑαυτόν μας, εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον.

»Ἐὰν δυνηθῶμεν νὰ διατηρήσωμεν εἰς τὴν συνειδησὶν μας τὴν ἀγάπην αὐτὴν ὡς μίαν ἀνιδιετελή συγκίνησιν, ὡφώνομεν ἤδη τὸ πνεῦμα μᾶς πρὸς ἓνα ἀνώτερον κύκλον, πρὸς μίαν ἀνωτέραν ἀγάπην. Ὅταν αἰσθανθῶμεν ὅτι οἱ ἄλλοι ἀποτελοῦν ἐξ ἑσού, ὅσον καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι, μέρος τοῦ Θεοῦ Νοός, τότε εἶναι εὐκόλον νὰ τοὺς ἀγαπήσωμεν ὅπως ἀγαπώμεν τὸν ἑαυτόν μας καὶ νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν μεγάλην ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ «ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν».

»Οὐδαμῶς ἔχει ἐκφρασθῇ τὸ πνεῦμα τῆς ἐνότητος καλύτερον παρὰ ἂν τὸν ἴδιον τὸν Ἰησοῦν Χριστόν κατὰ τὴν τελευταίαν ὁμιλίαν Του πρὸς τοὺς μαθητὰς Του ὡς ἐπίσης καὶ ἐν τῇ προσευχῇ Του διὰ τοὺς μαθητὰς Του καὶ δι' ὅλους ὅσοι θὰ ἠκολούθουν τὰ βήματά Του. «Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοὶ εἰσὶ. Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ ἐστὶ καὶ τὰ σὰ ἐμὰ, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς» καὶ ἐξακολουθεῖ: «Ἰνα πάντες ἐν ὧσιν, ἐν καθῶς σὺ, Πάτερ, ἐν ἐμοὶ καγὼ ἐν σοί... Ἰνα ὧσιν ἐν καθῶς ἡμεῖς ἐσμέν, ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὡς τετελειωμένοι εἰς ἔν».

»Ἐξήτησεν ὁ Χριστὸς πίστιν ἐν ἀγάπῃ ἀπὸ τοὺς μαθητὰς Του καὶ ἐπειδὴ ὁ ἴδιος ἦτο ἡνωμένος με τὸν πατέρα ἐν πνεύματι καὶ ψυχῇ, ἡ ἐνότης αὕτη κατέστη μέρος καὶ αὐτῶν μέσῳ τῆς πίστεως τῶν πρὸς Αὐτόν. Ἡ ἀλήθεια τοῦ πατρὸς ἦτο ἐν αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἦτο ἐν ταῖς καρδίαις καὶ τῷ πνεύματι τῶν μαθητῶν του, καὶ οὕτοι ἦσαν ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τῷ πνεύματι αὐτοῦ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἦτο ἐν τῷ Πατρὶ, τῷ Θεῷ πνεύματι. Οὕτω ὅλοι κατέστησαν τετελειωμένοι εἰς ἔν. Ἡ πλήρης αὕτη κατελεία ἐνότητος καὶ ἡ ἀπόλυτος ἀγάπη ἐκφράζεται καὶ διὰ τῶν δογμάτων τῆς Θρησκείας ἡμῶν. Τὸ παράδειγμα καὶ ἡ προσευχὴ τοῦ Χριστοῦ καθιστοῦν ὑποχρεῶσιν ὅλων ἡμῶν νὰ καταστήσωμεν πλέον συνειδητὴν ἐν ἡμῖν τὴν ἐνότητα ἡμῶν μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Η ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΟΒΟΥ

»Εἰς τὸν κόσμον τῆς σήμερον ὑπάρχει πολλὴ σύγχυσις, φόβος καὶ καταστροφή. Ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι πολλοὶ ἐξ ἡμῶν οὐδέποτε ἀντελήφθησαν τὴν ὑφισταμένην ἐνότητα ἡμῶν μετὰ τοῦ θεοῦ πνεύματος. Πιστεύω ὅτι ἡ ἀποστολὴ ἡμῶν εἶναι σαφής. Οἱ σημερινοὶ Χριστιανοί, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὀφείλουν νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητος αὐτῆς. Πρὸς τοῦτο διαθέτομεν δύο ἰσχυρὰ μέσα, δύο φωτεινοὺς ὁδηγούς, τὴν Ἐπιστήμην καὶ τὴν Θρησκείαν. Ἀμφότερα μᾶς βοηθοῦν νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι ἡ μία καὶ μόνη ἀλήθεια εἶναι τὸ πνεῦμα, ὁ Θεὸς Νοός. Ἐντὸς τῆς ἀπείρου ταύτης ἐνότητος, τοῦ ἐνιαίου, τῆς ἀγάπης, κινεῖται πᾶσα ἐξέλιξις. Πᾶσα συνειδησις ἐξελισσομένη ἐπεκτείνεται εἰς εὐρύτερον κύκλον ἐντὸς τοῦ Θεοῦ Νοός καὶ τελικῶς ἀφομοιοῦται με τὴν Ὑψίστην συνειδησιν, δηλαδὴ τὸν Θεόν.

»Ἐπιθυμῶ οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος νὰ ἀποκτήσουν γενναίαν καὶ ὥριμον σκέψιν. Συνιστῶ εἰς τοὺς φοιτητὰς τοῦ Πανεπιστημίου τούτου καὶ μὲσθ' αὐτῶν εἰς ἅπαντας τοὺς σπουδαστὰς τῆς ἀληθείας, νὰ σκέπτονται, νὰ μελετοῦν καὶ νὰ ἐρευνοῦν. Ἐὰν δὲν χάσετε

τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὸ θάρρος σας καὶ δὲν ὑποπέσετε εἰς διανοητικὴν ἀλαζονίαν, ὁ δρόμος σας, ἐνίοτε μέσῳ ὀδυνηροῦ αἰσθήματος ἀποχωρισμοῦ, θὰ σὰς ὀδηγήσῃ πρὸς πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν ἐνότητα.

»Τὸ πνεῦμα σας θὰ μάθῃ νὰ αἰσθάνεται ἐν ἁρμονίᾳ καὶ συμμετοχῇ τῷ Θεῷ Πνεύματι. Θὰ συμπάριστᾳ μετὰ τὸν Θεὸν καὶ τὸ Σύμπαν Αὐτοῦ. Θὰ μάθετε καὶ θὰ κατανοήσετε ὅτι ὅλη ἡ σύγχυσις, ἡ ὁποία ὑπάρχει, καὶ τὴν ὁποίαν ὑφιστάμεθα εἰς ὅλην μας τὴν ζωὴν, δὲν ὀφείλεται εἰς ἕνα θλοσυρὸν καὶ ἄδικον Θεόν, ἀλλ' εἰς τὴν ἰδικὴν μας ἔλλειψιν ἁρμονίας ἐν ἑαυτοῖς καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις.

»Ὁ Θεὸς ἐδημιούργησεν ἐν ἁρμονικῶν σύμπαν καὶ ἀνθρώπους κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Αὐτοῦ. Δὲν πρέπει νὰ κάμνωμεν τὸ σφάλμα νὰ δημιουργώμεν ἡμεῖς ἐν τῇ φαντασίᾳ μας τὸν Θεὸν κατ' ἰδικὴν μας εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν καὶ κατόπιν νὰ ἀποδίδωμεν Αὐτῷ σφάλματα ἀποκλειστικῶς ἰδικὰ μας.

ΔΙ' ΕΝΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

»Ἡ εὐθύνη τοῦ νὰ κατασκευάσωμεν ἕνα καλῦτερον κόσμον, τοῦ νὰ φέρωμεν εὐτυχίαν καὶ ἀγάπην εἰς τοὺς ἄλλους, εἶναι καθαρῶς ἀτομικὴ εὐθύνη ἐκάστου ἡμῶν. Ἡ ἐπίλυσις τῶν προβλημάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ικανοποίησις τῆς ἐπιθυμίας του νὰ ζῇ ἐν εἰρήνῃ πρὸς τοὺς γείτονάς του, δὲν εἶναι δυνατόν οὐδὲ λογικὸν νὰ ἀφίενται ὡς εὐθύνη μόνον τῶν πολιτικῶν, τῶν ἱερέων καὶ τῶν Βασιλέων.

»Συχνάκις παραπονούμεθα διὰ τοὺς πολιτικούς ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐπιτύχουν πολιτικὴν ἐνότητα. Σὰς λέγω ὅτι ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ τοὺς βοηθήσωμεν. Ὁ σταθερὸς καὶ ἰσορροπημένος ἐσωτερικὸς ἀνθρώπος θὰ εἶναι πρώτης τάξεως πολίτης. Καὶ τὸ Ἔθνος, τοῦ ὁποίου οἱ πολῖται θὰ εὐρουν τὴν πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν αὐτῶν ἐνότητα, θὰ συνεισφέρει περισσότερα εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν παγκόσμιον ἁρμονίαν παρὰ οἱ ἀνδράποδοι ἄλλο ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἐρείδεται μόνον ἐπὶ πολιτικῶν συνθημάτων, ἐπὶ τῶν ἐνόπλων αὐτοῦ δυνάμεων καὶ τῶν ἀτομικῶν δομῶν.

»Πολλάκις μεμφόμεθα τοὺς ἱερεῖς μας, διότι δὲν μᾶς δίδουν τὴν λύσιν τῶν ψυχικῶν καὶ ἠθικῶν προβλημάτων ἡμῶν. Ἄς μὴ λησμονώμεν ὅτι ἀκόμη καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ζῇ τὴν ζωὴν μας διὰ λογαριασμὸν μας. Μᾶς ἐδίδασκε τὸν δρόμον, ἀλλ' εἰς ἡμᾶς τοὺς ἰδίους ἐναπόκειται νὰ τὸν βαδίσωμεν.

»Ἦλθεν ὁ καιρὸς δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, τὸν μόνον σήμερον ὀρθόδοξον ἐλεύθερον λαὸν εἰς τὸν κόσμον, νὰ παραστήσωμεν τοῖς ἱερεῦσιν ἡμῶν, νὰ τοὺς βοηθήσωμεν διὰ τῆς πίστεως ἡμῶν καὶ ὁμοῦ νὰ καταστήσωμεν τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν λιμένα καταφυγῆς καὶ εἰρήνης δι' ὅλους τοὺς διψῶντας κατὰ τὴν καρδίαν καὶ τὴν ψυχὴν. Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ὑπῆρξε μαχητικὴ. Ἐχω πεποιοθῇ ὅτι ἕκαστος Ἕλλην θὰ καταστή καὶ πάλιν θαρραλέος μαχητὴς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας.

»Ἄς πολεμήσωμεν γενναίως, ὅλοι ὁμοῦ, διὰ νὰ ἐγκαταστήσωμεν εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τὴν ἐνότητα, ἥτις θὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ φέρωμεν μίαν ζωντανὴν καὶ κραταιὰν πίστιν ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ μέσῳ αὐτῆς νὰ ἀκτινοβολήσωμεν τὸ ἀληθὲς μήνυμα τοῦ Χριστοῦ πέραν τῶν συνόρων τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

»Δὲν δύναται νὰ ἐκφρασθῇ διὰ λόγων ἡ εὐγνωμοσύνη, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην, μετὰ τὴν ὁποίαν μετ' ἐβόλλεν ὁ λαός μου κατὰ τὰ τρομακτικὰ δύσκολα ταῦτα ἔτη. Μέσῳ αὐτῆς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἰδικῆς μου ἀπεράντου ἐμπιστοσύνης καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν λαόν μου, ἔχει ἐδραιωθῇ μετὰ ἡμῶν ἡ ἀόρατος αὐτῇ ἐνότης, τὴν ὁποίαν οὐδεμία δύναμις καὶ οὐδεὶς ἀνθρώπος δύναται ποτὲ νὰ καταστρέψῃ.

»Παρακαλῶ τὸν Ὑψιστόν ὅπως ὁ υἱός μου καὶ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ μάθουν ἀπὸ σὰς, ὅπως καὶ ἐγὼ ἐμαθον, ὅτι ἡ πραγματικὴ βασιλεία καὶ ἡ πραγματικὴ ἀγάπη ἐδρεύουν εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὴν ψυχὴν σας. Ἐχω πλήρῃ ἐπίγνωσιν ὅτι ἡ πρὸς τὸν λαόν μου ὑπηρεσία μου ἀποτελεῖ ἐπίσης μέρος τῆς ὑπηρεσίας μου πρὸς τὸν Θεόν».

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ Η ΩΡΑ

Ενας ἀναιδὴς νεαρὸς ἐμφανίσθηκε ἀπρόσκλητος σὲ ἕνα ἰδιωτικὸ χορό. Μετὰ τὸ γλέντι εἶχε τὸ θράσος νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὴν οἰκοδέσποινα καὶ νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ γιὰ τὴν ὥραία βραδυὰ ποὺ πέρασε.

—Χαίρω πάρα πολύ, ἀπάντησε ἡ κυρία. Τὴν προσεχὴ φορὰ πρέπει νὰ θυμῶ νὰ σὰς καλέσω.

Up.

Κάποτε συνελήφθη ἕνας διαρρήκτης στὸ σπίτι μιᾶς κυρίας τῆς κοινῆς τῆς Οὐάσιγκτον καὶ τὴν ἐπομένη ἀκριβῶς, ἡ κυρία διηγεῖτο τὸ συμβάν στὸν Πρόεδρο τοῦ Ἀρείου Πάγου, Ὁλίβερ Οὐέντελλ Χόλμς. —Πῆγα ποὺ λέτε, κ. Πρόεδρε, αὐτοπροσώπως στὴ φυλακὴ καὶ μίλησα στὸν διαρρήκτη. Τοῦ εἶπα πόσο ἀμαρτωλὴ ἦταν ἡ ζωὴ του καὶ πόσο εὐτυχισμένος θὰ ἦταν ἂν ἀποφάσιζε νὰ μετανοήσῃ. Τοῦ μιλοῦσα ἐπὶ δυὸ ὁλόκληρες ὥρες!

—Φτωχὲ ἀνθρώπε! ψιθύρισε ὁ Χόλμς. Φτωχὲ ἀνθρώπε!

A. M.

Πόσα παιδάκια ἔχετε, κυρία Μελπομένη; —Δύο.

—Νὰ ζήσουν. Θὰ κάνετε καὶ ἄλλο;

—Θεὸς φυλάξοι;

—Γιατὶ Θεὸς φυλάξοι;

—Μὰ δὲν ἔχετε ἀκούσει λοιπὸν ὅτι κάθε τρίτο παιδί ποὺ ἔρχεται στὸν κόσμο εἶναι Κινεζόπουλο;

Tatler

Ενας τρελλὸς καθόταν στὸ κελλὶ του καὶ ἔρριχνε πασιέντσες. Ἐνας ἄλλος τρελλὸς τὸν παρακολουθοῦσε.

—Γιὰ στάσου! Ξέρεις πὼς κλέβεις τὸν ἑαυτό σου! φώναξε σὲ μιὰ στιγμή.

Ὁ πρῶτος τρελλὸς ψιθύρισε:

—Σσαςς! Μὴν τὸ πῆς σὲ κανέναν, ἀλλὰ κλέβω τὸν ἑαυτό μου ἐδῶ καὶ χρόνια τώρα.

—Μὴ μοῦ τὸ λές! Καὶ δὲν τὸν ἔπιασες ποτέ σου;

—Τὸν ἑαυτό μου; Τί λές καλέ! Πιάνεται αὐτός; Εἶναι ἕνας παμπόνηρος!

Constellation

Τὸ μουσικὸ τῶν βάλτων τῆς Δανίας

Ἔνα κορίτσι

οὐ ἦρθε ἀπὸ μακρυνά...

Τοῦ

LUCIEN GAULON

Βρισκόμαστε στη Δανία κοντά στο Έκερνφέρντε του Ντόουλαντ. Οί έκσκαφείς άποσπούν τούς βώλους τῆς τύρφης από τούς θαθείς θάλτους του Βίντεμπυ, και οί ιμάντες μεταφοράς τούς προωθοῦν συνεχώς πρὸς τὴν πρέσσα. Ξαφνικά, ὁ άρχιμηχανικός σταματᾷ τὴν αλυσίδα πού τρίζει τρομακτικά : μέσα από ένα βῶλο προβάλλει ένα πρᾶγμα σκοῦρο, και οί εργάτες, έκπληκτοι, βλέπουν ὅτι εἶναι ένας μηρός, ένας μηρός ανθρώπου. Μέσα στήν ὑγρή μᾶζα πού εἶχε σηκώσει ἡ μηχανή, ξεχωρίζει τὸ άκαθόριστο άκόμη σχήμα ενός ανθρώπινου κορμιού!

Μιά ὥρα άργότερα, βρισκόταν εκεί ἡ άστυνομία του Έκερνφέρντε. Ὡστόσο οί υπάλληλοι τῆς έγκληματολογικῆς υπηρεσίας παρεχώρησαν σχεδόν άμέσως τὴ θέσι τους σ' έναν γκριζομάλλη κύριο, πού εἰδήλωσε : «Ἡ δουλειά αὐτὴ δὲν άφορᾷ τὴν άστυνομία, αλλά τούς έπιστήμονες. Τὸ σῶμα αὐτὸ πρέπει νά θρίσκεται ἐδῶ από δύο χιλιάδες χρόνια». Ὁ γκριζομάλλης κύριος ἦταν ὁ δόκτωρ Κάριλ Σλάμποβ, έφορος τοῦ μουσείου τοῦ Σλέσβιγκ, και γι' αὐτόν, ἡ άνακάλυψις τοῦ σώ-

ματος ἐπάνω από τὸ ὁποῖο ἦταν συμμένος εἶχε άνυπολόγιστὴ αξία.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ ὀρειχάλκου ὡς τὴν ἐποχὴ τοῦ σιδήρου, οί λαοί τῆς βορείου Εὐρώπης εἶχαν τὴ συνήθεια νά καῖνε τούς νεκρούς τους. Γιὰ τοῦτο δὲν γνωρίζομε σχεδόν τίποτε γιὰ τὰ χαρακτηριστικά αὐτῶν τῶν ανθρώπων, γιὰ τὰ ἔθιμα και τὸν πολιτισμό τους. Μόνον τὰ σώματα πού ἔχουν άνακαλυφθῇ στὰ τέλματα μαρτυροῦν τὴν ὑπαρξί αὐτῆς τῆς φυλῆς πού ἔχει ἐκλείψει, γιατί μέσα στήν τύρφη ὑπάρχουν πολλά ὀξεά, πού προφύλαξαν τὰ πτώματα από τὴν καταστροφικὴ ἐπίδρασι τοῦ ὀξυγόνου.

ΑΓΩΝΑΣ ΜΕ ΤΟ ΧΡΟΝΟ...

Τὸ θράδυ τῆς ἴδιας ἡμέρας, ἐνα αὐτοκίνητο διασχίζει προσεκτικά τούς θάλτους τοῦ Βίντεμπυ, μεταφέροντας ένα μεγάλο κομμάτι ὑγρῆς τύρφης πού τὸ σχήμα του προδίδει τὸ σῶμα ενός νεκροῦ. Στὸ εργαστήριο τοῦ δόκτορος Σλάμποβ, στὸν πύργο Γκόττροπ, άρχίζει ένας δραματικός άγώνας με τὸν χρόνο... Πρέπει τὸ σῶμα νά προστατευθῇ προτοῦ τὸ ὀξυγόνο μπορέσει νά

ἐπιδράσει. Ἐπὶ πολλές ἐβδομάδες άφαιρεῖται με τὴ σπάτουλα τὸ περίβλημα τῆς τύρφης. Γιὰ τὰ τμήματα πού καθαρίζονται από τὴν τύρφη χρησιμοποιοῦνται άμέσως ὀξεά και άλλες οὐσίες πού μόνο ὁ δόκτωρ Σλάμποβ γνωρίζει τὸ μουσικό τους. Βουτᾷ τὸ σῶμα στὸ οινόπνευμα γιὰ νά άφαιρέσει τὴν ὑγρασία, και ὕστερα τὸ περνᾷ με παραφίνη γιὰ νά μὴν ζαρῶσει.

Ἡ έρευνα ἔχει ἤδη άρχίσει. Ὁ δόκτωρ Σλάμποβ δοκιμάζει νά άκτινοσκοπήσει τὸ σῶμα. Ὡστόσο τὸ φορητὸ μηχάνημα δὲν εἶναι άρκετὰ ισχυρὸ και οί άκτίνες δὲν περνοῦν τὴν χωμάτινη μᾶζα. Οί άκτίνες πρέπει νά γίνουν στὸ νοσοκομεῖο.

Ὁ διευθυντῆς τοῦ νοσοκομείου Χέστερμπεργκ κοιτάζει στὸ φῶς τὸ ὑγρὸ άκόμη φίλμ. «Κοιτάξτε!», λέει. Στὸ άρνητικὸ διακρίνεται ἡ κεφαλὴ ενός μωρίου ὀστοῦ. Ἀκριβῶς κάτω από τὴν κεφαλὴ στὸ σημεῖο πού άρχίζει τὸ μακρὸ ὀστοῦν, ἐμφανίζεται ἡ ἐπίφυσις. Εἶναι ἡ ζώνη τῆς ανάπτυξεως. Τὸ σκληρὸ ὀστοῦν δὲν ἔχει άκόμη ἐνωθῇ τελειωτικά με τὸν χόνδρο ὅπως εἶναι στοὺς ἐνήλικες. Ὑστερα από τὴν εξέτασι αὐτὴ ὁ δόκτωρ Σλάμποβ μπορεῖ νά πῇ με βεβαιότητα ὅτι τὸ σῶμα τὴν ἐποχὴ πού ρίχθηκε στὸ θάλτο ἦταν δεκατεσσάρων χρόνων.

Γιὰ περισσότερη ὥστόσο άσφάλεια, ἐξετάζονται και τὰ δόντια, από έναν άνθρωπολόγο τοῦ Κιέλου, τὸν δόκτορα Οὐλριχ Σάιφερ, ὁ ὁποῖος διαπιστώνει ὅτι οί φρονιμίτες δὲν εἶχαν άκόμη ὀγι. Καί στὰ δόντια πού θγαίνουν πρὶν ἀπ' αὐτοὺς, στοὺς δεύτερους τραπεζίτες, τὰ ὀδοντα πού τοὺς ἐκάλυπταν εἶχαν χρησιμοποιηθῇ ἐλάχιστα και τὰ δόντια

αὐτὰ θγαίνουν στὰ 14 ἢ 15 χρόνια.

ΑΜΥΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΛΠΙΔΑ...

Σιγά-σιγά, ὁ δόκτωρ Σλάμποβ άποκαλύπτει τὰ χαρακτηριστικά ενός πλάσματος με παράξενη ὁμορφιά. Εἶναι μιὰ νέα κοπέλλα. Τὰ δόντια τοῦ ἐκσκαφέως κατέστρεψαν ένα μεγάλο μέρος τοῦ ὑπογαστρίου, ὥστόσο τὸ κεφάλι εἶναι ἄθικτο, και παρουσιάζει κατὰ τούς ειδικούς τριάντα τυπικά γυναικεῖα χαρακτηριστικά άκόμη και μετὰ τὸ θάνατο τὰ χαρακτηριστικά ἔμεναν ἄρμονικά, σχεδόν ὁμορφα. Κεφάλι κομψό, πρόσωπο μακρὺ, καθαρὰ βορείου τύπου.

Ἀκόμη και τὰ μαλλιά ἔχουν διατηρηθῇ. Μόνο πού από ξανθὰ ἔχουν γίνει καστανά. Ὡστόσο, πρᾶγμα περιεργό, τὸ ἄριστερὸ μέρος τοῦ κεφαλοῦ τῆς εἶναι κουρεμένο. Τὸ σῶμα εἶναι γυμνὸ μόνο γύρω από τὸ λαιμὸ τῆς ὑπάρχουν ὑπολείμματα ενός δερμάτινου περιλαίμιου και μιὰ πλατεῖα ταινία δεμένη στὸ πίσω μέρος τοῦ κεφαλοῦ τῆς κρύβει τὰ μάτια. Τὸ δεξιὸ χέρι ἔμεινε σηκωμένο και μετὰ τὸ θάνατο κίνησι άμύνει χωρίς ἐλπίδα.

Αὐτὴ ἡ ταινία πού τῆς κλείνει τὰ μάτια ἐτράθηγε κυρίως τὴν προσοχὴ τοῦ δόκτορος Σλάμποβ. Ὁ τρόπος τοῦ ντυσίματος και τῆς ὑφάνσεως ἐξελλίσσονται με τὴν πάροδο τῶν αἰώνων. Ἀπὸ τριάντα χρόνια, ὁ δόκτωρ Σλάμποβ, συλλέγει ὅλα τὰ κομμάτια τῶν ὑφασμάτων, πού ἔχουν θρεθῇ μέσα στὰ μεγάλα τέλματα. Τὰ ἐτοιμάζει με μεγάλη φροντίδα γιὰ νά τὰ διατηρήσει και κάνει πολλές ἀναλύσεις γιὰ νά τὰ χρονολογήσει. Ἡ ταινία τῆς νεαρῆς νεκρῆς ἔχει πλάτος τριῶν ἐκατοστῶν. Εἶχε πλεχθῇ κατὰ περιεργό τρόπο. Ἡ χρησιμοποίησις

μαλλιοῦ, τὸ στρίψιμο τοῦ νήματος καὶ κυρίως ὁ τεχνητὸς χρωματισμὸς, συνηγοροῦν ὥστε νὰ τοποθετηθῇ γύρω στὸν πρῶτο αἰῶνα μ. Χ.

Ὡστε τὸ σῶμα αὐτὸ ποῦ θρέθηκε στὸ θάλατο εἶναι ἡλικίας 1800 χρόνων; Ὁ δόκτωρ Σλάμποβ, γιὰ νὰ ἔχη μιὰ ἀποφασιστική ἀπόδειξι, θὰ καταφύγῃ στὴν γύρι.

ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τώρα θρискόμαστε στὸ Κίελο. Οἱ τελευταῖες σταγόνες μιᾶς ραγδαίας βροχῆς ποτίζουν τὴν γῆ καὶ στὶς ἄκρες τῶν ρυακίων ποῦ τρέχουν στὸ δρόμο, ἔχει μαζευτῇ μιὰ χρυσοκίτρινη σκόνη: εἶναι ἡ γύρις ποῦ ἀπέσπασε ἡ βροχὴ ἀπὸ τὰ λουλούδια.

Ὁ δόκτωρ Ροντόλφ Σύτρουμφ θάλεπει ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ ἐργαστηρίου του τὸ στρώμα τῆς γύρης, τὰ σωματίδια αὐτὰ ποῦ οἱ διαστάσεις τους κυμαίνονται ἀπὸ 20 ὡς 150 χιλιοστὰ τοῦ χιλιοστομέτρου, καὶ ποῦ χωρὶς αὐτὰ θὰ ἦταν ἀδύνατη ἡ γονιμοποίηση, ἡ ζωὴ τῶν δένδρων, τῶν θάμνων, τῶν φυτῶν. Ἡ φύσις τὰ ἔχει προικίσει μὲ ἓνα μέσο ἀμύνης ἰσχυρότερο ἀπὸ τὸ σίδερο ἢ τὸ ἀτσάλι. Τὸ περίβλημά τους, ποῦ μοιάζει μὲ τὸν φλοιὸ τοῦ φελλοῦ, εἶναι φτειαγμένο ἀπὸ ἐξίλη, μιὰ ὕλη ποῦ ἀντέχει καὶ στὰ ἰσχυρότερα ὀξέα, καὶ στὶς ἰσχυρότερες ἀλκαλικὰς διαλύσεις. Μόνον τὸ ὀξυγόνο μπορεῖ νὰ τὸ καταστρέψῃ.

Κάθε φυτὸ παράγει δισεκατομμύρια, τρεσεκατομμύρια κόκκους γύρης, καὶ παντοῦ ὅπου τοὺς σκορπίζει ὁ ἄνεμος, σχηματίζουν μιὰ ἐπίστρωσι ποῦ τὴν θρискομε σὲ ὅλα τὰ στρώματα τοῦ ἐδάφους. Ἐκεῖ, προφυλαγμένοι ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα, διατηροῦνται χιλιάδες χρόνια. Χάρη σ' αὐτοὺς

θὰ μπορέσῃ ὁ δόκτωρ Σλάμποβ νὰ καθορίσῃ τὸ χρόνο τοῦ θανάτου τῆς νεαρῆς κοπέλλας. Ἡ κατανόμη τῆς θλαστήσεως διέφερε ἀπὸ αἰῶνα σὲ αἰῶνα. Τὶς διαφορὰς αὐτὰς μπορούμε νὰ δοῦμε καὶ τώρα ἀναλύοντας τὰ ὑπερκείμενα αὐτὰ στρώματα τῆς γύρης.

Ἡ ἐξέτασις τῶν κόκκων τῆς γύρης μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἀποκαταστήσωμε ἓνα εἶδος φυσικοῦ, ἀλανθάστου ἡμερολογίου.

Λίγες ἡμέρες μετὰ τὴν ἀνακάλυψι τοῦ σώματος τοῦ Βίντεμπυ, ὁ δόκτωρ Σύτρουμφ ξεκινᾷ ἀπὸ τὸ Κίελο καὶ ἐξετάζει κί αὐτὸς μὲ τὴ σειρὰ του τὴν τοποθεσία. Πῆρε τύρφη ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ σημεῖο ποῦ εἶχε θρεθῇ τὸ σῶμα. Ὑστερα, πλάι στὸ σημεῖο ποῦ ὁ ἐκσκαφεὺς εἶχε διακόψει τὴν ἐργασία του, ἔσκαψε σὲ βάθος 2,75 μ. καὶ πῆρε δείγματα ἀπ' ὅλα τὰ στρώματα τοῦ ἐδάφους. Χρειάστηκε ὥστόσο νὰ περάσουν πολλοὶ μῆνες ὥσπου νὰ γνωσθῇ τὸ ἀποτελεσμα τῶν ἐξετάσεών του. Ἐν τῷ μεταξύ ἔλαβαν χώραν δραματικὰ γεγονότα...

Ο ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΣ ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Οδιευθύνων ἱατρὸς τοῦ νοσοκομείου δὲν θὰ λησμονήσῃ ποτὲ τὴν νύκτα, ποῦ στὸ ἐργαστήριο τοῦ δρος Σλάμποβ ἐχειρουργήσε ἓνα πτώμα, ποῦ ἀναπαύεταν σχεδὸν 2000 χρόνια μὲσ' αὐτὴν τὴν τύρφη.

Ἐνα σάβανο καλύπτει τὸ σῶμα. Ἀκάλυπτο εἶναι μόνον τὸ κεφάλι, προσεκτικὰ ἐφυρισμένο ὡς τρία χιλιοστὰ ἀπὸ τὸ δέρμα. Μὲ ἀφάνταστη προσοχή, ὁ χειρουργὸς ἀφαίρει σιγὰ-σιγὰ ὅ,τι τὸ καλύπτει. Αὐτὸ γίνεται γιὰτὶ θέλουν νὰ διατηρήσουν τὸν ἐγκέφαλο τῆς κοπέλλας τοῦ Βίντεμπυ. Τὰ ὅσα, μαλακωμένα σὰν καουτσούκ ἀπὸ τὴν ἐπίδρασι τῶν ὀ-

ξέων, ἀποχωρίζονται σιγὰ-σιγὰ κάτω ἀπὸ τὰ λεπτὰ δάκτυλα τοῦ χειρουργοῦ, καὶ οἱ δύο ἄνδρες μένουν γιὰ μιὰ στιγμή σιωπηλοί: ἔχουν μπροστὰ τους τὸν ἀρχαῖο-τερο ἴσως ἐγκέφαλο τοῦ κόσμου.

Ὁ δόκτωρ Σλάμποβ συγκέντρωσε ἀμέσως ὑπολείμματα μιᾶς σταχτιάς οὐσίας, τὰ ὑπέβαλε σὲ διάφορες ἀντιδράσεις καὶ τὰ θύθισε σὲ διαλύσεις. Μάταια ὁμως. Τὰ πολύτιμα κύτταρα διαλύονται γρήγορα τόσο μέσα στὴν φορμολὴ ὅσο καὶ στὸ οἶνόνπνευμα. Μόνο τὸ ἐπόμενο πρῶτὶ θρέθηκε ὁ τρόπος νὰ τὰ διατηρήσουν: ὁ Σλάμποβ ἔκλεισε προσεκτικὰ τοὺς πόρους ἐνὸς λεπτοῦ φύλλου μεταξωτοῦ χαρτιοῦ τὸ ὁποῖο ἐρράντισε μὲ παραφφίνη. Ὑστερα ἐπανέλαβε τὸ ἴδιο πρᾶγμα πολλὰς φορὰς ἕως ὅτου τὸ προστατευτικὸ σῶμα ἔγινε ἀρκετὰ συμπαγές: τότε ἔβγαλε τὸν ἐγκέφαλο ἀπὸ τὴν κρανιακὴ κοιλότητα καὶ τὸν ἐτύλιξε σ' αὐτό.

ΓΥΡΙΣ 1800 ΧΡΟΝΩΝ ...

Εχουν περάσει ἐννέα μῆνες ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποῦ ὁ ἐκσκαφεὺς ἔφερε στὸ φῶς τὴ νεκρή. Ὁ δόκτωρ Ρόντολφ Σύτρουμφ πέρασε τὰ δείγματα τῆς τύρφης ποῦ εἶχε συγκεντρώσει, ἀπὸ ἰσχυρὸ θεϊκὸ ὀξύ, καὶ ὕστερα ἀπὸ ζέουσα ποτάσσα. Τὰ ἔπλυνε, τὰ στεγνώσε, τὰ ἔβαλε σὲ φυγοκεντρικὸ μηχανήμα. Μόνον ἓνα σῶμα μπορούσε νὰ ἀνθέξῃ σὲ τέτοια μεταχειρίσι: ἡ ἐξίλη, καὶ τελικά, μέσα στὸ φυγοκεντρικὸ μηχανήμα θρискε ἓνα λεπτὸ κίτρινο κατακάθι: κόκκους γύρης. Τότε τοὺς ταξινόμησε μὲ τὸ μικροσκόπιο ἀνάλογα μὲ τὸ εἶδος στὸ ὁποῖο ἀνήκαν: πεύκα, δρύς, σημύδες, φηγοὶ κ.τ.λ. Δὲν ἔμεινε πιά παρὰ νὰ θρиск' ἓνα συγκριτικὸ πῖνακα τὰ χρόνια καὶ τοὺς αἰῶνες.

Σήμερα, ὕστερ' ἀπὸ 9 μῆνες, τὰ δείγματα ποῦ πάρθηκαν στοὺς θάλατους τοῦ Ντόμλαντ μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ποῦμε ὅτι ἡ τραγωδία τοῦ Βίντεμπυ ἔγινε τὸν πρῶτο αἰῶνα μ. Χ. Τὸ σῶμα ποῦ θρέθηκε εἶναι 1800 χρόνων.

Ὡστόσο τὰ συμπεράσματα τοῦ δόκτορος Σύτρουμφ παρ' ὀλίγον νὰ ἀνατροποῦν ἀπὸ μιὰ λεπτομέρεια: τὰ δείγματα ποῦ εἶχαν ληφθῇ ἀπὸ τὸ ἔδαφος δὲν ἀνταποκρίνονταν πρὸς ἐκεῖνα ποῦ εἶχαν ληφθῇ ἀπὸ τὸν τόπο τὸν ὁποῖο εἶχε θρεθῇ τὸ σῶμα. Σὲ ἀπόστασι λίγων μέτρων, τὰ δύο ἐδάφη ἔδειχναν σημαντικὰς διαφορὰς. Σὲ βάθος 80 ἑκατοστῶν ἡ τομὴ ἔδειχνε 15 αἰῶνες πρὸ Χριστοῦ! Ἡ ἐξήγησις ἦταν πολὺ ἀπλή. Οἱ ἄνθρωποι ποῦ εἶχαν σκοτώσει αὐτὸ τὸ κορίτσι εἶχαν ἀνοίξει ἀπὸ πρὶν ἓνα λάκκο. Τὸν εἶχαν σκάψει σὲ ἔδαφος μὲ τύρφη (ποανθρακικό), ποῦ, ἤδη στὴν ἐποχὴ τους, εἶχε ἡλικία δεκαπέντε αἰώνων. Ἐπάνω ὁμως στὸ σῶμα τοῦ κοριτσιοῦ σχηματίστηκαν νέα στρώματα.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΗΤΑΝ ΝΟΜΙΜΟΣ ...

Στὸν ὁδηγὸ τοῦ περιφερειακοῦ μουσείου τοῦ Σλέσβιγκ θὰ γραφοῦν μόνο λίγες γραμμὲς γιὰ τὸ κορίτσι τοῦ Βίντεμπυ. Ὡστόσο, μέσα ἀπ' αὐτὰς τὶς γραμμὲς ξεπηδοῦν τραγικὰ γεγονότα. Μία σκληρὴ ἡμέρα πέθανε, καταδικασμένο, ἓνα νεαρὸ πλάσμα. Ὑστερα ἀπὸ τὴν λεπτομερῆ αὐτὴ ἔρευνα, εἶναι εὐκόλο νὰ φαντασθοῦμε μιὰ τομπὴ ποῦ προχωρεῖ ἀργὰ μέσα στὸ θάλατο πρὶν ἀπὸ 1800 χρόνια. Οἱ ἄνθρωποι ποῦ τὴν ἀποτελοῦν φοροῦν δερμάτα ζῶν καὶ τὰ μακρὰ μαλλιά τους ἀνεμίζουν. Ἐπικεφαλῆς τους θρискεται ἓνας γέροντας, ποῦ ἀπαγγέλλει ἐξορκισμούς. Εἶναι ὁ μεσολαθητὴς

μεταξύ θεών και ανθρώπων.

Στή μέση της ομάδας θρίσκειται μια λεπτή κοπέλλα, που το γυμνό της σώμα τρέμει όλόκληρο. Μόνο μια μικρή γούνα περιβάλλει το λαιμό της. Την σπρώχνουν, την θιάζουν να περπατήσει, γιατί αυτή ήταν η θέλησις των θεών. Οι θεοί θέλουν ένα θύμα. Της δένουν τὰ μάτια με μια πολύχρωμη ταινία: Της κουρεύουν το μισό κεφάλι, και η όλη της εμφάνισι παίρνει κάτι το έξωτικό.

Τί έγκλημα διέπραξε; Έπρόσβαλε τὰ ξθιμα ή μήπως παρέβη αυτούς τους τόσο σκληρούς φυλετικούς νόμους; Ποιών τὰ μαλλιά έκοθαν; Τών γυναικών; Και σέ ποιές άραγε;

Η πομπή σταματά μπροστά στον νεοσκαμμένο λάκκο, που είναι γεμάτος από τὰ λιμνάζοντα νερά του θάλτου. Ο ιερέας άρπάζει την κοπέλλα από την ταινία που της σκεπάζει τὰ μάτια και την σέρνει προς τόν λάκκο. Το θύμα άμύνεται άπελπισμένα. ή ταινία όμως του πληγώνει το πρόσωπο, του σκίζει τη σάρκα, και το αίμα τρέχει. Ακόμη και τώρα ύστερα από τόσους αιώνες

φαίνονται οί πληγές. Η κοπέλλα φωνάζει για τελευταία φορά και ύστερα άκούγεται ό υπόκωφος γδούπος του σώματος που πέφτει μέσα στη λάσπη στο θάθος του λάκκου. Για τελευταία φορά σηκώνει το χέρι, προσπαθώντας να σωθή. Η εικόνα του σηκωμένου αυτού χεριού πρέπει να έξαλειφθή. Ένας άνδρας προσπαθεί να το σπρώξη και να το κρύψει στη λάσπη με ένα κλαδί φουντουκιάς. Το κλαδί όμως γλυστρά από το χέρι του και πέφτει στον λάκκο. "Υστερα κυλάνε από πάνω μια πέτρα για να έμποδίσουν το σώμα να άνέβη στην επιφάνεια του νερού.

Όλα τελείωσαν. Η γαλήνη βασιλεύει στον θάλτο του Βίντεμπυ, όπου το κορίτσι κοιμάται τον τελευταίο του ύπνο: έναν ύπνο που διατάραξε ένας έκσκαφεύς ύστερα από 1800 χρόνια.

Σήμερα θρίσκεται σε μια προθήκη του μουσείου του Σλέσβιγκ, στην ίδια άκαμπτη στάσι που της έδωσε το ποανθρακικό έδαφος και αιώνες Ιστορίας. Το κορίτσι αυτό ρίχνει φώς σε μια σχεδόν άγνωστη έποχή. Το μυστήριο ώστόσο του θανάτου του κανείς δέ θα μπορέσει να το άποκαλύψη.

ΑΝΑΠΟΔΙΕΣ

φωτ. Μ. Λ.

“Υστερα από θητεία αιώνων

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

πρέπει ν' αλλάξει;

Τού

LACT DONNELL

Έχει περάσει περισσότερο από ένας αιώνας που διάφοροι μεγάλοι έπιχειρηματίες, έκκλησιαστικοί και έπιστήμονες, ψάχνουν να θρούν μια πρακτική λύσι του προβλήματος του ήμερολογίου μας που καθιερώθηκε από τόν 'Ιούλιο Καίσαρα στο έτος 45 π.Χ. και μεταρρυθμίστηκε το 1582 από τόν Πάπα Γρηγόριο 13ο. Οί άτέλειες του ήμερολογίου αυτού φέρνουν έμπόδια στις άπαιτήσεις της σύγχρονης ζωής. Όστόσο, μια πρωτοβουλία της Οικονομικής και Κοινωνικής Έπιτροπής τών 'Ηνωμένων Έθνών προσφέρει σήμερα την εύκαιρία να ξεκαθαριστή μια για πάντα ή σύγχυσις που προκαλεί το ξεπερασμένο αυτό σύστημα.

Πέρυσι το καλοκαίρι τὰ 18 έθνη που αντιπροσωπεύονται σ' αυτή την έπιτροπή έλαβαν παύση την άπόφασι να κληθούν όλα τὰ κράτη - μέλη για να μελετήσουν άμέσως μια μεταρρύθμισι του ήμερολογίου και να παρουσιάσουν τις προτάσεις τους στην έπιτροπή.

Αν άρκετès Κυβερνήσεις ένοήσουν την μεταβολή του ήμερολογίου, τότε ή Γενική Συνέλευσις του Ο.Η.Ε. θα μπορεί να

έτοιμάσει μια διεθνή συμφωνία, ή οποία θα έγκριθη από τὰ Κοινοβούλια όλων τών χωρών.

Σήμερα όλοι μιλούν για ένα «παγκόσμιο ήμερολόγιο» που θα άποτελῆται από 12 μήνες και θα έχη τέσσερεις ίσες τριμηνίες. Κάθε μέρα, έορτάσιμη ή όχι ενός ώρισμένου μηνός, θα πέφτη πάντα την ίδια μέρα της έβδομάδος. Οί πρώτοι μήνες κάθε τριμηνίας — 'Ιανουάριος, 'Απρίλιος, 'Ιούλιος, 'Οκτώβριος — θα έχουν 31 ήμέρες και θα αρχίζουν όλοι Κυριακή (θα περιλαμβάνουν δηλαδή πέντε Κυριακές). Οί άλλοι μήνες θα έχουν 30 ήμέρες, με τέσσερεις Κυριακές. Για να υπάρχει ίσορροπία στον χρόνο, ή 365η ήμέρα, δηλαδή ή μετά την 30 Δεκεμβρίου, θα είναι μια πρόσθετη ήμέρα, που θα λέγεται «παγκόσμια ήμέρα» και θα άποτελή άργία για όλες τις χώρες. Μια άλλη ουδέτερη ήμέρα, που θα γιορτάζεται κι' αυτή, θα παρεμβληθῆ ανάμεσα στις 30 'Ιουνίου και 1 'Ιουλίου στα δίσεκτα έτη.

Λίγοι άνθρωποι αντίλαμβάνουν τις ένοχλήσεις που δημιουργεί το σημερινό μας ήμερολόγιο. Πώς π.χ. ένα μεγάλο περιοδικό μπορεί να κάνη ύπολογισμό

των πωλήσεών του, ἃς ποῦμε τοῦ Δεκεμβρίου 1954 πού εἶχε 4 Σάββατα, γιὰ νὰ ὑπολογίσῃ καὶ τοῦ Δεκεμβρίου 1955 πού θὰ ἔχῃ πέντε; Μὲ ποῖο τρόπο μιὰ Ἑταιρεία Σιδηροδρόμων θὰ μποροῦσε νὰ βασιστῇ στὴν κίνησι πού εἶχε παλαιότερα γιὰ νὰ λάβῃ διάφορα μέτρα γιὰ τὸν ἐπόμενον μῆνα ἢ τὴν τριμηνία, ὅταν τὸ ἡμερολόγιό μας μᾶς προσφέρει 7 ποικιλίαι τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, 14 Φεβρουαρίου ἀνόμοιους καὶ 7 διαφορετικὰ εἶδη ἄλλων μηνῶν; Μιὰ τέτοια ἀναρχία ἀναγκάζει μεγάλες ἐπιχειρήσεις νὰ κάνουν συνεχεῖς καὶ ἀναπόφευκτους διορθωτικούς ὑπολογισμοὺς πού τὶς ἀναγκάζουν νὰ χάνουν ὄχι μόνο πολὺτιμο χρόνο, ἀλλὰ καὶ νὰ δαπανοῦν πολλὰ χρήματα. Ἐνα πλεονέκτημα — καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ μικρότερα — τοῦ παγκόσμιου ἡμερολογίου θὰ εἶναι ὅτι θὰ ἀχρηστεύσῃ αὐτοὺς τοὺς ὑπολογισμοὺς.

Ἡ ἀρχὴ τῆς νέας αὐτῆς ἀντιλήψεως τοῦ ἡμερολογίου ἀνάγεται στὸ 1834. Ἐνας Ἰταλὸς ἱερέας, ὁ ἀθῶς Μάρκο Μαστροφίνι, ἔχανε τότε τὸν καιρὸ του προσπαθώντας νὰ λύσῃ ἓνα αἰνίγμα: νὰ ἰσορροπίσῃ ἑβδομάδες, μῆνες, τριμηνίες καὶ ἑξαμηνίες μέσα σὲ ἓνα ἔτος μὲ 365 μέρες, ἓνα ἀριθμὸ πού δὲν διαιρεῖται παρὰ μὲ τὸ 5. Ὡστόσο, ὁ Μαστροφίνι κατάφερε νὰ βρῇ κάποια λύσι: θὰ ἀρκοῦσε νὰ ἀπομονωθῇ ἡ 365ῃ μέρα, νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὴ θέσι τῆς στὴν ἀκολουθία τῶν ἑβδομάδων, νὰ γίνῃ μιὰ «λευκὴ μέρα», μιὰ γιορτὴ, γιὰ νὰ ἔχωμε ἓνα ἔτος μὲ 364 ἡμέρες, πού νὰ διαιρῆται ἀκριβῶς σὲ 52 ἑβδομάδες.

Ἡ πρωτότυπη αὐτὴ ἰδέα βρῆκε τὴν πρώτη ὑποστήριξι τὸ 1910, στὸ Διεθνὲς Ἐμπορικὸ Ἐπιμελητήριον. Ὁ ὀργανισμὸς αὐ-

τὸς ἐπέισε τὴν ἐλβετικὴ Κυβέρνησι νὰ ἀρχίσῃ τὴν μελέτη μιᾶς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου πού θὰ ἀποτελοῦσε τὸ θέμα μιᾶς διεθνoῦς συνλεύσεως. Σὲ λίγο ὅμως καιρὸ κηρύχθηκε ὁ πόλεμος τοῦ 1914 καὶ ἔτσι τὸ ζήτημα ἀνεβλήθη.

Τὸ 1923 ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἀρχισε μὲ τόλμη νὰ ἐξετάζῃ κάπου 185 προτάσεις μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου. Ἡ μία χώριζε τὸ χρόνο σὲ 73 ἑβδομάδες πέντε ἡμερῶν μὲ ἄλλα δνόματα. Μιὰ ἄλλη πρότεινε νὰ γίνουν εἴκοσι μῆνες μὲ ἑβδομάδες ἑξὶ καὶ ἑπτὰ ἡμερῶν. Ἀπὸ ὅλες αὐτὲς ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν κράτησε μόνο δύο πού παρoυσίαζαν λιγώτερες περιπλοκές: τὸ παγκόσμιον ἡμερολόγιον μὲ 12 μῆνες, καὶ 4 ἴσες τριμηνίες καὶ ἓνα ἄλλο σχέδιον μὲ 13 μῆνες. Ὁ καινούργιος μῆνας θὰ ὀνομαζόταν «Σὺλ» καὶ θὰ ἔμπαινε ἀνάμεσα στὸν Ἰούνιον καὶ τὸν Ἰούλιον.

Τὸ 1937 14 χῶρες - μέλη τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἐψήφισαν ὑπὲρ τοῦ παγκοσμίου ἡμερολογίου. Ἀλλὰ τὰ πράγματα ἔμειναν ἐκεῖ.

Ὡστόσο, τὸ ζήτημα προχώρησε τὸ 1949, ὅταν ἡ δημοκρατία τοῦ Παναμᾶ προσπάθησε νὰ ἐγγραφῇ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἡμερολογίου στὴν ἡμερησίαν διάταξι τοῦ Ο.Η.Ε. Ἀλλὰ ἡ πρότασι δὲν βρῆκε ἀπῆχσιν, γιατί καμμιά μεγάλη χώρα δὲν θέλησε νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ. Τὸ 1953 τὰ πράγματα ἄλλαξαν. Οἱ Ἰνδίες μὲ τὴν ὑποστήριξι ὀρισμένων κρατῶν — τῆς Γαλλίας, Αἰγύπτου, Οὐρουγουάης καὶ ἄλλων — πρότειναν νὰ υἱοθετηθῇ τὸ παγκόσμιον ἡμερολόγιον. (Οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες καὶ ἡ Μεγάλῃ Βρεταννία μειοψήφησαν μὲ 12 κατὰ 2). Τέλος, τὸν περασμένο Ἰ-

ούλιο καὶ ἡ Ρωσία προσχώρησε στὴν παράταξι τῶν ὁπαδῶν τοῦ νέου ἡμερολογίου.

Τὸ καλοκαίρι ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία ἐδήλωσε πὼς θὰ ἦταν διατεθειμένη νὰ συνεργαστῇ μὲ τὸν Ο. Η. Ε. γι' αὐτὴ τὴν μετρρῦθμισιν. Ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου τοῦ Βατικανοῦ διαβεβαίωσε πὼς οἱ ἀτέλειες τοῦ ἡμερολογίου μας δὲν πρέπει νὰ καταλογισθοῦν στὸν Πάπα Γρηγόριον 13ο, ἀλλὰ ἀποτελοῦν κληρονομία τῆς «εἰδωλολατρικῆς Ρώμης».

Τὸ κυριώτερον ἐμπόδιο πού ὑπάρχει στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ νέου ἡμερολογίου εἶναι ἡ γενικὴ ἀπάθεια. Ὅσοι ὅμως ἐπιλήσουν νὰ ἐξετάσουν μὲ ἀμεροληψία τὴν ὑπόθεσιν, γίνονται ἀμέσως θεομοὶ συνήγοροι. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μεγάλα οἰκονομικά του πλεονεκτήματα, τὸ νέο ἡμερολόγιον θὰ μποροῦσε νὰ διευκολύνῃ τὴν καμπoτρωσὶ σχεδίων καὶ προβλέψεων, θὰ ἐπέτρεπε στὰ δικαστήρια, στὰ σχολεῖα, στὰ πανεπιστήμια νὰ ἔχουν τὶς διακοπές τους σὲ κανονικὲς ἡμερομηνίες καὶ θὰ διευκόλυνε ἀκόμη καὶ τὸν οἰκογενειακὸ προϋπολογισμό, ἀφοῦ κάθε μῆνας θὰ ἔχῃ τὶς ἑδιδες ἀκριβῶς ἐργασίμες ἡμέρες. Τέλος ἓνα ἄλλο πλεονέκτημα: οἱ ἡμέρες τῶν ἑορτῶν θὰ μποροῦσαν νὰ μετακινηθοῦν καὶ νὰ

ΤΟ ΝΕΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΠΡΩΤΟ ΤΡΙΜΗΝΟ											
JANVIER						FEVRIER					
D	L	M	M	J	V	S	D	L	M	M	J
1	2	3	4	5	6	7			1	2	3
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23
29	30	31					26	27	28	29	30
ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΡΙΜΗΝΟ											
AVRIL						MAI					
D	L	M	M	J	V	S	D	L	M	M	J
1	2	3	4	5	6	7			1	2	3
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23
29	30	31					26	27	28	29	30
ΤΡΙΤΟ ΤΡΙΜΗΝΟ											
JUILLET						AOUT					
D	L	M	M	J	V	S	D	L	M	M	J
1	2	3	4	5	6	7			1	2	3
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23
29	30	31					26	27	28	29	30
ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΡΙΜΗΝΟ											
OCTOBRE						NOVEMBRE					
D	L	M	M	J	V	S	D	L	M	M	J
1	2	3	4	5	6	7			1	2	3
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23
29	30	31					26	27	28	29	30
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ											
D	L	M	M	J	V	S	D	L	M	M	J
1	2	3	4	5	6	7			1	2	3
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23
29	30	31					26	27	28	29	30

δώσουν σὲ κάθε χρόνο καμμιά δεκαριά «Σαββατοκύριακα» ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες!

Ἀπὸ τὴν ἄλλη ὅμως πλευρά, οἱ ἄνθρωποι πού γεννήθηκαν στὶς 31 Μαρτίου, Μαΐου καὶ Αὐγoύστου δὲν θὰ μποροῦν πιά νὰ γιορτάσουν τὰ γενέθλιά τους. Πάντως, ἡ μικρὴ αὐτὴ ἀτομικὴ ζημιὰ δὲν θὰ θίξῃ παρὰ τὸ πολὺ ὅκτω στοὺς χίλιους ἀνθρώπους. Ὅσοι γεννήθηκαν στὶς 31 Δεκεμβρίου, θὰ γιορτάζουν στὴν «παγκόσμια ἡμέρα» καὶ ἐκεῖνοι πού γεννήθηκαν στὶς 29 Φεβρουαρίου, θὰ ἔχουν τὴν ἱκανοποίησιν νὰ γιορτάζουν κάθε χρόνο τὸ γενέθλιά τους.

Τὰ περισσότερα διεθνή προβλήματα σήμερα είναι τόσο περίπλοκα καὶ ἡ λύσις τους ἐξαρτᾶται ἀπὸ τόσοις τεχνικοῦς παράγοντες ἢ μυστικά στοιχεῖα, ὥστε ὁ κοινὸς ἄνθρωπος γενικὰ δὲν μπορεῖ νὰ δώσῃ γνώμη γι' αὐτά. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦ ἡ-

μερολογίου εἶναι διαφορετικό. Ἐδῶ τουλάχιστο μπορούμε νὰ ἐκφράσωμε ἐλεύθερα τὴ γνώμη μας, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ δοθῇ ἴσως τέρμα σὲ μιὰ χαώδη κατάσταση πού συχνὰ δυσχεραίνει τὴν ζωὴ μας.

Ο φιλόσοφος Ζήνων ἐπίστευε στὸ πεπρωμένο. Κάποτε συνέλαβε ἕνα ὑπὸν ὁρμή του νὰ κλέβῃ καὶ ἦταν ἑτοιμος νὰ τὸν δειρῇ.

—Ἦταν πεπρωμένο μου νὰ κλέψω, εἶπε ὁ ὑπηρετής.

—Καὶ νὰ δαρῆς! συμπλήρωσε ὁ Ζήνων.

A. M.

Κάποτε ὁ Λυσίας ἔγραψε ἕνα λόγο καὶ τὸν παρέδωσε στὸν πελάτη του, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς ἐποχῆς, θὰ τὸν διάβαζε ὁ ἴδιος στὸ δικαστήριο. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ πελάτης ξαναγύρισε παραπονούμενος:

—Ὅταν ἐδιάβασα γιὰ πρώτη φορά τὸν λόγο, τοῦ εἶπε, μοῦ φάνηκε θαυμάσιος. Τὴν δεύτερη ὁμως καὶ ἀκόμη περισσότερο τὴν τρίτη, τὸν βρήκα τελείως ἀνιαρό.

—Τὸ δικαστήριο, ἀγαπητέ μου, ἀπάντησε ὁ Λυσίας, δὲν πρόκειται νὰ τὸν ἀκούσῃ περισσότερο ἀπὸ μιὰ φορά!

Up.

Ρώτησαν κάποτε τὸν Τοσκανίνι γιὰ ποῖό λόγο δὲν προσελάμβανε καὶ γυναίκεῖα μέλη στὴν ὀρχήστρα του. Καὶ ὁ Τοσκανίνι ἀπάντησε:

—Ἐπειδὴ, ἂν μὲν εἶναι ὁμορφες, θὰ ἐνοχλοῦν τοὺς ἄνδρες τῆς ὀρχήστρας μου. Ἄν πάλι εἶναι ἄσχημες, θὰ ἐνοχλοῦν ἐμένα τὸν ἴδιο.

Constellation

ΟΝΕΙΡΑ...

Μεταξύ φίλων:
—Σοδará πιστεύεις πὼς ὁ Γιάννης ἔχει μεγάλη αὐτοπεποίθησι;
—Βεβαίως. Δὲν πρόσεξες πὼς λύνει τὰ σταυρόλεξα μὲ τὸ στυλό του;

A. M.

Πάντα τὴν πιὸ σκληρὴ δουλειὰ τὴν κάνω πρὶν πάρω τὸ πρωῒνό μου.
—Τί κάνεις δηλαδή;
—Νά, σηκώνομαι ἀπὸ τὸ κρεβάτι.

Up.

ΕΝΟΧΟΣ...

Του
H. MTERS

Δέν θα καταγγείλω τίποτε στην αστυνομία. Πρώτα - πρώτα δεν ξέρω αν και τί ακριβώς θα είχα να καταγγείλω και έπειτα αν καθόμουν να καταστρώσω λεπτομερή διήγησι με συλλογισμούς και συμπεράσματα, θα μπορούσαν να με βουτήξουν ως ήθικόν ατύργό... Τσιμουδιά λοιπόν.

Δέν είναι πολὺς καιρὸς πού πήρα τὸ δίπλωμά μου —γιατρός— καὶ πού ἐγκαταστάθηκα πανέτοιμος, ἐκτὸς πελατείας, καὶ ἴσια-ἴσια σκέφθηκα νὰ τυπώσω νόστιμες κάρτες καὶ νὰ τὶς στείλω σὲ ὅσους θὰ μπορούσαν νὰ μὲ γνώριζαν ἢ νὰ μὲ ξαναθυμηθοῦν, νὰ τοὺς ἀναγγείλω τὶς ἱκανότητές μου, τὴν διεύθυνσί μου, τὶς ὥρες μου. Ἡ πρώτη ἀπάντησις ἀπὸ ποιόν φαντάζεσθε ἦρθε; Ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ μιᾶς κολοσιαιᾶς ἐπιχειρήσεως, παλιὸν συμμαθητὴ τοῦ πατέρα μου, τηλεφωνικῶς ἀν ἀγαπᾶτε. Ὁ ἴδιος στὸ τηλέφωνο νὰ πᾶω, μὲ καλεῖ, νὰ φάω τὸ ἴδιο θράδου σπῖτι του. Καὶ δὲν δέχεται λέει ἀντιρρήσεις, ἄς περιμένουν οἱ ἄρρωστοι! Πρώτα οἱ παλιοὶ πατρικοὶ φίλοι. Ἀναμεταξύ μας μόνο: ἐκεῖνος, ἡ Κυρακ' ἐγώ. Δέχθηκα, θέβαια. Πῆγα. Ἀλλὰ τὴν εἶχα ἤδη κατασκευάσει στὸ κεφάλι μου τὴν εἰκόνα τοῦ χυδαίου νεόπλουτου, μεσόκοπου καὶ συνηθισμένου νὰ βλέπῃ νὰ ὑπακούουν γύρω του τὰ πάντα καὶ οἱ πάντες.

Τὸ σπῖτι ἦταν παλάτι, μὲ τὰ

μάρμαρά του, τὰ θαρεῖα ἐπιπλα, τὰ χαλιά, τὶς εἰκόνες, τὸ ἀσημικό, τὰ κρύσταλλα, ὅλα γνήσια.

Καθὼς ἔδινα τὰ πράγματά μου στὸν ὑπηρετὴ εἶδα νὰ κατεβαίνει τὶς σκάλες ἕνας χονδρὸς, ἀποπληκτικὸς τύπος, μεγαλούτσικος στὰ χρόνια, μὲ πλαδαρά χέρια καὶ προστατευτικὸ μειδίσμα, πού δὲν μ' ἄφησε νὰ πάρω ἀναπνοή καὶ μὲ στριφογύρισε ἀδιάκριτος, φωνάζοντας:

—Ἰδιος ὁ πατέρας του! Ἐχομε νὰ μιλήσουμε. Πᾶμε στὴ βιβλιοθήκη;

—Ὅπως θέλετε.

Ἡ βιβλιοθήκη ἦταν αἶθουσα ὁλόκληρη μὲ σειρὲς ὠραιότατα δεμένα βιβλία, ἀναπαυτικὲς πολυθρόνες καὶ κατάλληλο φωτισμό. Καθὼς πήγαινα νὰ καθίσω, πρόσεξα δυὸ - τρεῖς σειρὲς ἀστυνομικὰ μυθιστορήματα ἄδετα.

—Εἶναι τῆς γυναίκας μου. Ἐγὼ δὲν τὰ διαβάζω! Σάχλες! Ἀκούστε, σχετικῶς μὲ τὴν γυναίκα μου, δὲν θὰ τῆς ποῦμε πῶς εἴστε γιατρός... Νὰ τί συμβαίνει. Εἶναι δυὸ - τρεῖς μέρες τώρα δὲν μπορεῖ νὰ χωνέψῃ τὸ φαγὶ τῆς, ἔχει ἔμετους...

Φαντάστηκα μιὰ κακογερασμένη, νευρική.

—Μὰ μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι τίποτα...

—Δὲν θὰ μπορούσε ὅμως νὰ εἶναι ἔγκυος;

—Θὰ ἦταν ἡ πρώτη ἐγκυμοσύνη;

—Φυσικά, αὐτὸ ἔλεπε! Εἴμα-

στε παντρεμένοι οὔτε δυὸ μῆνες!

—Μὲ συγχωρεῖτε... Καὶ ἡ κυρία εἶναι πόσων ἐτῶν;

—Δεκαεννιά.

Κόκκαλο ὁ γιατρός! Κατάπινα τὸ σάλιο μου νὰ βρῶ κάτι νὰ πῶ.

—Ἄν θέλῃ ἡ κυρία νὰ ἔλθῃ στὴν κλινική μου...

—Δὲ θὰ δεχθῇ. Δὲ θέλει νὰ δῇ γιατρό, καὶ γι' αὐτὸ εἶναι πού δὲ θὰ ποῦμε πῶς εἴστε γιατρός.

—Ἐ, τότε θὰ περιμένετε καὶ μπορεῖ νὰ ἔχετε μιὰ εὐχάριστη σὲ λίγο ἔκπληξι...

—Ναί, ναί, τὰ ξέρω αὐτά, ἀλλὰ τὰ παιδιὰ δὲν γεννιοῦνται πάντα ἀκριβῶς στοὺς ἐννιά μῆνες...

—Φυσικά, μὰ δὲν εἶναι αὐτὸ πού σᾶς ἀπασχολεῖ...

—Μὰ τότε τί, βρὲ θλάκα!

Τοῦ ξέφυγε καὶ ζήτησε ἀμέσως συγγνώμη, ἀλλὰ τὸ ἔβλεπα τώρα πῶς ὁ νεόπλουτος μὲ τὶς συλλογὲς καὶ τὰ πολύτιμα ἀντικείμενα, τὰ γνήσια, μιὰ εἶχε περισκεψί, ἂν θὰ ἀποκτοῦσε ἕνα γνήσιο δικό του παιδί.

—Μὲ συγχωρεῖτε καὶ πάλι, γιατρέ μου, καὶ τὸ κατακόκκινο μέτωπό του καὶ οἱ ἐξογκωμένες φλέβες τοῦ λαιμοῦ του ἄρχισαν νὰ ἡσυχάζουν.

—Μετὰ τὸ φαγὶ, θὰ σᾶς ἀφήσω λίγο μόνους, νὰ μιλήσετε μαζί τῆς, νὰ τὴν δῆτε καὶ νὰ μοῦ πῆτε τί καταλαβαίνετε...

Ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε ἡ κυρία τοῦ σπῖτιος... Δὲν εἶχα ματαδεῖ τέτοια κοπέλλα. Μελαχροινὴ μὲ μενεξεδένια μάτια, λεπτὴ, χαμογελοῦσε καθὼς προχωροῦσε καὶ σὰ μίλησε κάποια γλυκυτάτη ἀκούστηκε φλογέρα νὰ λήθῃ δὲν ἤξερα τί...

Πήγαμε στὸ τραπέζι καὶ κάπου - κάπου τῆς ἔκανα μιὰ ἐρώ-

τησι γιὰ νὰ τὴν κάνω νὰ μιλή. Ὁ ἄλλος οὔτε ὑπῆρχε.

Ἀλλὰ, καθὼς εἶδε μιὰ στιγμή τὰ μάτια μου καρφωμένα στὸ ὠραιότατο πελώριο διαμάντι πού φοροῦσε στὸ χέρι τῆς:

—Δεῖξε, ἀγάπη μου, τὸ μπριλάντι σου στὸν κύριο, εἶπε.

Τὸ ἔβγαλε καὶ μοῦ τὸ ἔδωσε. Ἦταν πραγματικὰ θαυμάσιο, ἀλλὰ καθὼς τὸ ἐπέστρεφα εἶδα ἕνα ἄλλο δακτυλίδι, σὰ θέρα, μ' ἕνα διαμαντάκι ἐπάνω, πού τὸ μεγάλο μπριλάντι τὸ ἔκρυβε ἅμα φοριόταν. Καὶ ἔκανα τὴ γκάφα:

—Περίεργο δακτυλιδάκι. Θαρρεῖς θέλει νὰ κρυφτῇ...

—Ἀσήμαντο δακτυλιδάκι, ἀλλὰ ἡ γυναίκα μου τὸ συμπαθεῖ... Κι' ὅταν μιὰ γυναίκα...

—Πραγματικὰ, τὸ ἀγαπῶ καὶ δὲ βλέπω γιατί...

—Ἐλα, ἀγάπη μου, πᾶμε...

Γυρίσαμε στὴ βιβλιοθήκη, ἔφεραν τὸν καφέ καὶ τὰ ποτὰ καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγο σηκώθηκε ἐκεῖνος νὰ τηλεφωνήσῃ, εἶπε, στὸ Λονδίνο καὶ μείναμε μοναχοί μας. Τὴν ὥρα πού περνοῦσε πίσω τῆς, μοῦ ἔδειξε μὲ τὸ μάτι τὶς μπουτίλιες σὰν νὰ ἤθελε νὰ μοῦ πῇ πῶς ἔπρεπε νὰ τὴν κάνω νὰ πῇ γιὰ νὰ φλυαρήσῃ.

Ἀμα μείναμε μόνοι, εἶπε:

—Ὁ ἄντρας μου τὸ φέρνει αὐτὸ τὸ λικέρ ἐπιτήδες γιὰ μένα ἀπὸ τὴν ἰταλικὴ Ἑλβετία.

Εἶχε πάρει καὶ μοῦ ἔδειχνε μιὰ μπουτίλια.

—Τὸ λένε φιορ ντ' Ἀλπι, γιατί ἔχει μέσα ἕνα φυτὸ, κυττάζτε.

—Δὲν εἶναι φυτὸ. Εἶναι σακχαρώδη κρύσταλλα, παραγόμενα ἀπὸ χημικὰς ἀντιδράσεις.

—Τί σοφὸς πού εἴστε!

Γέμισε τὸ ποτήρι μου.

—Δὲν ξέρετε πῶς μ' ἀρέσει.

Ἄν. πῶς ἕνα δεύτερο ποτηράκι τὸ κεφάλι μου γυρίζει καὶ θαρρῶ

πώς καμιά στον κόσμο δεν υπάρχει έννοια!

—Μά τότε να μην πίνετε. Μπορεί τελικά να σάς θλάψη.

—Ναί, αλλά δεν είναι λόγος να στερήσθε σείς.

Σε λίγο άρχισα, μακάριος, να αισθάνωμαι τα συμπτώματα που μου είχε περιγράψει και της τὸ εἶπα ἀφελέστατα, γιατί ἀλήθεια ἦταν ὅλα γύρω ρόδινα.

—Εἴστε γιατρός;

Γιατί να της τὸ κρύψω;

—Ναί, ποὺ τὸ ξέρετε;

—Ξέρω τὸν άντρα μου! Πρέπει όμως ὅπως μου σύστησε να σὰς δείξω τις σπάνιες ἐκδόσεις του.

—Εἴμαστε τόσο καλὰ ἐδῶ. Ἄργότερα. Ἐσεῖς διαβάζετε ὅλα αὐτὰ τὰ ἀστυνομικὰ βιβλία;

—Ναί, ἀλλὰ δὲ μπόρεσα ἀκόμη να θρῶ δείγμα τοῦ τελείου ἐγκλήματος, ἐκείνου που δὲν ἀφίνει ἴχνη.

—Ἰσως να μην ὑπάρχει.

—Δὲν εἶναι δυνατόν. Ἐνα δηλητήριο να ποῦμε, που θὰ ἐξανεμιζόταν καὶ θὰ ἀφινε τὸν θάνατον σὰν φυσικό; Ἐσεῖς γιατρός θὰ ξέρετε.

Ἄκουγα δὲν ἄκουγα κ' ἐκείνην καὶ μένα σὺς ἀπαντήσεις μου. Τὸ ποιτηράκι μου ἦταν ὅμως πάντα γεμάτο.

—Δὲν πιστεύω να ὑπάρχει τέτοιο δηλητήριο. Ἐπειτα κι' ἂν ὑπάρχει ποὺ να τὸ θρῆς; Ἐγὼ ἂν ἤθελα να κάνω ἕνα τέλειο ἐγκλημα θὰ μελετοῦσα καλὰ τὸ θῦμα μου. Κι' ἂν, ἂς ποῦμε, εἶχε αἱματώδη κράσι, ἰδιοσυγκρασία, θὰ γύρευα να μάθω τί θὰ μπορούσε να τὸν θλάψη περισσότερο σὴν δίκαιτὰ του κι' αὐτὰ μόνο θὰ εὔρισκε σὸ τραπέζι του καὶ συγχρόνως θὰ ἔκανα ὅ,τι θὰ μπορούσε να τὸν συγχίζη, να τὸν κάνη να παραφέρεται, αὐτὸ θὰ ἦταν καθημερινὸς του μεζές! Καί, φυσικά, ὅσον διαρκεστέρα, καὶ πὼς να

εἰπῶ, ἐμμονωτέρα θὰ ἦταν ἡ προσπάθεια, τόσο Κυρία μου...

Ἦμουν εὐτυχῆς ποὺ τὰ λόγια μου ἐρχόντουσαν τόσο εὐκολα σὸ στόμα μου, ἀλλὰ γύρισά καὶ παρατήρησα πὼς ἔγραφε... Εἶχε ἕνα μπλόκ καὶ εἶχε γράψει καθ' ὑπαγόρευσί μου...

—Στενογραφεῖτε;

—Ναί, δὲν σὰς ἔχει πῆ ὁ άντρας μου πὼς ἦμουν γραμματεὺς του;

—Ὅχι.

—Δὲν σὰς εἶπε πὼς ἦμουν ἀρραβωνιασμένη;

—Ὅχι.

—Μὲ τὸν νέο που μου ἔχει δώσει τὸ μικρὸ δακτυλιδάκι, τὸν ἀρραβῶνα μας. Ἐργαζόμεθα κ' οἱ δύο εἰς τοῦ ἀνδρός μου. Καὶ θὰ μὰς ἐδιωχνε καὶ τοὺς δύο, ἂν δὲν δεχόμεν. Ἐπειτα, ὁ άντρας μου μὲ φώναξε μιὰ μέρα, γὰ να μὲ πείση καὶ μου εἶπε πράγματα πολὺ λογικά, πὼς δηλαδὴ δυὸ νέοι πρὶν παντρευτοῦν πρέπει να θροῦν χρήματα, να φτιάξουν ἕνα κεφάλαιο, μιὰ περιουσία...

Καὶ γύριζε καὶ κυττοῦσε γύρω...

Ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε ἐκεῖνος καὶ μὲ ρώτησε μὲ τὸ μάτι. Ἐγνεψα μὲ τὸ κεφάλι «ὄχι» καὶ σηκώθηκα κ' ἔφυγα.

Σπίτι μου βρέθηκα εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου. Δὲν θυμόμουν ἂν θυμόμουν καλὰ, ἀλλὰ ἂν υποθέσωμε πὼς ἦταν δυνατόν ἕνα τέτοιο αἰθερίο πλάσμα να διανοεῖτο να διαπράξη ἕνα τέτοιο ἐγκλημα, θὰ τῆς εἶχα, χωρίς ἄλλο, πῆ ὅ,τι ἔπρεπε γὰ να τὴν ἀποτρέψω. Τὸ ἔκανα; Γὰ να ξαναθυμηθῶ... Γιατί όμως να τῆς ἀποδίδω κατ' ἀρχὴν τέτοιους σκοπούς; Ἐλα όμως ποὺ φοράει ἀρραβῶνα! Ἄμα φορὰς ἀρραβῶνα δὲν εἶναι γιατί εἶσαι ἀρραβωνιασμένη μὲ κάποιον; μὲ κάποιον που θὰ πάρης; ποὺ σκέπτεσαι να πάρης;

Ἡ φθορὰ τῶν ἀρτηριῶν: ἀρρώστεια τοῦ πολιτισμοῦ μας

ΠΡΟΣΕΕΤΕ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΣΑΣ

Τοῦ

ΔΡΟΣ ΜΙΤΙΕΖ

Οἱ σύγχρονοι στατιστικὲς μὰς βεβαιώνουν πὼς στοὺς τρεῖς ἀνθρώπους ὁ ἕνας πεθαίνει ἀπὸ ἀσθένεια τῶν ἀρτηριῶν ποὺ οἱ χειρότερες περιπλοκές τῆς εἶναι ἡ ἐγκεφαλικὴ συμφορῆσις, ἡ σπηθαγγχὴ καὶ τὸ ἔμφραγμα τοῦ μυοκαρδίου. Ἀς πάρωμε γὰ παράδειγμα τοὺς τρεῖς ἀνθρώπους ποὺ χάρι σὴν εὐφυΐα, τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν ἐργατικότητά τους ἐπεβλήθησαν σὸν αἰῶνα μας, αὐτοὺς ποὺ τοὺς εἶπαν οἱ «Τρεῖς Μεγάλοι», τὸν Ροῦζβελτ, τὸν Τσῶρταϊλ καὶ τὸν Στάλιν. Τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1945, σὴν μικρὴ πολιτεία τῆς Κριμαίας, τὴν Γιάλτα, ὠργάνωσαν τὴν πραγματοποίησι τῆς νίκης καὶ πίστεψαν πὼς εἶχαν μοιράσει τὸν κόσμο μετὰ τούς. Ὡστόσο ὕστερα ἀπὸ δύο μῆνες ἀκριβῶς, ὁ Ροῦζβελτ πέθανε ἀπὸ ἐγκεφαλικὴ αἰμορραγία. Τὸν Μάρτιο 1953 ὁ Στάλιν δεχόταν τὸ ἴδιο πλήγμα. Ὅσο γὰ τὸν Τσῶρταϊλ, ξέρομε τώρα πὼς ὤταν πρὶν ἀπὸ δύο χρόνια πῆγε σὴν ἐξοχὴ γὰ να ἀναπαυθῇ, ὅπως εἶπαν τὰ ἐπίσημα ἀνακοινωθέντα, τὸ μισὸ του σῶμα εἶχε παραλύσει καὶ δὲν μπορούσε να μιλήσῃ καθόλου, κλασσικὰ συμπτώματα τῆς ἀποπληξίας.

—Οἱ στατιστικὲς δὲν μιλοῦν σὴν τύχη, μοῦ εἶπε ἕνας διακεκριμένος καρδιολόγος. Ἡ φθορὰ τῶν ἀρτηριῶν, γὰ τὴν ὁποία δὲν

γίνεται καθόλου λόγος, εἶναι πιὸ καταστρεπτικὴ κι' ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν καρκίνο. Εἶναι ἡ ἀρρώστεις τοῦ πολιτισμοῦ μας. Χρόνο μὲ τὸ χρόνο κερδίζει ἔδαφος καὶ πλήττει γενικά τοὺς πολιτικούς, τοὺς βιομηχάνους, τοὺς ἐπιχειρηματίες, ὅσους δέχονται τὸν ρυθμὸ τῆς σύγχρονης ζωῆς.

Πραγματικὰ καμιά ἀσθένεια δὲν ἐκδηλώνεται τόσο βίαια. Ἐνας ἄνδρας ὡς 50 ἐτῶν, ἕνα θράδου φεύγοντας ἀπὸ τὴ δουλειά του δὲν αἰσθάνεται πολὺ καλὰ. Μετὰ τὸ φαγητὸ στέκεται σὸ παράθυρο νοιώθοντας βαρὺ τὸ κεφάλι του. Αἰσθάνεται ἕνα εἶδος ἡλεκτρικῆς ἐκκενώσεως σὸ δεξί του χέρι. Ὅταν γυρίσῃ να φωνάξῃ τὴν γυναῖκα του, καταλαβαίνει πὼς δὲν μπορεί να ἀρθρώσῃ λέξι. Τὸ δεξί του χέρι ἔχει παραλύσει καὶ πέφτει βαρὺς μὲ τὸ πρόσωπο μελανιασμένο καὶ τὸ βλέμμα ἀπλανές.

Πρὶν ἀπὸ λίγους μῆνες ὁ γιατρός του τοῦ εἶχε πῆ πὼς εἶχε πίσει. Ἡ ἐγκεφαλικὴ συμφορῆσις δὲν χτυπάει σὴν τύχη. Πρὶν να φανερωθῇ γὰ καλὰ, τὸ κακὸ ἀνοίγει τὸ δρόμο τοῦ σιωπηλὰ ἐπὶ χρόνια, καταστρέφοντας σιγὰ σιγὰ ὅλα τὰ ἀμυντικὰ μέσα τοῦ ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ.

Οἱ ἀρτηρίες καὶ τὰ τριχοειδῆ ἀγγεῖα ποὺ ἐξασφαλίζουν τὴν κυκλοφορία τοῦ αἵματος σὸ σῶμα

μας δέν είναι άπλοί άψυχοι σωλήνες. Χάρι στους μύς που υπάρχουν στα τοιχώματά τους κατευθύνουν σέ κάθε στιγμή τὸ αἷμα πρὸς τὰ ὄργανα που τὸ χρειάζονται. Καί τὸ νευρικό τους δίκτυο εἶναι τόσο εὐαίσθητο, ὥστε καί μόνο νά σκεφθοῦμε μιὰ κίνησι, ἔστω καί ἂν μένουμε ἀκίνητοι, εἶναι ἀρκετὸ γιὰ νά διογκωθοῦν οἱ ἀντίστοιχες ἀρτηρίες. "Οταν ἡ συνεχὴς αὐτὴ ἐνέργεια δημιουργήσῃ κόπωση, τότε γίνεται πρόσθετη προσπάθεια. Γιὰ νά κινήσουν τὴν ἴδια ποσότητα αἵματος οἱ μύς τῶν ἀρτηριῶν πρέπει, μὲ τὰ χρόνια, νά ὠθοῦν περισσότερο. Τότε λέμε πὼς ἡ πίεσι ἀνεβαίνει. Ἀπὸ 11 στὸν ἔφηβο τῶν 15 ἐτῶν φθάνει κανονικά στὸ 17,5 στὸν γέρο τῶν 75 ἐτῶν.

Τὰ τοιχώματα τῶν ἀρτηριῶν, ὅταν κουρασθοῦν, γίνονται σκληρὰ καί εὐθραυστα. Ἄν δημιουργηθῇ συγχρόνως ὑπέρταση ἀρτηριακή, ἡ ὥθις τοῦ αἵματος μπορεί μὲ τὴν παραμικρὴ προσπάθεια νά σπάσῃ τὸ τοίχωμα καί νά προκληθῇ αἰμορραγία, κλασσικὴ αἰτία τῆς ἐγκεφαλικῆς συμφορήσεως. Πιὸ συχνά, ἡ ἀρτηρία πού ἔχει ἀποκτήσει ἀνωμαλίες στα τοιχώματα συστέλλεται. Τὸ αἷμα που λιμνάζει σχηματίζει ἓνα θρόμβο καί δημιουργεῖ τὴν θρόμβωση. Πρέπει ἀκόμη νά υπολογίσουμε τὸν σπασμὸ τῶν ἀγγείων, μιὰ κράμπα τῆς ἀρτηρίας που προκαλεῖται γιατί τὰ νεῦρα χάνουν τὴν ἰσορροπία τους καί ἐπιφέρουν ἀνωμαλίες στὴν ροὴ τοῦ αἵματος. Οἱ γιατροὶ παραδόνονται σήμερα πὼς ὁ σπασμωδικὸς παράγων ὑπέρχει τοῦ μηχανικοῦ στα ἐγκεφαλικά ἀτυχήματα που προκαλοῦνται ἀπὸ τὶς ἀρτηρίες.

Ὡστόσο ἂν καί ὁ μηχανικὸς παράγων δέν εἶναι ἀποκλειστικὸς στίς ἀσθένειες τῶν ἀρτηριῶν,

μπορεῖ μόνον αὐτὸς νά δημιουργήσῃ τὰ ἴδια ἀτυχήματα σὲ ἓνα ἄτομο νέο που οἱ ἐντελὲς ὕγιεις ἀρτηρίες του παρεμποδίζονται ξαφνικά ἀπὸ κάποιο θρόμβο που προέρχεται ἀπὸ τὴν καρδιά ἢ ἀπὸ μιὰ φλέβα τοῦ ποδιοῦ. Αὐτὸ εἶναι ἡ ἐμβολή. Στους ἀσθενεῖς που ἀπειλοῦνται ἀπ' αὐτὴν, ἰδιαίτερα στους ἐγγχειρισμένους ἢ στους νέους που ἔπαθαν ὀρεῖς ρευματισμούς, δίνουν φάρμακα που ἐμποδίζουν τὸ αἷμα νά πήξῃ ἢ νά σχηματίσῃ θρόμβους. Ἄν παρ' ὅλες τὶς προφυλάξεις ἐξέσπασῃ τὸ κακὸ, τότε γίνεται μιὰ ἐνδοφλέβια ἔννεσι μὲ θεοφυλλίνη σὲ περιπτώσεις ἐπειγούσης ἀνάγκης.

Τὸ θράδυ τῶν Χριστουγέννων μιὰ φορὰ κάλεσαν ἓναν Γερμανὸ γιατρὸ σὲ κάποια ἀσθενή. Ἡ γυναίκα εἶχε πάθει σπασμὸ τῆς ἀρτηρίας τοῦ ἀμφιβλοστροειδοῦς τὴν ὥρα που ἐτοίμαζε τὰ δῶρα τῶν παιδιῶν της. Ὅταν ἔφθασε ὁ γιατρὸς τὸ μισὸ σῶμα της ἦταν σὰν νεκρὸ. Εἶχε χάσει τὴν ὀμιλία της καί τὸ πρόσωπό της ἦταν κατακόκκινο. Οἱ κόρες τῶν ματιῶν της δέν ἀντιδρούσαν στὸ φῶς, σύμπτωμα πολὺ σοβαρὸ. Ὁ γιατρὸς τῆς ἔκανε ἀμέσως ἔννεσι εὐφυλλίνης καί προτοπὶ τραβήξει τὴν βελόνα ἢ ἄρρωστη ἀνοιξε τὰ μάτια της ρωτώντας τί εἶχε συμβῇ.

☆

Τὰ πράγματα ὁμως δέν εἶναι τόσο εὐκόλα σὲ περιπτώσι καθ'αὐτὸ ἀσθενείας τῶν ἀρτηριῶν. Ἀνάμεσα σὲ μιὰ θρόμβωσι πού σχηματίζεται μὲ τὴν φθορὰ τῶν τοιχωμάτων ἐνὸς ἀγγείου καί σὲ μιὰ ἐμβολή που προέρχεται ἀπὸ κάποια μακρινή αἰτία, ὑπάρχει ἡ ἴδια διαφορά που ὑπάρχει ἀνάμεσα στὸν καταρράκτη π.χ. τοῦ ματιοῦ καί σὲ μιὰ σκόνῃ που ἔρχεται νά μᾶς ἐνοχλήσῃ τὸ μάτι.

Γι' αὐτό, μετὰ τὰ σαράντα κάθε ἄνδρας πρέπει νά κάνῃ μιὰ καρδιολογικὴ ἐξέτασι. Ἡ μικροσκοπικὴ θρόμβωσι που προέρχεται ἀπὸ τὴν ἔμφραξι ἐνὸς τριχοειδοῦς ἀγγείου εἶναι ἀκίνδυνη. Οἱ περισσότεροι γέροι ὕφιστανται τέτοιες θρομβώσεις καί δέν τὶς προσέχουν. Ὡστόσο ἀποτελοῦν μιὰ χρήσιμη προειδοποίηση. Ὑπάρχουν πέντε συμπτώματα που δείχνουν ἄλάνθαστα μιὰ μελлонτικὴ ἐγκεφαλικὴ συμφορήσι: πίεσι που ἀνεβαίνει πολὺ γρήγορα, πόνοι στὸ πίσω μέρος τοῦ κρανίου, ζάλες, παροδικὴ δυσκολία στίς κινήσεις, ἀδικαιολόγητες ρινορραγίες.

Γιατί ὁμως κύριος στόχος τῶν καρδιακῶν παθήσεων εἶναι ὁ δυτικὸς μας πολιτισμός; Οἱ 2.800 καρδιολόγοι ἀπὸ 49 ἔθνη που συγκεντρώθηκαν πέρου στὸ Διεθνὲς Συνέδριο τῆς Οὐάσιγκτον, συμφώνησαν χωρὶς ἐξαίρεσι πὼς ὑπαίτιος εἶναι ἡ διατροφή μας. Κατὰ τὴ γνώμη αὐτῶν τῶν ἐιδικῶν ὁ χειρότερος ἐχθρὸς τῶν ἀρτηριακῶν ἰσθμῶν εἶναι ἡ χοληστερόλη, μιὰ λιπαρὴ οὐσία που ἀφθονεῖ στὸ γάλα, στὸ βούτυρο καί στὸν κρόκο τοῦ αὐγοῦ. Ἀσθενεῖς καί θάνατοι ἐξαιτίας τοῦ κυκλοφοριακοῦ συστήματος εἶναι ἀγνωστες στὴν Κίνα, στὴν Ἰαπωνία, στὴν Κορέα, ὅπου ὁ πληθυσμὸς διατρέφεται σχεδὸν ἀποκλειστικά μὲ ρύζι καί δέν χρησιμοποιεῖ λιπαρὲς οὐσίες.

Ἄλλοι κατηγοροῦν τὴν ἔλλειψι ἀσκήσεως. Γιὰ πολὺν καιρὸ κυκλοφοροῦσε ἡ γνώμη πὼς οἱ ἐπαγγελματίες ἀθλῆται ἐπειδὴ κούραζαν τὴν καρδιά τους ἦταν καταδικασμένοι νά πεθαίνουν νέοι. Ἐπανελημμένες ἔρευνες πού ἔγιναν κυρίως στὴν Ἀμερικὴ διέλυσαν αὐτὸ τὸ θρύλο. Στους περισσότερους παληοὺς ἀθλητὰς ἡ κόπωση τῆς καρδιάς καί τῶν αἰ-

μοφόρων ἀγγείων ὀφείλεται στίς ὑπερβολὲς τῆς διατροφῆς τους μόλις παύσουν νά θγαίνουν στὸν στίβο. Πολλοὶ καρδιολόγοι πιστεύουν πὼς τὸ αὐτοκίνητο, τὸ ἄσανσέρ, ἡ ἐργασία τοῦ γραφείου, μᾶς ὀδηγοῦν στὴν ἀποπληξία καί γι' αὐτὸ συνιστοῦν σὲ ὅσους ἔχουν καθιστικὸ ἐπάγγελμα νά κάνουν σπόρ. Παρατηρήθηκε πὼς οἱ εἰσπράκτορες τῶν διαφορῶν λεωφορείων τοῦ Λονδίνου που ἀνεβοκατεβαίνουν ὅλη τὴν ὥρα τὴ σκαλίτσα γιὰ νά μαζέψουν τὰ εἰσιτήρια ἔχουν χαμηλότερη πίεσι ἀπὸ τοὺς ὀδηγοὺς τῶν ἰδίων λεωφορείων που μένουν πάντα καθισμένοι.

Κοντὰ ὁμως στίς ὑπερβολὲς τῆς διατροφῆς καί στὴν καθιστικὴ ζωὴ, φαίνεται πὼς αἰτία τῶν ἀρτηριακῶν παθήσεων που δλοενα αὐξάνουν εἶναι καί ἡ ὑπερκόπωση τοῦ νευρικοῦ μας συστήματος ἀπὸ τὴν ὁποία λίγοι ξεφεύγουν σήμερα.

☆

Ἡ κυκλοφορία τοῦ αἱματός μας εἶναι ἐξαιρετικὰ εὐαίσθητη στίς παραμικρὲς μεταβολὲς τῆς πίεσεώς μας. Ἐπιστημονικὲς μετρήσεις ἀπέδειξαν ὅτι καί ἂν ἀκόμη κάθεται δίπλα μας στὸ λεωφορεῖο ἓνα ἀντιπαθητικὸ ἄτομο, ἡ πίεσί μας ἀνεβαίνει. Τὸ κομῆγ. τοῦ «συναρπαστικοῦ» που γίνεται ἀπὸ τὸν τύπο, τὸ ραδιόφωνο, τὰ θεάματα, ὁ ἀμελίκτος ρυθμὸς τῆς ζωῆς στὴν πόλι, ὁ ἐφιάλτης τοῦ χρόνου, ὅλα τὰ χαρακτηριστικά τῆς σύγχρονης ζωῆς εἶναι ἐγκληματικὲς ἀπόπειρες ἐναντίον τῶν ἀρτηριῶν μας. Ἀλλὰ ἀπὸ ὅλα μᾶς τὰ αἰσθήματα τὰ πιὸ ἐπικίνδυνα εἶναι ἡ μνησικακία, τὸ πείσμα καί ὁ φθόνος. Ἐνας Γάλλος καρδιολόγος ὑπολόγισε πὼς σὲ 100 περιπτώσεις ὑπερτάσεως οἱ 19 ὀφείλονται σὲ συζυγικὲς ἀνωμαλίες, οἱ 17 σὲ πένθη

καὶ χωρισμούς καὶ μόνο 5 σὲ ἐπαγγελματικὲς στενοχώριες. Πρέπει νὰ βιαστοῦμε λοιπὸν νὰ γίνωμε αἰσιόδοξοι καὶ φιλόσοφοι πρὶν ἀπὸ τὰ 40 ἂν δὲν θέλωμε νὰ πεθάνωμε στὰ 60 ἀπὸ μιὰ καρδιακὴ προσβολή.

Ὁ Τσῳρτσιλ ὡμολόγησε ὁ ἴδιος τὴν ἀρρώστεια τοῦ σὲ μιὰ συζήτησι τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων. Πραγματικὰ ὁ παλαίμαχος πολιτικός ὕστερα ἀπὸ ἓνός μηνὸς θεραπείας ξαναβρῆκε τὶς δυνάμεις τοῦ καὶ γύρισε στὰ καθήκοντά του. Τὰ ἐγκεφαλικά τραύματα ποὺ προκαλοῦνται ἀπὸ μιὰ συμφορὰ δὲν εἶναι πάντα ἐντελῶς ἀθεράπευτα. Ἄν ἓνα νευρικό κύτταρο καταστραφῇ ἀνεπανόρθωτα, ἄλλα νευρικά κύτταρα ἀναλαμβάνουν τὸ ρόλο τοῦ. Ἔτσι ὁ ἀσθενὴς ὅταν ὑποστῇ κατάλληλη θεραπεία μπορεῖ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἀναπηρία.

Μεγάλῃ σημασίᾳ ἔχει γιὰ τὸν ἄρρωστο νὰ ἐπαναλάβῃ τὶς κινήσεις ποὺ ξεσυνήθισε νὰ κάνῃ λόγῳ τῆς ἀσθενείας τοῦ. Καμμιά φορὰ χρειάζεται νὰ μάθῃ πάλι νὰ διαβάξῃ ἢ νὰ γράφῃ, νὰ περπατᾷ, νὰ κινῇ τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια τοῦ. Αἰσθάνεται μεγάλῃ ταπείνωσι θέβαια γι' αὐτὸ καὶ μόνον ἡ στοργὴ τῶν δικῶν τοῦ μπορεῖ νὰ τὸν βοηθήσῃ.

Εἶναι σχετικὰ εὐκόλο νὰ ὀδηγήσῃ κανεὶς ἓναν ἄρρωστο νὰ ἐκτελέσῃ μιὰ κίνησι, ἀλλὰ δὲν ξέρομε πῶς νὰ κατευθύνωμε τὴ γλώσσα τοῦ. Ἡ ἐκμάθησι λοιπὸν τῆς ὁμιλίας εἶναι δύσκολη καὶ χρειάζεται τὴν συνεργασίαν τοῦ ἀσθενοῦς, κάτι ὅχι εὐκόλο. Σὲ τέτοιες περιπτώσεις πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦμε συσχετισμούς δεινὴν ἀνέπαφους γιὰ νὰ τὸν βοηθήσουμε νὰ ξαναβρῇ τὸ δρόμο τοῦ. Ἐνας Δανός, ὕστερα ἀπὸ μιὰ συμφορὰ ἐπὶ 21 χρόνια δὲν μπόρεσε νὰ ἀρθρώσῃ παρὰ 4 λέξεις καὶ μόνον ὅταν ἄκουσε ἓνα παλὸν γνωστὸ τοῦ νανούρισμα ξαναβρῆκε τὴν ὁμιλία τοῦ.

Πάντως ἡ μεγάλῃ συγκίνησις ἀπὸ τὰ γεγονότα τῆς ζωῆς μπορεῖ νὰ χειροτερέψῃ τὴν κατάστασι ἑνὸς ἀποπληκτοῦ. Ὁ Παστέρ ἔπαθε ἐγκεφαλικὴ συμφορὰ 47 ἐτῶν. Νόμιζαν ὅτι θὰ πέθαινε καὶ ἡ κυβέρνησις διέταξε νὰ σταματήσῃ ἡ ἀνέγερσι τοῦ μεγάλου ἐργαστηρίου ποὺ τοῦ ἐτοίμαζαν. Αὐτὸ ὅμως χειροτέρεψε τὴν κατάστασί του. Οἱ φίλοι τοῦ ἐπέμεναν νὰ συνεχιστῇ τὸ ἔργο καὶ πραγματικὰ αὐτὸ ἐνεθάρρυνε τὸν Παστέρ ποὺ γρήγορα θεραπεύθηκε καὶ ποὺ μετὰ τὴν περιπέτεια αὐτὴ πραγματοποίησε τὶς μεγαλύτερες ἀνακαλύψεις τοῦ.

Γιατί, ρώτησε μιὰ μέρα ὁ Μπέρναρ Σῶ ἓνα Ἰησουῖτη, οἱ Ἰησουῖτες ἀπαντοῦν πάντοτε σὲ μιὰ ἐρώτησι μὲ μιὰ ἄλλη ἐρώτησι; —Γιατί ὅχι; ἀπάντησε ὁ Ἰησουῖτης.

Ὁ μικρὸς μὲ τὰ στραγαλάκια

Ενας μικρὸς ἀνθρωπάκος, πέντε χρόνων μαῖμου, μὲ κοντὰ φουστανάκια, μοῦ ἔκοψε ἓνα ἀπόγευμα τὸν δρόμο καὶ τὸ αἷμα μου. Τίποτε δὲν ἐξαφνίζει περισσότερο ἀπὸ ἓνα παιδάκι ἢ ἓνα ζῶον, ποὺ μπλέκεται στὰ πόδια σας, ἐνῶ περιπατεῖτε ἀμέριμνος.

Ὁ ἀνθρωπάκος μοῦ ἐπρότεινε τὴν παλάμην ἀνοικτὴ καὶ κάτι ἐμουρμούρισε ψευδᾶ καὶ μουρμουριστά. Μοῦ ἐζητοῦσε ἐλεημοσύνην; Αὐτὸ ἐνόμισα εἰς τὴν ἀρχήν. Δὲν ἐζητοῦσεν ὅμως ἐλεημοσύνην ὁ ἀνθρωπάκος. Ἐδίδεν

—Θέλεις στραγαλάκια, μπάμππα;

Εἰς τὸ βάθος τῆς φούχτας τοῦ διεκρίνοντο τῶ ὄντι πέντε-δέκα στραγαλία ποὺ τὰ προσέφερε γενναϊοδῶρως. Τὸν ἐκύτταξα περίεργα. Αὐτὸς ἐξέλαβε τὴν ἐκπληξίν μου ὡς δυσπιστίαν. Ἐκαμεν ἓνα μορφασμὸν εἰλικρινοῦς κόρου καὶ μοῦ εἶπε μὲ τὴν πλέον συμπαθητικὴν φωνήν, ποὺ ἄκουσα ποτὲ μου:

—Τὰ χόρτασα, μπάμππα. Δὲ θέλω ἄλλα.

Εἰς ἓνα τσαῖ, ποὺ ἐπῆγα ἀμέσως κατόπιν, διηγῆθκα τὸ χαριτωμένον ἐπεισόδιον. Ἐνας φιλόσοφος, τοῦ ὁποῦ τοῦ γυαλιὰ εἶχαν θολώσει ἀπὸ τοὺς ἀτμούς τοῦ τσαῖ, συνώφρωσεν καὶ μοῦ εἶπε:

—Περίεργον! Τὸ παιδί αὐτὸ ἀποτελεῖ ἓνα ἐξαιρετικὸν φαινόμενον, δὲν ἔχει τὸ πνεῦμα τῆς ἀποταμιεύσεως, ποὺ ἔχουν καὶ τὰ ζῶα ἀκόμη. Οἱ σκύλοι πηγαίνουν καὶ θάβουν εἰς ἀπόκρυφον μέρος τὸ κόκκαλο ποὺ δὲν ἔχουν πλέον ὀρεξιν νὰ ροκανίσουν. Τὸ παιδάκι, ὅσον χορτασμένο καὶ ἂν ἦτο, ἔπρεπε νὰ φυλάξῃ τὰ στραγαλία, στὴν τσέπούλα του...

Μιὰ κυρία, ἡ ὁποία εἶχεν ἐπιστρέψῃ πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τὸν καθημερινὸν φιλανθρωπικὸν της περίπατον, διέκοψε τὸν φιλόσοφον:

—Ὁ μικρὸς αὐτὸς εἶναι ἓνας γεννημένος ἀλτρουϊστῆς. Ὅπωςδήποτε ἀποτελεῖ σπάνιον φαινόμενον εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτὴν, τὴν ὁποίαν ἡ Φύσις ἐπροίκισε μὲ τὸν πλέον ἄδολον ἐγωισμόν, ἀπὸ σοφὴν πρόνοιαν. Θὰ ἤμουν πολὺ περίεργη νὰ παρακολουθῶ τὴν ζωὴν τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ.

Μιὰ δεσποινὶς ἀρραβωνιασμένη τὰς τελευταίας ἡμέρας, χωρὶς νὰ σχολιάσῃ καθόλου τὸ φαινόμενον, μ' ἐρώτησε τρυφερώτατα:

—Ἦταν ὁμορφὸ ἀγοράκι;

—Τρέλλα, δεσποινίς. Παχουλὸ-παχουλὸ σὰν φραντζολάκι.

Ἡ δεσποινὶς ἐπῆρεν ὕψος μητρός, θηλαζούσης τὸ πρῶτον της τέκνον, καὶ ρίπτουσα περιπαθῆ βλέμματα πρὸς τὸν ἀπέναντι μνηστῆρα τῆς, πρόσθεσε:

—Δὲν ξερετὲ πῶς τρελλαίνομαι γιὰ τὰ παιδάκια! Ἐλπίζω πῶς δὲν τοῦ πήρατε τὰ στραγαλάκια του.

Καὶ τὰ σχόλια ἐξηκολούθησαν γεμάτα θαυμαστικὰ διὰ τὸν μικρὸν ἀλτρουϊστὴν.

Ὅταν ἐγύρισα εἰς τὸ σπῆτι μου, διηγῆθκα ἄλλην μίαν φορὰν τὸ ἐπεισόδιόν μου. Δὲν ὑπῆρχεν ὅμως ἐκεῖ κανένας φιλόσοφος, καμμία φιλανθρωπὸς κυρία καὶ καμμία ἀρραβωνιασμένη δεσποινίς. Ὑπῆρχε μόνον ἡ γραῖα μου ὑπέρβρια.

—Βρὲ τὸν κατεργαράκο! εἶπε.

—Κατεργαράκος; Γιατί; τὴν ἠρώτησα. Μποροῦσε πολὺ καλὰ νὰ φυλάξῃ τὰ στραγαλάκια του καὶ νὰ τὰ φάῃ αὐρίον. Καὶ ὅμως τὰ ἐχάριζε μὲ τὴν μεγαλύτερη καλωσύνη!

—Αυτό είναι ἴσα-ἴσα, εἶπεν ἡ παμπόνηρη γραῖα. Ποιὸς ξέρει τί ἀνακάτωση τοῦ φέρανε αὐτὰ πού ἔφαγε! Ἐκεῖνα πού τοῦ μείνανε τὰ βλεπε σὰ φαρμάκι. Ἄν τὰ κρυβε στήν τσέπη του, ἤξερε πῶς δὲν θὰ βαστοῦσε τὴ λιχουδιά του καὶ θὰ τὰ τρωγε κι' αὐτά. Γι' αὐτὸ κύτταξε νὰ τὰ ξεφορτωθῇ. Ἀπὸ παιδιὰ θὰ μοῦ πῆς ἐμένα; Ἐχὼ ἀναθρέψει δεκατρεῖς ἔτη!

Ὁ μικρὸς διάβολος λοιπὸν ἐπρόσφερεν ἐν πλήρει γνώσει τὸ δηλητή-

ριον εἰς τοὺς διαβάτας. Αὕτῃ εἶναι ἡ πραγματικότητα!

Δὲν ἐπίστευα ποτὲ εἰς τὰς φημιζομένας ἀρετὰς τῶν ἀνθρώπων, μικρῶν καὶ μεγάλων. Ἡ ἀπαισιοδοξία ἔμως τῆς πονηρᾶς γραίας μ' ἔκαμε νὰ χάσω καὶ τὰ τελευταῖα ἴχνη τῆς πίστεώς μου αὐτῆς. Ἐτελείωσε! εἶπα μέσα μου. Οἱ ἄνθρωποι δὲν κάμνουν ποτὲ τίποτα χωρὶς ὀπισθοβουλίαν. Καὶ ἡ ἀρετὴ ἓνας λόγος εἶναι, ὅπως εἶπε καὶ ὁ ἀρχαῖος σοφός.

Τὸ παιδί μου εἶναι τὸ πιὸ ἀνόητο στὴ γῆ, λέει ὁ Ντυραντὸ στὸ Ντυγκαντέν. Θὰ δῆς· θὰ κάνουμε ἓνα πείραμα...

—Μομό, πάρε 50 φράγκα καὶ πῆγαινε νὰ μοῦ ἀγοράσῃς ἓνα ψυγεῖο.

—Καλά, μπαμπά.

—Τὸ δικό μου παιδί, εἶπε τότε ὁ Ντυγκαντέν μετὰ τὴ σειρά του, εἶναι ἀκόμη πιὸ ἀνόητο...

—Τοτό, πάρε 50 φράγκα καὶ πῆγαινε στὸ καφενεῖο τῆς γωνιάς νὰ δῆς ἂν εἶμαι ἐκεῖ.

—Καλά, μπαμπά.

Ὁ Ντυγκαντέν κυττάζει τὸν Ντυραντὸ καὶ σηκώνει τὰ χέρια στὸν οὐρανὸ στενοχωρημένος, συγχρόνως καὶ ἐκθαμβὸς ἀπὸ τὴν τόση ἀγαθοσύνη.

Ἐν τῷ μεταξύ τὰ δυὸ παιδιὰ συναντῶνται στὸν δρόμο καὶ θάξουν τὰ γέλια.

—Δὲν φανταζόμουν, λέει ὁ Μομό, ὅτι θὰ εἶχα ἓνα πατέρα τόσο ἀνόητο. Μοῦ δίνει 50 φράγκα γιὰ νὰ ἀγοράσω ἓνα ψυγεῖο καὶ δὲν μοῦ λέει οὔτε καν τὴν μάρκα.

—Κι' ἐμένα, λέει ὁ Τοτό, μοῦ δίνει 50 φράγκα γιὰ νὰ πάω νὰ δῶ ἂν εἶναι στὸ καφενεῖο, ἐνῶ μετὰ 30 φράγκα μποροῦσε νὰ τηλεφωνήσῃ.

A. M.

Γνώρισα ὅσο λίγοι τὸν μεγαλύτερο σοφὸ τοῦ 20οῦ αἰῶνος

Ο ΑΪΝΣΤΑΪΝ

ΔΕΝ ΜΟΥ ΕΚΡΥΨΕ ΤΙΠΟΤΕ

Τοῦ

JOHN FLESCHE

Πάντοτε μοῦ φαινόταν περίεργο τὸ ὅτι ἡ θαυμάσια μνήμη τοῦ Ἀϊνσταϊν περιωριζόταν ἀποκλειστικὰ στὸ ἐπιστημονικὸ πεδίο. Νομίζω ὅτι τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ ξεχάσῃ καὶ τὴν παραμικρότερη λεπτομέρεια πού θὰ τὸν ἐξυπηρετοῦσε στὶς ἐρευνές του. Ἀντίθετα, σπάνια μιλοῦσε γιὰ τὰ παδικὰ του χρόνια, τὴν ἀρχὴ τῆς ζωῆς του, τὴν ἐξέλιξί τῆς σταδιοδρομίας του. Ὅχι πῶς δὲν τὸν ἐνδιέφερε· ἀλλὰ, κυριολεκτικὰ, τὰ εἶχε ξεχάσει. Αὐτὰ δὲν ἦταν ἐπιστὴμη. Ὅταν τὸν ρωτοῦσαν κάτι σχετικὸ, φώναζε τὴν γυναῖκα του, τὴν Ἐλσα, πού ἤξερε ὅλα ὅσα θὰ ἔπρεπε νὰ ξέρῃ αὐτός.

—Ἡ ἔλλειψις μνήμης γιὰ ὅλα ὅσα μετὰ ἀφοροῦν μετὰ τὴν ἐπιστὴμη κάνει σίγουρα μιὰ «περίπτωση» γιὰ τοὺς ψυχοναυτοὺς, μοῦ εἶπε μιὰ μέρα. Ἡ ἀμεροληψία του ὅταν ἔκρινε τὴν ἐργασία του ἦταν σχεδὸν

θάναυση. Ἡ πιὸ γυμνὴ ἀλήθεια ἦταν τὸ ἰδεῶδες του καὶ ὅποια-δήποτε ἀπόπειρα γιὰ νὰ τὴν καλύψῃ τοῦ ἦταν μισητὴ. Εἶχε ἐπίσης μιὰ φανατικὴ ἀγάπη γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία, ἀκόμη καὶ στὶς πιὸ συμβατικὲς κοινωνικὲς σχέ-

σεις. Καὶ ἡ παραμικρὴ ὑποψία ἀπειλῆς τῆς ἐλευθερίας του ἀρκοῦσε γιὰ νὰ τὸν ταραξῇ. Ἀκόμη καὶ στὴν συζυγικὴ του ζωὴ οὐδέποτε ἔλεγε «ἐμεῖς». Ποτὲ δὲν ἐπέτρεψε σὲ κανένα νὰ μιλήσῃ ἐν ὀνόματί του. Μέσα στὸ σπίτι του, στὸ Βερολίνο, εἶχε κρατήσῃ ἓνα δωμάτιο μόνον γιὰ κείνον. Ἡ γυναῖκα πού καθάριζε, δὲν εἶχε δι-

καίωμα νὰ μῇ ἐκεῖ, καὶ ἀκόμη λιγώτερο ἡ γυναῖκα του. Ἐκεῖ μέσα δούλευε καὶ δεχόταν τοὺς φίλους του γιὰ νὰ συζητήσουν ἀνενόχλητοι.

Ἦταν πάντα τὸ παράπονο τῆς γυναίκας του, πού πέθανε τὸ

1939 (της γρηᾶς του, όπως την φώναζε στοργικά) τὸ ὅχι δὲν μπορούσε νὰ ἀσχοληθῇ μ' αὐτὸ τὸ δωμάτιο, ὅπως με τ' ἄλλα. Ὁ "Αἰνσταϊν ὅμως ἔμενε ἀκλόνητος σὰν βράχος: τόσο τὸ χειρότερο γιὰ τὴν σκόνη καὶ τὴν ἀκαταστασία· ἐκεῖνος προτιμοῦσε τὴν ἀνεξαρτησία του.

Κάποτε δέχθηκε μιὰ θέσι στὸ Ἰνστιτούτο τοῦ Αὐτοκράτορος Γουλιέλμου γιὰ τὴν θεωρητικὴ φυσικὴ, μὲ ἐτησίαν ἀμοιβὴν 18.000 μάρκα, ὑπὸ τὸν ὅρο ὅτι δὲν θὰ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ κάνῃ καμμιὰ ὀρισμένη ἐργασία. Θὰ ἦταν ἐλεύθερος νὰ κάνῃ αὐτὸ πού ἐκείνος ἤθελε. Ὅταν τὸν ρώτησαν τί ποσὸν ὑπολόγιζε νὰ ζητήσῃ γιὰ τὰ ἔξοδά του ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο, ἀρνήθηκε νὰ πῇ. Ἐδήλωσε ὅτι γιὰ τὶς ἐρευνές του δὲν τοῦ χρειάζονταν ἀκόμη παρὰ χαρτί καὶ μολύβι καὶ ὅτι αὐτὰ θὰ τὰ πλήρωνε μόνος του. "Αλλὰ ἔξοδα δὲν ὑπῆρχαν. Τὸ «dolce farniente», ἡ ὄνειροπόλησι, δὲν ἦταν ἀγνωστα στὸν "Αἰνσταϊν. Τὸν ἄκουσα συχνὰ νὰ λέῃ ὅτι εἶναι περισσότερο φυσικὸ στὸν ἄνθρωπο νὰ χαζεύῃ, παρὰ νὰ ἐργάζεται. Εἶχε ὅμως τόσες ἀσχολίες, πού δὲν τὸ ἔμενε καὶ πολὺς καιρὸς γι' αὐτὴν τὴν διασκέδασι. Πάντα κάτι τὸν ἀπασχολοῦσε καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ μυαλό του δὲν ἔπαυε ποτὲ νὰ δουλεύῃ.

Τὸ ἔργο πού εἶχε ἀναθέσει στὸν ἑαυτὸ του ἦταν νὰ ἀναλύσῃ ὅλα τὰ μυστήρια τῆς φύσεως· καὶ ἔτσι ἔβλεπε ὕλικο προβληματισμοῦ καὶ ἐρεῦνης ἐκεῖ πού οἱ ἄλλοι δὲν εὕρισκαν παρὰ σαφηνεῖς ἀνευ ἐνδιαφέροντος. Γιὰ τοὺς ἀκριβῶς λόγοι ἢ ἄμμος στὴν ἀκρογυαλιά σκληραίνει ὅταν τὸ νερὸ ἀποτραβιέται; Γιατὶ τὰ φύλλα τοῦ τσαϊτοῦ συγκεντρώνοντα. στὸ κέντρο τοῦ φλυτζανιοῦ ὅταν

γυρίζῃ τὸ κουταλάκι πού ἀνακατεύει τὴν ζάχαρι; Μιὰ μέρα πού περπατοῦσαμε μὲ δυνατό ἀνεμο μού εἶπε:

—Θὰ ἤθελα νὰ ἔχω μιὰ ἰδέα. ἔστω καὶ ἀόριστη, γιὰ τὸ τί εἶναι ὁ ἀνεμος.

Καὶ ἀμέσως ἄρχισε νὰ ἐκθέτῃ λεπτομερῶς ὅλες τὶς δυνατὲς ἐξηγήσεις περὶ ἀνέμου.

Κάποτε σὰν καρδιολόγος, τὸν ρώτησα γιατί, κατὰ τὴν γνώμη του, οἱ ἄνθρωποι πού ὑποφέρουν ἀπὸ καρδιακὴ ἀδυναμία, ἀναπνέουν πάντοτε πρὶν δὲν ἀδυνατοῦν ὅταν περπατοῦν ἐνάντια στὸν ἀνεμο. Μοῦ ἀπάντησε ὅτι ὁ ἀνεμος λιγότευε τὴν ἀτμοσφαιρικὴ πίεσι γύρω ἀπὸ τὰ ρουθούνια, ὅπως γύρω ἀπὸ τὴν καμινάδα τοῦ πλοίου, ἐπιβάλλοντας ἔτσι μιὰ πρόσθετη προσπάθεια γιὰ νὰ ἀναπνεύσῃ κανεὶς κανονικά. Τὴν ἐπομένῃ ἔλαβα ἓνα γράμμα, ὅπου μοῦ ἔλεγε ὅτι, ἀφοῦ τὸ ξανασκέφθηκε, ἔφθασε στὸ ἀντίθετο συμπέρασμα: ἡ συμπίκνωσι τοῦ ἀέρος πού προκαλοῦσε ἡ πίεσις τοῦ ἀνέμου ἐπάνω στὸ πρόσωπο, ἦταν ἐκείνη πού ἔφερνε τὶς ἀνωμαλίες πού εἶχα παρατηρήσει.

Θὰ μπορούσε νὰ νομίσῃ κανεὶς ὅτι ἓνα ἄνθρωπο τόσο περίεργο καὶ τόσο προσεκτικὸ στὶς ἐξηγήσεις τῶν φαινομένων θὰ ἦταν δύσκολο νὰ τὸν περιποιηθῇ. Ἐν τούτοις, ὑπῆρξε πάντα ἐκτακτὸς ἀσθενής, ὑπάκουος καὶ βολικός, πού ἀνεγνώριζε τοὺς κόπους πού ἔκαναν οἱ ἄλλοι γι' αὐτόν.

Ὁ "Αἰνσταϊν ἦταν πάντα ἐτοιμος νὰ ὑποταχθῇ στὴν ἐπιστήμη ἢ στὴν πείρα τῶν ἄλλων καὶ νὰ ἀκολουθῇ τὶς ὁδηγίες τοῦ γιαιτροῦ του, χωρὶς ποτὲ νὰ παύσῃ νὰ παρατηρῇ τὴν ἀρρώστεια του σὰν ἓνα ἐπιστημονικὸ φαινόμενο καὶ νὰ συζητῇ γιὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς θεραπείας. Ὁ

ταν μιὰ φορὰ ἔπαθε μιὰ ὑπερκόπωσι τῆς καρδιάς, χάρις στὶς παρατηρήσεις τοῦ διεγνώσθη συμφορήσις τοῦ μυοκαρδίου.

Ἀληθινὰ καλός, ὁ "Αἰνσταϊν φοβόταν πάντοτε νὰ πληγῶν τοὺς ἄλλους. Ἔδινε ὅλα του τὰ χρήματα σ' ἐκείνους πού εἶχαν ἀνάγκη. Μποροῦσε νὰ εἶναι πλούσιος, ὅμως δὲν ἔδινε καμμιὰ σημασία στὰ ὑλικά ἀγαθὰ, θεωρώντας τα σὰν μιὰ πηγὴ ἐνοχλήσεων. Πάντοτε ἀπέφευγε τὸ κέρδος πού θὰ μπορούσε νὰ περιορίσῃ ἔστω καὶ κατὰ τὸ ἐλάχιστο τὴν ἀνεξαρτησία του. Ἐχάρισε τὸ σημαντικὸ ποσὸν τοῦ Βραβείου Νόμπελ στὴν πρώτη του γυναίκα, ἀρνούμενος νὰ ἀγίξῃ ἔστω καὶ μιὰ πεντάρα. Ἄν δὲ ἡ "Ελσα, ἡ δεύτερη γυναίκα του, δὲν ἦταν μιὰ πρώτης τάξεως νοικοκυρά, πολὺ συχνὰ δὲν θὰ εἶχαν οὔτε τὰ ἀπολύτως ἀπαραίτητα.

Γιὰ τὶς προσωπικὲς τοῦ ἀνάγκες τοῦ ἀρκοῦσαν πολὺ λίγα. Ἐκ φύσεως εὐτυχὴς —μὲ μιὰ χαρὰ σχεδὸν ἀνεξάρτητη τῶν περιστάσεων— αἰσθανόταν ἐξ ἴσου ἄνετα στὴν ἀπλότητα, ὅσο καὶ στὶς περιπλοκές. Ἐπίσης ἐνῶ ἡ ἐξυπνάδα του δὲν εἶχε ὄριον, τὸ σῶμα του ἀγνοοῦσε κάθε κανόνα: κοιμόταν μέχρις ὅτου τὸν ξυπνήσουν, καὶ κατόπιν ἔμενε ξυπνητὸς ἔως ὅτου τοῦ ποῦν νὰ κοιμηθῇ. Ἀρχίζε νὰ τρώῃ μόλις τὸν φώναζαν στὸ τραπέζι καὶ δὲν ἔπαυε, ἂν δὲν τὸν σταματοῦσαν. Τὸν εἶδα πολλὰς φορὲς νὰ τρώῃ 2 μὲ 4 κιλά φράουλες, ὅταν ἐρχόταν τὸ ἐξοχικὸ σπῆτι μου στὸ Catow, κοντὰ στὸ Βερολίνο. Μιὰ φορὰ ὁ περίφημος ἀντιφασίστας Ἰταλὸς φιλόσοφος Μπενενέττο Κρότσε ἦταν ἐπίσης φιλοξενούμενός μου καὶ περπατοῦσαμε κουβεντιάζοντας. Ἦταν ἡ ἐποχὴ τῶν καρυδιῶν καὶ, μιλώντας,

τρώγαμε ἐπὶ ὧρες χωρὶς νὰ σταματήσουμε. Ἐπειδὴ ὁ "Αἰνσταϊν δὲν φαινόταν ποτὲ νὰ αἰσθάνεται τὶς κοινὲς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων ὄντων, ὄρεξι ἢ νύστα, ἔπρεπε νὰ τὸν φροντίζῃ κανεὶς σὰν παιδί. Εἶχε πολλὴ τύχη πού συνάντησε τὴν δευτέρη γυναίκα του.

Ἡ "Ελσα τὸν φρόντιζε ἀφάνταστα. Μιὰ φορὰ πού ἔφευγε γιὰ τὸ Ρίο Ἰανέιρο γιὰ νὰ κάνῃ μιὰ σειρὰ διαλέξεων, τοῦ ἔβαλε μέσα στὴν βαλίτσα του ὅτι θὰ εἶχε ἀνάγκη στὸ ταξίδι του. Ὁταν γύρισε, ἀνοίξε τὴν βαλίτσα του καὶ τὴν βρῆκε θαυμάσια τακτοποιημένη. Σχεδὸν μὲ ζήλεια τὸν ρώτησε ποιά γυναίκα τοῦ τὴν τακτοποίησε, γιατί κανένας ἄνδρας δὲν θὰ κατάρθωνε νὰ βάλλῃ τὰ πράγματα μὲ τέτοια τάξι. Μιὰ στιγμὴ ὁ "Αἰνσταϊν θορυβήθηκε, κατόπιν ὅμως ξεσπώντας σὲ γέλια, τῆς ὡμολόγησε ὅτι δὲν τὴν εἶχε ἀνοίξει καθόλου.

Τὸ χάρισμα τοῦ γέλιου τοῦ εἶχε δοθῇ χωρὶς φειδώ. Τὸν εἶδα νὰ γελάῃ ἀκόμη καὶ ὅταν τοῦ εἶχε συμβῇ κάτι δυσάρεστο ἢ κακό. Ἦξερε νὰ ἀπαλλάσσεται ἀπὸ ὅ,τι τὸν στενοχωροῦσε, ὅπως ἀκριβῶς τινάζεται ἓνας λασπώμενος σκύλος. Σήκωνε τοὺς ὤμους του καὶ σκεπτόταν ἄλλα πράγματα.

Καμμιὰ φορὰ ἡ περιφρόνησις τοῦ "Αἰνσταϊν ἦταν τόσο μεγάλη, πού δὲν μπορούσε νὰ τὴν κρύψῃ. Ὁ πλούσιος βιομήχανος "Αρθουρ φὸν Βάινμπεργκ, πού ὑπερφηανεύοταν γιὰ τὶς γνώσεις του, εἶχε γράψῃ ἓνα σατιρικὸ φυλλάδιο κατὰ τῆς θεωρίας τῆς σχετικότητος, ὅπου γιὰ νὰ τὴν γελοιοποιήσῃ, τὴν ἐφήρμοζε στὴν βιολογία. Τὸ μόνο σχόλιο πού ἔκανε ὁ "Αἰνσταϊν ἐπάνω σ' αὐτὴ τὴν προσπάθεια ἦταν τὸ ἐ-

ξης: «Τὸ νὰ πάρη κανεὶς γιὰ πρόσχημα τὴν βιολογία κατὰ τῆς θεωρίας τῆς σχετικότητας, εἶναι, σὰν νὰ πῇ ὅτι ἡ φυσικὴ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ δὲν μπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθῇ στὴν χοιροτροφία».

Κατεῖχε σὲ θεατὸ καταπληκτικὸ τὴν τέχνη νὰ ἐξηγῇ καθαρὰ τίς ἰδέες του. Ἡ ὑπομονὴ του ἀπέναντι σὲ μυαλὰ λιγώτερο ἐτοιμασμένα, λιγώτερο δυνατὰ ἢ τὸ τὸ δικό του, ἦταν ἀφάνταστη. Ἔδινε μεγάλῃ προσοχὴ στὰ παιδιά καὶ ἡ λεπτὴ παρατηρητικότης του τὸν ἔφερνε χωρὶς κόπο στὸ ἐπίπεδό τους. Μποροῦσε ὧρες ὁλόκληρες νὰ φλυαρῇ μὲ τὰ δύο παιδάκια μου ποὺ ἐκείνη τῇ ἐποχῇ ἦταν τὸ ἕνα τριῶν καὶ τὸ ἄλλο ἐννέα ἐτῶν. Ὁ μεγάλος μου γιὸς πῆρε ἀπὸ τὸν Ἀϊνσταϊν τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς ἀστρονομίας.

«Ποτέ, μοῦ ἔλεγε ἀργότερα, δὲν εἶχα καθηγητὴ τόσο ἀπλό καὶ τόσο εὐθύ».

Ἀδιάφορος γιὰ τὴν ἐξωτερικὴ του ἐμφάνισι, φοροῦσε ὁποιοδήποτε παλιὸ ροῦχο ποὺ τὸν βόλευε. Ὅταν ἦταν καλὸς καιρὸς τὸ ντύσιμο ποὺ προτιμοῦσε ἦταν ἕνα πουλόβερ, ἕνα σόρτ καὶ σάνδαλα. Ἔτσι ἀστεία ντυμένος περπατοῦσε ὧρες ὁλόκληρες καὶ ἂν ὁ ἥλιος ἦταν πολὺ ζεστός, ἔβαζε στὸ κεφάλι τὸ μαντήλι του δεμένο κόμπους στὶς τέσσερις ἄκρες. Ἡ ὑποχρέωσι νὰ ντυθῇ τὸ βράδυ γιὰ νὰ πᾶν σὲ κανένα δεῖπνο ἦταν γιὰ κεῖνον ἕνα ἀληθινὸ μαρτύριο, καὶ ὑποτασσόταν μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ μὴν πληγώσῃ αὐτοὺς ποὺ τὸν καλοῦσαν, ἀκόμη κι' ὅταν τοῦ ἦταν ἀγνωστοί.

Δὲν ξέρω ὡς ποῦ θὰ εἶχε φθάσει ἡ «χαίτη τοῦ λέοντος», ἂν ἡ γυναῖκα του δὲν τοῦ τὴν ἔκοβε κάπου - κάπου, γιὰτι ποτέ δὲν πῆγαινε στὸν κουρέα. Ὅσο γιὰ

τὸ μουστάκι του, ἔπαιρνε ὅλες τίς πιθανὲς κατευθύνσεις, ὅταν τὸν ἐνοχλοῦσε.

Οἱ πιὸ λαμπρὲς τιμὲς δὲν τοῦ ἔκαναν περισσότερὴ ἐντύπωσι. Ἀπ' ὅ,τι τὸ νερὸ στὰ φτερά τῆς πάπιας. Εἶδε τὸ ἀγαλμὰ του νὰ στήνεται, ὅπως ἐνὸς ἀγίου, στὴν εἴσοδο μιᾶς ἐκκλησίας· εἶδε τὸν λαὸ τῆς Μαδρίτης νὰ γονατίζῃ στὸ πέρασμά του. Αὐτὰ ἀντὶ νὰ τὸν κολακεύουν, τὸν ἐνοχλοῦσαν. «Ὁλὴ αὐτὴ ἡ φασαρία γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομά μου δὲν ἔχει καμμιά σχέσι οὔτε μ' ἐμένα, οὔτε μὲ τὸ ἔργο μου», μοῦ ἔγραψε μιὰ μέρα. Ὅταν τὸν ρώτησα ποιά ἐνδείξεις θαυμασμοῦ τοῦ εἶχε δώσει τὴν πιὸ μεγάλη χαρά, μοῦ ἀπάντησε: «Τῶν συναδέλφων μου». Ἔτσι χάρηκε πολὺ ὅταν ἔλαθε τὸ χρυσὸ Μετάλλιο τοῦ Planck, τὸ ὁποῖο «κόπηκε» μὲ κοινὰ ἔξοδα ὅλων τῶν μαθηματικῶν καὶ σοφῶν τοῦ κόσμου, καὶ τοῦ ὁποίου ὑπῆρξε ὁ πρῶτος κάτοχος.

Τὴν ἡμέρα ποὺ ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ αὐτὸ τὸ Μετάλλιο ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἰδιοῦ τοῦ Planck, ὁ Ἀϊνσταϊν ἔφαγε στὸ σπίτι μου. Μετὰ τὸν καφέ ξάπλωσε στὸ ντιβάνι καὶ ἀποκοιμήθηκε. Ἡ τελετὴ θὰ γινόταν στὶς 5 τὸ ἀπόγευμα. Στὶς 4 ἐξύπνησε: «Θὰ θέλουν ἀσφαλῶς κανένα μικρὸ λόγο», εἶπε. Κάθηκε στὸ γραφεῖό μου. Πῆρε τὸ πρῶτο χαρτὶ ποὺ βρῆκε μπροστά του (τὸν λογαριασμὸ τοῦ παπουτοῦ μου), τὸν γύρισε ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος καὶ ἄρχισε νὰ γράφῃ. Ἐγγραψε καμμιά εἰκοσαριά λεπτὰ καὶ μετὰ πῆγαμε στὸ Ἰνστιτούτο Φυσικῆς, ὅπου θὰ γινόταν ἡ τελετὴ. Ἡ αἴθουσα ἦταν γεμάτη ἀπὸ διάσημους μαθηματικούς καὶ φυσικούς. Ὁ Planck προήδρευσε καὶ πῆρε εἰσηλόγο γιὰ τὴν καθιερωμένη εἰσήγησι. Μετὰ σηκώθηκε ὁ Ἀϊνσταϊν: «Ἦξερα ὅτι μιὰ τέτοια

τιμὴ θὰ μὲ ἐνοχλοῦσε φοβερά, εἶπε, κι' ἔτσι ἔγραψα αὐτὰ ποὺ θὰ ἤθελα νὰ σὰς πῶ γιὰ νὰ σὰς εὐχαριστήσω· θὰ σὰς τὰ διαβάσω».

Τότε τράβηξε ἀπὸ τὴν τσέπη του τὸν λογαριασμὸ τοῦ παπουτοῦ καὶ διάβασε αὐτὰ ποὺ εἶχε γράψῃ στὸ πίσω μέρος, ἐπάνω στὴν ἀρχὴ τῆς αἰτιότητος.

Μιὰ μέρα ποὺ ὁ Ἀϊνσταϊν ἦταν στὸ Χόλλυγουντ, ὁ Τσάπλιν τοῦ ἔδειχνε τὴν πόλι. Οἱ διαβάτες, στὰ πεζοδρόμια, γνώρισαν τοὺς δύο μεγάλους ἄνδρες, τοὺς τόσο διαφορετικούς, καὶ τοὺς ἔκαναν μιὰ ὑποδοχὴ ποὺ ἐξέπληξε τὸν Ἀϊνσταϊν. «Μὰς ἐευφημοῦν καὶ τοὺς δύο, εἶπε ὁ Τσάπλιν, ἐσὰς γιὰτι κανεὶς δὲν σὰς καταλαβαίνει, καὶ ἐμένα γιὰτι ὅλοι μὲ καταλαβαίνουν».

Προσκαλεσμένος ἀπὸ μιὰ Ἰαπωνικὴ ἐφημερίδα, ὁ Ἀϊνσταϊν πῆγε στὸ Τόκιο νὰ κἀν μιὰ σειρὰ διαλέξεων. Ἡ γυναῖκα του κι' αὐτὸς ἔγιναν δεκτοὶ μὲ μεγάλες τιμὲς καὶ ἐγκαταστάθηκαν σ' ἕνα διαμέρισμα στὸ πρῶτο πάτωμα ἐνὸς ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ξενοδοχεῖα τῆς πόλεως. Ὁλητὴν νύκτα τὸ πλήθος, ἐφοδιασμένο μὲ καρέκλες καὶ σκαμνιά, μαζεύτηκε κάτω ἀπὸ τὸ μπαλκόνι του, σὲ μιὰ πλήρη ἡσυχία. Ἐπειτα, ὅταν ὁ ἥλιος ἀνέτειλε ἔβγαλε μιὰ μεγάλη κραυγὴ. «Ἦθελε ν' ἀμειφθῇ γιὰ τὴν ὑπομονή του καὶ νὰ ἰδῇ τὸν μεγάλο ἄνθρωπο. Ὁ Ἀϊνσταϊν παρουσιάστηκε στὸ μπαλκόνι, συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν γυναῖκα του. Μιὰ οὐρανομήκης κραυγὴ ἀκούστηκε τότε ἀπὸ 100.000 στόματα, μιὰ κραυγὴ ποὺ τὴν ἀκολούθησε βροχὴ χειροκροτημάτων. Ὁ Ἀϊνσταϊν, ἐμβρόντητος, δὲν μπόρεσε παρὰ νὰ χαμογελάσῃ καὶ νὰ ὑποκλιθῇ ἀλλὰ μωρμούρισε στὴν γυναῖκα του: «Ξέρεις, Ἐλσα, μοῦ φαίνε-

ται ὅτι κανένα ζωντανὸ πλάσμα δὲν ἀξίζει τέτοιου εἴδους ὑποδοχή». Τὰ οὐρλιάσματα ἐξακολουθοῦσαν στὸν δρόμο καὶ ὁ Ἀϊνσταϊν πρόσθεσε μεταξὺ δύο χαίρετισμῶν: «Ἐλσα, ἔχω τὴν ἐντύπωσι πὼς κάνουμε ζαβολιές». Ὅταν ἐπὶ τέλους μπόρεσε νὰ γυρίσῃ στὸ δωμάτιό του, συνεπέρανε: «Ἐλσα, πολὺ φοβοῦμαι ὅτι θὰ καταλήξουμε στὴ φυλακή».

Αὐτὸ ἦταν κάτι περισσότερο ἀπὸ ἀστεῖο: ἡ θαθεῖα του καταπεινοφροσύνη ὑψωνόταν ἀκέραιη σὲ περιστάσεις ποὺ κάθε ἄλλος θὰ παρασυρόταν ἀπὸ τὴν ὑπερρφάνεια. Ἀντίθετα, ὅταν περιμέναν νὰ τὸν δοῦν νὰ ὑποχωρῇ, τότε ὑπερασπιζόταν τὴν ἀνεξαρτησία του. Γιὰτι τὴν γνώριζε τὴν ἀξία του.

Δὲν ἔχανε ποτὲ τὸ αἶσθημα τοῦ χιούμορ. Γελοῦσε μὲ τὴν ψυχὴ του γιὰ τὰ πιὸ ἀπλὰ πράγματα. Ἀκόμη καὶ γιὰ τίς τολμηρὲς ἱστορίες, ἔφθανε νὰ ἦταν ἀστεῖες.

Λίγο μετὰ τὸν θάνατο τῆς πρώτης του γυναίκας, ποὺ δὲν του εἶχε ἀφήσει καὶ πολὺ καλὸς ἀναμνήσεις, μιὰ τυχοδιωκτικὴ καυχῆθηκε ὅτι ἦταν νόθο παιδί τοῦ Ἀϊνσταϊν. Στὴν ἀρχὴ κατεπλάγη, κατόπιν προτίμησε νὰ γελάσῃ καὶ χάριν τῆς περιτάσεως συνέθεσε ἕνα τετράστιχο:

Οἱ φίλοι μου ἐμένα χοροῖδεύουν διαρκῶς,
ποὺ κράτησα τὸν γάμο μου σάνα ἦ-
τανε σταυρός.
Πῶς σὲ ἄλλο κρεβάτι θὰ ἔπεφτα ὁ
φτωχός,
τῆς γυναίκας μου μόνον, ἀρκοῦσε
Δυστυχῶς!

Κανεὶς δὲν ἦταν πιὸ εὐκολος στὴν ζωὴ του ἀπ' αὐτόν. Ὅπως ὅλος ὁ κόσμος, εἶχε ἀνάγκη ἐνὸς διαλείμματος μεταξὺ δύο περιόδων δουλείας καὶ ἤξερε νὰ τὸ ἀπολαμβάνῃ. Ὡστόσο, προτιμοῦσε νὰ διασκεδάξῃ μὲ τὴν συντροφία μερικῶν ἀγαπητῶν φίλων.

Δέν τοῦ ἄρεσε νά ξαγρυπνάη γιατί ἡ δουλειά του τήν ἐπομένη δέν θά πήγαινε καλά. Αὐτό πού ἔτρεμε, ἦταν τὰ κοκταίηλ. πάρτυ. "Ἦξερε ὅμως νά ἐκτιμήσῃ ἕνα ποτηράκι καλὸ κονιάκ. Μία μανία εἶχε: τὸν καπνὸ. Σπάνια τὸν εἶδαν χωρὶς μιά πίπα στό στόμα, πού ἀνάθε με μεγάλη φροντίδα. Ἡ γυναῖκα του δέν τοῦ ἐπέτρεπε παρὰ ἕνα ποῦρο τὴν ἡμέρα: Ἐπισήμως, ὑποτασσόταν σ' αὐτὴ τὴν πειθαρχία, στό δωμάτιό του ὅμως ὑπῆρχε ἕνα κουτί πού οἱ φίλοι του φρόντιζαν νά εἶναι πάντα γεμάτο.

Ἡ κλίσιν πού εἶχε στήν μουσική εἶναι γνωστή: ἦταν γι' αὐτὸν συγχρόνως ἕνα ξεκούρασμα, μιά ἀπόλαυσις καὶ μιά ἀνάγκη. Εἶχε αὐτὴ καταπληκτικὰ καλὸ καὶ δέν ἀνεχόταν παρὰ μιά μουσική τέλεια ἐρμηνευμένη ἀπὸ καλοὺς μουσικοὺς. Στὸ Gatow, εἶχα ἕνα ὄργανο, σὲ ἕνα κιόσκι στήν ἄκρῃ ἑνὸς ποταμοῦ, καὶ ὁ "Αἰνσταϊν ἐρχόταν συχνὰ νὰ αὐτοσχεδιάσῃ, πολλὰς φορὲς ὡρες ὁλόκληρες. "Αν ἦταν Σάθβατο ἢ Κυριακή, πλῆθος ἀνθρώπων μαζεύονταν πάντα στίς ὄχθες γιὰ νὰ ἀκούσουν. Δέν ἦταν ἀπὸ περιέργεια, γιατί κανένας δέν ἤξερε ὅτι αὐτὸς πού ἔπαιζε, ἦταν ὁ "Αἰνσταϊν.

Τὸ ἀγαπημένο του ὄργανο ἦταν τὸ βιολί. Εἶχε μιά ωραία συλλογὴ ἀπὸ περιφημὰ βιολιά πού τοῦ προσέφεραν θαυμασταί του, τὸ φαβορί του ὅμως ἦταν ἕνα ἀπλὸ γιανωμένο βιολί.

Δέν εἶχε τὰ χαρακτηριστικὰ χέρια τοῦ μεγάλου βιρτουόζου, πετύχαινε ὅμως μιά ἡχητικότητα ἀρκετὴ καλή. Τὸ παίξιμό του ἦταν θερμὸ καὶ αἰσθηματικὸ, ὅμως τοῦ ἔλειπε ἡ τεχνικὴ τελειότης καὶ δέν εἶχε τὴν ὑπεροχὴ πού δίνει ἡ ἐξάσκησις.

"Ἦξερε τίς ἀδυναμίες του, ἀλ-

λὰ συχνὰ γινόταν κωμικὰ ἔξω φρενῶν, ὅταν συναντοῦσε ἕνα μέλος ἰδιαίτερα δύσκολο. Ὡστόσο ὅλα συνήθως τελείωναν μὲ ἕνα ξέσπασμα γέλιου.

Τὸ κεφάλι του δέν ἦταν συνηθισμένο. Τὸ κρανίον του ἔμοιαζε πελώριο, ἀλλὰ ὁ ἐγκέφαλος ἦταν τοποθετημένος στό ἐμπρὸς μέρος τοῦ κεφαλιοῦ, καί, πρὸς μεγάλη ἀγανάκτησι ὄλων τῶν καλλιτεχνῶν πού ζωγράφισαν, σκιτσάρισαν ἢ ἐλάξευσαν στό μάρμαρο τὸ κεφάλι του, δέν εἶχε ἱνιακὸν ὅσοτοῦν στήν προεξοχή τοῦ μετώπου. "Εἶσι πολὺ λίγαι ἀπ' αὐτοὺς κατάρθωσαν πραγματικὰ νὰ τὸν πετύχουν.

"Ο "Αἰνσταϊν κορόϊδευε ἐπίσης τὸν κόσμον μὲ τὴν φυσικὴ του ἐμφάνισιν. Μὲ τὴν πρώτη ματιὰ ἔμοιαζε μαλακός, ἀλλὰ, στήν πραγματικότητά, ἦταν γερός καὶ ἀσκετὰ ρωμαλέος. Ἦταν ἱκανὸς γιὰ πολὺ μεγάλες σωματικὲς προσπάθειες καὶ εἶχε ἔκτακτο ὀργανισμό. Δέν ὑπέφερε παρὰ ἀπὸ κάτι μικροὺς στομαχικοὺς πόνους καὶ γιὰ ἕνα ὀρισμένο διάστημα ἀπὸ μιά μεγάλη καρδιακὴ ὑπερκόπωση, ἐξ αἰτίας τῆς κοπιαστικῆς δουλειᾶς.

"Ο "Αἰνσταϊν τρελλαινόταν νὰ ταξιθεύῃ μὲ θάρκα μὲ πανί, μόνος του. Στίς διακοπές, φρόντιζε ὅσο μπορούσε νὰ βρῖσκεται κοντὰ σὲ νερό, καὶ νὰ τριγυρίσῃ ὡρες ὁλόκληρες. Καλὸς ναυτικός, χρησιμοποιοῦσε τὸν ἀνεμό, ἀνάλογα μὲ τίς περιστάσεις καὶ σ' αὐτὸ τὸ πεδίο, δέν εἶχε κανένα ἄξιο ἀνταγωνιστή. Τὸ πανί τοῦ χάριζε ξεκούρασι καὶ τοῦ ἐπέτρεπε συγχρόνως νὰ σκέπτεται. Συμφωνοῦσε φαίνεται σ' αὐτό, μὲ τὸν Σέλλεϋ πού πίστευε ὅτι μιά θάρκα δέν εἶναι ἄσχημο μέλος γιὰ νὰ «λῦσι κανεὶν τὸ μεγάλο μυστήριον».

ΘΥΜΗΘΗΤΕ :

Τὴν Μαρίνα, τὸν Παντελῆ καὶ τὸν Ἡλία, πού γιορτάζουν αὐτὸν τὸν μῆνα.

Τὸ καλύτερο δῶρο πού μπορεῖτε νὰ τοὺς προσφέρετε εἶναι μιά ἐτησίαν συνδρομὴ τῆς «ΕΚΛΟΓΗΣ».

Συμπληρώστε αὐτὸ τὸ δελτίο καὶ στείλατέ το στὰ γραφεῖα τῆς «Ἐκλογῆς», Σωκράτους 57.

Παρακαλῶ νὰ ἐγγράψετε συνδρομητὴ :

ι κ.
 ὁδὸς ἀριθ.
 πόλις
 Γιὰ ἔνα ἔτος ἀπὸ 1ης 1955 — 1ης
 1956.

Σὰς ἀποστέλλω μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ δραχμὲς 65 — ἀξία τῆς ἐτησίαν συνδρομῆς.

Ὁ ἑορτάζων
 θὰ λάβῃ μιά κάρτα, ἡ ὁποία μαζί μὲ τίς εὐχὲς σας καὶ τὰ χρόνια πολλά, θὰ τοῦ ἀναγγεῖλῃ ὅτι τοῦ δωρίζετε μιά ἐτησίαν συνδρομὴ τῆς «Ἐκλογῆς».

Κυρ.

Μαζί μὲ τίς θερμότερες εὐχὲς γιὰ τὴν γιορτὴ σας, λαμβάνετε καὶ μιά ἐτησίαν συνδρομὴ τῆς «ΕΚΛΟΓΗΣ» ἐκ μέρους τοῦ κ.

Το μεγάλο θέμα των αεροπορικών συγκοινωνιών:

*Μεγάλα αεροπλάνα χάνονται με την σειρά,
χωρίς κανείς να ξέρη γιατί.*

Η απάντησις στο μεγαλύτερο εξωθηματικό της αεροναυπηγικής.

ΓΙΑΤΙ ΧΑΘΗΚΑΝ ΤΟΣΟΙ ΚΟΜΗΤΕΣ

Του

GEORGE KENT

Σέ ένα καφεγείο του Πορτοφειράγιο, μιάς μικρής πολιτείας του νησιού Έλθα, ένας ναυτικός έλεγε στην συντροφιά του:

— Άκουσα κάτι σαν μεγάλη θροντή, κύτταξα τον ουρανό και είδα μιά μπάλλα από φωτιά να πέφτη στριφογυρίζοντας. Έπεσε στη θάλασσα και χάθηκε.

Οί άνθρωποι γύρω του τον κύτταζαν με δυσπιστία και μερικοί άρχισαν να γελούν. Άλλά την επομένη ή είδησις ήταν γραμμένη στην έφημερίδα: Ένα αεριωθούμενο αεροπλάνο, τύπου «Κομήτης», το «Γιόκε Πήτερ», είχε πέσει στα νότια της Έλθα με 35 ανθρώπους πλήρωμα και επιβάτες.

Έκτελώντας το δρομολόγιο Σιγκαπούρη—Λονδίνο, το αεροπλάνο είχε απογειωθή από τη Ρώμη στις 9.31 το πρωί της 19 Ιανουαρίου 1954. Στις 9.50 έδωσε το ύψος του —8.000 μ.— και εξακολούθησε να ανεβαίνει. Στις 9.51 ο πιλότος είχε άρχισι να μεταδίδη μιά φράσι: «Έλθατε τό...», μά δεν την τελείωσε ποτέ. Ύστερα από λίγες ήμέρες ένας ψαράς είδε 15 πτώματα και μερικά συντρίμματα να επιπλέουν στη θάλασσα: μαξιλάρια από τα καθίσματα, ένα

σωσίβιο, ένα καπέλλο. Τίποτε άλλο.

Το «Γιόκε Πήτερ» ήταν για τους Άγγλους ένα αεροπλάνο με έντελώς ιδιαίτερη σημασία: πριν από δύο χρόνια είχε εγκαινιάσει την πρώτη επιβατική γραμμή αεριωθουμένων. Από τότε είχε πετάξει 3.681 ώρες, είχε διανύσει περισσότερο από 1.500.000 χιλιόμετρα και συμβόλιζε την άνοικοδόμησι της Άγγλίας. Η άπώλειά του ήταν μιά έθνική καταστροφή.

Όστόσο, ή καταστροφή της 10 Ιανουαρίου 1954 δεν ήταν ή πρώτη. Ένας «Κομήτης» είχε συντριβή κοντά στο Κάρατσι, πρωτεύουσα του Πακιστάν, ένας άλλος είχε διαλυθι πάνω από την Καλκούττα, ένας τρίτος είχε συντριβή καθώς απογειωνόταν πάλι από το αεροδρόμιο της Ρώμης. Σέ κανένα από τα τρία αυτά δυστυχήματα δεν εξακριβώθηκαν με τρόπο ίκανοποιητικό οί αίτιες. Και τώρα ένα τέταρτο αεροπλάνο μέσα σέ δύο χρόνια, είχε την ίδια τύχη. Κατά διαταγήν του Σέρ Ουίνστον Τσώρτσιλ άρχισε μιά ειδική άνάκρισι.

Το Βρετανικό Ναυαρχείο έστειλε στην Έλθα ένα στολίσκο

ναυαγοσωστικών, τρεις πράκτορες της Ίντελλιτζενς Σέρβις πήγαν στη Ρώμη για να εξετάσουν την περίπτωση σαμποτάζ, αλλά το κυριώτερο έργο άνετέθη στον Σέρ Άρνολντ Χώλλ, τον καλύτερο τεχνικό της αεροπορίας στην Μεγάλη Βρεταννία και Διευθυντή του αεροπορικού κέντρου του Ίδρύματος Φάρνμπορου.

☆

Στο γραφείο του στο Ίδρυμα Φάρνμπορου, ο Χώλλ θέτει τις βάσεις του μεγαλύτερου κατορθώματος.

Ο Σέρ Άρνολντ και οί βοηθοί του, ειδικοί στα μέταλλα, στις μηχανές και τα αεροπλάνα, εξέτασαν σπιθαμή προς σπιθαμή το «Αϊημπλ Βίκτορ», έναν άλλο Κομήτη, που είχε τεθι στην διάθεσί τους. Έβγαλαν τα καθίσματά του και το γέμισαν με 150 συσκευές και όργανα έλέγχου. Για την δουλειά αυτή χρειάστηκαν έξι έβδομάδες. Ύστερα το «Αϊημπλ Βίκτορ» με πιλότους της Ρ.Α.Φ. και επιβάτες 20 επίσημονες έκανε πτήσεις για να εξεταστούν στον άέρα τα αδύνατα ή υποπτα σημεία του. Οί έφημερίδες το είχαν βαφτίσει «ιπτάμενο φέρετρο».

Τρεις μήνες συνεχίζονταν οί έρευνες και οί πτήσεις, χωρίς ούτε ένα θήμα να γίνη προς την λύσι του αινίγματος.

☆

Στα άνοιχτά της Έλθα ο στολίσκος των ναυαγοσωστικών, έφωδισμένος με μηχανή υποθρυχίου τηλεοράσεως και με θάλαμο παρατηρήσεων, διέσχισε μέπεισμα μιά περιοχή 30 χιλιομέτρων μέσα στη βροχή και στην τρικυμία. Κάποτε το πεδίο των έρευνών περιορίστηκε σέ μιά περιοχή θάθους 150 μέτρων, στο κέντρο ενός τριγώνου με πλευ-

ρά έναμισι χιλιόμετρο. Σιγά-σιγά οί μηχανές ανέβασαν στα πλοία τα κομμάτια του συντρίμμένου αεροπλάνου.

Όταν γύρισε στο Φάρνμπορου ο Έρικ Ρίπλεϋ, επιφορτισμένος με τις άνακρίσεις για τα δυστυχήματα αυτά, έβαλε να φτιάξουν σέ ένα τεράστιο ύποστεγο ένα πελώριο ξύλινο σκελετό με τις διαστάσεις του Κομήτη. Κάθε φορά που έφθαναν τα συντρίμματα, μετά τον έλεγχο τους, τα τοποθετούσαν στον σκελετό αυτό. Και μέρα με την ήμέρα ο σκελετός έπαιρνε την όψη του χαμένου αεροπλάνου.

Διαδσχικά οί ειδικοί εξέτασαν δεκάδες όλόκληρες από πιθανά αίτια της καταστροφής. Μήπως το ύγρο που χρησιμοποιείται από τα υδραυλικά φρένα για την άνώψωσι και την καταβίβασι των τροχών προσγειώσεως έβαλε φωτιά στο αεροσκάφος; Προσπάθησαν με δλους τους δυνατούς τρόπους να προκαλέσουν πυρκαϊά με το μέσον αυτό, αλλά δεν το πέτυχαν. Μήπως ο πιλότος χειρίστηκε τα φρένα έτσι ώστε να προκαλέση πυρκαϊά; Υπέβαλαν το αεροπλάνο που είχαν μπροστά τους σέ τεχνητές συνθήκες άνάλογες με τις χειρότερες συνθήκες πτήσεως και όλοι οί πιλότοι της εταιρίας δοκίμασαν με τη σειρά τα φρένα το αεροσκάφους χωρίς κανέναν να βρη την παραμικρή δυσκολία στον χειρισμό τους.

Μετά την πτώσι του Κομήτη στη θάλασσα της Έλθα όλα τα αεροπλάνα του τύπου αυτού είχαν άκίνητοποιηθι στο έδαφος. Άλλά ή λεπτομερεστάτη έπιθεώρησί τους δεν απέκάλυψε τίποτε που να δικαιολογή την καθήλωσί τους στο έδαφος. Έτσι στις 23 Μαρτίου, ύστερα από μεταβολές και ένισχύσεις, άρχισαν

πάλι τις πτήσεις τους με επιβάτες. Δέκα ξέι ημέρες αργότερα, στις 8 'Απριλίου, το αεροσκάφος «Γιόκε Γιόκε» απογειώθηκε από το αεροδρόμιο της Ρώμης και εξαφανίστηκε στη θάλασσα, έξω από την Νεάπολι με τις ίδιες συστηρίαιδες συνθήκες. 'Η πέμπτη αυτή καταστροφή έδωσε ένα τρομερό χτύπημα στο ήθικόν των Βρετανών. Στο Φάρνμπορου οί ειδικοί της αεροναυτιλίας εργάζονταν τώρα νύχτα μέρα.

Τόν 'Ιούνιο οί έρευνες είχαν περιορισθί για να συγκεντρωθούν σε έναν «ύπ' αριθ. 1 ύποπτο», την κόπωση των μετάλλων. 'Όταν κανείς διπλώνει και ξεδιπλώνει πολλές φορές ένα κομμάτι τσίγκο στο τέλος σπάζει. Τό φαινόμενο αυτό λέγεται κόπωση τοι μετάλλου. 'Η επένδυσις ενός αεροπλάνου σαν τον Κομήτη που ανυψώνεται από την επιφάνεια της θάλασσας σε ύψος 12.000—13.000 μέτρων, υπόκειται σε συνεχή προσπάθεια κάμψεως συνεπεία της μεταβολής της πίεσεως και δυστυχώς καμμιά μέθοδος δεν μπορεί να μάς πη σε ποιο σημείο ή αντίστασις του μετάλλου φθάνει στο μοιραίο όριο.

Κάνοντας μια απελπισμένη προσπάθεια για να ανακαλύψουν τελικά αν αυτή ήταν πραγματικά ή αιτία των καταστροφών, κατασκεύασαν μια πελώρια δεξαμενή νερού με ύψος 18 μ., μήκος 34 μ. και πλάτος 6 μ. Μέσα σ' αυτή τη δεξαμενή έβαλαν έναν άλλο Κομήτη, τον «Γιόκε "Ανκλ", αφήνοντας τα φτερά να βγαίνουν μέσα από αδιάβροχες θήκες από καουτσούκ. Είχε αποφασισθί να προχωρήσουν οί δοκιμές ώσπου να καταστραφή, αν ήταν ανάγκη, το θαυμάσιο αυτό αεροσκάφος που είχε στοιχίσει 500.000 λίρες στερλίνες. 'Η άτρακτός του αδιάβροχοποιήθηκε και βυθίστηκε

μέσα στο νερό έτσι ώστε να πιέζεται εξωτερικά. Και άρχισε το πείραμα. Μέσα σε πέντε λεπτά το αεροπλάνο υποβλήθηκε σε πιέσεις που αντιστοιχοῦσαν σε κείνες που θα ύφίστατο κατά την διάρκεια μιās πτήσεως τριών ωρών. 'Ενώ ανέβαζαν και κατέβαζαν την πίεσι τοῦ αέρα στο έσωτερικό της άτρακτού, το υδραυλικό σύστημα ρυθμίσεως της πίεσεως πίεζε τα φτερά δημιουργώντας άποτελέσματα ανάλογα με τών ριπών του ανέμου και τών δονήσεων που ύφίσταται ένα αεροπλάνο εν πτήσει.

Στις 21 'Ιουνίου το ενδιαφέρον μετατοπίστηκε στην εργασία που γινόταν στο ύπόστεγο, όπου ο "Ερικ Ρίπλεϊ είχε κάνει μια ανακάλυψι. 'Εξετάζοντας μαζί με τον Σέρ "Αρνολντ τα κομμάτια του άριστερου φτερού τοῦ «Γιόκε Πήτερ» είχε παρατηρήσει σε όλο το μήκος τοῦ φτερού διάφορες εκδορές, μόλις ορατές. Στο μικροσκόπιο οί μικροσκοπικές αυτές ρωγμές έδειχναν μικρότατα κομματάκια από μπλέ και κίτρινη μπογιά, τα χρώματα τοῦ τίτλου της εταιρίας Β. Ο. Α. Σ. που ήταν θαμμένα στο σώμα τοῦ αεροπλάνου. Οί ρωγμές αυτές είχαν ακόμη ίχνη από ίνες γυαλιού και μαύρου καουτσούκ. Οί χημικοί είπαν πως ή μπογιά ήταν αυτή που είχε χρησιμοποιηθί στην άτρακτο από όπου προέρχονταν επίσης το καουτσούκ και τα γυαλάκια. "Ετσι, αποδείχθηκε πως το τοίχωμα της άτρακτού είχε εκτιναχθί προς τα έξω βίαια και είχε γδάρει το φτερό.

"Υστερα από τρείς ημέρες, στις 24 'Ιουνίου, το αεροπλάνο που ήταν τοποθετημένο μέσα στη δεξαμενή δοκιμών θρυμματίστηκε τινάζοντας γύρω μεγάλες ποσότητες νερού. Δεν υπήρχε πιά αμφιβολία πως ή κόπωση τοῦ με-

τάλλου ήταν, αν όχι ο ένοχος, τουλάχιστον ένας σοβαρός συν-ένοχος. Σε μια δεδομένη λοιπόν στιγμή, που αντιστοιχοῦσε σε 9.000 ώρες πτήσεως, ή μεταλλική επένδυσις τοῦ «Γιόκε "Ανκλ» είχε έκραγί στο επίπεδο ενός παραθύρου και είχε αφήσει μια ρωγμή μήκους 2,50 μ. "Αν ή ρωγμή αυτή είχε γίνει στον αέρα το αεροπλάνο θα είχε άστραπιαίως διαλυθί.

'Αλλά μήπως ή έκρηξις της άτρακτού δεν ήταν ή άρχική αιτία τοῦ άτυχήματος; "Ισως το φτερό να είχε αποσπασθί και να είχε χτυπήσει και τρυπήσει την άτρακτο. "Ισως να είχαν φύγει οί σταθερωτάι. "Ισως ή άτρακτος να είχε υποστή από μέσα υπερβολική πίεσι. 'Υπήρχαν καμμιά δεκαριά υποθέσεις που έπρεπε να εξετασθούν.

'Η πρώτη περίπτωση που αποκλείστηκε ήταν το φτερό. "Ηταν φανερό πως θρικόταν άθικτο τη στιγμή που έγινε ή έκρηξις της άτρακτού, άλλιως οί ρωγμές δεν θα είχαν γίνει σε όλο το μήκος.

Μήπως έφταιγε καμμιά φωτιά; 'Η εξέτασις τών φτερών έδειξε πως τα τμήματα που ήταν μαυρισμένα και ξεφλουδισμένα σάματουσαν στη μέση, πράγμα που άποδείκνυε ότι οί άκρες είχαν σπάσει προτού τις φθάσουν οί φλόγες. "Ωστε βασική αιτία τοῦ δυστυχήματος δεν ήταν ή φωτιά.

'Η υπερβολική πίεσις στο έσωτερικό μιās άτρακτού που ήταν εφωδιασμένη με τρία ανοίγματα ασφαλείας ήταν πάλι μια περίπτωση άδύνατη. "Εκαναν δοκιμές στους σταθερωτάς που έδειξαν πως θρικόταν σε πολύ καλή κατάστασι. Τέλος, τίποτε δεν έδειχνε πως υπήρχε περίπτωση να είχε γίνει σάμποτάζ.

'Αντίθετα, ενισχύθηκε ή υπό-

θεσις της κοπώσεως τών μεταλλών. 'Η εξέτασις τοῦ κιωτίου αερίων έδειξε πως ένα τμήμα μόνο είχε έκραγί, ενώμένο με καλώδια που περνούσαν από την όροφή της άτρακτού. Τα πτώματα που είχαν θρεθί στην "Ελβα, εκτός από πέντε, έδειχναν κατάγματα τοῦ κρανίου. Φαίνεται πως θα είχαν εκτιναχθί με δύναμι προς τα επάνω. Οί πνεύμονες και ή καρδιά τους έδειχναν πως είχαν υποστή μια έντονη άποσυμπίεσι.

'Ο Σέρ "Αρνολντ και οί βοηθοί του κατασκευάσανε 100 μοντέλλα Κομήτου σε μικρογραφία και τα χρησιμοποίησαν για να κάνουν μια αναπαράστασι τοῦ δράματος. Τα μοντέλλα αυτά τα έρριχναν με καταπέλτη από το ύψος ενός ύποστεγου, κανόνιζαν ώστε να συντριβούν στον αέρα και φωτογράφιζαν την πτώσι τους. "Όταν ένα από τα μοντέλλα αυτά συνετρίβη, γιατί υπετίθετο πως ή άτρακτός του είχε έκραγί από μεγάλη πίεσι, τα κομμάτια του έπεσαν και σκοπίστηκαν με τον ίδιο τρόπο που είχαν πέσει τα θρύμματα τοῦ αεροσκάφους στο βυθό της θάλασσας σ' ανοιχτά της "Ελβα.

Τέλος σκηνοθέτησαν την έκρηξι ενός μοντέλλου στο όποιο είχαν τοποθετήσει μέσα καθίσματα στερεωμένα στο πάτωμα με όμοιώματα ανθρώπων καθισμένα σ' αυτά. 'Η έκρηξις αυτή κινηματογραφήθηκε από διαφορετικές σκοπιές με τέσσερεις μηχανές. Στο ένα τριακστό τοῦ δευτερολέπτου μετά την έκρηξι της άτρακτού τα καθίσματα άρχισαν να κάνουν μια κίνησι προς τα εμπρός. Σε ένα δέκατο τοῦ δευτερολέπτου τα καθίσματα ξέφυγαν από τις θέσεις τους και τα όμοιώματα τινάχτηκαν στον αέρα και χτύπησαν στην όροφή και

στά πλάγια τοιχώματα της ατράκτου. Μέσα σ' ένα τρίτο του δευτερολέπτου ή ατράκτος ήταν άδεια.

Ο Χώλλ ήξερε τώρα με ακρίβεια πώς είχε γίνει ή καταστροφή. Άλλα του έλειπε ακόμη ένα τεκμήριο ζωτικής σημασίας: ή όροφή της ατράκτου όπου θα είχε γίνει τ' ό ρήγμα της μετάλλινης επένδυσεως, άφού τ' ά πλάγια τμήματα της ατράκτου του «Γιόκε Πήτερ» ήταν άνεπαφα.

Η μελέτη του Σέρ Άρνολντ και του Έρικ Ρίπλεϋ για τις εκρήξεις των μοντέλων και ό καθορισμός των σημείων πτώσεως των κομματιών βοήθησε ώστε να οδηγηθούν οι ναυτικοί των ναυαγσσοστικών στην αναζήτησι ενός κομματιού που έλειπε. Τό θρήκαν στις 12 Αυγούστου. Έτσι τελείωσε ή μακροχρόνια αναζήτησι των υπολειμμάτων του «Γιόκε Πήτερ».

Τόν έπόμενο Όκτώβριο κοινοποιήθηκαν στό δικαστήριο, που είχε αναλάβει την δίκη για τις πτώσεις των αεροπλάνων Κομήτης, τ' ά πορίσματα των έργασίων του Φάρνμπορου. Ο Χώλλ άναπαράστησε τό «έγκλημα». Όταν έγινε ρωγή στην όροφή του «Γιόκε Πήτερ», τό αεροπλάνο έσκασε σαν μπαλλόνι. Σέ ύψος 9.000 μ. ή έσωτερική πίεσις της ατράκτου ήταν άνωτερη από την έξωτερική κατά 5.500 κιλά περίπου κατά τετραγωνικό μέτρο. Η επένδυσις με την ρωγή της είχε έλευθερώσει δύναμι 44 τόνων που άντιστοιχεί με την εκρηξι μι' άς θόμβας τών 45 κιλών. Οι δυό πλευρές της ατράκτου είχαν άποσπασθί και εκτιναχθί πέρα από τ' ά φτερά. Η δύναμις της εκτινάξεως ήταν τόση ώστε τ' ά κομμάτια των πλευρών είχαν άφήσει ίχνη σ' εύθεία γραμμή παρ' όλο ότι τό αεροπλάνο έτρε-

χε με ταχύτητα 650 χλμ. την ώρα. Η εκρηξις είχε πετάξει ένα νόμισμα από την τσέπη ενός επιβάτου και τό είχε σφηνώσει στό σύστημα σταθερωτών. Μιά έφημερίδα είχε κολλήσει στό ίδιο σημείο με τέτοια δύναμι, ώστε είχε άφήσει καθαρώτατα ίχνη ύστερα από τόσους μήνες μέσα στό νερό.

Έπειτα είχε άποσπασθί τό πίσω τμήμα της ατράκτου και κατόπι οι άκρες τών φτερών. Τότε τ' ά καύσιμα πλημμυρίζοντας τό μεγαλύτερο τμήμα του αεροπλάνου είχαν πάρει φωτιά και είχαν δώσει την εικόνα της φλεγόμενης μπάλλας που είχε δ' ή ναυτικός της Έλθα.

Τό δικαστήριο έλαθε ύπ' όψι του τό σύνολο των πορισμάτων του αεροναυτικού κέντρου. Όλοι όσοι είχαν συμμετάσχει στην κατασκευή των αεροπλάνων, στην συντήρησι και στην λειτουργία των άπηλλάγησαν κάθε κατηγορίας, γιατί τό δυστύχημα ήταν άποτέλεσμα δυνάμεων που ή γνώσι τους ήταν ακόμη πολύ άτελής.

Η άνάκρισις κράτησε συνολικά έξι μήνες. Τ' ά συμπεράσματά της περιλαμβάνονται σ' έμια έκθεσι που ζυγίζει πέντε κιλά και άποτελείται από 120.000 λέξεις. Τό κείμενο αυτό στοίχισε άσφαλώς σ' έκδοσι και έξοδα περισσότερο από κάθε άλλη έκθεσι κρατικής ύπηρεσίας. Άν ύπολογίση κανείς την άξία των αεροπλάνων που καταστράφηκαν, την έργασία του ναυτικού, τούς μισθούς και όλα τ' άλλα έξοδα φθάνει σ' ένα σύνολο μεγαλύτερο από δυό εκατομμύρια λίρες.

Άπό την έκθεσι όμως αυτή άπορρέει μι' ά θαυμάσι γνώσις που θα αύξηση την ασφάλεια των άερισθουσών. Οι Άμερικανοί κατασκευαστές σ' ά καινούργια τους μοντέλα έβαλαν ήδη ύπ'

όψι τους πολλούς παράγοντες που θα ήταν άγνωστοι χωρίς τις έρευνες του Χώλλ. Στην Άγγλία κάθε κατασκευαστής που θέλει να πάρη δίπλωμα ναυσιπλοίας για τό αεροπλάνο του πρέπει να τό περάση από ειδικές δοκιμές για να άποδείξη πώς τό μέταλλο είναι ώπλισμένο έναντίον της κοπώσεως.

Τ' ά αεροπλάνο τύπου Κομήτης I, που άντίτυπά του ήταν τό «Γιόκε Γιόκε» και τό «Γιόκε Πήτερ», δέν θα έκτελέσουν πιά έμ-

πορικά δρομολόγια. Τ' άλλα θα έπιστραφούν στό Φάρνμπορου για νέα πειράματα ή για να χρησιμποιηθούν ως μεταφορικά, χωρίς σύστημα υπερ-συμπιεστών.

Οι καινούργιοι Κομήτες που θα είναι ασφαλώς τ' ά περισσότερο δοκιμασμένα αεροπλάνο στον κόσμο, θα έχουν καινούργια επένδυσι πολύ πιό ισχυρή από τ' ά προηγούμενα. Θα έχουν και ισχυρότερους κινητήρες που θα άντισταθμίζουν την αύξησι του βάρους.

Ένας Ρώσος πεθαίνει και φθάνοντας στον Παράδεισο βλέπει τόν Στάλιν ανάμεσα σ' έχιλιάδες από τ' ά θύματά του.
—Πώς; Ό Στάλιν στον Παράδεισο; ρωτάει τόν Άγιο Πέτρο.
—Ναί. Όταν έφθασε και είδε όλους αυτούς, είπε πώς δέν θα ύπήρχε γι' α' τ' άν χειρότερη τιμωρία από τό να βλέπη διαρκώς γύρω του τ' ά θύματά του. Για τόν λόγο αυτό θεωρήσαμε περιττό να τόν στείλουμε στην Κόλασι.

A. M.

Ένας μεγάλος τεχνοκρίτης —που είχε άδυναμία στό πιότό— παρευρίσκεται σ' ά εγκαίνα μι' άς εκθέσεως. Άφού ήπιε μερικά ούισκυ, σταρίσκει σ' ένα καθρέπτη, διστάζει ένα λεπτό και τέλος σημειώνει ματ' άμπρός σ' ένα καθρέπτη, διστάζει ένα λεπτό και τέλος σημειώνει στο καρνέ του: «Αΐθουσα ύπ' αριθμόν I. Κεφαλή μεθύσου, χωρίς ύπογραφή. Συγκινητική για τόν ρεαλισμό της. Πιθανώς πορτραίτο μι' άς προσώπι-κότητας, διότι μου φαίνεται ότι κάπου έχω ξαναδ' άυτό τό πρόσωπο».

Tatler

“Κάτω ἀπὸ κάθε πετραδάκι

κρύβεται καὶ μιὰ ὁμορφιά,,

Τοῦ

E. GRAT VINING

Λίγοι μόνον ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ αὗτοί ὄχι πολὺ συχνά, ἀπολαμβάνουν τὴν ἔκστασι, τὸ μεγαλεῖο τῆς καταστάσεως ἐκείνης πού ὁ ἄνθρωπος εἶναι μόνον πνεῦμα, πού βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου· ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτό του. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν ἔκστασι στὴν τέλεια μορφή της, ὑπάρχουν γιὰ ὅλους μας καὶ μικρότερες ἔκστασεις. Κάτι ὥραίο πού βλέπει κανεῖς, κάτι πού ἀκούει, πού νοιώθει, τὸν φωτίζει ξαφνικά με τὴν φρεσκάδα του καὶ ἡ κουρασμένη ἢ θλιμμένη καρδιά, σκιρτάει καὶ ζωντανεύει.

Θυμάμαι ὀλοζώντανά τὴν πρώτη μου μικρὴ ἔκστασι. Θὰ ἦμουν 15 χρόνων καὶ εἶχα πάει ἐκδρομὴ στὴ θάλασσα. Κατὰ τὸ δράδυ ὅταν ὁ ἥλιος εἶχε σχεδὸν γύρει, κύτταζα τὸν οὐρανὸ. Στὴ δύσι ἦταν χρυσάφι καὶ φλόγα καὶ ἔλαμπε πάνω στὰ νερά. Στὴν ἀνατολὴ τὸ φεγγάρι σκόρπιζε τὸ χλωμὸ του ἀσήμε στὴ γαλάζια θάλασσα.

Καθὼς εἶχα ἀπορροφηθῆ ἀπὸ τὸ ὥραίο αὐτὸ θέαμα, ἓνα ἀεροπλάνο, ἓνα μεγάλο ἀσημένιο πουλὶ εἶδα νὰ προβάλῃ ξαφνικά ἀπὸ τὴν πορφυρὴ δύσι, νὰ περνᾷ πάνω ἀπὸ τὸ ἀκρογιάλι καὶ νὰ χάνεται μέσα στὸ ἀσήμε τοῦ φεγγαριοῦ. Ἡ νεαρή μου καρδιά σκίρτησε μέσα στὸ στήθος μου καὶ ἡ θύμησί μου κράτησε γιὰ πάντα τὸ θαυμάσιο θέαμα. Ἀπὸ τότε αὕτὴ ἡ ἀνάμνησι εἶναι γιὰ μένα

τὸ μέτρο μετὰ τὸ ὁποῖο μετράω τὴν ἔκστασι. Ἄν κάτι πού βλέπω ἢ ἀκούω με κάνει νὰ νοιώθω τὰ ἴδια συναισθήματα πού εἶχα τότε στὴ θάλασσα με τὸν πορφυρὸ οὐρανὸ καὶ τὸ ἀσημένιο φεγγάρι, τότε λέω ὅτι βρίσκομαι σὲ μιὰ μικρὴ ἔκστασι.

Ἀμέτρητες φορὲς δρέθηκα μέχρι τώρα σὲ ἔκστασι. Ἡ εὐωδιὰ τοῦ αἰγυκλήματος πού σκαρφαλώνει στοὺς πέτρινους τοίχους, τὰ μέρη γιὰ φλόουτο τῆς Τετάρτης Συμφωνίας τοῦ Μπετόβεν, τὸ κρῦο νερὸ τοῦ ποταμοῦ πού κυλάει τὸ χειμῶνα ὀρμητικὸ ἀνάμεσα στὶς δασωμένες ὄχτες, τὸ αὐθόρμητο γέλιο γιὰ κάτι ἀσήμαντο καὶ ἀπλὸ πού μοῦ ἄρεσε, τὸ κελάδημα κάποιου πουλιοῦ τὴν νύχτα ἢ τὸ ἀνοϊξιάτικο πρωῒνὸ, ἢ μυρωδιὰ τῆς νοτισμένης γῆς καὶ τοῦ θρεγμένου δάσους, ἢ μυρωδιὰ τῆς θάλασσας.

Κάποτε, ὅταν ἡ λύπη εἶχε γιὰ πολλοὺς μῆνες κυριεύσει τὴν ψυχὴ μου, μιὰ μικρὴ ἔκστασι με ἔκανε νὰ ἀντιληφθῶ ὅτι ἡ ζωὴ εἶχε καὶ γιὰ μένα μερικὲς χαρὲς: Ἐπλησῆ ἓνα πρωῒ ἀπὸ τὸν θόρυβο τῆς βροχῆς — ἔτσι τοῦλάχιστον νόμισα. Ὅταν ὅμως ἀνοιξα τὰ μάτια μου εἶδα ὅτι δὲν ἦταν οἱ σταγόνες τῆς βροχῆς αὐτὲς πού ἔκαναν τὸν παιχνιδιάρικο θόρυβο πού με ξύπνησε, ἀλλὰ οἱ ὠριμοὶ καρποὶ τῆς μεγάλης χαρουπιᾶς τοῦ κήπου μου. Αὐτὸ μοῦ φάνηκε τόσο ὥραίο πού ἀμέσως ἡ καρδιά μου ξέφυγε ἀπὸ τὴν λύπη τῆς

καὶ γνώρισε ξανά τὴν εὐτυχία πού δίνει ὁ κόσμος, τὸ σύμπαν καὶ ὄχι ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος στὸν ἑαυτό του ἢ τὰ ἀγαθὰ πού κατέχει. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἦταν σὰν νὰ πρωτοσυνάντησα τὴν ζωὴ, τὴν ἐσφίξα στὴν ἀγκαλιά μου καὶ τὴν φίλησα.

Εἶναι πολῦτιμο νὰ μπορῇ κανεῖς νὰ ἀναγνωρίξῃ καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ τέτοιες στιγμές. Καὶ εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερη ἡ χαρὰ πού δίνει ἡ συνειδητὴ προσπάθεια τῆς συλλογῆς τέτοιων στιγμῶν. Μιὰ συλλογὴ ἀπὸ μεγάλες στιγμές μικρῶν ἐκστάσεων δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθῇ με τίποτε στὸν κόσμον. Δὲν χρειάζεται παρὰ ἓνα σημειωματάριο καὶ λίγος χρόνος γιὰ νὰ σημειώσωμε κάθε φορὰ τὶς λίγες λέξεις πού μᾶς φέρουν ὀλοζώντανη μπροστά μας τὴν ἔκστασι, ὅταν ὁ χρόνος τὴν ἔχει σκεπάσει μέσα στὴν καρδιά μας με τὴν σκόνῃ τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

Ὅταν ἡ ψυχὴ μας ἔχει θυσιάζῃ στὴ λύπη καὶ ἡ ζωὴ μᾶς φαίνεται χωρὶς νόημα, οἱ λέξεις αὐτὲς θὰ μᾶς θυμίσουν ὅτι ὑπῆρξαν καὶ γιὰ

μᾶς καλὲς στιγμές καὶ θὰ ξανάρθουν πάλι. Ἀποθησαυρίζοντας τὶς ὁμορφες στιγμές τῆς ζωῆς μας, ὄχι μόνο τὶς γνωρίζομε καλύτερα, ἀλλὰ καὶ ἐλαττώνομε τὶς πιθανότητες νὰ σβήσουν στὸ μέλλον ἀπὸ τὴν ψυχὴ μας. Βλέπει κανεῖς τὸν κόσμον καλύτερα ὅταν τὸν κυττάζει μέσα ἀπὸ καθαρὰ γυαλιά. Ἔτσι, ὅταν οἱ παγωμένοι ἄνεμοι τῆς ἀνησυχίας πού ἐρχονται ἀπὸ τὸ ἄγνωστο μέλλον, σφυρίζουν στ' αὐτιά μας καὶ μᾶς σκοτίζουν, ὅταν ἡ κάποια εὐτυχία καὶ ὁμορφιά τῆς ζωῆς μας δείχνει πὼς ἀρχίζει νὰ χάνεται, τότε μπορεῖ οἱ ἀναμνήσεις ὥραίων στιγμῶν, οἱ μικρὲς ἐκστάσεις τοῦ παρελθόντος νὰ μᾶς δώσουν νέα ζωὴ καὶ νὰ πάψουν οἱ ἄνεμοι νὰ φυσοῦν καὶ ἡ εὐτυχία νὰ μείνῃ δική μας.

Ὅπως ἔλεγε ὁ Βᾶν Γκόγκ: «Κάτω ἀπὸ κάθε πετραδάκι κρύβεται καὶ μιὰ ὁμορφιά.»

Καὶ δὲν χρειάζονται παρὰ ψυχὴ ἀνοικτὴ καὶ μάτια πού βλέπουν γιὰ νὰ μᾶς χάρισουν τὶς ἐκστάσεις πού θὰ φωτίζουν γιὰ πάντα τὰ σκοτεινὰ μονοπάτια τῆς ζωῆς μας.

Αὐτὸ πού μ' ἀρέσει σὲ σᾶς, εἶπε μιὰ θαυμάστρια στὸν Πιέρ Μπρασέρ, εἶναι πού εἴσατε σκληρὸς ἄνδρας. Εἶμαι θεβαῖα πὼς ποτὲ στὴν ζωὴ σας δὲν κλάψατε.

— Πὼς δὲν ἔκλαψα! ἀπάντησε ὁ Μπρασέρ. Ἐκλαψα καὶ μάλιστα δυὸ φορές: Μιὰ φορὰ ὅταν εἶδα τὴν Ἐνθιζ Φεγιέρ στὴν «Κυρία με τὰς Καμελίας» καὶ τὴν δεύτερη φορὰ, ὅταν ὁ Σάρτρ, πού, μοῦ ἔφερνε μιὰ αὐθεντικὴ ἡποτίλια κρασί τῆς ἐποχῆς τοῦ Ναπολέοντος, γλύστρησε καὶ τὴν ἔσπασε...

A. M.

Τὸ σημειωματάριο τῆς ΕΔΥΠ

I

ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗ ΑΞΙΑ

Τῆς

ΕΛΕΝΗΣ ΚΑΡΤΑΗ—ΡΕΜΠΟΥ

Διευθύνου

Ένας από τους σκοπούς τῆς Ε.Δ.Τ.Π. είναι νὰ βοηθήσῃ τὸν Ἕλληνα πολίτη, ἄνδρα καὶ γυναῖκα, νὰ γνωρίσῃ, ἐκτιμήσῃ καὶ μάθῃ νὰ μὴ βάρυνται, νὰ προστατεύῃ τὰ μικρὰ του δικαιώματα. Μὲ βάσι τὸν σκοπὸν αὐτὸ καὶ μὲ εἰλικρινὴ πρόθεσι αξιοποιήσεώς του, ἡ Ε.Δ.Τ.Π. θὰ ἐφαρμόσῃ διττὸ πρόγραμμα: α) Ἀπὸ τίς σελίδες τῆς «Ἐκλογῆς» θὰ δώσῃ εὐρεία δημοσιότητα ἐκλαϊκευτικῆς καθοδηγήσεως τῶν πολιτῶν στὸ κεφάλαιον αὐτὸ καὶ β) θὰ ἔχῃ τίς πόρτες τῆς προθύμα ἀνοικτὰς ὡρισμένες ὥρες καὶ ἡμέρες στὰ γραφεῖα τῆς (Μέγαρον ἐφημερίδος «Καθημερινή»), ὅπου κάθε προσφεύγων πολίτης θὰ βρῇ βοήθεια, ὅσες φορές τοῦ παρουσιάζονται ζητήματα σχετικὰ μὲ τὰ μικροδικαιώματά του. Σήμερα θὰ δώσωμε μία ἀπλή καὶ περιληπτικὴ ἰδέα περὶ τοῦ τί εἶναι τὰ μικροδικαιώματα καὶ οἱ μικροῦποχρεώσεις τοῦ πολίτου καὶ ποῖα ἡ ἀξία των (χωρὶς ἀξιώσεις, βέβαια, διδασκαλίας ἀπὸ ... καθέδρας).

Ο ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Εἶναι, ὥς γνωστόν, παγκόσμιος κοινωνικὸν ἀξίωμα ὅτι κάθε δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀπλῶς ἡ ἄλλη ὕψις μιᾶς ἀντιστοίχου ὑποχρεώσεως.

Γι' αὐτὸ καὶ τὸ Εὐαγγελικὸν ρητό: «Ὁ Σὺ μισεῖς, ἐτέρῳ μὴ ποιήσης», εἶναι καὶ θὰ εἶναι ὁ θεμελιώδης καὶ ἀκατάλυτος νό-

μος τῆς κοινωνικῆς εὐρυθμίας.

Καὶ κοινωνικὴ εὐρυθμία θὰ πῇ «ἀμοιβαῖος σεβασμός» καὶ ἀμοιβαῖος σεβασμός θὰ πῇ «πολιτισμός».

«Ὅταν καὶ σὲ μᾶς ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα γίνῃ εὐρύτερα ἀντιληπτόν ὅτι ὁ πολίτης κάθε Χώρας ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ θὰ γεννηθῇ ἕως

τὴν ὥρα ποὺ θὰ πεθάνῃ ἔχει τὸσα δικαιώματα ὅσες καὶ ὑποχρεώσεις ἀπέναντι τῆς Χώρας του, ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ ἀπέναντι τῶν συνανθρώπων του, τότε καὶ μόνον θὰ μπορέσωμε νὰ ποῦμε ὅτι ἀποκτήσαμε καὶ μεῖς τὸ δικαίωμα νὰ λεγώμεθα «Πολιτισμένος Λαός».

Γι' αὐτὸ ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα καθήκοντά μας θὰ πρέπῃ νὰ εἶναι ἡ κήρυξις ἀμειλίκτου πολέμου κατὰ τῆς «φθηνῆς ἐξυπνάδας» καὶ τῶν διαφόρων τύπων τῶν «ἐξυπνάκηδων», οἱ ὁποῖοι κάθε παράβασι κοινωνικῆς τῶν μικροῦποχρεώσεως «ποὺ δὲν τὴν πιάνει ὁ νόμος αὐτοδικαίως» τὴν θεωροῦν... ρωμέικη σπιρτάδα.

Κι' ἐδῶ ἀνακύπτει ἡ ἀνάγκη ἐκλαϊκεύσεως τῆς γνώσεως τῶν μικροδικαιωμάτων καὶ μικροῦποχρεώσεών μας, διότι τὰ μέγала μας δικαιώματα καὶ τίς μεγάλες ὑποχρεώσεις μας ἀπέναντι τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἰδιοκτησίας, ποὺ τὰ προστατεύουν καὶ ἐπιβάλλουν μὲ αὐστηρὰ καὶ αὐτοδύναμες κυρώσεις τὸ Σύνταγμα μας καὶ οἱ νόμοι μας, ὅλοι τὰ μάθαίνομε ἀπὸ μικρὰ παιδιά.

Ἀντίθετα τὰ μικροδικαιώματά μας οἱ περισσότεροι ἀπὸ μᾶς τὰ ἀγνοοῦν ἢ, καὶ ὅσοι τὰ ξέρουν ἀκόμη, βάρυνται νὰ τὰ διεκδικοῦν, γιὰ τὴν ἐπιβίωσιν ἢ μπελά καὶ ἔτσι δημιουργεῖται γύρω μας μία συνεχὴς ἀταξία, ποὺ φθάνει πολλὰς φορές τὴν ἀσχημία καὶ μᾶς ζημιώνει καὶ ὥς άτομα καὶ ὥς κοινωνικὸ σύνολο.

Η ΖΩΗ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Ἡ γαλήνη τοῦ σπιτιοῦ σας, ἡ καθαριότης καὶ ὑγιεινὴ του καὶ τὸ ἀπαράβιαστον τῆς πόρτας

τίποτε δὲν μποροῦν νὰ κάνουν οἱ νόμοι καὶ οἱ ἀστυνομικὲς διατάξεις χωρὶς τὴν βοήθεια τοῦ κάθε πολίτου.

Πῶς θέλετε νὰ βοηθήσῃ ὁ νόμος ὅταν τὸ ραδιόφωνο τοῦ γειτονός σας δὲν σᾶς ἀφίνει νὰ κοιμηθῆτε, ἂν δὲν τὸν καταγγεῖλετε;

Πῶς θὰ σᾶς βοηθήσῃ ὁ ἀστυίατρος καὶ ὁ ἀστυμηχανικός ν' ἀπαλλαγῇτε ἀπὸ τὴν ἀποφορὰ τοῦ γειτονικοῦ σας κοιτοῦ ἢ ἀπὸ τὸν κακῶς λειτουργοῦντα καπνοσυλλέκτη τῆς γειτονικῆς σας ταβέρνας, ἂν δὲν τὰ καταγγεῖλετε;

Εἶναι περιέργο πῶς ξεχνοῦμε, ὅτι ὅλοι ἐμεῖς οἱ πολῖται τῆς Ἑλλάδος εἴμεθα κατὰ τὰ 9)10 ἐργαζόμενοι ἄνθρωποι.

Ὅτι ἡ ζωὴ μας ὥς ἐργαζομένων ἀνθρώπων εἶναι ἢ πρέπει νὰ εἶναι χωρισμένη σὲ τρία ὀκτάωρα: ὀκτῶ ὥρες ἐργασίας, ὀκτῶ ὥρες ἀναπαύσεως, ἀναψυχῆς ἢ ψυχαγωγίας καὶ ὀκτῶ ὥρες ὡροῦλες θασανισμένου ὕπνου.

Ὅτι μὲ θάσι τὰ τρία ὀκτάωρα τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς, τὸ εἰκοσιτετράωρό μας μοιράζεται κατ' ἀνάγκην σὲ δύο κεφάλαια:

Α') Στὴ ζωὴ μέσα στὸ σπίτι καὶ

Β') Στὴ ζωὴ ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι.

Καὶ ἀπὸ τὴν παράταξι λίγων παραδειγμάτων πάνω σ' αὐτὰ τὰ δύο κεφάλαια τῆς καθημερινῆς ζωῆς μας, ὀλοφάνερα θ' ἀποδειχθῇ ἡ ἀνυπολόγιστη καὶ ἀνεκτίμητη ἀξία τῶν μικροδικαιωμάτων καὶ μικροῦποχρεώσεών μας ὥς πολιτῶν.

σας, ὅχι μόνον ἀπὸ κλέφτες, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κάθε «πανοχλοῦντα», εἶναι δικαίωμά σας ἀνα-

φαίρετα και νομοθετικώς προστατευόμενα.

Η παραβίασις των όμως δεν αποτελεί ούτε φόνος, ούτε ληστεία, ώστε να έχετε εξησφαλισμένη την αυτοδικαίαν επέμβασι του Κράτους, αλλά οφείλετε σεις να τα καταγγέλλετε.

Π. Χ., η ήσυχία του ύπνου σας και της αναπαύσεώς σας μέσα στο σπίτι σας είναι μικροδικαίωμα σας με τεραστίαν αξία, γιατί χάνοντάς την, όχι μόνον την ψυχική σας ισορροπία χάνετε, αλλά πολλές φορές και την υγεία σας.

Κανένα γειτονικό σκυλί, ή ραδιόφωνο, ή γιαπί, ή εργαστήριο, ή ταβέρνα δεν επιτρέπεται να σας διαταράσσει την ήσυχία σας ωρισμένες ώρες μεσημέρι και βράδυ.

Φροντίζετε να τις μαθαίνετε τις ώρες αυτές, που αλλάζουν χειμώνα - καλοκαίρι, και καταγγέλλετε κάθε παράβασι.

ΜΗ ΒΑΡΥΣΘΕ. Η υγιεινή και η καθαριότης του σπιτιού σας είναι έξ' ισου αναφαίρετο δικαίωμα σας.

Καταγγέλλετε άμέσως στο αστυνομικό τμήμα της γειτονιάς σας κάθε αποφορά από άκαλυπτον βόθρο ή σκουπίδια ή απηγορευμένα κοτέτσια της γειτονιάς σας, την καπνιά από την γειτονική ταβέρνα, που θρωμίζει τις αούλες και τις ταράξεις σας, τα νερά της βροχής των γειτονικών κεραμιδιών ή την υγρασία των τοίχων σας από γειτονικούς υδροσωλήνες.

Πληρώνετε για όλα αυτά ειδικούς αστυμηχανικούς και αστυιάτρους σαν φορολογούμενος πολίτης. Διεδικώντας την καθαριότητα και υγιεινή του σπιτιού σας, προσφέρετε μεγίστη υπηρεσία στο σύνολο.

ΜΗ ΒΑΡΥΣΘΕ. Το άσυλον της κατοικίας σας προστατεύεται συνταγματικώς.

Ούτε αστυνόμος, ούτε έφορια, ούτε άλλος διοικητικός υπάλληλος μπορεί να σας ένοχλήσει, εν καιρώ ειρήνης, μέσα στο σπίτι σας προ της ανατολής του ήλιου και με τα την δύσιν του (δλα τα ήμερολόγια αναφέρουν την ακριβή ώρα των δύο αυτών φυσικών φαινομένων), και χωρίς να σας έπιδείξει την ταυτότητά του και τα έγγραφα θάσει των οποίων ένεργεί.

Άλλως τα όργανα αυτά διαπράττουν αυθαίρεσίαν, την οποίαν οφείλετε να καταγγείλετε άμέσως, αν θέλετε να λύγεσθε καλώς πολίτης.

Ούτε την πόρτα σας έχει κανείς το δικαίωμα να κινή γκαράζ του χωρίς την άδειά σας, ούτε ο ταχυδρόμος σας ή άλλος εισπράκτωρ λογαριασμών κλπ. έχει το δικαίωμα να θροντάη στην πόρτα σας σαν έπιδρομεύς.

ΜΗ ΒΑΡΕΘΗΤΕ να το καταγγείλετε μ' ένα σας γράμμα στις αρμόδιες υπηρεσίες: έτσι και την ήσυχία σας διαφυλάσσετε και τους ταράξεις έκπολιτίζετε.

Αυτά τα λίγα παραδείγματα που λένε τόσα πολλά φθάνουν.

Να τώρα και μία γενική συμβουλή για όσους έχουν τηλεφώνον:

Άμέσως μετά τον αριθμό του Σταθμού Α' Βοηθειών, σημειώστε το τηλεφώνον του Αστυνομικού Τμήματος και **ΜΗ ΒΑΡΥΣΘΕ** να ζητήτε την άμεση επέμβασι του: προσφέρετε μεγάλη υπηρεσία στο σύνολο, στον έαυτό σας και σ' αυτό το Αστυνομικό Τμήμα, δείχνοντάς του ότι δεν μισθοδοτείται άδικα... και ότι δεν είναι... άχρηστο!

Η ΖΩΗ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Τα όργανα της άσφαλείας καταβάλλουν, θέλουμε να πιστεύουμε, κάθε προσπάθεια για να τηρηται κάποια τάξι στον δρόμο και στους δημοσίους χώρους, μα δεν άρκοουν ποτέ και το έργο τους μένει άτελές χωρίς την βοήθεια του πολίτου.

Η καθαριότης των δρόμων, των κοινών υπαίθριων χώρων κλπ. είναι κοινό κτήμα όλων των πολιτών.

Στις προηγμένες χώρες ο κάθε πολίτης θεωρεί τιμή του να καταγγέλλη κάθε παράβασι σχετική.

Ας άρχίσουμε να **ΜΗ ΒΑΡΥΝΑΜΑΣΤΕ** και μεϊς να καταγγέλλουμε για ν' αποκτήσωμε τον τιμητικό τίτλο του «προηγμένου πολίτου».

Είμεθα τρομερά πίσω στο κεφάλαιο της τηρήσεως της «ουράς» στα μέρη όπου ο συνωστισμός επιβάλλει την τήρησι προτεραιότητος.

Οί αστυφύλακες που στέκουν και την ρυθμίζουν κάνουν κατ' ανάγκην μισή δουλειά: βοηθήστε τους σεις να την ολοκληρώσουν, κηρύσσοντες τον πόλεμο κατά του «έξυπνάκια» που σπρώχνει τους πάντας, διαγκωνίζεται με γέρους και παιδιά κι' ενώ ήρθε τελευταίος, επιτυχάνει την πρώτη θέσι, καταγοητευμένος από την «καπατσωσύνη» και την «έξυπνάδα» του.

Ένας μικρός καυγαδάκος δεν είναι αναξιοπρεπής, έμπρός στην ανθρωπινή αξιοπρέπεια αυτών που δεν κάνουν τον έξυπνο, ενώ δεν είναι κουτοί.

Πάτε στο θέατρο ή στον κινηματογράφο.

Μπαίνετε στην αίθουσα και ή δεν βρίσκετε θέσι ή ή θέσις σας είναι πίσω από μίαν... άδιαφανή κολώνα...

Όλοι τα παθαίνουμε αυτά και τα άνεχόμεθα μεμψιμοιρούντες, αντί να διαμαρτυρώμεθα.

Πληρώνετε εισιτήριο με τα ωραία σας λεπτά.

Έτσι γινόμεθα κατ' ανάγκην συνεργοί μιάς απηγορευμένης και άνόμου έκμεταλλεύσεως.

ΜΗ ΒΑΡΕΘΗΤΕ να διεκδικήσετε το μικροδικαίωμα σας αυτό: κάνετε κοινωφέλές έργον.

Τα θέατρα και οί κινηματογράφοι **ΟΦΕΙΛΟΥΝ** κατά νόμον να έχουν κδλες τις έγκαταστάσεις έξόδων κινδύνου, πυροσβεστήρων κλπ. κλπ.

Καταγγέλλοντες κάθε τι αντίθετο που υποπίπτει στην αντίληψί σας σώζετε και τον έαυτό σας και το σύνολο.

Στα ταξίδια σας, έφ' όσον πληρώνετε «θέσιν μετά κλίνης», μη δεχθήτε ποτέ πρόχειρη έξοικονόμησι σας σε καναπεδάκι ή πολυθρόνα ή κρεβάτι έκστρατείας, διότι συντελείτε στην ολοκλήρωσι μιάς άδίκου πράξεως, δηλαδή της παρανόμου έκμεταλλεύσεως των όλγων εις θάρος των πολλών.

Κάθε καράβι και καραβάκι **ΟΦΕΙΛΕΙ** να έχη τόσον αριθμό επιβατών, όσες οί θέσεις και ή εις έκτόπισμα άντοχή του, αλλά κυρίως τόσα σωσίδια, όσοι και οί επιβάτες του και τα σωσίδια αυτά πρέπει να είναι καινούργη ή έν άρίστη κατάσταση, άκόμη δε να έχη και ένα ώρισμένο αριθμό ναυαγοσωστικών λέμβων.

Πότε και ποιός από μάς τους

“Ελληνες πολίτες έλαθε τόν κόπο νά αξιώση κατά τήν ώρα πού κόβει τό εισιτήριό του ή επιβιβάζεται στο καράβι ή καραβάκι νά διαπιστώση τήν ύπαρξη τών απαραίτητων αὐτῶν ἐφοδίων;

“Η ἀπάντησις εἶναι αὐτονόητη: κανείς ή ἐλάχιστοι.

“Ας ἀρχίσωμε ὅμως ἔστω καί ἀπό τό ἐφετεινόν καλοκαίρι καί ἄς ΜΗ ΒΑΡΥΩΜΑΣΤΕ νά αξιώνωμε τόν σεβασμό τῶν μικροδικαιωμάτων μας αὐτῶν μέ τήν τεράστια σημασία καί τίς πλέον τεράστιες συνέπειες.

Λίγοι εἶναι οἱ πολῖται μας καί πρέπει νά πληθυνθοῦν, πού ἀσκοῦν θαρραλέα καί ἀθάρετα τήν περίφημη «δημοσίαν ἀγωγή» γιά κάθε ἐπικίνδυνον λάκκο ή δόμημα πού συναντοῦν στόν δρόμο τους.

“Ας ΜΗ ΒΑΡΥΩΜΑΣΤΕ νά καταγ-

γέλλωμε κάθε ἀκάλυπτο πηγάδι, ἄν θέλωμε τήν ζωή καί τήν ἀκεραιότητα καί ἡμῶν τῶν ἰδίων καί τῶν δικῶν μας καί τῶν συνανθρώπων μας.

☆

Τά λίγα αὐτά παραδείγματα ἐλπίζομε νά ἔδωσαν ζωηρή τήν εἰκόνα τῆς μεγάλης σημασίας τῶν μικροδικαιωμάτων μας καί ἀκόμη τήν ἐξήγησι γιὰ τί τὰ μικροδικαιώματα καί οἱ μικροῦ ποχρεώσεις μας καλῶς τηρούμενα καί καλῶς ἐπιβαλλόμενα δίνουν τό μέτρο τοῦ πολιτισμοῦ μιᾶς χώρας. Οἱ πολεμικές παρσκευές καί οἱ ἐπιστημονικές καί τεχνικές ἀνακαλύψεις δίνουν τόν δείκτη τῆς δυνάμεως καί τῆς προόδου μιᾶς χώρας. Μόνον ή ἀγωγή τῶν πολιτῶν τῆς δίνει τό μέτρο τοῦ πολιτισμοῦ τῆς.

Στό τεῦχος τοῦ Αὐγούστου τὸ σημειωματάριο τῆς
Ε. Δ. Υ. Π. θά συνεχισθῇ μέ τὸ ἄρθρο τοῦ δικηγόρου
κ. Στ. Βασιλειάδη:

«Ο ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ»

“Ενας ἔμπειρος στρατιωτικὸς πιστεύει ὅτι
μπορεῖ νά λείψῃ ή ἀπειλή τοῦ πολέμου

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΚΤΟΣ ΝΟΜΟΥ

Τοῦ

DOUGLAS MAC ARTHUR

Κατά τή διάρκεια τῆς ζωῆς μου μοῦ δόθηκε ή εὐκαιρία νά παρακολουθήσω μιὰ καταπληκτική ἐξέλιξι τοῦ τρόπου διεξαγωγῆς τοῦ πολέμου, ἀπό τήν ἐποχή δηλαδή πού ὁ πόλεμος χτυποῦσε ἓνα μικρό μέρος τοῦ πληθυσμοῦ ὡς σήμερα πού τόν καταβροχθίζει ὁλόκληρο. Στήν ἀρχή αὐτοῦ τοῦ πολέμου, ὅταν ἐγώ μπῆκα στό στρατό, στόχος τοῦ μαχομένου ἦταν ὁ στρατιώτης, τόν ὁποῖο εἶχε μπροστά του, στήν ἄκρη τῆς κάνης τοῦ ὅπλου του ή τῆς λόγχης του ή τοῦ ξίφους του. “Υστερα ἦρθε τὸ πολυβόλο, πού ἐφευρέθηκε γιά νά σκοτώνῃ τοὺς ἀνθρώπους κατά δεκάδες. “Ακολουθήσε τὸ βαρὺ πυροβολικόν, πού τοὺς ἐσκοτώνε κατά ἑκατοντάδες καί ὕστερα ἀπὸ λίγο οἱ βόμβες πού ἔρριχναν τὰ ἀεροπλάνα καί πού τὰ θύματα τους ἀριθμοῦνταν κατά ἑκατοντάδες χιλιάδων. Τέλος, σήμερα, οἱ ἠλεκτρονικές καί ἄλλες ἐπιστημονικές μέθοδοι ἔφεραν τή δύναμι καταστροφῆς σέ τέτοιο σημείο, ὥστε ὁ θάνατος μπορεῖ νά θερίσῃ μ’ ἓνα του μόνο κτύπημα ἑκατομμύρια ἀνθρώπινα πλάσματα.

“Αλλά ἀκόμη καί αὐτὸς ὁ θρίαμβος τῶν ἐπιστημονικῶν μέσων καταστροφῆς ἀποκλείει σήμερα κάθε δυνατότητα χρησιμοποίη-

σεως τοῦ πολέμου ὡς «πρακτικού» μέσου διακανονισμοῦ τῶν διεθνῶν διαφορῶν. Οἱ τεράστιες καταστροφές πού θά προκαλοῦνταν σέ δύο στρατόπεδα, τῶν ὁποίων οἱ δυνάμεις θά ἦταν σχεδόν ἴσες, θά ἀφαιροῦσε ἀπὸ τὸ νικητὴ κάθε πιθανότητα νά ἀποκομίσῃ τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἐρείπια.

Τὸ μεγάλο ἐρώτημα εἶναι νά μάθωμε ἐάν αὐτὴ ή διαπίστωσις μπορεῖ νά ὀδηγήσῃ τόν κόσμο στό νά κηρύξῃ τόν πόλεμο ἐκτὸς νόμου. “Εάν δεχθοῦμε ὅτι αὐτὸ μπορεῖ νά γίνη, τότε θά γίνωμε μάρτυρες τῆς μεγαλύτερης προόδου πού σημειώθηκε στόν πολιτισμό μας ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς ἐπὶ τοῦ “Ορους “Ομιλίας, καί διὰ μιᾶς θά διαλυθοῦν τὰ ζοφερώτερα νέφη πού καλύπτουν τήν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τήν γένεσίν τῆς.

Οἱ ἑκατοντάδες τὰ δισεκατομμύρια δολλάρια πού σήμερα διατίθενται γιά τοὺς ἐξοπλισμοὺς θά βοηθήσουν νά ἐξαφανισθῇ ή ἀθλιότης ἀπὸ τήν γῆ. Καί διὰ μιᾶς ἐπίσης θά χαλαρώνονταν οἱ διεθνείς ἐντάσεις.

“Οστόσο ἀμέσως ἀναφύεται μιὰ ἀντίρρηση: ἀπὸ αἰῶνες ὁ ἀνθρώπος ὀνειρεύεται νά καταργήσῃ τὸν πόλεμο, καί ὅμως γρήγορα ἀναγκάστηκε νά ἀποκρούσῃ ὡς ἀνεφάρμοστες καί ἀ-

νεδαφικές όλες τις προτάσεις που έγιναν σχετικά. Δεν πρέπει όμως να λησμονούμε ότι αυτό γινόταν σε μία εποχή που οι επισημονικές πρόοδοι των δέκα τελευταίων χρόνων δεν είχαν ακόμη παγιώσει τις δυνατότητες της μαζικής καταστροφής. Η συζήτηση τότε γινόταν με πνευματικά και ηθικά δεδομένα. Και αποδείχθηκε ότι ήταν μάταιη.

Το ανθρώπινο πνεύμα — ή θλιβερή αυτή αλήθεια πρέπει να λεχθεί — δεν έφθασε ποτέ σε βαθμό εξέλιξης που να επιτρέψει την εφαρμογή του καθαρού ιδεαλισμού. Κατά την διάρκεια των δύο τελευταίων χιλιετηρίδων, ο ρυθμός αυτής της ηθικής εξέλιξης, συγκρινόμενος με τον ρυθμό της προόδου που πραγματοποιήθηκε στην επιστήμη και στην τέχνη, ήταν αξιοσημείωτα θραδύς. Σήμερα όμως η τρομακτική ανάπτυξη των ατομικών μέσων καταστροφής μετέθεσε απότομα το πρόβλημα: από το ηθικό και πνευματικό πεδίο το πέρασε στο πεδίο του επιστημονικού ρεαλισμού. Δεν πρόκειται πια για ένα ηθικό έρώτημα, αλλά για ένα πρόβλημα ζωτικό που πρέπει να λύσουν οι μάζες των οποίων κινδυνεύει ή ύπαρξις.

Αυτό ισχύει τόσο για το σοβιετικό μπλόκ, όσο και για τον ελεύθερο κόσμο, τόσο για τις χώρες που βρίσκονται στο Σιδηρούν Παραπέτασμα, όσο και γι' αυτές που βρίσκονται έξω απ' αυτό. Οι γενναίοι, από την μία ως την άλλη άκρη της γής, είτε ελεύθεροι είναι είτε δοϋλοι, έχουν όλοι την ίδια γνώμη και ίσως είναι το μόνο σημείο στο οποίο συμφωνούν. Είναι όμως επίσης θεμελιώδες ότι εκείνοι που καθυστέρουν σ' αυτό είναι οι κυβερνώντες. Θά έλεγε κανείς ότι η νόσος της εξουσίας τους σκο-

τίζει και τους μεθ'α. Δεν έχουν ακόμη έμβασθουν στο πρόβλημα, και δεν έχουν βρει μία λύσι που να μπορεί να ικανοποιήσει τη γενική απαίτηση των λαών. Συζητούν και άσασχολούνται συνεχώς με εκατοντάδες θέματα που δημιουργεί ή απειλεί το πολέμου' ποτέ όμως στα αρμόδια ιδρύματα και τις υπηρεσίες δεν συζητείται το πραγματικό πρόβλημα. Οι κυβερνήτες δεν τολμούν ποτέ να διακηρύξουν την απλή αυτή αλήθεια: ότι εφ' όσον δεν καταργηθεί ο πόλεμος, είναι αδύνατο για τον πολιτισμό να πραγματοποιήσει το έπόμενο μεγάλο βήμα του.

Πρόκειται για το μοναδικό πρόβλημα — και το μόνο αποφασιστικό, για το οποίο υπάρχει μία λύσις έπωφελης για όλους, το μοναδικό πρόβλημα του οποίου ο διακανονισμός φθάνει για να λυθούν όλα τα άλλα.

Η πείρα έχει δείξει ότι, γενικά, οι συμφωνίες μεταξύ των συγχρόνων κρατών τηρούνται μόνον αν είναι συμφέρουσες και για τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και ότι σε τέτοια περίπτωση μπορεί να έχει κανείς έμπιστοσύνη και στα δύο μέρη. Δεν τίθεται πια ζήτημα έμπιστοσύνης: κάθε κράτος όταν έχει συμφέρον να κηρύξει τον πόλεμο εκτός νόμου θά μείνη πιστό στις υποχρεώσεις του, γιατί δεν υπάρχει ισχυρότερη και σπουδαιότερη δύναμις από το συμφέρον.

Μ' αυτό δεν θέλω βέβαια να πω ότι από τη μία μέρα ως την άλλη θά μάς ανοιχθούν οι πόλες της Έδέμ. Άλλα το μεγάλο εμπόδιο της προόδου του ανθρώπινου γένους θά εκλείψει. Η σημερινή έντασις και οι απειλές εξολοθρεύσεως που συνεπάγεται για τους λαούς, υποθαλάσσονται από δύο μεγάλες πλάνες: η πρώ-

τη είναι η απόλυτη πεποίθησις — που βασίζεται στο σοβιετικό μπλόκ — ότι οι κεφαλαιοκρατικές χώρες έχουν αποφασίσει να επιτεθούν και, άργα ή γρήγορα, θά κηρύξουν τον πόλεμο' ή δεύτερη είναι η απόλυτη πεποίθησις που υπάρχει στις κεφαλαιοκρατικές χώρες, ότι τα Σοβιέτ ετοιμάζονται να επιτεθούν και άργα ή γρήγορα θά το πράξουν.

Αυτές οι δύο πεποιθήσεις είναι λανθασμένες. Σε κάθε στρατόπεδο, οι μάζες, λίγο πολύ, θέλουν ειρήνη, γιατί ο πόλεμος δεν θά μπορούσε παρά να καταλήξει και για τους δύο σε καταστροφή. Αυτό το φοβούνται και τα δύο μέρη. Όσο όσο από την σταθερή επιτάχυνσι των παρασκευών, θά μπορούσε να δημιουργηθεί τελικά, χωρίς την σαφή πρόθεσι κανενός, μία αυτόματη ανάφλεξις.

Δεν άμφιβόλλω ότι όλοι οι ποντίφικες, όλοι οι κυνικοί, οι ύποκριται και οι ταραξίες διαβεβαιούν με ύφος σκεπτικό ότι όλα αυτά είναι χίμαιρες και δεισιππολίες ενός δραματιστού. Όπως έλεγε όμως στη Βουλή των Κοινοτήτων ο Λούδ Τζώρτζ στις τραγικότερες στιγμές του πολέμου, «αν δεν θέλαμε να πάρωμε την κατιοσα, πρέπει να κάνωμε το αντίθετο». Η μεγάλη έπίκρισις που μπορεί να γίνει σήμερα στους κυβερνώντες είναι ότι δεν έχουν ένα σχέδιο που να μάς επιτρέψει να πάρωμε την «άνιούσα».

Όλα αυτά που προτείνουν στρέφονται γύρω από το πραγματικό πρόβλημα, χωρίς να το αντιμετωπίζουν. Ένισχύουν τις παρασκευές τους, μοιράζοντας βοήθεια σ' όλο τον κόσμο, αναπτύσσοντας πυρετώδη δραστηριότητα για την κατασκευή νέων όπλων περισσότερο φονικών, ε-

φαρμόζοντας την στρατολογία σε καιρό ειρήνης μέτρα για τα όποια ο έχθρος βρίσκει άμέσως τα αντίδοτα. Μάς λένε ότι αυτή ή μέθοδος αύξάνει τις πιθανότητες της ειρήνης — πράγμα άμφίβολο — και αύξάνει επίσης τις πιθανότητες της νίκης σε περίπτωση που θά γίνει πόλεμος — πράγμα που θά ήταν άναμφισβήτητο, αν το αντίθετο στρατόπεδο δεν ένισχύοταν άμέσως κατά τρόπο άνάλογο. Στην πραγματικότητα, τα χρόνια περνούν χωρίς να φέρνουν μεγάλες αλλαγές στην άναλογία αυτών των δυνάμεων, και ή δράσις του έγος από τους αντίπαλους αποκρούεται άμέσως από την αντίδρασι του άλλου.

Μάς λένε ακόμη ότι ή κατάστασις αυτή θά διαρκέσει πολύ' κατά την γνώμη μερικόν πενήντα ή και περισσότερα χρόνια. Για να καταλήξει σε τί; Κανείς δεν ξέρει. Δεν έχομε κανένα καθωρισμένο σκοπό. Ίκανοποιούμε θά να αναθέτωμε στους έπιγόνους την φροντίδα της εξευρέσεως τελικής λύσεως και, τελικά, το πρόβλημα θά μείνη το ίδιο όπως μάς παρουσιάζεται και σήμερα.

Είμαστε λοιπόν καταδικασμένοι να ζώμε επί δολόκληρες γενεές κάτω από το καταθλιπτικό βάρος των στρατιωτικών παρασκευών που ο ρυθμός τους επιταχύνεται σταθερά, χωρίς άλλη προοπτική, εκτός από ένα πόλεμο — αυτοκτονία, και να περνάωμε τον καιρό μας περιμένοντας να διακανονισθούν άβέβαια δευτερεύοντα ζητήματα — όπως ο περιορισμός των εξοπλισμών ή της χρησιμοποίησεως της πυρηνικής ένεργείας — δηλαδή πρόσκαιρες θεραπείες, που έχουν δοκιμασθή στο παρελθόν, υπό τη μία ή την άλλη μορφή, χωρίς

κανένα αξιόλογο αποτέλεσμα;

Καθημερινώς φανερώνονται επικίνδυνες θεωρίες, φτιαγμένες για να μās οδηγήσουν σε μία πλήρη ήττα: γίνεται λόγος για πόλεμο περιορισμένης έκτασεως, για άπαραβίαστα ιερά του έχθρικού στρατοπέδου, για έλλειψη δυνατότητας να προστατεύσωμε τους μαχητάς μας που θα συλληφθούν αιχμάλωτοι, για εθνικές ανατρεπτικές οργανώσεις και για σαμποτάζ ή για νίκη που δεν θα επιτευχθῇ στα πεδία των μαχών και όλα αυτά εν ονόματι της ειρήνης.

Κάθε κράτος έτοιμο να άπαρηγορήθῃ τις άρχες της έλευθερίας του μπορεί φυσικά να άποκτήσῃ ειρήνη, τουλάχιστον για ένα χρονικό διάστημα. Ωστόσο ή ειρήνη που επιτυγχάνεται με κάθε μέσον, ή ειρήνη των ύποχωρήσεων, ή ειρήνη που έτοιμάζει μία βδελυρή τύχη στις μέλλουσες γενεές, είναι όμοιομα ειρήνης, μία έπαίσχυντη λύσις που δεν μπορεί να οδηγήσῃ παρά στον πόλεμο ή στην δουλεία.

Θυμάμαι ζωντανά τη στιγμή που οί Ιάπωνες χρειάστηκε να λύσουν αυτό το πρόβλημα όταν έπρεπε να έτοιμάσουν το καινούργιο τους Σύνταγμα.

Οί Ιάπωνες είναι ρεαλισται και γνωρίζουν εκ πείρας τά φοβερά άποτελέσματα του μαζικού δλέθρου. Αντιλαμβάνονται ότι κλεισμένοι όπως είναι σε ένα περιορισμένο γεωγραφικό χώρο και σφηνωμένοι σε ένα είδος ουδέτερης ζώνης μεταξύ δύο μεγάλων ιδεολογικών μπλόκ, ή είσοδος τους σε ένα καινούργιο

πόλεμο, στο πλευρό του νικητή ή του νικημένου, θα έσήμαινε άσφαλώς τό τέλος της φυλής τους. Ο τότε πρωθυπουργός τους, ό Σιντεχάρα, ένας φρόνιμος ήλικιωμένος άνθρωπος, μου είπε ότι ή Ιαπωνία ώφειλε για την σωτηρία της να καταδικάσῃ τόν πόλεμο ως μέσον διεθνούς δράσεως.

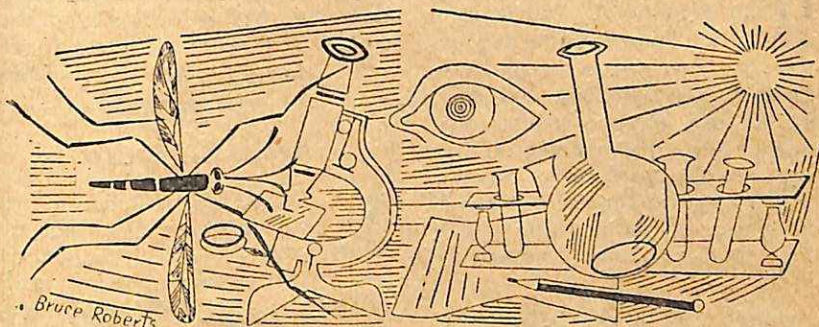
—Η γῆ όλόκληρη, μου είπε τότε, θα μās κοροϊδέσῃ· θα μās πάρουν για όνειροπώλους και όπτασιαστές· αλλά ύστερα από 100 χρόνια θα μās θεωρήσουν προφήτες.

—Αν ό κόσμος θέλῃ να επιζήσῃ, πρέπει άργά ή γρήγορα να ακολουθήσῃ τόν ίδιο δρόμο. Τό ζήτημα είναι να μάθωμε πότε θα μῆ σ' αυτόν και πότε θα θρεθῇ ό μεγάλος πολιτικός, με την φαντασία και τό ήθικό σθένος που χρειάζεται για να πραγματοποιήσῃ αυτή την γενική ευχή που γρήγορα πρόκειται να γίνῃ παγκόσμια ανάγκη.

Βρισκόμαστε σε μία νέα epochή. Οί παλιές μέθοδοι και οί παλιές λύσεις δεν είναι πιά έπαρκεῖς. Μας χρειάζονται σκέψεις, ιδέες, αντίληψεις καινούργιες. Πρέπει να άπαλλαγούμε μία και καλή από την έπίδρασι του παρελθόντος.

Θα έπρεπε να διακηρύξουμε από τώρα ότι είμαστε αποφασισμένοι από κοινού με τις μεγάλες δυνάμεις να θέσωμε εκτός νόμου τόν πόλεμο. Η χειρονομία αυτή θα μπορούσε να έξη θαυματουργό άποτέλεσμα για τό μέλλον της ανθρωπότητας.

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Χρυσωτής μικροβίων

Στην Γαλλία και σε άλλες χώρες άρχισαν να εμφανίζονται εργαστήρια στα όποια ειδικοί τεχνικοί χρυσώνουν μικρόβια και ιούς. Όταν οί μικροσκοπικοί αυτοί οργανισμοί χρυσώνονται, ή εικόνα τους εμφανίζεται πολύ πιό καθαρά τη στιγμή που τοποθετούνται μέσα στο ήλεκτρονικό μικροσκόπιο. Για να χρυσώσουμε ένα μικρόβιο ή όποιοδήποτε άλλο αντικείμενο, θερμαίνουμε πολύ μία ποσότητα χρυσού μέσα σε ένα δοχείο όπου ύπάρχει κενό άέρος. Τότε οί άτμοί του χρυσού επικάθονται στο αντικείμενο.

Ένας άσθενής λοιπόν που γίνεται καλά με ένα καινούργιο έμόλιο, χρωστά λίγη ευγνωμοσύνη στον χρυσωτή των μικροβίων, που έδωσε τη δυνατότητα στους βιολόγους να πάρουν έξαιρετικά καθαρές εικόνες του μικροβίου που προκαλεί την άσθένεια. Οί ειδικοί μάλιστα έπέτυχαν ένα νέο ρεκόρ: να χρυσώσουν τις σαπουνόφουσες. Αυτό βοήθησε στο να άποκτήσωμε καταπληκτικές ήλεκτρικές εικόνες που άποκαλύπτουν ότι οί σαπουνόφουσες έχουν ίνες.

Ο καιρός μιάς εβδομάδος

Αν επιτύχουν τά πειράματα που γίνονται, τότε θα μπορούμε να προβλέπωμε τί καιρό θα κάνει μετά 72 ώρες ή μέσα στις 8 προσεχείς ήμέρες.

Ο ήλεκτρονικός, έγκέφαλος ηνωρι, που ειδικεύεται στην μετεωρολογία και δοκιμάζεται στο μετεωρολογικό σταθμό του Σάτλαντ των Ηνωμένων Πολιτειών, πρόκειται να κατασκευασθῇ και στη Γαλλία. 171 σταθμοί, άλλοι στην στρατόσφαιρα και άλλοι στο έδαφος, μεταδίδουν σταθερά τις παρατηρήσεις τους στον ήλεκτρονικό έγκέφαλο: θερμοκρασία άέρος, ύγρασία, ταχύτητα ανέμου κ.λ.π.

Από τόν Μάρτιο του 1955 οί προβλέψεις του ήλεκτρονικού έγκεφάλου συγκρίνονται με τά γεγονότα. Ο έγκέφαλος, αφού εκτελέσει μέσα σε μία ώρα 33 εκατομμύρια ύπολογισμούς, γράζει τά προγνωστικά του καιρού για τις επόμενες 36 ή 72 ώρες. Αν, μέσα σε έξι μήνες, τά άποτελέσματα είναι ικανοποιητικά, θα έφοδιασθούν με ήλεκτρονικούς έγκεφάλους αυτού του τύπου και άλλες χώρες.

Καλά. Ο άνδρας της έχει πεθάνει εδώ και δύο χρόνια και αυτή άπέκτησε τώρα μωρό;

—Γιατί σου φαίνεται περίεργο; Αυτή δεν πέθανε.

Κόσμος χωρίς μικρόβια

Πριν από 25 χρόνια ο καθηγητής Τζαίμης Α. Ρεύνιέ αποφάσισε να δημιουργήσει ένα μικρό, κλειστό κόσμο χωρίς μικρόβια. Κατασκεύασε ένα σπίτι με διπλούς τοίχους περιτριγυρισμένο από αντισηπτικές κρήνες που καταθρέχανε τους τοίχους. 'Επί 25 χρόνια έζησαν σ' αυτό από γενιά σε γενιά χωρίς μικρόβια, πίθηκοι, λαγοί, κότες, έντομα.

Τώρα τελευταία ανακοινώθηκαν αποτελέσματα του παράδοξου αυτού πειράματος. "Όταν ένα αποστειρωμένο ζώο ψοφούσε, το σώμα του έμενε ανέπαφο περισσότερο από μία εβδομάδα.

Τά νεογέννητα τρέφονταν με αποστειρωμένες τροφές τις οποίες τους χορηγούσαν με αποστειρωμένους σωλήνες. 'Η υγεία τους είναι εξαιρετική, αλλά γεννούν πρόωρα. 'Ο αριθμός τους ξεπερνά τα 1.000. Τόν περασμένο μήνα, έπιστήμονες φορώντας αποστειρωμένα σκάφανδρα —στεγανά 100%— και άσκους όξυγόνου, σ' αυτό τον κόσμο που δεν υπάρχουν μικρόβια, χωρίς να τον μολύνουν.

λύνουν. 'Επικοινωνήσανε με ασύρματο με τον δικό μας κόσμο. Στόν τεχνητό αυτό κόσμο είναι άγνωστες όχι μόνο οι κλασσικές αρρώστιες και άκομη και ή τερηδών των δοντιών. 'Εκεί πεθαίνουν όλοι από γερατειά.

'Ατομικό . έλατο

Με μιὰ φυσική μέθοδο που ό μηχανισμός της δεν είναι άκομη γνωστός στους έπιστήμονες τό έλατο συγκεντρώνει στα φύλλα του κάθε ραδιενεργό στοιχείο που θρίσκεται κοντά του. Τά έλατα των Βοσγίων έχουν γίνε μ' αυτό τον τρόπο ραδιενεργά σε σημείο που μερικές φορές δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή φωτογραφικών φίλμ από όξυκή κυτταρίνη που θγαίνει από τό ξύλο τους.

'Η 'Αμερικανική 'Επιτροπή 'Ατομικής 'Ενεργείας συνιστά τώρα σε όσους ψάχνουν για κοιτάσματα ούρανίου να μαζεύουν φύλλα ή κουκουνάρες από έλατα και να τά ξεετάζουν με μετρητή Γκάιγκερ. Με τον τρόπο αυτό ανακαλύφθηκαν στις νοτιοδυτικές 'Ηνωμένες Πολιτείες σημαντικά κοιτάσματα ούρανίου.

Υστερα από τό γεύμα ό προσκεκλημένος της οίκογενείας λέει: —Τί έξαίσιο γεύμα. Είχα καιρό να φάω τόσο ώραίο φαγητό, τέτοιο υπέροχο γλύκισμα.

—Ναί, ναί. Καί έμείς τό ίδιο, τόν διακόπτει ό μικρός του σπιτιού.

Tatler

Ε' αγαω̄, σ' αγαω̄, σ' αγαω̄...

Του

LUDWIG BEMELMANS

Ηρθε στο κρεβάτι μου, έγειρε τό ξανθό της κεφάλι πάνω στις καινούργιες μου πυτζάμες και με τά μάτια της καρφωμένα στα χείλη μου, ψιθύρισε: «Σ' αγαπώ, σ' αγαπώ, πάντα θα σ' αγαπώ». Καί άμέσως πρόσθεσε: «Θά με πάρης πίσω στο Παρίσι, όταν τελειώσουν οι φασαρίες και ή «Νορμανδία βαφή και πάλι».

Είπα ότι ήλπιζα να γίνη αυτό γρήγορα' ότι ήλπιζα πως όλα τά πλοία θα θαφτούν πάλι και τέλος —αυτό προς τόν έαυτό μου— πως άν συνεχίση να λέη «σ' αγαπώ, σ' αγαπώ, πάντα θα σ' αγαπώ» θα γίνη μεγάλη ήθοποιός. Φοβάμαι όμως ότι αντί γι' αυτό, ή κόρη μου, ή Βαρβάρα, θα χρηματίση σύντροφος κάποιου μελλοντικού κακοποιού ή, άν είμαστε τυχεροί, θα γίνη υπογοδέσποινα του 'Αλκατράζ ή του Σίνγκ — Σίνγκ.

'Η Βαρβάρα είναι τώρα τριών χρόνων και κάτι. "Όλη της αυτή τη ζωή την έχει ζήσει στην Εύρώπη. "Εχει όμως έπισκεφθή και τό Περού, τόν 'Ισημερινό, την Κούβα και την Χιλή. "Εχει προσωπική γνωριμία με τούς καπετάνιους τουλάχιστον έξι καραβιών. "Όπου πήγε συνάντησε ευγενείς ανθρώπους και τούς έγκάτελειψε ευγενικά. "Όπου κι' ά/ πήγε κατώρθωσε να βρή και να

γίνη άμέσως φίλη με τά πιό ανυπόληπτα πρόσωπα.

Στό Παρίσι, ή Βαρβάρα έπιασε φίλιες με ένα κακοποιό, κάποιον Τζώρτζ. Είχαμε δυό φίλους μ' αυτό τό όνομα. 'Ο ένας ήταν ό καλός Τζώρτζ και ό άλλος ό κακός.

'Ο καλός Τζώρτζ είναι ό Ρεγιέρ, ό συγγραφέας. Αυτός μου σύστησε τόν κακό Τζώρτζ για τόν όποιο μου είπε ότι είναι «άρχηγός της συμμορίας του δλέθρου». 'Ο κακός Τζώρτζ ήταν ό οδηγός μας στο Παρίσι.

Κάποιο πρωί, κατά τις έννέες, ενώ ξεκουραζόμασταν στο δωμάτιό μας, έπειτα από μιὰ όλονύκτια περιήγησι, χτύπησε ή πόρτα. 'Η Βαρβάρα πήγε να άνοίξη και γύρισε λέγοντας ότι δύο κύριοι ζητούσαν τόν Τζώρτζ ό όποιος μου κρατούσε τό χέρι και μου έλεγε σε παρακλητικό ύφος: «Μην ξεχάσετε ότι είμαστε μαζί όλο τό θράδυ». Οι κύριοι ήρθαν μέσα και τούς είπα ότι ό Τζώρτζ ήταν μαζί μας όλη τη νύχτα. 'Απόρησαν και με ρώτησαν άν ήταν βέβαιο αυτό «πρόκειται για πολύ σοβαρό ζήτημα», είπαν. 'Ο ένας με τό γένι επανέλαβε πολλές φορές αυτή τη φράσι. Φαίνεται ότι της είχε ιδιαιτερη άδυναμία. "Εφυγαν έπί τέλους χωρίς να πάρουν τόν

Τζώρτζ μαζί τους. Ἐκεῖνος, μόλις ἔφυγαν, ἔκανε τὸν σταυρὸ του, εἶπε μιὰ προσευχή καὶ μοῦ γύρισε τὸ ρολόι μου, πού τὸ εἶχα χάσει τὴν πρώτη ἡμέρα πού τὸν γνώρισα. Μοῦ εἶπε θέβαια ὅτι εἶχε λυπηθῇ πολὺ γι' αὐτὸ πού εἶχε κάνει. Τὸν εὐχαρίστησα. «Ἡ Βαρβάρα εἶπε: «πρόκειται γιὰ πολὺ σοβαρὸ ζήτημα» καὶ ὁ Τζώρτζ πρόσθεσε: «Ναί, ἔχεις δίκη, πολὺ σοβαρὸ ζήτημα».

Ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ ἤθελα μιὰ νταντά γιὰ τὴν Βαρβάρα νὰ τὴν πρoαῖνῃ περίπατο καὶ νὰ τὴν προσέχη. Ἦλθαν πολλὲς ὑποψήφειες ἀλλὰ ἡ Βαρβάρα δὲν ἤθελε καμμιά. Ὁ Τζώρτζ ἦταν γι' αὐτὴν ἡ καλύτερη νταντά.

Τῆς εἶπα ὅτι δὲν ἦταν δουλειὰ τοῦ Τζώρτζ αὐτὴ, γιατί ἐκεῖνος ἦταν ἄνδρας. Ἀλλὰ ἡ Βαρβάρα ἐπέμεινε ὅτι καὶ οἱ ἄνδρες μποροῦν νὰ κάνουν τὴν δουλειὰ τῆς νταντᾶς καὶ ὅτι εἶχε δὴ τὴν μικρὴ κόρη τοῦ Ἰνδοῦ μαχαραγιά, πού ἔμενε στὸ ξενοδοχεῖο μας, νὰ θγαίνει ἔξω μὲ ἕναν ἄνδρα πού φοροῦσε σαρίκι, εἶχε γένι καὶ ἔπαιζε μαζί της. Ὁ Τζώρτζ ἔξ ἄλλου τῆς εἶχε πῆ ὅτι δὲν ἀγαποῦσε τίποτα περισσότερο ἀπὸ τὴν Βαρβάρα. Ἐγὼ πάντως ἀρνήθηκα.

Ἐβγήκαμε ἀπὸ τὸ «Ρίτς» στὴν ὁδὸ Καμπόν. Ἐκεῖ κοντὰ εἶναι ἕνα κατάστημα πού πουλάει παιχνίδια καὶ ἡ Βαρβάρα εἶδε ἕνα μικρὸ ἀγαλμα τοῦ Ναπολέοντος πάνω στὸ ἄλογο.

Ἡ Βαρβάρα ἀκολουθεῖ ὁλοκληρωτικὴ μέθοδο ὅταν πρόκειται νὰ ζητήσῃ κάτι. Νὰ λοιπὸν τί ἔγινε μὲ τὸν Ναπολέοντα: «Ὁ Μπαμπᾶς ὑποσχέθηκε στὴν Βαρβάρα ἕνα παιχνίδι. Σὲ παρακαλῶ μπαμπᾶ πάρε τῆς Βαρβάρας ἕνα παιχνιδάκι. Ἡ Βαρβάρα θέλει ἕνα παιχνίδι, ἕνα παιχνίδι γιὰ τὴν Βαρβάρα. Ἡ Βαρ-

βάρα θέλει τὸ στρατιωτάκι στὸ ἄλογο. Σὲ παρακαλῶ, ἀγόρασέ μου τὸν στρατιώτη. Ἡ μαμὰ θὰ μοῦ τὸ ἀγόραζε. Σὲ παρακαλῶ πολὺ, ἀγόρασε ἕνα παιχνίδι γιὰ τὴν Βαρβάρα».

Αὐτὸ τὸ κλαψιάρικο τραγουδι ἔμοιαζε μὲ τὴ μουσικὴ τῶν ζητιάνων τῆς Ἀνατολῆς, πού ἐπαναλαμβάνουν τὰ ἴδια ἐπὶ τρεῖς ὥρες. Εἶναι σὰν νὰ ἔχῃς δεμένες στ' αὐτιά σου δυὸ σφυρίχτρες. Ἐπειτὰ ἀπὸ λίγο δὲν ἀκοῦς τίποτε. Τρέμεις ὅμως ὁλόκληρος καὶ εἶσαι ἕτοιμος νὰ μπηξῇς τίς φωνές.

—Ἐν τάξει, Βαρβάρα, θὰ πάμε νὰ πάρωμε τὸ στρατιωτάκι, ἂν σταματήσῃς. Νὰ μοῦ ὑποσχεθῇς ὅτι δὲν θὰ ξαναφωνάξῃς.

—Μὴν εἶσαι κουτός, μοῦ εἶπε ὁ Τζώρτζ. Μὴν εἶσαι κουτός καὶ τὸ ἀγοράσῃς. Θὰ τὸ κλέψω ἐγὼ γιὰ τὴν Βαρβάρα.

Εἴχαμε φθάσει κοντὰ στὸ κατάστημα καὶ ἐπρόκειτο νὰ καθήσωμε κάπου γιὰ λίγο νὰ πιούμε κάτι. Ἡ Βαρβάρα ἐξύγισε τὰ λόγια τοῦ Τζώρτζ καὶ τελικὰ τὰ δέχτηκε. Ὁ Τζώρτζ εἶπε ὅτι ἤθελε νὰ πάῃ κάπου καὶ ἔφυγε. Γύρισε τὴν ὥρα ἀκριβῶς πού ἐπλήρωνα τὸ λογαριασμό. Κάθησε καὶ παρήγγειλε ἕνα ποτό. Ἐδωσε, κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι, τὸν Ναπολέοντα στὴν Βαρβάρα κρατώντας τὸν καὶ μὲ τὰ δυὸ χέρια.

Ὁ Τζώρτζ ἦταν λεπτὸς καὶ μικρόσωμος. Φοροῦσε μιὰ τραγιάσκα καὶ εἶχε στὸ δεξί του αὐτὶ ἕνα τσιγάρο. Τὸ σακκάκι του ἦταν στενὸ καὶ καθὼς περπατοῦσε ἀνέβαινε στὴ μέση του. Αὐτὸς συνεχῶς τὸ κατέβαζε.

Ἡ διαδικασία γιὰ νὰ πάῃ περίπατο ἡ Βαρβάρα κράτησε τρεῖς ὥρες: «Ἡ Βαρβάρα θέλει νὰ θγῇ μὲ τὸν Τζώρτζ. Ὁ μπαμπᾶς εἶπε ὅτι ἡ Βαρβάρα μπορεῖ

νὰ θγῇ μὲ τὸν Τζώρτζ. Ὁ Τζώρτζ θέλει νὰ πάῃ τὴν Βαρβάρα περίπατο...»

Ὁ Τζώρτζ ἦταν ἰδεώδης νταντά. Πήγαινε τὴν Βαρβάρα στὸ Λουξεμβούργο, ἔτρεχε μαζί της ἐνῶ αὐτὴ γύριζε πάνω στὰ ἀλογάκια, τῆς ἔφτιαχνε καραβάκια καὶ τὴν πήγαινε ὅπου ἤθελε.

Τὴν πρώτη μέρα πού γύρισαν ἀπὸ τὸν περίπατο, ἐγὼ δὲν ἤμουν στὸ ξενοδοχεῖο καὶ μὲ περίμεναν στὸ σαλόνι, ὅπου ὑπάρχουν πολλὲς θιτρίνες. Τὰ μάτια τοῦ Τζώρτζ ἦταν καρφωμένα στὰ ρολόγια, στὰ διαμαντικά καὶ στὰ ἄλλα πράγματα πού εἶχαν οἱ θιτρίνες.

Ὁ Ὀλιβιέ, ὁ μαίτρ τοῦ ξενοδοχείου, πέρασε καὶ τὸν εἶδε. Κάλεσε τὸν θυρωρὸ καὶ τὸν ρώτησε:

—Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ μυστήριος;..

Κάποιος εἶχε δὴ τὴν Βαρβάρα ἀπὸ πρὶν καὶ τὴν ρώτησε, ποιὸς ἦταν ὁ Τζώρτζ. Αὐτὴ εἶπε ὅτι ὁ Τζώρτζ ἦταν φίλος τοῦ πατέρα της.

—Καὶ ποιὸς εἶναι ὁ πατέρας σου;

—Ὁ πατέρας δὲν ἔχει μαλλιά, ἀπάντησε ἡ Βαρβάρα καὶ πρόσθεσε: Πρόκειται γιὰ πολὺ σοβαρὸ ζήτημα.

—Ναί, ναί, σπουδαῖο ζήτημα, ἀπάντησε ὁ Ὀλιβιέ.

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἀκόμη καὶ ἡ ὑπηρετρία στενοχωρήθηκε καὶ εἶπε ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ θὰ εἶχε ἄσχημο τέλος καὶ ὅτι θὰ ἔπαιρνε μεγάλῃ λύπη γιὰ ὅλη μου τὴ ζωὴ ἂν ἄφηνα τὴν Βαρβάρα νὰ θγαίνει μὲ τὸν Τζώρτζ.

—Πολὺ συχνά, μοῦ εἶπε, συμβαίνουν καὶ ἀπαγωγὲς παιδιῶν.

Τὴν ἐπομένη πού ἐπρόκειτο νὰ θγοῦν περίπατο, ἤμουν λίγο ἀνήσυχος. Κύτταζα ἔξω ἀπὸ τὸ

παράθυρο. Ἡ πλατεία τῆς Βαντόμ ἦταν γεμάτη αὐτοκίνητα. Συνήθως τὰ λεωφορεῖα δὲν περνοῦσαν ἀπὸ κεῖ, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἡ Ρὺ Ρουαγιαὶλ εἶχε ἀνασκαφῇ γιὰ νὰ ἐπιδιορθωθῇ, τὰ λεωφορεῖα περνοῦσαν μπρὸς ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο.

Ἐνας Νέγγρος διέσχισε τὴ πλατεία. Σὲ μιὰ γωνιά στεκόνο-
τουσαν δυὸ ἄνδρες. Ὁ ἕνας κρατοῦσε μιὰ μεγάλῃ πολυθρόνα καὶ ὁ ἄλλος ἕνα μπουκέτο ἀπὸ κόκκινες καὶ ἄσπρες τουλίπες. Περ-
ρίμεναν τὸ σῆμα τοῦ τροχονόμου γιὰ νὰ περάσουν ἀπέναντι καὶ ὅταν κουράστηκαν νὰ περιμένουν, ὁ ἕνας ἀκούμπησε τὴν καρέκλα κάτω καὶ ὁ ἄλλος κάθισε καὶ μύριζε τὰ λουλούδια του. Ἐνας
ναύτης πού τοῦ ἔλειπαν μερικὰ δόντια φλέρταρε μὲ μιὰ μικρὴ καὶ ἕνα ζευγάρι θρισκόταν στὴ μέση τῆς πλατείας. Μπροστὰ ἀπὸ τὸ Δικαστήριο στεκόταν ἕνας
Γερμανὸς τουρίστας. Ἡ μεγαλὺ-
τερη γοητεία τοῦ Παρισιοῦ εἶναι ὅτι κανεὶς δὲν δίνει σημασία στὸ διπλανό του. Κανεὶς δὲν πρόσεχε
τὸν ναύτη πού φλέρταρε, τὸν ἄν-
θρωπο μὲ τὴν καρέκλα, ἐκεῖνον μὲ τίς τουλίπες ἢ τὸ ζευγάρι μὲ τὰ σκυλιά.

Ἐπειτὰ ἀπὸ λίγο ὁ Τζώρτζ καὶ ἡ Βαρβάρα θγῆκαν ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο, ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό μου. Πῆγαν κατ' εὐθείαν στὴς Σκιαπαρέλλι. Ἡ Βαρβάρα κύτταζε τὰ ἄσπρα περιστέ-
ρια πού κρέμονταν στὶς θιτρίνες τῆς μὲ λεπτὰ σύρματα καὶ ὁ Τζώρτζ σήκωσε τὸν μικρὸ σκύλο τῆς Βαρβάρας, τὸν Φίφι, γιὰ νὰ δῇ κ' αὐτὸς τὰ περιστέρια. Ἐπει-
τα συνέχισαν τὸ δρόμο τους πρὸς τοῦ Καρτιέ. Ἐκεῖ εἶχαν ἕνα με-
γάλο ρολοὶ ἀπὸ χρυσὸ καὶ δια-
μάντια καὶ φοβήθηκε μήπως ἡ Βαρβάρα τὸ ζητοῦσε. Νόμισα
πὼς τὴν ἀκουγα νὰ λέῃ: «Ὁ

μπαμπάς υποσχέθηκε να πάρη ένα ρολόι της Βαρβάρας. Σε παρακαλώ, αγόρασε το ρολόι της Βαρβάρας. Η Βαρβάρα το θέλει το ρολόι».

Πράγματι η Βαρβάρα ζήτησε το ρολόι. Ο Τζώρτζ πέταξε το τσιγάρο του, κατέθεσε το σακκάκι του, κύτταξε τριγύρω, κούνησε το κεφάλι του και παίρνοντας

την Βαρβάρα από το χέρι έφυγε. Κύτταξα κι' εγώ γύρω και ήσυχασα. Τρεις μυστικοί άστυφύλακες παρακολουθούσαν το ζευγος. Δύο απ' αυτούς ακολούθησαν τον Τζώρτζ και την Βαρβάρα στο Πάρκο. Δεν υπήρχε λόγος να ανησυχώ. Κανένα παιδί στο Παρίσι δεν θα είχε τόση επιτήρησι, όση η Βαρβάρα

Τί ακριβώς έννοεΐλε όλαν λείε

Για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις διαλέξτε ανάμεσα στους 3 όσμούς εκείνον που νομίζετε ότι αποδίδει την ακριβή σημασία της.

1) ΑΔΡΟΣ. Α: Άσχημος. Β: Άγριος. Γ: Χοντρός.

2) ΑΨΙΜΑΧΙΑ. Α: Μικροσυμπλοκή. Β: Μεγάλη μάχη. Γ: Μονομαχία.

3) ΒΑΚΙΛΛΟΣ. Α: Μικρόβιο. Β: Βάτραχος. Γ: Μπακαλιάρος.

4) ΔΙΑΣΗΜΟ. Α: Άπό καθαρό άσήμι. Β: Χαρτόσημο. Γ: Διακριτικό.

5) ΕΝΤΕΥΚΤΗΡΙΟ. Α: Καφεείο. Β: Αΐθουσα συναντήσεως. Γ: Αΐθουσα χορού.

6) ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΞ. Α: Τερματοφύλακας. Β: Έπόπτης. Γ: Φύλακας της παραδόσεως.

7) ΚΟΛΟΦΩΝ. Α: Κολώνα. Β: Στέγη. Γ: Κιονόκρανο.

8) ΚΥΛΙΚΕΙΟ. Α: Μπουφές. Β: Καφεείο. Γ: Έστιατόριο.

9) ΛΙΛΛΙΠΟΥΤΕΙΟΣ. Α: Κωμικός. Β: Μικροσκοπικός. Γ: Κάτοικος της Λίλλης.

10) ΜΕΝΤΩΡ. Α: Όδηγός. Β: Ήλικιωμένος. Γ: Γαΐδουράκι.

11) ΜΟΛΟΣΣΟΣ. Α: Ψηλός. Β: Βάρβαρος. Γ: Τσοπανόσκυλο.

12) ΜΟΡΜΟΛΥΚΕΙΟ. Α: Φόβητρο. Β: Πανούργος. Γ: Σκουλήκι.

13) ΣΥΝΑΦΙ. Α: Συναναστροφή. Β: Συντεχνία. Γ: Αΐσιγγανοί.

14) ΣΥΝΤΑΓΜΑ. Α: Πλατεία. Β: Νόμος. Γ: Νομοθεσία.

(Άπαντήσεις στη σελίδα 127)

Η Ιατρική πλησιάζει τον κρυφώνα της υποφύσεως

Η ΑΓΝΩΣΤΗ ΟΡΜΟΝΗ

Η επανάστασις στον τρόπο με τον οποίο η Ιατρική βλέπει σήμερα την υπόφυν είναι ένα από τα σπουδαία αποτελέσματα της απομονώσεως της κορτιζόνης. Μερικοί καρκίνοι, ήταν γνωστό, δεν θα άνεπτύσσοντο τόσο γρήγορα ή δεν θα γίνονταν καθόλου, αν δεν είχαν την βοήθεια των γεννητικών ορμονών. Οί ωοθήκες ή οί όρχεις εκκρίνουν τέτοιες ορμόνες εις εκτέλεσιν διαταγών που παίρνουν από την υπόφυν. Θεωρητικώς, ή άφαίρεσις των γεννητικών και των επινεφριδίων αδένων (οί όποιοι επίσης εκκρίνουν γεννητικές ορμόνες) έπρεπε να είχε λύσει το πρόβλημα. Άπεδείχθη όμως ότι αυτό δεν είναι τόσο απλό. Κάπου μέσα στο σώμα — πιθανώς στην υπόφυν — παράγεται μια άγνωστη ορμόνη, ή όποια ευνουεί την ανάπτυξη του καρκίνου, όσο και οί γεννητικές ορμόνες. Μόνον όταν κατέστη δυνατή ή χορήγησις ορμονών, όπως ή κορτιζόνη, ως υποκατάστατο, μπόρεσαν να αντιμετώπισουν οί γιατροί την άφαίρεσις ολοκλήρου της υποφύσεως.

Οί Σουηδοί γιατροί Ράλφ Λούφτ και Χέρμπερτ Όλιβεκρόνα επεχείρησαν μια τολμηρή έγχειρσι στο κρανίο για να φθάσουν από εκεί στην υπόφυν και να την άφαιρέσουν. Ήλπιζαν ότι ή έγχειρσις αυτή θα υποκα-

θιστούσε την άφαίρεσι των ωοθηκών ή των όρχεων και των επινεφριδίων αδένων. Οί Κουβανέζοι γιατροί Ζοζέ Σουΐτε και Γιόργκε Πικόζα έδοκίμασαν εκτομή της υποφύσεως μιας γυναίκας ή όποια υπέφερε από καρκίνο του στήθους και κατώρθωσαν με τον τρόπο αυτό να άναστεΐλουν την εξέλιξι της νόσου, υπέρ της άσθενους.

Η ΕΥΘΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ

Εκείνο που βασάνιζε τον νευροχειρουργό Μπρόνσον Ραΐν του Νοσοκομείου Κορνέλλ της Νέας Υόρκης ήταν ή εκ των πλαγίων δια του κρανίου προσπέλασις ή όποια καθιστούσε την έγχειρσι πολύ δύσκολη. Ο Ραΐν προσπάθησε να φθάση στην καλά προφυλαγμένη υπόφυν από τις ρινικές κοιλότητες, αυτό όμως ώδήγησε σε πλήθος άλλες περιπλοκές. Τελικώς πήρε την φαινομενικά άπλη άπόφασι, να κάμη την τομή του κρανίου όχι στον κρόταφο, αλλά στο μέτωπο. Έν συνεχεία άνεσήκωσε τον εγκέφαλο και μπόρεσε έτσι να προχωρήση σε ευθεία γραμμή προς την υπόφυν. Ή δυσκολία συνίστατο στο ότι έπρεπε τα εργαλεία του να κινούνται μέσα από ένα πλέγμα διασταυρουμένων νεύρων, συγκεκριμένως εκείνων από τα όποια εξαρτάται ή όρασις και ή όσφρησις. Άλλά με την τομή έ-

νός μόνον νεύρου, θυσιάζοντας. Έτσι μόνον την αίσθησι της οσφρήσεως της δεξιᾶς πλευρᾶς, ὁ χειρουργὸς Ραϊὺ κατάρθωσε νὰ εἰσαγάγῃ τὴν ἐπιμήκη λαβὴ τοῦ λεπτοῦ χειρουργικοῦ του κοχλίου στὸν κρυψῶνα τῆς ὑποφύσεως καὶ νὰ τὴν ἀφαιρέσῃ.

Ἐγέμισε ἐν συνεχείᾳ τὴν κοιλότητα μὲ ἓνα σπόγγο, καὶ μὲ ἓνα λεπτὸ γυάλινο σωλῆνα ἔχυσε μίαν καυστικὴ διάλυσι ἣ ὁποῖα ἔκαψε τὰ τελευταῖα ὑπολείμματα τῆς ὑποφύσεως. Ὁ χειρουργὸς Ραϊὺ ἐτελειοποίησε τὴν ἐγχείρησίν του. Ἡ ὅλη ἐγχείρησις, ἣ ὁποία σήμερα δὲν θεωρεῖται ἐπικίνδυνη, διαρκεῖ μόνον 1½ ὥρα. Πολλοὶ ἀσθενεῖς σηκώνονται τὴν ἐπομένη. Σὲ μιὰ ἐβδομάδα τοὺς περνᾷ τελείως ὁ πόνος, ἀκόμη καὶ ἡ ἀδιαθεσία. Μερικοὶ ἄρρωστοι ποὺ ἦταν ἀποφασισμένοι, ἄρχισαν οὐσιαστικῶς νέα ζωὴ, ἐφ' ὅσον μὲ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ὑ-

ποφύσεως ἔπαψε ἡ ἐπανεμφάνισις ἢ μετὰστασις τοῦ καρκίνου. Τὰ ὑποκατάστατα φάρμακα εἶναι ἀπλᾶ: δισκία κορτιζόνης καὶ ὁρμόνη θυρεοειδοῦς. Ἔνας στοὺς τέσσερεις ἀσθενεῖς χρειάζεται καὶ πιτρεσσίνη (γὰρ τὸν ἔλεγχον τοῦ ἰσοζυγισμοῦ τοῦ ὕδατος τοῦ ὁργανισμοῦ) ἡ ὁποία χορηγεῖται ἀπὸ τὴν μύτη.

Πολλοὶ ἄνδρες μὲ καρκίνον τοῦ προστάτου ἀνακουφίσθηκαν. Ἀλλὰ ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν ἀσθενῶν ἦσαν γυναῖκες, οἱ ὁποῖες ὑπέφεραν ἀπὸ ἐπανεμφάνισις καρκίνου τοῦ στήθους. Μεταξὺ τῶν 17 περιπτώσεων οἱ ὁποῖες ἐχαρκτηρίσθηκαν ὡς ἀποτυχίες ἦσαν πολλῆς στίς ὁποῖες ἡ νόσος εἶχε προχωρήσει πολὺ. Οἱ εἰδικοί πιστεύουν ὅτι ἡ ἐγχείρησις θὰ εἶναι ὠφέλιμη στὰ 80% τουλάχιστον τῶν περιπτώσεων καρκίνου τοῦ στήθους, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ κοινότερος.

Βοήθεια! Μὲ σκοτώνουν! Ξεφώνιζε ἓνας ἄνθρωπος σ' ἓνα δρόμῳ τοῦ ρωσικοῦ Τομέως τοῦ Βερολίνου.

Ἔνας πράκτωρ τῆς Ἑμ Βὲ Ντὲ ἔφθασε τρέχοντας στὸν τόπο τῆς ἐπιθέσεως καὶ μὲ βλοσυρὸ ὕφος εἶπε στὸ θυμῶ:

—Δὲν ξέρεις, σύντροφε, ὅτι ἀπαγορεύεται νὰ συζητᾷς πολιτικὰ δημοσίως;
Coronet

☆

Ο θεατρικὸς κριτικὸς Τζῶν Μ. Μπράουν προσεφέρθη νὰ κάνῃ μιὰ διάλεξι σὲ μιὰ ἀπομακρυσμένη ναυτικὴ βάση. Προτοῦ ἀρτίσῃ, εἶπε στοὺς ναυτεὺς νὰ γράψουν σ' ἓνα χαρτάκι ὁποῖα ἐρώτησι ἤθελαν, σχετικὴ μὲ τὸ θέατρο, γιὰ νὰ ἀπαντήσῃ στὸ τέλος τῆς διαλέξεως.

Μιὰ ἀπὸ τίς ἐρωτήσεις τὸν ἔφερε σὲ δύσκολη θέσι:

«Θὰ εἶχατε τὴν καλωσύνη, ἔγραφε τὸ σημείωμα, νὰ μᾶς δώσετε τὸν ἀριθμὸ τηλεφώνου τῆς Μαίριλιν Μονρόε;»

Rojer

Ἐννέα κράτη διεξάγουν ἀγῶνες ταχύτητας γιὰ τὴν κατὰκτησι τῆς Γῆς τῆς Ἐπαγγελίας».

ΝΟΤΙΟΣ ΠΟΛΟΣ: ΤΟ ΜΗΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΙΔΟΣ

Τοῦ

GEORGE BRIGHT

Η βρετανικὴ ἀποστολή, ἡ ὁποία ἐτοιμάζεται νὰ διανύσῃ χίλια ἑπτακόσια χιλιόμετρα στὸν Ἀνταρκτικόν, θὰ γράψῃ πιθανῶς τὴν τελειωτικὴ φάσιν τῆς ἱστορίας τῆς κατακτήσεως τοῦ Νοτίου Πόλου γιὰ τὴν ὁποία συναγωνίζονται οἱ Ἠνωμένους Πολιτεῖες, ἡ Ρωσία, ἡ Ἀργεντινὴ, ἡ Χιλή, ἡ Αὐστραλία, ἡ Νέα Ζηλανδία, ἡ Νορβηγία καὶ ἡ Γαλλία.

Μόλις ἀνακοινῶνται ὅτι μιὰ νέα βρετανικὴ ἀποστολὴ πρόκειται νὰ ξεκινήσῃ γιὰ κάποιο μακρινὸ μέρος τοῦ κόσμου, τὸ ταχυδρομεῖο δὲν προφθάνει νὰ ἀδειάζῃ ἑκατοντάδες ἐπιστολῶν στὰ γραφεῖα τῆς Γεωγραφικῆς Ἑταιρίας στὸ Λονδίνο. Ἀδίκως τὰ ἐπόμενα ἀνακοινῶντα καθορίζουν ὅτι μόνον ἄτομα μὲ τὴν ἀπαιτούμενη φυσικὴ ἀντοχὴ καὶ μὲ μεγάλη πείρα ἐπιστημονικὴ καὶ ἐξερευνητικὴ θὰ γίνουν δεκτά.

Ἔτσι καὶ ἐφέτος, μόλις ἔγινε γνωστὸ ὅτι ἡ νέα μεγάλη βρετανικὴ ἀποστολὴ ἐτοιμάζεται γιὰ τὸν Νότιον Πόλο, μὲ προοπτικὴ νὰ παραμείνῃ ἐκεῖ δύο χρόνια, τὸ 1956 καὶ τὸ 1957, ἀπειρες αἰτήσεις καταφθάνουν νυχθημερόν. Ἡ ἀνταρκτικὴ ἡπειρος καὶ

τὰ αἰώνια χιόνια τῆς, ἡ γοητεία τῶν πανύψηλων βουνῶν τῆς, ὁ ἀγὼν γιὰ τὴν πολιτικὴ ἢ τὴν οἰκονομικὴ ἐπικράτησι, εἶναι τὰ κίνητρα ποὺ γοητεύουν τοὺς Ἀγγλους.

Ἐπὶ κεφαλῇ τῆς νέας ἀποστολῆς θὰ εἶναι ὁ δρ Βίβιαν Φούκς, βαθὺς γνώστης τοῦ Ἀνταρκτικοῦ. Ἡ ἀποστολὴ παρουσιάζει ἐπίσης τὴν μεγάλη «πρωτοτυπία» ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς εἶναι νὰ διασχίσῃ ὁλόκληρη τὴν παγωμένη ἡπειρο, περνώντας τὸν Πόλο.

☆

Τὸ ἐγχείρημα εἶναι ἀληθινὰ πρωτοφανὲς καὶ οἱ πληροφορίες ποὺ ἐλπίζεται ὅτι θὰ περισυλλεγοῦν θὰ εἶναι ἀπείρες καὶ πολυτιμῆς.

Ὁ Ἀνταρκτικὸς ἀποτελεῖ σήμερα τὸ κέντρον ἐνὸς ψυχροῦ πολέμου ποὺ, ἂν συνεχισθῇ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, θὰ ἐξελιχθῇ σὲ σημαντικὸ πρόβλημα ἐντὸς τῶν προσεχῶν ἐτῶν. Ὅλοι ἔχουν στραφῇ πρὸς τὰ ἐκεῖ, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Ρωσίας. Ἴσως σήμερα ὁ Ἀνταρκτικὸς νὰ μὴ εἶναι γῆ χρησιμοποίησιμη. Ἀλλὰ μὲ τίς προόδους τῆς ἐπιστῆ-

Τὸν πάντα ἀριλόξενο Νότιο Πόλο ἐπιχείρησε νὰ ἐξερευνήσῃ καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ Σάκλετον, στὰ 1914—1916

μης δὲν ἀποκλείεται μέσα σὲ λίγα χρόνια νὰ γίνῃ σημαντικὸς οἰκονομικὸς καὶ στρατιωτικὸς παράγων.

Ὁ Ἀνταρκτικὸς εἶναι σὲ ἔκτασι ὅσες οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες καὶ ἡ Ρωσία μαζί. Ἀντίθετα μὲ τὸν Βόρειο Πόλο, ὁ ὁποῖος εἶναι μιὰ παγωμένη θάλασσα, ὁ Ἀνταρκτικὸς εἶναι μιὰ ἀπέραντη ἔκτασι γῆς μὲ ὁροσειρὲς ὕψους μέχρι 5.000 μ. καὶ ὁροπέδια πάγου, πὺ φθάνουν τὰ 300 μ. Οἱ Ἀργεντινοὶ καὶ Χιλιανοὶ γεωλόγοι θεθασιάζουν πὺς ὁ Ἀνταρκτικὸς δὲν εἶναι παρὰ ἡ συνέχισις τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Ἡ ὁροσειρὰ πὺ διασχίζει τὴν γῆ τοῦ Γκράχαμ δὲν εἶναι ἄλλο, λένε, παρὰ ἡ συνέχεια τῶν Ἀνδε-

ων. Συμπέρασμα: Τὰ δικαιώματα τῆς Ἀργεντινῆς καὶ τῆς Χιλῆς εἶναι φυσικὰ καὶ ἀπαράβιαστα.

Ἡ Ἀγγλία, ἐν τούτοις, ἔχει τελείως διαφορετικὴ γνώμη. Πιστεύει δηλαδὴ ὅτι πρόκειται περὶ ἡπείρου, ἡ ὁποία ἀκόμη περιμένει τὸν κατακτητὴ της.

☆

Ὁ γεωγραφικὸς χάρτης μᾶς παρουσιάζει τὸν Ἀνταρκτικὸ χωρισμένον καθαρὰ - καθαρὰ σὲ φέτες, σὰν μιὰ τοῦρτα. Μιὰ φέτα στὴν Ἀγγλία, μιὰ στὴ Νορβηγία, μιὰ, πὺ χονδρὴ ἀπ' ὅλες, στὴν Αὐστραλία, μιὰ ἀκόμη στὴ Νέα Ζηλανδία καὶ μιὰ πολὺ - πολὺ λεπτὴ στὴ Γαλλία. Ἐχει μείνει στὸ πιάτο μιὰ τεράστια φέτα

γιὰ τοὺς καθυστερημένους, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα τὸ τμῆμα τοῦ Ἀνταρκτικοῦ τὸ ὁποῖο περιθρέχεται ἀπὸ τὸν Εἰρηνικὸ εἶναι καὶ τὸ πὺ ἀπρόσιτο, καὶ μεγάλο μέρος ἀπὸ τὶς ἀκτὲς τοῦ παραμένει ἀνεξερεύνητο. Ἐκεῖ, τὸ 1947, ἀποβιβάσθηκε ὁ ναύαρχος Μπέρντ καὶ ἱδρύσε τὴν «Μικρὴ Ἀμερικὴ», τὸ στρατόπεδο-βάσι τῆς ἀποστολῆς του, ἡ ὁποία διήρκεσε ἀρκετὰ χρόνια καὶ ἡ ὁποία πρώτη μελέτησε τὴ γῆ πὺ ἀκόμη, ἐπισήμως, δὲν ἀνῆκε σὲ κανένα.

Ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα τμῆματα πὺ ἡ κάθε χώρα ὥρισε αὐθαίρετως γιὰ δικά της δὲν εἶναι περισσότερο γνωστὰ. Ἡ Νέα Ζηλανδία π.χ., ἡ ὁποία ὥρισε ὅτι τῆς ἀνῆκει μιὰ μεγάλη φέτα πὺ περιλαμβάνει καὶ ὅλη τὴν θάλασσα τοῦ Ρόξς, διοικεὶ ὅλη αὐτὴ τὴν ἔκτασι ἀπὸ ἓνα γραφεῖο πὺ βρίσκεται στὴν πρωτεύουσα Ουέλλινγκτον. Ὁ ὑπεύθυνος αὐτοῦ τοῦ γραφείου ἔχει καθήκον νὰ παίρνῃ τὰ ἀναγκαζοῦντα μέτρα γιὰ τὴν υπεράσπισι τῶν δικαιωμάτων τῆς πατρίδας του. Ἡ Νέα Ζηλανδία δὲν ἔχει οὔτε μιὰ βάση στὸ ἀνταρκτικὸ τῆς τμῆμα καὶ διερωτᾶται κανεὶς τί εἶδους «μέτρα» θὰ μπορέσῃ ποτὲ νὰ λάβῃ ὁ ὑπεύθυνος τοῦ γραφείου τῆς Ουέλλινγκτον.

Ἡ Αὐστραλία μόνον πέρυσι ἀποφάσισε νὰ ἱδρῇ μόνιμη βάση. Ἡ Ἀγγλία, ἀντίθετα, εἶναι καλὰ ὠργανωμένη καὶ οἱ ἀπατήσεις της, ἀπὸ μιὰ ὠρισμένη ἀποψι, φαίνονται πὺ δικαιολογημένες. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ὁ Ἀνταρκτικὸς ἀνεκαλύφθη ἀπὸ τὸν Ἀγγλο θαλασσοπόρο Μπράνσφιλντ τὸ 1820 καὶ τὸ ὅτι ὁ Ἀγγλος Σκόττ ἔφθασε πρῶτος στὸν Νότιο Πόλο, τὸ 1910, τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἀγγλων, τὰ ξεοδα, ἀκόμη καὶ τὰ

θύματα πὺ εἶχαν ἐμπρὸς στὴ παντελὴ ἔλλειψι ἐνδιαφέροντος τοῦ ὑπολοίπου κόσμου, τοὺς καθιστοῦν λίγο κυρίους τῆς ἀγνοίας τῆς ἡπείρου. Ἡ βρετανικὴ βάση στὰ νησιά Φάκκλαντ εἶναι ἡ καλύτερα ὠργανωμένη καὶ ἡ μόνη πὺ ἀναπτύσσει ἀδιάκοπη ἐπιστημονικὴ δραστηριότητα στὴν πολιτικὴ περιοχὴ.

Ἀλλὰ ἐμπρὸς στὶς πιέσεις τοῦ μέλλοντος τὰ δικαιώματα αὐτὰ δὲν ἰσχύουν. Οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες, πὺ λαμβάνουν ἐνεργὸ μέρος στὶς ἐξερευνήσεις τῶν τελευταίων ἐτῶν, δὲν ἔχουν προβάλλει ἀκόμη καμμιά ἀπαίτησι, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἀνεγνώρισαν τοὺς τεμαχισμοὺς τῶν ἄλλων. Ἡ Ρωσία ἐπίσης διατύπωσε ἀπαιτήσεις μὲ ἱστορικὴ βάση, τὶς ὁποῖες στηρίζει στὸν πρῶτο περίπλου τοῦ Ἀνταρκτικοῦ ἀπὸ τὸν Ρῶσο ἐξερευνητὴ Μπέλλιγκκχάουζεν, ὁ ὁποῖος πράγματι συμπλήρωσε καὶ ἐπεξέτεινε τὶς ἀνακαλύψεις τοῦ Μπράνσφιλντ μετὰ ἀπὸ λίγα χρόνια.

Ἡ Ἀργεντινὴ καὶ ἡ Χιλὴ ἔχουν κάμει ἀκόμη περισσότερα πράγματα. Στὸν πλατὺ βρετανικὸ τομέα ἐχάραξαν γραμμὲς καὶ ἐδήλωσαν πὺς «τόσο μόνον ἀνῆκει στοὺς Ἀγγλους». Ὅταν βγῇ ἡ τελικὴ ἀπόφασις ἀπὸ τὸ Ἀνώτατο Διεθνὲς Δικαστήριον τῆς Χάγης, ὅπου οἱ Ἀγγλοὶ ἔχουν παραπέμψῃ τὸ ζήτημα, χωρὶς τὴν ἔγκρισι τῶν δύο ἄλλων χωρῶν, δὲν ἀποκλείεται νὰ ἀναγνωρισθοῦν τὰ δικαιώματα τῶν Λατίνων καὶ νὰ μείνῃ ἡ Ἀγγλία μὲ μιὰ φετούλα ἀκόμη μικρότερη ἀπὸ τῆς Γαλλίας.

Ἡ Ἀργεντινὴ ὁμοίως, μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ Περὸν, δὲν σταματᾷ. Μέχρι σήμερα ὀκτὼ ἀποβάσεις ἔχουν γίνῃ στὸν βρετανικὸ τομέα καὶ ἔχουν τοποθετηθῇ ὀκτὼ βάσεις. Γιὰ ὄγδοη

φορά, πρό εβδομάδων, έγιναν οι συνηθισμένες διπλωματικές συζητήσεις, δίχως κανένα αποτέλεσμα.

Ἀκόμη ἡ ἡπειρος δὲν ἀνήκει· σὲ κανέναν, ἄρα ἀνήκει σὲ ὅλους.

Στὴν νέα βρεταννικὴ ἀποστολὴ θὰ συμμετάσχουν ὅλα τὰ κράτη τῆς Κοινοπολιτείας. Ἡ ἀπόβασις θὰ γίνη στὴ θάλασσα τοῦ Οὐέντελ καὶ μιὰ δύναμις δώδεκα ἀνδρῶν (οἱ ἄλλοι σαράντα θὰ μείνουν στὴν θάσι) θὰ ξεκινήσει μέσα στοὺς πάγους γιὰ νὰ φθάσῃ στὸν Νότιο Πόλο, ἀκολουθώντας περίπου τὸ δρομολόγιο τοῦ Σκόττ. Ἀπὸ τὸν Νότιο Πόλο θὰ κατεβῇ πρὸς τὴν θάλασσα τοῦ Ρόρς, στὸν νεοζηλανδικὸ τομέα, ὅπου θὰ συναντηθῇ μὲ ἓνα τμήμα Νεοζηλανδῶν, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Σέρ "Εντμοντ Χίλλαρυ, τὸν κατακτητὴ τοῦ "Ε-θερεστ. Μιὰ ἄλλη ὁμάδα, ἀποτελούμενη ἀπὸ Αὐστραλούς, θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ φθάσει στὴν τρομακτικὴ αὐτὴ ἐρημιὰ γιὰ νὰ συναντήσῃ τις δύο πρῶτες γιὰ βοήθεια καὶ ἀνύψωσι τῆς σημαίας. Ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος γιὰ τὰ 2.700 χιλιόμετρα θὰ εἶναι τέσσερις μῆνες, ἀπὸ τις ἀρχὲς τοῦ Νοεμβρίου 1956 ὡς τὰ τέλη Φεβρουαρίου 1957.

"Ὅλο τὸ 1956, ἕως τὸν Νοέμβριο, ἡ ἀποστολὴ θὰ τὸν περάσῃ δημιουργώντας μικρὲς θάσεις ἀνεφοδιασμοῦ. Συγχρόνως μιὰ μεγάλη ἀμερικανικὴ ἀποστολὴ, ποὺ θὰ τελειώσῃ τὸ 1958, θὰ ἐξερευνήσῃ τὸν τομέα τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ θὰ προσπαθήσῃ καὶ αὐτὴ νὰ φθάσῃ στὸν Πόλο.

"Ὅπως φαίνεται, πρόκειται γιὰ πραγματικούς ἀγῶνες ταχύτητος καὶ ὁ συναγωνισμὸς προβλέπεται σκληρὸς.

Στὴν πραγματικότητα, ὁ μόνος θέσμιος πλοῦτος τοῦ Πόλου, καὶ αὐτὸς σὲ ἀτέλειωτες προσότητες, εἶναι ὁ ἄνεμος. Τίποτε δὲν εἶναι γνωστὸ γιὰ τὰ ὄρυκα, σχεδὸν τίποτε γιὰ τὰ ζῶα ποὺ τὸν κατοικοῦν, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ λίγα ποὺ ζοῦν στὶς ἀκτές. Οἱ γεωλόγοι ὑποθέτουν ὅτι ὑπάρχουν γαιάνθρακες σὲ ἐκτάσεις ἑκατομμυρίων τετραγωνικῶν χιλιομέτρων. Λέγεται ὅτι τὰ βουνά, κάτω ἀπὸ τὰ χιόνια, κρύβουν ἀμύθητες ποσότητες οὐρανίου. Πρὸς τὸ παρὸν ὅμως ἡ μόνη ρεαλιστικὴ ἀπάντησι ποὺ μποροῦν νὰ δώσουν οἱ ἐξερευνηταὶ τοῦ Πόλου ὅταν τοὺς ρωτοῦν γιὰ τὴν θέλουν νὰ τὸν ἐξερευνήσουν, εἶναι ἐκείνη ποὺ ἔδωκε ὁ Μάλλορυ ὅταν τὸν ρώτησαν γιὰ τὴν ἐπιμένει νὰ ἀναρριχηθῇ στὸ "Εθερεστ: «Γιατὶ ὑπάρχει!»

Ὁ «ἡρωϊκὸς» σύζυγος δὲν ἀνθεξε πιά καὶ τὰ εἶπε τῆς γυναίκας του ἔξω ἀπὸ τὰ δόντια:

—Νὰ μαγειρεύω, πᾶει καλὰ. Νὰ σκουπίζω, νὰ ξεσκονίζω, νὰ πλένω τὰ πιάτα; "Εστω. Νὰ βάζω μπουγάδα; Νὰ σιδερῶν; "Ας εἶναι κι' αὐτά. Ἀλλὰ νὰ μοῦ φορᾷς τὴν νυχτικιά σου γιὰ νὰ σηκώνω τὴν νύχτα τὸ μωρὸ νὰ τὸ ταΐσω καὶ νὰ νομίζω πὼς εἶμαι ἡ μαμά του... "Ε! αὐτὸ πᾶει πολὺ.

Up.

Τὴν ὥρα ποὺ ὁ διαρρήκτης ἔψαχνε τὰ συρτάρια, ξυπνάει ὁ νοικοκύρης καὶ φωνάζει:

—"Ε! Τί κάνεις ἐκεῖ;

—"Αν ἀγαπᾷς τὴ ζωὴ σου, κάτσε ἐκεῖ ποὺ κάθεσαι, ἀπαντᾷ ὁ διαρρήκτης. Ψάχνω γιὰ λεπτὰ.

—"Αν εἶναι γιὰ λεπτὰ, λέει ὁ νοικοκύρης, ἄναψε τὸ φῶς νὰ ψάξουμε μαζί.

John Ervine

☆

Γράφτηκες στοὺς Προσκόπους, Γιαννάκη;

—Ναί. Γράφτηκα σήμερα τὸ πρωτῖ.

—Τί σὲ ρώτησαν;

—Ποῦ γεννήθηκε.

—Καὶ τί τοὺς εἶπες;

—Στοὺς στρατῶνες.

—Στοὺς στρατῶνες;

—"Αμ, τί; Νὰ τοὺς πῶ ὅτι γεννήθηκα σὲ Γυναικολογικὴ Κλινικὴ νὰ μὲ πάρουν γιὰ κανένα μαμόθρεφτο;

Up.

☆

Δύο πιτσιρίκοι παρακολουθοῦν ἓνα κύριο μὲ ἐξαιρετικὰ μεγάλη κοιλιά καὶ κάνουν διάφορες ἀστεῖες παρατηρήσεις εἰς βάρος του.

—"Αν δὲν καθήσετε φρόνιμα, θὰ σᾶς φᾶω, τοὺς λέγει ἐκεῖνος.

—Κύτταξε νὰ χωνέψῃς πρῶτα τοὺς ἄλλους ποὺ ἔχεις ἐκεῖ μέσα, ἀπαντοῦν οἱ πιτσιρίκοι καὶ τὸ βάζουν στὰ πόδια.

Constellation

☆

Ὁ σύζυγος γυρνᾷ σπῖτι τοῦ λασπωμένου ἀπὸ τὴν κορυφὴ ὡς τὰ νύχια.

—"Απὸ ποῦ γυρίζεις σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι; ρωτᾷ ἔξω φρενῶν ἡ γυναίκα του.

—"Επεσα σ' ἓνα λάκκο μὲ λάσπες, ἀπαντᾷ ὁ σύζυγος.

—Καὶ μὲ τὸ καλὸ σου τὸ παντελόνι, ἔ;

—Τί τὰ θέλεις, δὲν πρόλαβα νὰ τὸ βγάλω προτοῦ πῶσω!

Coronet

ΦΛΥΑΡΙΕΣ

Ὁ προϊστάμενος τοῦ λογιστηρίου πέθανε καὶ τὴν ἴδια ἡμέρα παρουσιάστηκε στὸν διευθυντὴ τῆς ἐπιχειρήσεως ἓνας ἀπὸ τοὺς βοηθοὺς τσου, λέγοντας:

—Κύριε διευθυντά! Ὁὰ ἤθελα πολὺ νὰ μῶ στὴν θέσι τοῦ προσφιλούς ἐκλιπόντος.

—Ἡ προσφορά σας εἶναι συγκινητικὴ, εἶπε ὁ διευθυντής. Ἀλλὰ πρέπει νὰ συνεννοηθῇ μὲ τὸν ἐργολάβου τῆς κηδείας.

A. M.

☆

Μία Σκωτσέζα μπαίνει σὲ ἓνα κατάστημα ὑπὸ διάλυσιν καὶ ρωτᾷ ἓνα ὑπάλληλο:

—Πόσο στοιχίζουν αὐτὰ τὰ καλτσάκια γιὰ παιδιά;

—Τὰ τρία ζεύγη 4 σελλίνια, τὰ ἔξι ζεύγη 7.

—Χμ! Τότε θὰ ξανάρθω τοῦ χρόνου, γιὰτὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔχω μόνο πέντε παιδιά.

Tatler

☆

Μία κυρία παζαρεύει τὴν ἀγορὰ μιᾶς ἀλεπούδης ἀρζαντὲ στὸ κατάστημα γουναρικών.

—"Ελπίζω νὰ μὴ χαλάσῃ ἂν πιάσῃ καμμιά φορὰ βροχή, λέγει στὸν ὑπάλληλο.

—"Αν ὑπῆρχε τέτοιος κίνδυνος θὰ κρατοῦσαν οἱ ἀλεπούδες ὀμπρέλλες, κυρία μου, τῆς εἶπε ὁ ὑπάλληλος μὲ πολλὴ σοβαρότητα.

Up.

Κίβδηλα ἔργα τέχνης ποὺ ἀξίζουν σεριοσιές

Ἀληθινὸ ἢ ψεύτικο

Τοῦ

FRANCOIS MATHET

Ἐφόρου τοῦ Μουσείου Διακοσμητικῶν Τεχνῶν τῶν Παρισίων

Τελευταίως ἔγιναν στοὺς Ἀμστερνταμ, στὴν Βασιλεία καὶ στὸ Παρίσι ἐκθέσεις ἔργων τέχνης μὲ θέμα: «Ἀληθινὸ ἢ ψεύτικο»; Οἱ ἐκθέσεις αὐτὲς ξύπνησαν τὴν κοινὴ γνώμη ποὺ ἀναζητᾷ πάντα τὸ σκάνδαλο καὶ ποὺ δύσπιστη καὶ σκεπτικὴ κατ' ἀρχὴν ὅταν πρόκειται γιὰ ἔργα τέχνης ποὺ κυκλοφοροῦν στὸ ἐμπόριο, εἶναι πρόθυμη νὰ δεχθῇ τὸ ξεγέλασμα ὅταν θρίσκειται σὲ

κίνδυνο ἢ ἀξιοπρέπειά της. Μαζὶ μὲ τὸν θρόλο τῆς περίφημης τράσας ποὺ οἱ λεπτομέρειές του δὲν εἶναι πιά πολὺ γνωστές, ἀναφέρονται συχνὰ περιπέτειες μὲ ψεύτικους Κορό, ψεύτικα Στραντιθάρους, χωρὶς νὰ ἀναφέρωμε τὴν ὑπόθεσι Βερμέερ-Βάν Μέεγκερεν, τοὺς ἀφελεῖς ἐφόρους μουσείων, τοὺς εἰδικούς ποὺ γελιοῦνται, καὶ βέβαια τοὺς πονηροὺς, ἐπιτήδειους παραποιητές. Τὸ κунήγι ἐνὸς

ψεύτικου ἔργου τέχνης δημιουργεῖ ἐπεισόδια ποὺ θυμίζουν ἀστυνομικὸ μυθιστόρημα. Καὶ θρίσκει κανεὶς μιά ἰδιαιτέρη χαρὰ ἀνακαλύπτοντας τὶς πλάνες μεγάλων διαγωνισμῶν. Ὅλοι χαίρονται μὲ τὰ κατορθώματα τοῦ παλαιοπώλη ποὺ προμηθεύει στοὺς μεγαλύτερους συλλέκτες αὐθεντικὰ παλιά ἐπιπλά... ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν θρίσκονται πολλὰ παλιά, οἱ ἄνθρωποι ἀγοράζουν ἀπομιμήσεις, γερὲς ὅσο καὶ τὰ καινούρια καὶ ὁμορφες ὅσο καὶ τὰ παλιά. Πόσο παράξενος εἶναι ὁ κόσμος μας ποὺ περριφανεύεται γιὰ τὴν ὀξυδέρκειά του καὶ ὅμως ἀφήνει νὰ τὸν ἐξαπατοῦν μὲ μιά καταπληκτικὴ ἀφέλεια!

Ἀληθινὸ ἢ ψεύτικο; Πότε ἓνα ἔργο τέχνης εἶναι αὐθεντικὸ; Νὰ ὅλο τὸ πρόβλημα τῆς καλλιτεχνικῆς δημιουργίας καὶ τῆς σχετικότητος τοῦ γούστου. Μὲ ἀφετηρία τὸ δῖλημμα αὐτὸ μπορεῖ νὰ δημιουργηθῇ μιά αἰσθητικὴ, μιά κοινωνιολογία —καὶ γιὰτί ὅχι;— ἀκόμη καὶ μιά ἠθικὴ τοῦ ψεύτικου.

Ἡ Ὠραία Ἐποχὴ ὑπῆρξε βέβαια ὁ 19ος αἰώνας. Παρουσιάστηκαν στὴν ἀρχὴ οἱ πρῶτοι συλλέκτες, οἱ ἀγνοῖ, οἱ ἐνθουσιώδεις ποὺ ἔδωσαν τὸν τόνο. Πολὺ γρήγορα ὁ σνομπισμὸς καὶ οἱ οικονομικὲς δυνατότητες μιᾶς καινούριας τάξεως ἐρασιτεχνῶν μὲ διωτικὲς πινακοθηκὲς ποὺ ἀποτέλεσαν συγχρόνως ἓνα σημαντικό κεφάλαιο καὶ μιά ἀπόδειξι καλοῦ γούστου, πράγματα ποὺ δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὰ ἐξασφαλίσῃ οὔτε ἡ ἐπιστῆμη οὔτε ἡ παράδοσι, νόθευσαν τὸν νόμο τῆς προσφοράς καὶ τῆς ζητήσεως. Ἡ προσφορὰ ἔγινε καπιταλιστικὴ καὶ ἀπαιτητικὴ, ἡ ζήτησις περιωρισμένη. Γιὰ νὰ διορθωθῇ αὐτὴ ἡ κατάσταση τὰ ἐργαστήρια τῶν χρυσόφων, τῶν χαρὰκτῶν, τῶν ὑπ-

Ο ΒΑΝ ΜΕΕΓΚΕΡΕΝ ΚΑΙ
Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΓΚΡΑΝ ΠΑΛΑΙ

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Βερμέερ ἔχει φιλοτεχνήσει ἄφθονα ἔργα. Ὅταν λοιπὸν τὸ 1937 ὁ Α. Μπρέντιους ἀνήγγελε τὴν ἀνακάλυψι εἰδὸς καινούργιου Βερμέερ, τῶν «Μαθητῶν εἰς Ἑμμαούς», ὁ ἐνθουσιασμὸς ὑπῆρξε γενικός. Ὁ πιάξ ἦταν διατηρημένος περίφημος καὶ τὰ χρώματά του ἦσαν τὰ χρώματα τῆς μέσης ἐποχῆς τοῦ Βερμέερ. Τὸ ἔργο τοποθετήθηκε στὸ μουσεῖο Bonmans. Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς παρουσιάστηκαν 5 ἀκόμη καινούργιοι Βερμέερ, ποὺ πωλήθηκαν σὲ ψηλὰς τιμές. Ἐἷας ἀπ' αὐτοὺς, ἡ «Νέα γυναίκα», ἀγοράστηκε ἀπὸ τὸν Goering σὲ ὑπέρογκη τιμὴ. Ὅταν ἡ ὑπόθεσις ἐξασηρθε στὴν ἐπιφάνεια, τὸ 1945, ὅλοι πρόσεξαν κάποιον Χὰν Βὰν Μέεγκερεν, ποὺ τελευταίως ζοῦσε μιά ζωὴ πολυδάπανη: κατηγορήθηκε γιὰ συνειργασίαν μὲ τοὺς Γερμανοὺς καὶ φυλακίστηκε τὸν Μάιο τοῦ 1945. Ἡ συνέχεια εἶναι γνωστὴ: ὁ Μέεγκερεν δήλωσε ὅτι δὲν εἶχε πωλήσει μὲν ὁ ἴδιος τὴν «Νέα Γυναίκα» στὸν Goering, ἀλλὰ ὅτι αὐτὸς ἦταν ὁ δημιουργὸς της. Ὁ δημιουργὸς ἔπρεπε καὶ τῶν πεσόντων ἄλλων Βερμέερ καὶ δύο πινάκων, καθὼς καὶ τῶν «Μαθητῶν εἰς Ἑμμαούς». Μπροστὰ στὰ μάτια τῆς ἀστυνομίας ὁ Μέεγκερεν φλοτεχνεῖ τὸ «Ἰησοῦς μεταξὺ τῶν νομοδιδασκάλων» τῆς Ἰδίας τεχνιστροφίας. Βρίσκουν στὸ στούντιό του στὴν Νίκαια ἄλλους 4 «ψεύτικους» Βερμέερ. Τὸν δ' ἐκάζουν τότε γιὰ πλαστογραφία. Τὸν Ὀκτώβρι τοῦ 1947 ὁ γενικός διευθυντὴς τῶν Μουσείων τοῦ Βελγίου κηρύσσει τοὺς 8 πίνακες πλάστους καὶ ὁ Βὰν Μέεγκερεν φυλακίζεται γιὰ εἰς χρόνον. Στις 30 Δεκεμβρίου πεθαίνει ἀπὸ μὴ καρδιακὴ κρίσι.

Στις 27 Ἰουνίου ἀνοίξε στὸ Γκραν Παλαί μιά ἐκθεσι ποὺ θὰ διαρκέσῃ ἕως τις 26 Ἰουλίου καὶ στὴν ὁποία θὰ ἐκτεθοῦν ὅλα τὰ «πλάστ» τὰ ὁποῖα μέχρι πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἐθεωροῦντο αὐθεντ. Μεταξὺ αὐτῶν θὰ ἐκτεθοῦν καὶ οἱ πλαστοὶ πίνακες τοῦ Βερμέερ, ἔργα τοῦ Βὰν Μέεγκερεν, τοῦ μεγαλύτερου πλαστογράφου ἔργων τέχνης τοῦ 20οῦ αἰῶνος. Θὰ ἐκτεθῇ ἐπίσης καὶ ἡ περίφημη πλαστὴ τιάρα τοῦ Σκύθου Βασιλέως Σαίταφέρη, ἡ ὁποία μετὰ τὴν βεβαίωσι τοῦ καθηγητοῦ Ραϊσκ περὶ τῆς γνησιότητός της, ἀγοράστηκε ἀπὸ τὸ Μουσεῖο τοῦ Λούβρου καὶ ἀποτελοῦσε τὸ καύχημά του.

* Ἡ περίφημη Τιάρα τοῦ Σαίταφέρη, ποὺ κατέχει τὰ σκήπτρα μετὰ τῶν «πλάστ» ψεύτικων ἔργων τέχνης.

λουργών, τῶν γλυπτῶν τῆς Ἰσπανίας, τῆς Βιέννης, τῆς Φραγκφούρτης, τῆς Νυρεμβέργης, τῆς Βενετίας θέλησαν νὰ βοηθήσουν τὰ ἐργαστήρια τῆς Μπελβίλ γιὰ νὰ τροφοδοτήσουν τὴν ἀγορὰ τοῦ Παρισιοῦ. Τότε ἦταν μόδα τὰ ἀντικείμενα τοῦ 16ου αἰῶνος, ὅλα ἐκεῖνα τὰ θαυμάσια δαμασκηνά, τὰ ἀνάγλυφα πάνω σὲ μέταλλο, οἱ κάσκες, οἱ πανοπλίες, ὅλα τὰ θαυμάσια ἄχρηστα καὶ παλῆα πράγματα ποὺ στόλιζαν τὰ ἀτελιὰ τῶν ζωγράφων... "Υστερα ἦρθε ἡ μόδα τῶν ἰταλικῶν μπρούντζων μὲ τὴν ἐξοχη πατίνα, τὰ γλυπτὰ σὲ ἐλεφαντόδοντο τῆς Διέπτης, τὰ γοτθικά ἐπιπλά, τὰ σμάλτα. Ἡ παραποίησης ἐξαφανίστηκε τὴν ἡμέρα ποὺ παρουσιάστηκαν οἱ ἐθνικὲς συλλογὲς καὶ ἐπέτρεψαν τὴν σύγκρισι. Καὶ ἔτσι, ὅλα ἐκεῖνα τὰ ψεύτικα τελείωσαν τὴ ζωὴ τους στὶς ἀποθήκες τῶν σκηνικῶν τῶν θεάτρων καὶ στὰ ἐπαρχιακὰ σαλόνια. Ἡ ἀγορὰ ἀκολούθησε τὴν ἐξέλιξι τῆς μόδας καὶ υἱοθέτησε κατὰ σειρά τὸ στυλ Λουδοβίκου 16ου, τοῦ Διευθυντηρίου. Παραλλήλως ὅμως τὸ μεγάλο κόστος τῆς ζωῆς μετὰ τὸν πόλεμο τοῦ 1914 δὲν βοηθοῦσε καθόλου τὴν ἐπιχείρησι τῆς παραποιήσεως ποὺ τὰ ἐξοδὰ τῆς ξεπερνοῦσαν τὴν τιμὴ τοῦ αὐθεντικοῦ ἔργου. Ἐπρεπε τὸ ἀποτέλεσμα νὰ ἀξίζε τὸν κόπο. Καὶ τὴν στιγμὴ ἐκεῖνη ἐμφανίζεται τὸ Ἀγγλικὸ ἐπιπλο. Μόλις χαθοῦν οἱ τουαλέτες, τὰ γραφεῖα, τὰ μπιλλιάρδα Λουδοβίκου-Φιλίππου, παρουσιάζονται οἱ καρέκλες, οἱ ἐταζέρες τῆς βικτωριανῆς ἐποχῆς. Ποιὸν ἐξαπατοῦν; Κανένα. Οἱ ἄνθρωποι ἀδιαφοροῦν ἂν ἐξαπατῶνται σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ ἱκανοποιεῖται μὲ αὐταπάτες καὶ τῆς ἀρκεῖ ἡ ἐντύπωσις. Τὸ ψεύτικο καλῆς ποιότητος δὲν βρίσκεται πιά παρὰ γιὰ σπάνια ἀντικείμενα.

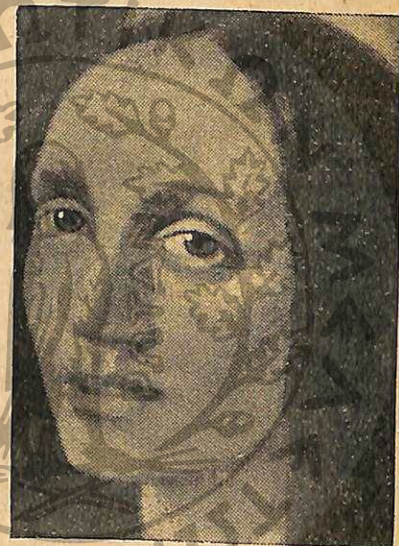
Βερμέερ: Κεφάλι νέου Κοριτσιοῦ

να καὶ οἱ τεχνίτες ποὺ μποροῦν νὰ τὸ φτιάξουν χάνονται. Τὸ συννηθισμένο, βιομηχανικὸ ψεύτικο βέβαια, κατακτᾷ τὴν ἀγορὰ.

Πρέπει ἄραγε νὰ καταλογίσω με εὐθύνη καὶ στοὺς δημιουργοὺς καὶ στοὺς ἐρασιτέχνες; Οἱ πρῶτοι ἦσαν συχνὰ ἀληθινοὶ καλλιτέχνες. Ξέροντας πὼς δὲν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ δημιουργήσουν τὰ ἔργα τῶν ὀνείρων τους προτίμησαν νὰ μιμηθοῦν ἐκεῖνα ποὺ θαύμαζαν. Ὑπάρχει πολλὴ ταπεινοφροσύνη στὴν ἀποψὶ τους. Ἦταν μιμητὲς ἐρωτευμένοι μὲ τὸ ἔργο τους, εὐσυνείδητοι. Ἡ κατάχρησις τῆς δουλειᾶς τους ἀπὸ τοὺς ἐμπόρους — ποὺ αὐτοὶ ἦταν ἀσυνείδητοι — τοὺς ἔβαλε στὴν κατηγορίαν τῶν παραποιητῶν. Οἱ δεύτεροι, οἱ συλλέκτες, ἦταν οἱ δειλοὶ ποὺ τοὺς ἱκανοποιοῦσε ἡ εἰκόνα τοῦ ἔργου ποὺ ἀγαποῦσαν. Τὸ πρωτότυπο ἔργο εἶναι ἀπαιτητικό. Ἐτσι, προκειμένου νὰ ἔχη μιὰ ἐρωμένη, ὁ ἐρασιτέχνης προτιμᾷ

τὴν βολικὴ φιλεναδούλα. Ὁ καλλιτέχνης θέλει νὰ ἐκφράσῃ τὸν βαθύτερο ἑαυτό του, τὶς ἰδέες, τὶς συγκινήσεις του, τὸν ἑρωτὰ του. Ἡ γραμμὴ, τὸ χρῶμα, ἡ λεπτομέρεια, ὅλα βοηθοῦν γιὰ νὰ ἐκφραστῇ μιὰ ἀλήθεια οὐσιώδης, ἀπαραιτήτῃ. Ὁ παραποιητὴς καὶ γενικώτερα ὁ μιμητὴς ποὺ δὲν ἔχει ἐλεύθερη τὴ θέλησί του, ἔχει μόνο πλούσιες προθέσεις, ἐντελῶς ἐξωτερικὲς, ποὺ τὶς ἀποδίδει στὸ ἔργο τέχνης. Προσπαθεῖ νὰ πείσῃ καὶ, ὅπως οἱ ἀδέξιοι δικηγόροι, ἐπιμένει παράκαιρα, ὑπερβάλλει τὶς λεπτομέρειες τοῦ πρωτοτύπου, τολμᾷ ἀκόμη νὰ προσθέσῃ κάτι παραμικρὸ γι' νὰ τὸ κἀνῃ «πιο ἀληθινό». Ὁ καλλιτέχνης βλέπει τὸ μοντέλο του, ὁ ἀντιγραφὴς τὸ ἀγνοεῖ καὶ δὲν δίνει παρὰ μιὰ μετάφρασι ποὺ ἔχει μοιραῖα ἐξφύγει ἀπὸ τὸ δρόμο. Τὸ αὐθεντικὸ ἔργο ἀνῆκει ὡς τὴν τελευταία του πινελιά στὴν στιγμὴ τῆς δημιουργίας. Βρίσκεται σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴν ἐποχὴ του, σὰν κάθε προσωπικὴ δημιουργία, ζῇ καὶ ξέρεي νὰ γερνᾷ. Ὅσο ἐπιτήδεια καὶ ἂν εἶναι μιὰ παραποίησις, δὲν μπορεῖ νὰ ξεγελάσῃ παρὰ τὴν ἐποχὴ στὴν ὁποία γίνεται καὶ γρήγορα ἀποκαλύπτει τὰ μυστικά της ἐλαττώματα. Τὸ ὥραϊο εἶναι ὁ κριτὴς τοῦ ἀληθινοῦ. Αὐτὸ εἶναι τόσο πραγματικό, ὥστε ὁ παραποιητὴς ξεχνᾷ τὸ μοντέλο του καὶ ἐκδηλώνει τὴν προσωπικότητά του τὸ ἔργο του γίνεται κι' αὐτὸ αὐθεντικό. Εἶναι γνωστὴ ἡ ἱστορία ποὺ διηγεῖται ὁ Βαζάρι γιὰ τὸν «Ἐρωτιδέα» τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου, ἕνα ἀγαλλία ποὺ τὸ ἀγόρασε ὁ καρδινάλιος Σαιν-Ζώρ, πιστεύοντας ὅτι ἦταν ἀρχαῖο ἐλληνικό. Ὅταν ὁ καρδινάλιος ἔμαθε τὸν καλλιτέχνη, τοῦ ἔστειλε πίσω τὸ ἔργο του. Ὁ Μιχαὴλ Ἀγγέλος ἐθίγη καὶ ἀποφάσισε

νὰ ἐκδικηθῇ. Σμίλεψε μιὰ Δήμητρα, τῆς ἔκοψε τὸ ἕνα χέρι καὶ τὴν ἔθαψε στὴ γῆ γιὰ νὰ πάρῃ τὴν πατίνα τοῦ παλιοῦ. Ἀργότερα τὸ ἀριστούργημα ἀνακαλύφθηκε καὶ βέβαια θεωρήθηκε ἔργο τοῦ Πραξιτέλη. Ὁ Μιχαὴλ Ἀγγέλος ὅμως ἐπεφύλασσε τὴν ἐκδίκησί του. Καὶ δὲν δυσκολεύτηκε νὰ ἀποδείξῃ πὼς ἐπρόκειτο γιὰ δικό του ἔργο μὲ τὴ βοήθεια τοῦ κρυμμένου χεριοῦ. Ὁ Γουτεμβέργιος δὲν ἐφεῦρε τὴν τυπογραφία παρὰ γιὰ νὰ παραποιήσῃ τὰ χειρόγραφα καὶ οἱ πρῶτες βιομηχανίες ταπητουργίας καὶ κεντημάτων ἀντέγραψαν στὴν ἀρχὴ τὰ ἔργα τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Φλάνδρας καὶ ἡ Σαξονία ἐφτιαξε ψεύτικες κινεζικὲς πορσελάνες καὶ ἡ Βενετία ἀντέγραψε τοὺς Ἀραβες καὶ τοὺς Βυζαντινοὺς. Κανένας ὥστόσο δὲν σκέπτεται σήμερα νὰ θεωρήσῃ τὰ ἔργα αὐτὰ παραποιήσεις, ἀκριβῶς

Βαν Μέεγκερεν: Ἅγιος Ἰωάννης (ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν «Μυστικὸ Δεῖπνο»)

γιατί έχουν μια δική τους αξία που την δικαιώσε ο χρόνος. "Αλλωστε, ποιός θα τολμούσε σήμερα να θεωρήσει την 'Αναγέννησι: σάν παραποίησι της αρχαιότητας;

Το πάθος του συλλέκτη δικαιολογεί καμιά φορά τις παραποιήσεις και έξηγει τις χειρότερες παρεξηγήσεις. 'Ο συλλέκτης με τη μανία του σπάνιου έργου, δεν γνωρίζει λογική και τυφλώνεται σε σημείο άπιστευτο. Παράδειγμα ο γεωμέτρης Μισέλ Σάλ, μέλος της 'Ακαδημίας 'Επιστημών στα 1860 που έπεσε θύμα ενός καταπληκτικού άπατεώνα, του Βραίν Λούκας. 'Ο έπιστήμων ήθελε να αποδείξει πως οι νόμοι της έλξεως της γής, που ως τότε αποδίδονταν στον Νεύτωνα, ήταν του Πασκάλ. 'Ο Βραίν Λούκας δεν δυσκολεύτηκε να προμηθεύσει στον άφελέστατο πελάτη του μια άλλη λογαριαστική με ταξίδι του νεαρού Νεύτωνος και του μεγάλου Πασκάλ, στα 1654. Αυτό στάθηκε άφορητή για να δημιουργηθεί μια θαυμάσια συλλογή αὐτογράφων και μια καταπληκτική άπάτη. 'Ο Σάλ δέχτηκε με τυφλή έμπιστοσύνη δήθεν γράμματα του 'Αλκιβιάδη προς τον Περικλή, του Αισχύλου προς τον Πυθαγόρα, του 'Ιούδα να δολογή την πράξι του στην Μαγδαληνή, της Κλεοπάτρας να γράφει στον Κάισαρα σάν έπαρχιώτισσα σύζυγος περιοδεύοντος έμπορου. Και όλα γραμμένα σε γαλλικά της ίδιας εποχής. 'Ο σοφός γεωμέτρης πλήρωσε 140.000 φράγκα (του 1860) για μια συλλογή ψεύτικων χειρογράφων που του χάρισε ωστόσο αρκετές συγκινήσεις.

'Ο ζωγράφος Τεμπόλ που πέθανε στα 1880, νόμισε πως άνι- κάλυψε σε έναν παλαιοπώλη της Φλωρεντίας μια τερρακόττα του Γκιμπέρτι που παρίστανε την

Παρθένο και τὸ Βρέφος. Κρύβοντας την συγκίνησί του αγόρασε άμέσως τὸ έργο χωρίς να κάνει παζάρια, στην τιμή που του ζήτησαν: 140 φράγκα. Την άλλη μέρα διάφοροι φίλοι του του είπαν πως δεν είχε αγοράσει παρα ένα αντίγραφο του πρωτότυπου που θρικόταν στην 'Εθνική Πινακοθήκη του Λονδίνου. 'Ετρεξε τότε στὸν έμπορο να του έπιστρέψει τὸ έργο. 'Αλλά εκείνος άρνήθηκε, λέγοντας: «'Αν ή τερρακόττα μου ήταν του Γκιμπέρτι θα άξιζε 3.000 φράγκα και δεν άμυ την γυρίζατε. 'Εγὼ θά είχα κάνει μια κακή πώλησι και σεις θά με είχατε γελάσει. 'Η τερρακόττα άξιζει, δ,τι πληρώσατε. Κρατήστε την και εγὼ θά κρατήσω τὰ φράγκα μου». Είχε μήπως άδικο;

'Ασφαλώς όμως στην Ιστορία των παραποιήσεων έργων τέχνης, τιμητική θέσι κατέχει ή τιάρα του Σαίταφέρν. Τὸ έργο αυτό απέκτησε παγκόσμια φήμη από την έξοχη χρυσοχοϊκή τέχνη του που άνάγεται στον 3ο π. Χ. αιώνα και άποτελεί μοναδικό κατάλοιπο του πολιτισμοῦ των Σκυθών. 'Η αξία του ενισχύθηκε από τὸ κύρος του Μουσείου του Λούβρου που τὸ απέκτησε, από την φήμη των τεχνοκριτών που τὸ μελέτησαν και από την αγάπη του σκανδάλου που συνοδεύει κάθε υπόθεση, στην όποια οί άνθρωποι άρέσκονται να διαβέβαιουν υποπτα συμφέροντα.

"Όταν τὸ άρμόδιο ύπουργείο κάλεσε τὸν ειδικὸ Κλερμόν Γκαννώ να αποφανθῇ αν ή τιάρα ήταν αυθεντική, αὐτὸς συνέταξε μια έκθεσι που απέδεικνε την παραποίησι. Οί συλλογισμοί και οί παρατηρήσεις του είναι ένδιαφέροντες γιατί άποτελοῦν πρότυπο λογικής και έξηγοῦν πως έ-

ξαπατήθηκαν μεγάλοι έπιστήμονες.

Πρῶτα απ' όλα ο Κλερμόν Γκαννώ δοκίμασε έκπληξι βλέποντας πόσο τέλεια διατηρημένο ήταν ένα αντίκειμένο που είχε βρεθῇ σε άνασκαφές. "Υστερα διαπίστωσε στην επάνω και την κάτω ζώνη έσοχές και έξοχές, σάν από μικρὸ σφυρί με τὸ όποιο θά χτυπούσε κανείς μια με τὸ επάνω και μια με τὸ κάτω του μέρος. 'Αντίθετα ή κεντρική ζώνη, ή πιὸ σημαντική, διακοσμημένη με μορφές πολὺ έκτυπες, δεν παρουσίαζε κανένα σφάλμα. Θά έπρεπε να ύποτεθῇ ότι ο Σαίταφέρν δεν θά ήταν οὔτε εξαπλωμένος, οὔτε καθισμένος στὸν τάφο του. 'Αλλά τότε ποιά θεοθά έπρεπε να είχε ὡστε να προφυλαχθῇ έντελῶς ή τιάρα από τις καταλοισήσεις χαμάτων; Μια μόνο υπόθεση μπορούσε να γίνη: κάποιος είχε θάλει να φτιάξουν την τιάρα σύμφωνα με ένα μοντέλο' αλλά έπειδή ο χρυσοχός θά του παρέδωσε μια τιάρα που θά φάνταζε πολὺ καινούργια, για να την κάνει να φαίνεται αληθινή, την πάλισσε. Για να μὴ μειώση όμως την έμπορική της αξία περιώρισε την επέμβασί του στις δευτερεύουσες ζώνες που διορθώνονται εύκολα. Οί όμολογίες του συγγραφέα Ρουσομόθσκυ έπιβεβαίωσαν αὐτή την υπόθεση. "Αλλωστε ο εργάτης δεν είχε παρὰ να αντίγραψῃ τὸν «Εικονογραφημένο 'Ατλαντα της Παγκόσμιας 'Ιστορίας» του Βάϊσεν και να άποδώσῃ πιστὰ τις εικόνες στην τιάρα.

Δεν υπήρχε όμως κανένας τεχνικός τρόπος για να διαπιστωθῇ «a priori» πως τὸ αντίκειμένο ήταν ψεύτικο; "Όταν ένας γραφολόγος έχει άμφιβολίες για ένα γραφικὸ χαρακτήρα, τὸν φωτογραφίζει σε μεγέθυνσι. "Αν πρόκειται για

πλαστογράφῃ φαίνονται άμέσως οί διαταγμοί και οί άβεβαιότητες και παράλληλα άποκαλύπτονται τὰ άτομικά χαρακτηριστικά του πλαστογράφου. Σε ένα έργο τέχνης ο καλλιτέχνης προβάλλει άσυνείδητα στὰ έργα του χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του και του περιβάλλοντός του. 'Ο βασικός αὐτὸς κανόνας επαληθεύεται και όταν πρόκειται για αντίγραφο. Στην κλίμακα που έχουν δουλευτῇ οί μορφές της τιάρας τὸς δόθηκε ένα στὺλ μεγαλοπρεπειας, αλλά τὰ κεφάλια των γνωστῶν μορφών της έλληνικής Ιστορίας, του 'Αχιλλέα, του 'Αγαμέμνονα, του 'Οδυσσεά άποκαλύπτουν στην φωτογραφική μεγέθυνσι όλα τὰ εθνικά χαρακτηριστικά των Σημιτῶν της Νοτίας Ρωσίας, της 'Οδησοῦ, που μοιάζουν με των Σημιτῶν που μετανάστευσαν από την Ρουμανία και την Πολωνία στην Συρία και στην Παλαστίνη.

'Η ένδειξις αὐτή είναι αρκετή και άποδεικνύει ότι οί διαπιστώσεις της καθαρῆς λογικής και του κοινου νοῦ είναι πολὺ πιὸ σίγουρες από τις περίπλοκες συσκευές των ειδίκων που συχνά παραπλανοῦνται.

'Η υπόθεση των πλαστών πινάκων του Κορὸ άπασχόλησε τα τελευταία χρόνια τὸς καλλιτεχνικούς κύκλους. Είπαν μάλιστα πως ο Κορὸ «ήταν ο δημιουργός 3.000 πινάκων από τὸς όποιους οί 1.000 πουλήθηκαν στην 'Αμερική!» 'Ασφαλώς κανένα καλλιτέχνη δεν μιμήθηκαν και δεν άντέγραψαν τόσο πολὺ, ὅσο τὸν Κορὸ. 'Ακόμη και ο ίδιος διασκέδαζε πολὺ μ' αὐτὸ τὸ παιχνίδι. Τὸ 1928 έγινε μια έκθεσι στο Λονδίνο που άποκάλυψε ξαφνικά στο κοινὸ 2.414 έργα, ύδατογραφίες, σχέδια και άλλα που προ-

έρχονταν από την ιδιωτική συλλογή του καλλιτέχνη. Διευκρινίστηκε μάλιστα πώς τα έργα αυτά είχαν διατηρηθεί σε ένα μουσικό ντουλάπι του καλλιτέχνη, που ανήκε στον γιατρό Ζουσσώμ. Ο γιατρός αυτός —που είχε πεθάνει το 1923— ήταν ένας παράξενος, άνθρωπος, φιλότεχνος, έθνολόγος, φιλόσοφος, βιολόγος. Θέλοντας ασφαλώς να δικαιολογήσει μια τόσο άπιθανη συλλογή ο γιατρός Ζουσσώμ έγραφε: «Ένας Κορό σε μεγάλο μέγεθος θα πουληθεί σε ένα κατάστημα πολυτελείας 100.000 φράγκα, ενώ σε ένα μικρό εμποράκο θα πουληθεί μόνο 100 φράγκα. Χωρίς να ξοδέψω ένα τέτοιο ποσό, κατάφερα να συγκεντρώσω πινακες του Κορό, δεν λέω πόσους, γιατί δεν θα με πιστέψουν.»

Ο γιατρός ήταν καλός συλλέκτης, αλλά είχε και μερικές ιδέες πολύ άφελεις. Δεν είναι δύσκολο λοιπόν να καταλάβουμε γιατί έπρεπε θύμα κάποιου άπατεωνος. Ποιός λογικός άνθρωπος θα μπορούσε τόσο εύκολα να εξαπατηθεί; Ακόμη και ο πίνακας εκείνος που παρουσίαζε συγκεντρωμένους τους φίλους, τον Ντωμπινύ, τον Ρουσώ, τον Μιλλέ, τον Ντωμιέ, έγινε από αν-

τιγραφία φωτογραφιών των έτών 1860—1880, όταν ο Κορό ήταν πια νεκρός.

Θα μπορούσε κανείς να αναφέρει άπειρα παραδείγματα της άπείρανης αφέλειας και της αδικαιολόγητης αυτοπεποιθήσεως των συλλεκτών. Δεν θα ήταν βέβαια δυνατόν να διδαχθεί η τέχνη του πώς να μην εξαπατάται κανείς, γιατί η δευδερκεία δεν θα πάψει να χάνει πότε-πότε την καθαρότητά της. Μήπως θα έπρεπε να γίνει ένα μουσείο πλαστών έργων τέχνης, για να διαφωτίζονται εκεί οι συλλέκτες; Βέβαια αυτό θα ήταν χρήσιμο, αλλά πάλι θα χρησίμευε και στους παραποιητές, γιατί θα τους πρόσφερε πολύτιμα διδάγματα. Το καλύτερο θα ήταν να εξυπηρετήσουμε τα αυθεντικά έργα, να τα βοηθήσουμε να μιλήσουν, γιατί η αλήθεια και η ομορφιά είναι πολύ πιο ευγλωττες από το ψέμα. Τέλος θα έπρεπε κάθε μουσείο να έχει το ειδικό εργαστήριό του, για την επιστημονική εξέταση των έργων. Και το εργαστήριο να είναι στη διάθεση των συλλεκτών, για να δοξάζεται η τέχνη και να περιορίζεται η δρᾶσις των αναιδών.

Δύο νεαροί χωρικοί από την Πολιτεία Μαΐνη, που οι κάτοικοί της φημίζονται για λιγόλογους, κατετάγησαν στον στρατό. Τους τοποθέτησαν σε δύο διαφορετικούς λόχους του ίδιου συντάγματος Έπειτα από μερικές ημέρες ανταμώθηκαν τυχαίως στην καντίνα.

—Έ, πώς τα πάς; ρώτησε ο ένας.

—Αυτό δεν είναι δική σου δουλειά, απάντησε ο άλλος. Και αν δεν ήσουν φίλος μου, δεν θα σου έλεγα και τόσα.

Υρ.

Το «μαγικό χαλί» του 20ου αιώνας

ΙΠΤΑΜΕΝΟ ΣΚΟΥΤΕΡ

Τών

J. H A G G E R T T και C. R T A N

Σε κάποιο δείπνο μεταξύ επιχειρηματιών, ο περίφημος κατασκευαστής ελικοπτέρων Χίλλερ, άκουσε τον διπλανό του να κοροϊδεύει τις προσπάθειες ενός τρελλού έφευρέτου, κάποιου Ζίμερμαν. Ο έφευρέτης αυτός έφτιαχνε στο εργαστήριό του μια ιπτάμενη μηχανή που δεν ήταν ούτε αερόστατο, ούτε αεροπλάνο, ούτε ελικόπτερο, ούτε ρου-

κέττα, ούτε καν συνδυασμός όλων αυτών. Η παράξενη μηχανή έμοιαζε με ιπτάμενο άνεμιστήριο, με μαγικό χαλί, με ουράνιο αυτοκίνητο. Αλλά ο Χίλλερ που είχε δημιουργήσει την φήμη του φτιάχνοντας, σε ηλικία 16 έτών, το πρώτο του ελικόπτερο, τηλεφώνησε άμέσως στον τρελλό. Και κατά τα μεσάνυχτα χτυπούσε την πόρτα του σπιτιού του.

Τα ξημερώματα τον είχε πείσει να συνεργαστούν. Στα πρώτα πειράματα η παράξενη μηχανή απογειωνόταν μερικά εκατοστά.

Σήμερα έχει συμπληρώσει πέντε ώρες πτήσεως. Αύριο θα γίνει το σκούτερ του ουρανού.

Η μηχανή φαίνεται σαν ένας μεγάλος κώδων ή σαν ψηλό καπέλλο στηριγμένο σε τέσσερα δεκανίκια. Στο εσωτερικό βρίσκονται δυο έλικες που κινούνται σε αντίθετη κατεύθυνση, έτσι ώστε να μην υπάρχει φόβος ή αντίδρασις του ενός στον άερα να παρασύρει τον κώδωνα σε αντίθετη κίνηση και τον ανατρέψει. Υπάρχουν ακόμη εγκατεστημένοι δυο κινητήρες των οποίων η δύναμις είναι ανάλογη με ενός αυτοκινήτου και κάθε μια κινεί την έλικά της. Ένας μηχανή-

νικός τους θέτει σε κίνηση σάν άπλές έξωλέμβιες μηχανές. "Υστερα ό πιλότος άνεβαίνει στη θέση του πού έχει γύρω κάγκελλα, πατάει τό γκάζι καί ή μηχανή άφίνει τό έδαφος καί άκινητεί στόν άέρα.

Πραγματικά οί δύο έλικες πού γυρίζουν στό έσωτερικό του «κώδωνος» παίρνουν άέρα από τή παράθυρα πού υπάρχουν στό θάθος καί τόν διώχνουν μέ δύναμι πρós τό έδαφος. "Επειτα ό άέρας πού στρέφεται στό έσωτερικό τών έλικών έξασφαλίζει τήν σταθερότητα. "Όταν ή δύναμις πού παράγουν οί έλικες ξεπεράσει τό βάρος τής μηχανής, τότε αυτή άνεβαίνει κατακόρυφα καί σταματά στό ύψος πού κανονίζει ό πιλότος.

Πώς όμως προχωρεί; Δέν χρειάζεται παρά νά κλίνη πρós τή έμπρός. Μεταθέτοντας τή θέση του κέντρου του θάρους του συνόλου σέ σχέση μέ τόν άξονα ώθήσεως, ό άνθρωπος δημιουργεί μία όριζόντια σύνθεσι τής δυνάμεως τών έλικών καί πιέζοντας τό γκάζι για νά διατηρήσει τό ύψος τής μηχανής, άρχίζει νά προχωρή. "Η δουλειά του πιλότου γίνεται αυτόματως. Δέν χρειάζονται μαθήματα. "Αρκεί νά γύρη κανείς πρós τήν κατεύθυνσι πού θέλει νά πάρη, δεξιά, άριστερά πίσω, για νά τόν άκολουθήσει άμέσως ή μηχανή. "Υπάρχει καί ένα σύστημα άσφαλείας, για νά μήν μπορή ό πιλότος, σκύβοντας πολύ, νά ταράξη τήν ισορροπία τής μηχανής.

Τό ιπτάμενο αυτό μαγικό χαλί είναι ένας κατευθυνόμενος άνεμιστήρας μέ έναν άνθρωπο πού τό διευθύνει χωρίς τιμόνι, χωρίς φρένα, μόνο μέ τīs κινήσεις του σώματός του. "Ο πιλότος τοπο-

θετείται πάνω στη μηχανή, γίνεται ένα μ' αυτήν αντί νά καθίσει μπροστά στους μοχλούς έλέγχου, καθαλλάρης του ούρανού πού διευθύνει τό άλογό του ενστικτωδώς μέ τό χαλινάρι.

Οί πρώτες δοκιμές έγιναν μέ τή βοήθεια ενός καλωδίου πού κρατούσε τή μηχανή δεμένη στό υπόστεγο για άσφάλεια. "Ηδη όμως τό ιπτάμενο σκούτερ πέτυχε τριών λεπτών έλευθερη πτήσι.

Μέ ταχύτητα 50 χλμ. τήν ώρα για πρώτη έπίδοσι πρέπει νά είστε εύχαριστημένοι. "Εχομε μπροστά μας μία επανάσταση στην κατάκτησι του ούρανού. "Η μηχανή δέν είναι άκόμη τόσο σίγουρη όσο μιάς μοτοσυκλέτας, αλλά τό μέλλον έπιφυλάσσει έπίδόσεις πού θά άναστατώσουν τήν καθημερινή μας ζωή.

"Όταν θά παράγεται μαζικά δέν θά κοστίζει περισσότερο από 150.000 φράγκα. Πάντως πρώτοι άπ' όλους θέλουν νά τόν υιοθετήσουν οί στρατιωτικοί για τούς άγγελιαφόρους, καθώς καί για τό πεζικό πού θέλει νά διασχίσει ποταμούς, δάση, περιοχές χωρίς δρόμους. Τό πυροβολικό βλέπει σ' αυτό ένα θαυμάσιο κέντρο παρατήρησης για τήν ρύθμισι τών βολών, καί τό ναυτικό θέλει τό ιπτάμενο σκούτερ για τīs άντένες του ραντάρ.

"Αλλά εκείνο πού πραγματικά θά μπορέσει νά μάς μαγέψει θά είναι ή πραγματοποίησις του παμπалаίου όνειρου του φτερωτού άλόγου, πού θά μάς έπιτρέπη νά ξεκινούμε κατακόρυφα καί νά πετούμε πάνω από βουνά καί πεδιάδες καί νά βλέπουμε τή σπίτια, τούς δρόμους, τούς ανθρώπους από τό μαγικό μπαλκόνι πού μάς δίνει ό μηχανικός Ζιμερμαν.

Από μία συλλογή των επιστολών του Τσέχωφ
που πρόκειται νά κυκλοφορήσει

ΖΗΤΗΜΑ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑΣ

"Ενα γράμμα του Άντώνη Τσέχωφ στον άδελφό του

Μάιος 1886. Μόσχα.

Αγαπημένη μικρή Ζαμπελίν,

Μαθαίνω πώς κάτι κουβέντες πού είπαμε, ό Σέκτελ κι' έγώ, σέ πρόσβαλαν... "Η ικανότης του προσβάλλεσθαι είναι ίδιον των ύψηλων διανοιών, έν τούτοις, άν ό "Ιθανένκο, ό Μίσα, ή Νέλλυ κι' έγώ είμαστε καλά θέματα για λίγη ειρωνία, δέν καταλαβαίνω γιατί έσένα δέν μπορεί νά σέ κοροϊδέψη κανείς λιγάκι. Δέν είναι δίκαιο. "Αν όμως δέν άστειεύεσαι καί τό πηρες πράγματι στά σοβαρά, θά ήθελα χωρίς καθυστέρησι νά σου ζητήσω συγγνώμη.

Οί άνθρωποι κοροϊδεύουν αυτό πού είναι άστείο ή πού δέν είναι σέ θέσι νά καταλαβαίνουν. Διάλεξε!

Τό δεύτερο είναι θέβια πιο κολακευτικό. "Αλλοίμονο όμως, για μένα δέν άποτελείς γρίφο. Δέν είναι δύσκολο νά καταλαβαίνω κανείς ένα άνθρωπο, μέ τόν όποιο μοιράστηκε όλες τīs γλυκές χαρές τής παιδικής ήλικίας. Τά μαθήματα των Λατινικών καί —άλλο τόσο γλυκό— τή ζωή μας μαζί στη Μόσχα. "Αλλωστε, ή ζωή σου είναι τόσο άπλη, από ψυχολογική άποψι, ώστε θά μπορούσαν νά τή νοιώσουν καί οί πιο άφελείς ψυ-

χές, άνθρωποι πού ποτέ δέν άπησαν τό πόδι τους σέ σχολείο. "Επειδή σ' έκτιμώ, θά φανώ ειλικρινής. Είσαι θυμωμένος καί προσβεβλημένος αλλά όχι για τ' άστεία μου. "Η αλήθεια είναι, πώς έσύ, ένας βασικά τίμιος άνθρωπος, αισθάνεσαι πώς ζεις ένα ψέμα. Καί ό ένοχος πάντα ζητά δικαιολογίες έξω από τόν έαυτό του. "Ο μέθυσος άποδίδει τά πάντα σέ κάποια τραγωδία πού του κατέστρεψε τή ζωή, ό άνθρωπος πού τό σκάει από τό Γιακιμάνκι γιατί είναι πολύ φιλήδονος, παραπονιέται πώς κρύωνε εκεί ή πώς άλλοι τόν κοροϊδεύαν.

"Αν ήταν νά εγκαταλείψω τήν οικογένειά μου στό έλεος τής Τύχης, θά προσπαθούσα νά δικαιολογηθώ για τήν πράξι μου ψέγοντας τόν χαρακτήρα τής μητέρας μου, προβάλλοντας τήν άρρώστεια μου καί τή συνήθισμένα. Αυτό θά ήταν φυσικό καί συγχαρητέο. "Ετσι είναι ή φύσι του ανθρώπου. Ξέρω πώς αισθάνεσαι πόσο ψεύτικη είναι ή θέσι σου, γιατί άλλοιώς δέν θά σέ άποκαλούσα τίμιο άνθρωπο. "Αν δέν ήταν έτσι, θά είχες συμπιλωθή μέ τόν έαυτό σου καί θά έπαυες νά αισθάνεσαι τήν ψευτιά.

Τό ζήτημα όμως είναι πώς ό

χι μόνον δὲν ἀποτελεῖς μυστήριο γιὰ μένα, ἀλλὰ καί, καμιά φορά, εἶσαι ἀφόρητα κωμικός. Εἶσαι ἕνας ἀπλὸς ἄνθρωπος καὶ ὅλοι ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι εἴμαστε γριφοὶ μόνον ὅταν φερνόμαστε ἡλιθία καὶ εἴμαστε κωμικοὶ σαρανταοκτὼ ἐβδομάδες τὸ χρόνο. "Ἐχω ἄδικο;

Συχνὰ παραπονιέσαι πὼς «ὁ κόσμος δὲν σὲ καταλαβαίνει»! Οὐτε ὁ Γκαίτε δὲν τὸ εἶπε αὐτό! Μόνον ὁ Χριστὸς παραπονέθηκε, καὶ ἐκεῖνος ὅμως δὲν μιλοῦσε γιὰ τὸν ἑαυτὸ Του, ἀλλὰ γιὰ τὴν διδασκαλίαν Του... "Εσὺ εἶσαι ἀρκετὰ εὐκολος. Οὐτε φταίνει οἱ ἄλλοι ἂν δὲν εἶσαι σὲ θέσι νὰ καταλάβῃς τὸν ἑαυτὸ σου.

Σὲ βεβαιῶνω σὰν ἀδελφός σου καὶ σὰν ἄνθρωπος στενά δεμένος μὲ σένα, πὼς σὲ καταλαβαίνω καὶ συμμερίζομαι τὴν στενοχώριαν σου μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά. Ξέρω τὶς ἀρετὲς σου, ὅσο ξέρω καὶ τὰ πέντε μου δάχτυλα. Τὶς ἐκτιμῶ ὅσο κανεῖς. "Αν θέλῃς ἀπόδειξι πὼς σὲ καταλαβαίνω, μπορῶ ἀκόμη καὶ νὰ σοῦ τὶς ἀπαριθμήσω. Κατὰ τὴ γνώμη μου, εἶσαι καλὸς μέχρι ἀνοησίας, γενναϊόδωρος, κάθε ἄλλο παρὰ ἐγωϊστής. Θὰ μοιραστῇς τὸ τελευταῖο σου καπίκι μὲ τοὺς ἄλλους, εἶσαι εἰλικρινής, δὲν ξέρεις τί θὰ πῇ ζήλεια ἢ μίσος, εἶσαι ἀνοιχτόκαρδος, λυπᾶσαι τοὺς ἄνθρώπους καὶ τὰ ζῶα, δὲν εἶσαι πονηρός, οὐτε κρατᾷς κακία, ἐμπιστεύεσαι εὐκολα... Εἶσαι καὶ προικισμένος μὲ κάτι ποὺ δὲν ἔχουν οἱ ἄλλοι: ταλέντο. Αὐτὸ τὸ ταλέντο σὲ τοποθετεῖ ψηλότερα ἀπὸ ἑκατομμύρια ἄνθρώπους, γιὰτὶ ἐδῶ στή γῆ, ἡ ἀναλογία εἶναι ἕνας καλλιτέχνης κάθε δύο ἑκατομμύρια ἄνθρωποι... Τὸ ταλέντο αὐτὸ σὲ βάζει κάπου χωριστὰ καὶ μπο-

ροῦσες νὰ εἶσαι θάτραχος ἢ ἀράχνη καὶ πάλι θὰ σὲ ἐκτιμῶσαν, γιὰτὶ ὅλα συγχωροῦνται στὸ ταλέντο.

"Ἐχεις μόνον ἕνα ἐλάττωμα. Σ' αὐτὸ ὅμως θρίσκεται ἡ πηγὴ τῆς ψευτικῆς θέσης σου, τῆς δυστυχίας σου, ἀκόμη καὶ τῆς καταρροῆς ποὺ σὲ θασανίζει. Αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα εἶναι πὼς δὲν ἔχεις τὴν παραμικρὴ καλλιέργεια... Συγχώρεσέ με, ἀλλὰ *en-eritas nagis amicitiae*... Γιὰτὶ ἡ ζωὴ ἐπιβάλλει ὀρισμένους ὅρους. Γιὰ νὰ αἰσθάνεται κανεὶς καλὰ ἀνάμεσα σὲ ἔξυπνους ἄνθρώπους, γιὰ νὰ μὴν θρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὰ νερά του σὲ τέτοια συντροφιά καὶ νὰ μὴν τοῦ εἶναι θάρος αὐτὴ ἡ ἀτμόσφαιρα, πρέπει νὰ εἶναι καλλιεργημένος κατὰ κάποιον τρόπο... Τὸ ταλέντο σου σ' ἔρριξε σ' αὐτὸν τὸν μαγεμένο κύκλο, ἀνήκεις σ' αὐτόν, ἀλλά... ὑποχρεῖσαι νὰ φεύγῃς καὶ διατάξεις ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς τοὺς καλλιεργημένους ἄνθρώπους καὶ στοὺς πληθεῖους. "Ἡ χυδαία σάρκα φωνάζει μέσα σου... ἡ σάρκα ποὺ ὑψώνεται στὶς ταβέρνες ὅταν τρώῃ κανεὶς χωρὶς νὰ πληρώνῃ. Εἶναι δύσκολο... τρομακτικὰ δύσκολο νὰ ξεπεράσῃ κανεὶς αὐτὸ τὸ παρελθόν.

Οἱ καλλιεργημένοι ἄνθρωποι, κατὰ τὴ γνώμη μου, εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ πληροῦν τοὺς ἑξῆς ὅρους:

1. Σέβονται τὴν ἀνθρώπινη προσωπικότητα καὶ, ἐπομένως, εἶναι πάντα ἀνεκτικοί, εὐγενικοί, γλυκομίλητοι καὶ πρόθυμοι νὰ ὑποχωροῦν στοὺς ἄλλους... Δὲν σηκώνονται πάνοπλοι γιὰτὶ χάθηκε ἕνα σφυράκι ἢ μία γόμμα. Δὲν πιστεύουν πὼς κάνουν χάρι στὸ πρόσωπο μὲ τὸ ὁποῖο συζοῦν καὶ ὅταν ἐγκαταλείβουν αὐτὸ τὸ πρόσωπο, δὲν λένε: «Εἶναι ἀνυπόφορο νὰ ζῇ κανεὶς μα-

ζί του». Παραβλέπουν τὸν θόρυβο καὶ τὸ κρῦο καὶ τὸ παραψημένο κρέας καὶ τὰ εὐφυολογήματα ὅταν εἶναι μπροστὰ ἐπισκέπτες.

2. Δὲν λυποῦνται μόνον τοὺς ζητιάνους καὶ τὶς χαμένες γάτες. Λυποῦνται ἀκόμη κι' αὐτὰ ποὺ δὲν εἶναι ὁρατὰ στὸ γυμνὸ μάτι... Δὲν κοιμοῦνται τὴ νύχτα γιὰτὶ θέλουν νὰ βοηθήσουν πληρώνοντας κι' αὐτοὶ ἕνα μέρος τῶν ἐξόδων γιὰ νὰ σπουδάσῃ ὁ ἀδελφός τους καὶ γιὰ νὰ ντυθῇ ἡ μητέρα τους σὰν ἄνθρωπος.

3. Σέβονται τὴν ξένη ἰδιοκτησία καὶ ἐπομένως πληρώνουν τὰ χρέη τους.

4. Εἶναι εἰλικρινεῖς καὶ φοβοῦνται τὰ ψέματα σὰν τὸν διάβολο. Δὲν λένε ψέματα οὔτε σὲ μικρὰ ζητήματα. Τὸ ψέμα εἶναι προσβλητικὸ γι' αὐτὸν ποὺ τὸ ἀκούει καὶ ταπεινώνει αὐτόν ποὺ τὸ λέει στὰ μάτια τῶν ἄλλων. Δὲν ἔχουν ὕφος, δὲν φέρνονται στὸν δρόμο σὰν νὰ ἦσαν σπῆι τους καὶ δὲν ρίχνουν χῶμα στὰ μάτια τῶν ταπεινῶν ἀδελφῶν τους. Δὲν εἶναι φλύαροι καὶ δὲν ἐξομολογοῦνται ὅτι τοὺς ἀφῆ-
 ρᾷ σὲ ἄνθρώπους ποὺ δὲν θέλουν ν' ἀκούσουν. "Επειδὴ σέβονται τ' αὐτιά τῶν ἄλλων, συχνὰ σωπαίνου.

5. Δὲν κατηγοροῦν τὸν ἑαυτὸ τους γιὰ νὰ προκαλέσουν τὴν συμπάθεια τῶν ἄλλων καὶ τὸν οἶκτο τους. Δὲν λένε: «Κανεὶς δὲν μὲ καταλαβαίνει, εἶμαι παρεξηγημένος!» ἢ «Κατέστρεψα τὴ ζωὴ μου!» γιὰτὶ ὅλες αὐτὲς οἱ προσπάθειες εἶναι φθινὲς καὶ χυδαῖες.

6. Δὲν εἶναι ματαιόδοξοι. Δὲν ἐπιδιώκουν σχέσεις μὲ διάσημους ἄνθρώπους, παρακολουθώντας μὲ κατάνυξι τὸν τυχαῖο ὁμιλητὴ ἢ κερδίζοντας τὴν φήμη τους στὶς ταβέρνες... "Αν κάνουν δουλειὰ

τοῦ ἐνὸς καπικιοῦ, δὲν τριγυρίζουν καμαρώνοντας σὰν νὰ εἶχαν δουλέψῃ γιὰ χίλια ρούβλια καὶ δὲν ὑπερηφανεύονται ὅτι μποροῦν νὰ μποῦν ἐκεῖ ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται στοὺς ἄλλους οὔτε νὰ περάσουν... "Ο ἀληθινὰ προικισμένος ἄνθρωπος μένει ἀγνώστος ἀνάμεσα στὸ πλῆθος καὶ ἀποφεύγει ὅσο μπορεῖ τὴν ρεκλάμα γύρω ἀπὸ τὶς ἱκανότητές του. "Ακόμη καὶ ὁ Κρύλωφ εἶπε πὼς τὸ ἀδειαῖν θαρρέλι βροντᾷ περισσότερο ἀπὸ τὸ γεμάτο.

7. "Αν ἔχουν ταλέντο, τὸ σέβονται. Γι' αὐτὸ θυσιάζουν τὴν ἀνάπαυσιν, τὶς γυναῖκες, τὸ κρασί καὶ τὴν ματαιοδοξία τους. Εἶναι ὑπερήφανοι γι' αὐτὸ τὸ ταλέντο. "Εξ αἰτίας του θὰ ἀποφύγουν τὰ πρόστυχα γλέντια μὲ τοὺς ἐπιστάτες τῶν λαϊκῶν κτιρίων... γιὰτὶ καταλαβαίνουν ὅτι δουλεῖα τους δὲν εἶναι νὰ κάνουν παρέα μαζί τους ἀλλὰ νὰ τοὺς ἐπηρεάζουν ἔτσι ὥστε νὰ διευκολύνουν τὴν πνευματικὴ τους ἀνάπτυξιν. "Αλλωστε εἶναι καὶ ἐκλεκτικοί.

8. "Αναπτύσσουν τὴν αἰσθητικὴ τους. Δὲν μποροῦν νὰ κοιμοῦνται μὲ τὰ ρούχα τους, νὰ βλέπουν ἀδιάφοροι τὰ ἔντομα ποὺ θγαίνουν ἀπὸ τὶς χαραμάδες, ν' ἀναπνεύουν μολυσμένο ἀέρα ἢ νὰ περπατοῦν σὲ πάτωμα ὅπου κάποιος ἔφτυσε. Προσπαθοῦν ὅσο μποροῦν νὰ ἐξευγενίσουν τὸ ἐρωτικὸ τους ἐνστικτο. Οἱ καλλιεργημένοι ἄνθρωποι δὲν ξεπέφτουν. Αὐτὸ ποὺ ζητοῦν σὲ μιά γυναῖκα δὲν εἶναι ἡ ἡδονὴ ποὺ τοὺς δίνει στὸ κρεβάτι μονάχα οὔτε ἡ ἐξυπνάδα ποὺ ἐπιδεικνύεται μὲ ψευτιὲς σὲ ζητήματα ἐγκυμοσύνης καὶ ἐπίσης σὲ τόσα ἄλλα ζητήματα. "Ιδιαιτέρως οἱ καλλιτέχνες ζητοῦν ἀπὸ τὴν γυναῖκα δροσιά, εὐγένεια, ἀνθρωπιά. Δὲν χρειάζονται μιά

πόρνη, αλλά μία γυναίκα που να μπορέσει να γίνει μητέρα... Δεν πίνουν θότκα νύχτα - μέρα, ούτε μυρίζουν λαίμαργα τον μπουφέ, γιατί ξέρουν πως δεν είναι γουρουνία. Πίνουν μόνον όταν είναι ελεύθεροι, όταν τύχη... Αυτό που χρειάζονται είναι νοῦς ὕγιης ἐν σώματι ὑγιεῖ.

Καὶ οὕτω καθεξῆς. "Ετσι εἶναι οἱ καλλιεργημένοι ἄνθρωποι. Γιὰ νὰ μορφωθῇ καὶ νὰ μὴ πέφτῃς κάτω ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τοῦ περιβάλλοντός σου, δὲν φθάνει νὰ διαβάσῃς Ντίκενς ἢ νὰ ἀποστηθίσῃς τὸν μονόλογο τοῦ Φάουστ.

Αὐτὸ πού πρέπει νὰ κάνῃς εἶναι νὰ δουλεύῃς νύχτα - μέρα, νὰ διαβάζῃς συνεχῶς, νὰ ἐξασκήῃς τὴν θέλησί σου... Ἡ κάθε ὥρα εἶναι πολύτιμη.

Πρέπει νὰ ἐγκαταλείψῃς αὐτὸν τὸν τρόπο ζωῆς μιά γιὰ πάντα καὶ χωρὶς δισταγμούς... "Ελα μαζί μας σπάσε τὴν μπουκάλα τῆς θότκας καὶ ξάπλωσε μ' ἓνα βιβλίο... τοῦ Τουρκένιεφ. ἂν θέλῃς, ἀφοῦ δὲν τὸν ἔχεις διαβάσει.

Πρέπει νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τὴν ματαιοδοξία σου, γιατί δὲν εἶσαι πιὰ παιδί. Κοντεύεις τὰ τριάντα. "Ωρα εἶναι ν' ἀλλάξῃς!

Ὁ ἡθοποιὸς Ντεβριέν πήγαινε κάποιον πρωτὶ μαζί με ἓνα φίλο του στὸ θέατρο γιὰ πρόβα. Στὸν δρόμο τοὺς σταμάτησε ἓνας ζητιάνος ποὺ ζήτησε με τρόπο σπαρταξικάρδιο ἐλεημοσύνη. Ὁ Ντεβριέν τοῦ ἔδωσε πράγματι ἓνα ἀρκετὰ σεβαστὸ ποσό.

—Γιατί τοῦ ἔδωσες τόσα πολλά; τὸν ρώτησε ὁ φίλος του.

Καὶ ὁ Ντεβριέν ἀπάντησε:

—Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἢ ἔχει πραγματικὰ πολὺ μεγάλη ἀνάγκη ἢ εἶναι σπουδαῖος ἡθοποιός. Καὶ στὴν μία περίπτωση καὶ στὴν ἄλλη, εἶχα ὑποχρέωσι νὰ τὸν βοηθήσω.

Up.

Ὁ ἡλικιωμένος κύριος καὶ ἡ περασμένη στὰ χρόνια κυρία συζητοῦν γιὰ τὸν παλιὸ καλὸ καιρό:

—Ποῦ εἶναι ἐκεῖνες οἱ κοπέλλες ποὺ κοκκίνιζαν ὅταν τίς ἀγκάλιαζαν οἱ νέοι; λέει ὁ κύριος.

—Καὶ ποῦ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ τίς ἔκαναν νὰ κοκκινίζουν; ἀναστενάζει ἡ κυρία νοσταλγικά.

Constellation

Ἡ γλῶσσα εἶναι ζωντανὸς ὁργανισμὸς ποὺ διαρκῶς ἀναγεννᾶται

ΚΟΡΕΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Τοῦ

Σ. ΜΑΝΕΣΗ

Εἶναι πολὺ γνωστὸ πᾶς πὼς ἡ γλῶσσα, κάθε γλῶσσα, εἶναι ἓνας ζωντανὸς ὁργανισμὸς ποὺ γεννιέται κάτω ἀπὸ τοὺς ἰδίους νόμους, σ' ὅλους τοὺς λαούς, σ' ὅλους τοὺς τόπους καὶ σ' ὅλους τοὺς καιροὺς. Γνωρίζει μιά μακράν ἢ πρόσκαιρη ζωὴ, καὶ σθῆναι, γιὰ νὰ μὴ ξαναγυρίσῃ ἢ γίνεται ἡ μαγιά ποὺ θὰ ζυμωθῇ με ἄλλο, με λιγώτερα ἢ περισσότερα παρακλάδια καὶ με νέα μορφή ἢ μορφές θὰ συνεχίσῃ μιά καινούργια ζωὴ.

Μπορεῖ ἡ μάνα νὰ δώσῃ τὸ αἷμα της σὲ περισσότερους ἀπογόνους, ποὺ σὰν συγγενεῖς, θὰ τὸ διατηρήσουν ἀλλάζοντας τὴ μορφή ἀνάλογα με τὸν τόπο καὶ τίς συνθήκες ποὺ θὰ ζήσουν. Αὐτὴ εἶναι ἡ περίπτωση τῆς σκανδικῆς (καὶ τῶν ἄλλων γλωσσικῶν ὁμοειδῶν) ποὺ σκόρπισε τὴν κληρονομιά της σ' ὅλες σχεδὸν τίς γλῶσσες ποὺ μιλοῦνται σήμερα ἀπὸ τίς Ἰνδίες ὡς τὴν Ἀγγλία.

Καμμιά φορὰ πάλι, κάποιον ἀπὸ τὰ ποικιλόμορφα αὐτὰ παιδιὰ θὰ γίνῃ ἡ μάνα, ἀπ' ὅπου θὰ ξεπηδήσουν ἄλλα κλαδιά: Παράδειγμα ἡ Λατινικὴ με τίς νεο-λατινικὲς λεγόμενες γλῶσσες

(Ἰταλική, Γαλλική, Ἰσπανική, Πορτογαλική, Ρουμανική).

Ἡ ἴδια τάσι συνεχίζεται μέσα στοὺς κόλπους κάθε καινούργιου γόνου, ποὺ σχηματίζει μετὰ τὴ σειρά του καινούργιες οἰκογένειες, διαλέκτους καὶ ιδιώματα.

Καὶ ἡ ἐξέλιξι δὲν ἔχει σταματημὸ: κοινωνικὲς τάξεις κι' ἐπαγγέλματα, ἡλικία καὶ φύλο δημιουργοῦν διαρκῶς καινούργια παρακλάδια, ἀνάλογα με τὰ διαφέροντα καὶ τίς ἀνάγκες. "Ετσι, ἀλλοίως θὰ μιλήσῃ ὁ δικηγόρος ἢ ὁ χωριάτης, ὁ ἔμπορος ἢ ὁ παπᾶς, ὁ γιατρός, ὁ δάσκαλος, ὁ μανάθης, ὁ γέρος ἢ τὸ παιδί, ὁ ἄντρας ἢ ἡ γυναίκα.

Πόλεμοι, μὸδες, ἐπιστημονικὲς ἀνακαλύψεις καὶ τεχνικὴ πρόοδος δημιουργοῦν καινούργιες λέξεις καὶ ὅρους, ἀλλάζουν τίς παλιές, καὶ κρατοῦν ὅσες ταιριάζουν με τίς νέες συνθήκες ζωῆς, ἀδιαφορώντας γιὰ τὴν κληρονομιά, ποὺ ὅμως τοὺς ἀκολουθεῖ πάντα.

"Ενας μεγάλος ἑλβετὸς γλωσσολόγος, ὁ Ferdinand de Saussure, ἔδωσε μιά παραστατικὴ εἰκόνα τῆς σχέσεως τῆς προγονικῆς γλῶσσας με τὴν ἀπογονικὴ. Ἡ δευτέρη εἶναι μιά μαρμάρηνη σκά-

λα πού την χρησιμοποιούμε πάντα για τὸν ἴδιο σκοπό, ἀλλὰ μὲ φαγωμένα ἀπὸ τὴν χρῆσι σκαλοπάτια, τὰ σκαλοπάτια τὰ παλιά.

“Ενας ἄλλος ἐπίσης μεγάλος γλωσσολόγος, ὁ Γερμανὸς Schleicher, γράφει γιὰ τὴ γερμανικὴ γλῶσσα: «Οἱ λέξεις μας ἀντι-παραβαλλόμενες πρὸς τὶς γοτθικές, μοιάζουν μὲ ἀγαλμα πού κυλιόταν ἐπὶ ἓνα μεγάλο χρονικό διάστημα στὴν κοίτη ἑνὸς ποταμοῦ, ὥσπου τὰ ὠραία του μέλη φαγώθηκαν ἔτσι, πού μόλις ἀπομένει ἓνας λειὸς πέτρινος κύλινδρος μὲ ἀδύνατες ὑποδηλώσεις ἐκείνου πού κάποτε ὑπῆρξε».

Τὸ φιλοσοφικὸ ἀξίωμα τοῦ Ἡράκλειτου «τὰ πάντα ρεῖ κοῦδὲν ἀπόλλυται» ἰσχύει ἄριστα γιὰ τὴ γλῶσσα. Ρίζες καὶ τυπικὸ γνωρίζουν γιὰ μιὰ μικρότερη ἢ μεγαλύτερη περίοδο μιὰ λαμπρὴ ἀκμὴ, γιὰ νὰ ξεθωριάσουν σιγά-σιγά, νὰ ζήσουν μιὰ περίοδο σύγχυσης, ὥσπου νὰ ξαναπάρουν μιὰ φανταχτερὴ καινούργια μορφή καὶ νὰ συνεχίσουν τὸ δρόμο τους πρὸς ἓνα καινούργιο θάνατο πού θὰ τοὺς δώση πάλι καινούργια ζωή.

Πολλὲς φορές, κοντὰ στ’ ἄλλα, ἄλλοι λαοὶ περαστικοὶ τὶς παίρνουν μαζί τους, τὶς ταξιδεύουν στολίζοντάς τες μ’ ἄλλο τοῦ τόπου τους φόρεμα καὶ μὲ χρόνια καὶ καιροὺς τὶς ξαναδίνουν ἀγνώριστες στὴν πατρίδα τους, γιὰ νὰ ξανααντυθοῦν διαστικά ἓνα ροῦχο ἀπὸ τὰ θριασκόμενα γιὰ τὸ ξαφνικὸ τους παρουσίασμα. Παράδειγμα, πολλὲς λέξεις ἑλληνικὲς πού τὶς υἱοθέτησαν Ἄραβες, Τούρκοι, Ρωμαῖοι κ.λ.π. καὶ μὰς τὶς ξανάδωσαν σὰν ἐξόφλησι δανείου —ἀντιδάνεια τὶς λέμε στὴ γλωσσολογικὴ ὀρολογία— ταξιδιάρεις (mots voyageurs) τὶς λένε οἱ Γάλλοι.

“Ἔτσι, τὴ διφθέρα π.χ., τὸ δέρμα μὲ τὸ ὁποῖο ἔφτιαχναν οἱ κάτοικοι τῆς ἀρχαίας Περγάμου τὶς περγαμνές, τὴν πῆραν οἱ Ἄραβες γιὰ νὰ δηλώσουν τὸ χαρτὶ κι’ ἀπ’ αὐτοὺς οἱ Τούρκοι πού κάνουντάς τιν defter ἢ tefter, μὰς τὴν ξανάδωσαν, γιὰ νὰ τὴ κάνουμε δευτέρη μὲ τὴ σειρά μας (σημειωματάρη), παρετυμολογώντας τὴν ἀπὸ τὸ σχετικὸ δεῦτερος καὶ ξεχνώντας τὴν παλιά της πορφύρα! Ἡ λέξις γνώρισε μεγάλῃ ἀκμὴ μὲ τὰ δευτέρια τῶν μπακάληδων παλιότερα, γιὰ νὰ ξεθωριάσει σήμερ, παραχρῶντας τὴ βασιλεία της στὰ φραγγοφερμένα καρνὲ καὶ τὶς ἀτζέντες.

Τὸ δευτέρη ἔχει μείνει ἀκόμα σὲ μερικὲς παροιμίες, ὅπως: «Ὅταν φτωχύνῃ ὁ Ἑβραῖος πιάνει τὰ παλιά του δευτέρια» ἢ τὴν παροιμιακὴ φράσι: «νὰ δοῦμε τί λένε τὰ δευτέρια», προκειμένου νὰ ξεδιαλύνουμε παλιούς λογαριασμοὺς ἢ ὑποθέσεις.

Παραθέτουμε ἀκόμα μερικὲς ἀπὸ ἓνα πλῆθος ἑλληνικῶν λέξεων πού ταξίδεψαν στὴν τουρκικὴ γιὰ νὰ ξανάρθουν παραμορφωμένες: Ὁ λιμὴν ἔγινε liman —λιμάνι, ὁ κάλαμος kaleme —καλέμι, ὁ πολτός pelte —πελτές, τὸ πιστάκι fistik —φιστίκι, ἡ πυρίτις barut —μπαρούτι κ.λ.π.

Ἀκόμη στὰ λατινοϊταλικά, τὸ ἀρχαῖο θαλανεῖον = λουτρό, ἔγινε balineum λατινικά, bagno ἰταλικά, μπάνιο ἑλληνικά.

“Ὅταν τὸν περασμένο αἰῶνα ὁ Γερμανὸς χημικὸς Helmholtz ἀνακάλυπτε ἓνα καινούργιο ἀέριο τὸ φωταέριο, καὶ χρειάστηκε νὰ τὸ βαφτίσῃ, πῆρε τὴν ἑλληνικὴ λέξι χαῖος. Ποιὸς τὴν ἀναγνώριζε σήμερ κάτω ἀπὸ τὸ ξενόμερο φόρεμά της —γκάζι;

“Ὅ,τι συνέβη μὲ τὶς γλώσσες στὸ σύνολό τους, συμβαίνει κα-

θημερινὰ μὲ τὴν κάθε λέξι. Κάποια ἐπιμιξία, μιὰ καινούργια ἐφεύρεσι, ἢ διεθνὴς συναλλαγὴ, ἢ μὸδα, ἓνα τυχαῖο περιστατικὸ ἐπιβόαλλον κάποια λέξι πού ζῇ λουστραρισμένη κάμποσο καιρό, φαντάζει σὰν τὸ καινούργιο φόρεμα· γνωρίζει μιὰ δευτερώτερη ἀκμὴ μὲ τὸ μεταγύρισμα καὶ σιγά-σιγά ξεθωριάζει, παραμερίζεται, ὥσπου καταλήγῃ ἀγνώριστη στὸν παλιατζή: τὸν γλωσσολόγο πού προσπαθεῖ ν’ ἀποκαταστήσῃ τὸ πρῶτο της χρῶμα πάλιν στὸ ἀρχικὸ στημόνι.

Ὁ λαὸς νιώθοντας διαρκῶς πολλὰς λέξεις νὰ ἐξαφανίζονται καὶ νὰ παθαίνουν ἓνα εἶδος σημασιολογικῆς ἀβιταμίνωσης, παλαίει ἓνα ἀσταμάτητο ἀγῶνα γιὰ νὰ τὶς συγκρατήσῃ στὴ ζωὴ, φορώντας τους κάποιο νέο στολίδι, σὰν τὸν ἰδιοκτήτη παλιοῦ σπιτιοῦ πού τὸ ἐπισκευάζει καὶ τὸ μεταρρυθμίζει κάθε τόσο, ἀνάλογα μὲ τὶς στεγαστικὰς ἀνάγκες καὶ τὰ γούστα τῆς ἐποχῆς.

“Ἔτσι, πόσο λίγοι ὑποπεύονται σήμερ πὼς τὸ οἶκος οὐδὲ μὴ σημαίνει χτίζω σπῆτι, ἀπὸ μοναχὸ του; Οἰκοδομῶ οἰκίαν —ναὸν ἔλεγαν παλιότερα καὶ λέμε ἀκόμα, ὅταν θέλουμε ν’ ἀποφύγουμε τὸ κοινὸ χτίζω. Τὸ ναυπηγῶ (=κατασκευάζω ναῦν = πλοῖο) χρησιμοποιοῦμε γιὰ νὰ δηλώσωμε ὅτι κατασκευάζομε τὸ πιὸ μικρὸ ὡς τὸ πιὸ μεγάλο πλεούμενο, προσθέτοντάς το ἀναγκαστικά: ναυπηγῶ καΐκι ἢ ὑπερωκεάνειο.

Ἐδῶ θὰ θυμηθοῦμε τὸ ἀνεκαινίσθη ἐκ νέου. Ἀκόμα τὰ κοινότατα ἀπὸ ἀνέκαθεν (ὅπου μόνῃ της ἢ κατάληξι —θεν δείχνει τὴν ἔννοια τοῦ ἀπὸ), ὁ πολιοῦχος τῆς πόλεως καὶ ἡ κυριολεξία τῆς λέξεως.

Τὸ φαινόμενο δὲν εἶναι και-

νούργιο. Τὴν ἴδια ἀνάγκη γλωσσικῆς ἀνανεώσεως αἰσθάνονταν καὶ μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ἀντιδρούσαν οἱ πρόγονοί μας. Ὁ μεγάλος μας γλωσσολόγος Γεώργιος Χατζιδάκις στὰ «Μεσαιωνικά καὶ Νέα Ἑλληνικά», τόμος Β’ σελ. 497—499, ἔχει μερικὰ σχετικὰ παραδείγματα. Στὸ χάριν τίνος προσθέτουν καὶ τὸ συνώνυμο ἔνεκα, λέγοντας τίνος χάριν ἔνεκα; Ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ μέχρι θαλάσσης, εἶπαν μέχρι ἐπὶ θάλασσαν, ὅπως καὶ μέχρι εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ ἀντὶ τοῦ χάριν τίνος νόμου, τίνος νόμου πρὸς χάριν; Παράβαλε τὸ σήμερον μαζί μὲ ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ μέ, ὥστε λοιπὸν ἀντὶ τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τὰ δύο.

Ἐκεῖ ὅμως πού γίνονταν καὶ γίνεται ὁ μεγάλος ἀγὼν τῆς ἀναζωογονήσεως, εἶναι τὰ μεγεθυντικὰ καὶ ὑποκοριστικὰ τῶν λέξεων. Ἀρχίζομε πάλι ἀπὸ τ’ ἀρχαῖα, δίνοντας τὸ λόγο στὸν Χατζιδάκι: «Τοιαῦτα συμπιλήσεις δύο φραστικῶν τρόπων εἰς ἓνα ἐκφραστικώτερον, ἰσχυρότερον συμβαίνουν ἐν πάσῃ γλώσσῃ. Ἐπειδὴ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ ἐλέγετο ὅτι κάλλιστα, ὅτι πλεῖστον (=ὅσο τὸ δυνατό ὠραιότερα, περισσότερο), πρὸς δὲ καὶ ὡς ἐλάχιστα, ὡς πλεῖστον (=ὅσο γίνεται λιγώτερο, περισσώτερο) συνήφθησαν ἀμφοτέρω εἰς ἓν, ἥτοι ὡς δὲ θελτίστον, ὡς ὅτι ἀγριώτατος, ὡς ὅτι σμικρότατα...».

Οἱ λέξεις τραπέζι, μαχαίρ, πηροῦνι, σαγόνι κλπ. ἦταν κάποτε ὑποκοριστικά (τραπέζιον κλπ.) τῶν λέξεων τράπεζα, μάχαιρα, περόνη, σιαγὼν κλπ. Σήμερ, ἀν ποῦμε τράπεζα, θὰ πάη τὸ μυαλό μας στὸ γνωστὸ οἰκο-

νομικό ίδρυμα. 'Η μάχαιρα μᾶς θυμίζει την κεντρική αγορά, ὅπου πουλιούνται καρπούζια με την μάχαιραν — κάτι μεταξύ σοβαροῦ καὶ ἀστείου. 'Η σιαγών μᾶς μεταφέρει σὲ δοντιατρεῖο ἢ ἱατρικὸ σύγγραμμα.

Οἱ καταλήξεις πάλι αὐτὲς παύοντας με τὸν καιρὸ νὰ μᾶς ἱκανοποιούν, δημιούργησαν σε πολλὰ μέρη νέες λέξεις με παλιούς συνδυασμούς: τὸ αὐλίδι (= μικρὴ αὐλή), μᾶς ἐδῶσε τὸ αὐλιδάκι, τὸ γριούδι ἢ γριάδι, τὸ γριουδάκι ἢ γριαδάκι. Στὴ Μύκονο τὸ κύριο ὄνομα Γαρουφαλλιά ἐγινε χαϊδευτικὰ Γαρφαλλιδάκι.

Τὸ ἴδιο ἐγινε καὶ στὶς μεγεθυντικὲς καταλήξεις καὶ στὴν ἔκφρασι γενικὰ τοῦ υπερθετικοῦ, ὅπου μᾶς βοηθαίει περισσότερο ἢ σύνθεσι: τὸ μεγαλύτερο ψάρι ἐγινε ψάρακας — ψαρούκλα, ἄντρας — ἄντρακλας — ἄντρούκλαρος. Εἶναι γνωστὸ τὸ γαϊδουρογαϊδάρος. 'Εξ ἄλλου στὴ Νάξο ἔνα ἐτοιμόρροπο σπίτι τὸ λένε ρημαδορήμαδο καὶ τὸ πολὺ καλὸ λάδι καθαροκάθαρο!

'Η λέξι ἄρκετος ποὺ σημαίνει ἀρχικά ἐκεῖνον ποὺ θρίσκεται στὴν χρειάζουμένη ποσότητα, κατάντησε νὰ δηλώνῃ τὸ μέτριο (:ἀρκετὰ καλός) γιὰ νὰ κρατήσῃ τὴν πρώτη σημασία τοῦ ἱκανοῦ γιὰ κάτι, ἰδιωματικά. Στὶς Κυκλάδες καὶ τὴν Κεφαλονιά δὲν εἶμαι ἄρκετος σημαίνει δὲν εἶμαι ἱκανὸς νὰ κά-

νω κάτι. 'Απὸ τὸ ἄλλο μέρος, τὸ ἐλάττωμα δὲ μᾶς ἱκανοποιεῖ μόνο του καὶ τὸ χαρακτηρίζομε σάν...κακὸ ἐλάττωμα.

'Εκεῖ ὅμως ποὺ ἡ ὑπερβολὴ ἐφάσσε στὸ ἀποκορύφωμα, εἶναι οἱ διαφημίσεις γενικὰ καὶ μάλιστα οἱ κινηματογραφικὲς.

'Η ὑπερβολὴ εἶναι βέβαια ἀρρώστεια παγκόσμια — τῶν πολιτισμένων, χορτασμένων λαῶν — κι' ἀποκεῖ ἦρθε καὶ σὲ μᾶς καὶ μάλιστα μετὰ τις διαφημίσεις τῶν ἀμερικανικῶν ταινιῶν ποὺ τις μεταφράζομε τόσο εὐσυνείδητα!

Οἱ Γάλλοι στὴν καθημερινή τους συζητήσι χρησιμοποιοῦν τις πιὸ φανταχτερές λέξεις γιὰ τα πιὸ ἀσήμαντα πράγματα: fantastique (γιὰ ἔνα ἀπλῶς ὠραῖο θέαμα), formidable, mortel — γιὰ μιὰ κουραστικὴ θόλτα στὰ ψώνια. 'Ας θυμηθοῦμε καὶ τὸ δικό μας μ' ἄρесеῖ ... τρομερὰ ἢ τρομερὰ ἐξυπνος.

Σ' αὐτὰ εἶναι ... τρομεροὶ καὶ οἱ Ἰταλοὶ. Μπορεῖτε νὰ θρῆτε στὴν πιὸ σκάρτη λάμα ξυρίσματος τὴν διαβεβαίωσι: la piu famosa del mondo.

'Όλα αὐτὰ δείχνουν καθαρὰ τὴ διαρκὴ δίψα γιὰ ἀνανέωσι ποὺ εἶναι μέσα στὸ αἷμα κάθε ἀνθρώπου, ὅταν θέλῃ νὰ ἐκφράσῃ τὸν ἀέναον ἐξελισσόμενο ψυχοπνευματικὸ του κόσμου μετὰ τὸ τελεώτερο ἀπὸ τὰ ἐπιτεύγματά του: τὴν Γλῶσσα. Καὶ μέσα σ' ὅλες, ἀπεριόριστες δυνατότητες ἔχει ἡ Ἑλληνική.

Τὸ οὐράνιο ἀντικατέστησε τὸ χρυσάφι.

10.000.000 ΔΟΛΛΑΡΙΑ ΣΕ ΜΙΑ ΣΤΙΓΜΗ

Τοῦ

ROBERT COUGHLAN

'Η δραματικὴ ἱστορία τοῦ Βέρνον Πίκ.

Τὸ 1948 ἡ 'Επιτροπὴ 'Ατομικῆς 'Ενεργείας τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν κατήρτισε καὶ ἀποφάσισε νὰ ἐφαρμόσῃ ἔνα εὐρὺ πρόγραμμα ἐρευνῶν ὑπεδάφους πρὸς ἀνεύρεσιν οὐρανίου, τὸ ὁποῖο μέχρι τότε ἦταν γνωστὸ ὅτι ὑπῆρχε στὸ ὁροπέδιο τοῦ Κολοράντο. Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ ἱδρύθηκε στὴν πόλι Γκράντ Τζάνκσον, τοῦ Κολοράντο, ἔνα γραφεῖο ποὺ βοηθοῦσε κατὰ διαφόρους τρόπους καὶ ἐνεθάρρυνε τις ἐρευνες.

Λίγες ἡμέρες μετὰ τὴν ἱδρυσιν τοῦ γραφείου ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς κατελήφθησαν ἀπὸ «οὐρανίτιδα» — πυρετὸ γιὰ τὴν ἀνεύρεσι οὐρανίου.

'Ανίδεος γιὰ ὅ,τι συνέβαινε, ζοῦσε στὸ κτήμα του στὴν μικρὴ πόλι Ρόγουαλτον τῆς Μιννεσώτας ὁ Βέρνον Πίκ. Αὐτὸς εἶχε ξεκινήσει ἀπὸ γεωργὸς καὶ, μὴ δειχόμενος τὴν πειθαρχία οὔτε τοῦ σχολείου οὔτε τῆς οἰκογένειας, ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι του, ἐγινε αὐτοδιδάκτος ἠλεκτρολόγος καὶ ἀργότερα ἀπέκτησε κατὰσθημα στὴν Μιννεάπολι. Τοῦ ἄρεσε νὰ ἐρευνᾷ καὶ νὰ διαβάξῃ. 'Εγνώρισε τὰ ἔργα ὄλων τῶν μεγάλων συγγραφέων, ἀπὸ τὸν 'Αριστοφάνη ὡς τὸν Ζολᾶ. Τοῦ ἄρεσε ἡ ἀπομόνωσι, γι' αὐτὸ καὶ ἀπὸ το 1946 εἶχε ἐγκατασταθῇ σὲ ἔνα ἐγκαταλελειμμένο κτῆμα μετὰ ἀλευρόμυλους κοντὰ στὸ Ρόγουαλτον, σὲ μιὰ περιοχὴ γνωστὴ με-

τὸ ὄνομα Δυὸ Ποταμοί. Στὸ κτῆμα αὐτὸ εἶχε ἀναπτύξει μιὰ πολὺπλευρὴ καὶ ἰδιότυπὴ ἐπιχείρησι ποὺ ἄρχιζε μετὰ ἐμπόριο διαφόρων μηχανημάτων, συνέχιζε μετὰ ἔνα τμήμα κατασκευῆς ἐπιπλῶν καὶ τελείωνε μετὰ ἔνα ἐργαστήριο κονσερβοποιίας λαχανικῶν καὶ φρούτων.

Αὐτὴ ἡ ἐπιχείρησι ἔπιασε φωτιά καὶ κατεστράφη τὸ 1951. Μετὰ ἔνα μέρος τῶν χρημάτων ποὺ πῆρε ἀπὸ τὴν ἀσφάλεια τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ Πίκ ἀγόρασε ἔνα μικρὸ φορτηγὸ αὐτοκίνητο καὶ ἔνα ρυμουλκούμενο ὄχημα — κατοικία, μαζί δὲ μετὰ τὴν γυναικία του ἄρχισαν νὰ ἀναζητοῦν τὴν τύχη τους. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἔμαθε γιὰ τις ἐρευνες πρὸς ἀνεύρεσι οὐρανίου. Δὲν εἶχε ἰδεᾶν ἀπὸ γεωλογία. 'Αμέσως ὅμως ἐπρομηθεύθηκε τὰ κατάλληλα βιβλία, ἀγόρασε τὰ σχετικὰ ὄργανα, χάρτες, ὕλικά κατασκευῆς, ἐργαλεῖα, τροφὰς καὶ παρουσιάστηκε στὸ γραφεῖο ἐρευνῶν ποὺ εἶχε ἱδρύσει ἡ 'Επιτροπὴ 'Ατομικῆς 'Ενεργείας στὴν Γκράντ Τζάνκσον. 'Εκεῖ ὁ καθηγητὴς Κάρολος Ραϊντσερ τοῦ ὑπέδειξε ὡς κατάλληλο τόπο γιὰ ἐρευνες τὴν περιοχὴ ἐνὸς μικροῦ χωριοῦ, τοῦ Χάνκσβιλ (τῆς Γιούτα), ὅπου ὁ Πίκ ἐγκατέστησε — τὸν Νοέμβριο τοῦ 1951 — τὸ τροχοφόρο σπίτι του καὶ ἄρχισαν νὰ ψάχνῃ γιὰ οὐράνιο.

Τὸ Χάνκσβιλ ἦταν τότε ἡ μό-

Εἶναι λοιπὸν περίεργο, πάρα πολὺ περίεργο. 'Όταν παίζω χαρτιά, τὴν μιὰ ἡμέρα κερδίζω καὶ τὴν ἄλλη χάνω.

—Τότε, γιατί δὲν παίζεις μόνο μέρα παρ' ἡμέρα;

νη κατοικημένη περιοχή σε μιὰ πολύ μεγάλη έκταση τριγύρω και συνεκέντρωνε αρκετούς ουράνιοι θήρες που ήθελαν να αγοράσουν τρόφιμα και άλλα εφόδια για τὸ ἔργο τους. Ἐκεῖ μπορούσε νὰ ἀκούση κανεὶς ὅ,τι πληροφορία τὸν ἐνδιέφερε σχετικά με τὸ ἔδαφος τῆς περιοχῆς καὶ νὰ καταποτισθῇ λεπτομερῶς σὲ μιὰ ὑπόθεσι σὰν κι' αὐτὴ πού ἐνδιέφερε τὸν Πίκ. Αὐτὸς γιὰ πολλές ἡμέρες δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ προσέχη τις συζητήσεις τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους τὸν ἔβλεπαν με μεγάλη ὑποψία καὶ τὸν θεωροῦσαν ὡς πράκτορα τοῦ F. B. I. Μετὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν συζητήσεων καὶ ἀφοῦ ἐνόμισε ὅτι ἔμαθε ἀρκετὰ πράγματα, ἄρχισε τις ἔρευνες, ἀλλὰ δὲν ἔβρισκε τίποτε, ἐνῶ οἱ κόποι του στὸ σκληρὸ καὶ ἀνώμαλο ἔδαφος με τὸν καυτερὸ ἥλιο ἦσαν πολὺ μεγάλοι. Τότε κατάλαβε ὅτι τοῦ ἔλειπαν ἀκόμη γνώσεις καὶ πείρα. Συνέχισε ὥστόσο τὴν προσπάθεια καὶ με τὴν βοήθεια τοῦ γραφείου ἐρευνῶν ἀπέκτησε τὴν ἱκανότητα νὰ ἀκολουθῇ μελετημένες μεθόδους ἐρεύνης καὶ ἀνιχνεύσεως. Ἐν τῷ μεταξύ ἡ ζωὴ του, ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς, τόσο πιὸ σκληρὴ γινόταν. Πολλές φορές θρισκόταν ἀντιμέτωπος με λεοντάρια τῶν βουνῶν, ἐνῶ ἄλλοτε οἱ σκορπιοὶ καὶ τὰ φίδια τὸν περικύκλωναν. Σὲ κάθε θῆμα ἔπαιζε τὴν ζωὴ του. Ἐρευνοῦσε στὴν ἔρημο καὶ γύριζε κάθε τόσο στὸ Χάνκσβιλ, ὅπου ἔμενε ἡ γυναίκα του, γιὰ νὰ πάρη τροφές καὶ ὅ,τι ἄλλο τοῦ χρειαζόταν.

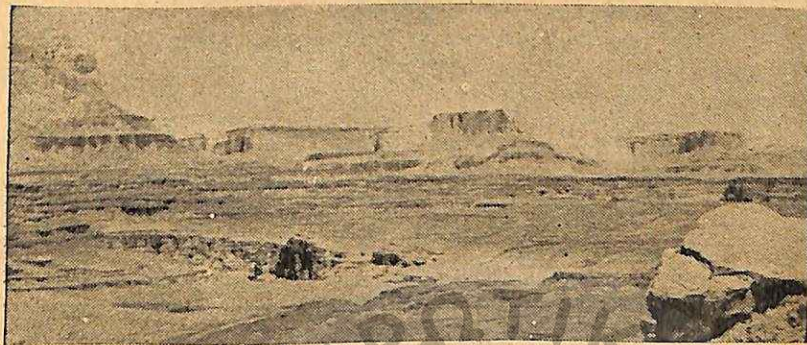
Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1952 ἀνακάλυψε μιὰ περιοχή, κοντὰ στὸ ὁροπέδιο τοῦ Μικροῦ Ἀγρίου Ἀλόγου, ὅπου κατὰ τις παρατηρήσεις του ἔπρεπε νὰ ὑπάρχη

οὐράνιο. Τὴν περιοχή αὐτὴν τὴν ὠνόμασε «Ἀλφα». Τότε γνώρισε καὶ τὸν κάου - μπόυ Τζιούν Μάρσιν, πού ἔψαχνε κι' αὐτὸς γιὰ οὐράνιο. Γιὰ ἓνα διαστημικὴν ἐργάστηκαν μαζί, ἀλλὰ τελικῶς ὁ Μάρσιν ἀπογοητεύθηκε καὶ γύρισε στὸ σπίτι του. Ἔτσι ὁ Πίκ ἔμεινε καὶ πάλι μόνος. Μέχρι τὸν Ἰούνιο τοῦ 1952 οἱ κόποι του εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα μόνον τὴν περιοχή «Ἀλφα», κι' αὐτὴ ὅμως ἔπρεπε νὰ ἀνασκαφῇ σπιθαμὴ πρὸς σπιθαμὴ, δουλειὰ πού ἀπαιτοῦσε πολλὰ χρήματα. Ἀλλὰ τὰ χρήματα εἶχαν τελειώσει. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ Πίκ ἀποφάσισε νὰ ἐπιχειρήσῃ ἄλλη μιὰ μεγάλη ἐξερεύνησι. Ξεκίνησε λοιπὸν ἓνα πρωὶ γιὰ τὴν τελειωτικὴν τοῦ ἐξόρμησι, τὴν πιὸ περιπετειώδη καὶ ἐπίπονη ἀπὸ ὅλες. Ἀφοῦ προχώρησε ὅσο μπορούσε με τὸ αὐτοκίνητο, συνέχισε τὴν ἐρευνά του με τὰ πόδια. Περπάτησε σὲ ἀπόκρημνα βράχια, σὲ χαράδρες, ἔμεινε χωρὶς νερό, ἀρρώστησε, τοῦ τελείωσαν οἱ τροφές καὶ ἔφθασε στὸ σημεῖο νὰ μὴ σκέπτεται τίποτε ἄλλο παρὰ πῶς νὰ γυρίσῃ πίσω στὸ χωριό.

Ἐφθασαν στιγμὲς πού κυττοῦσε ἀπελπισμένα πρὸς τὴν κατεύθυνσι τοῦ Χάνκσβιλ, με τὴν θεβαιότητα ὅτι δὲν ἐπρόκειτο ποτε πιά νὰ ξαναδῇ τὴν γυναίκα του. Ἀπογοητευμένος ἐγκατέλειπε τὰ πράγματά του γιὰ νὰ προσπαθῇ ἐλεύθερος ἀπὸ θάρος, νὰ γυρίσῃ πίσω. Σ' αὐτὴ τὴν θέσι ὅμως καὶ με λίγες ἐλπίδες ὅτι θὰ κατάρθωνε νὰ ἐπιστρέψῃ, ἀποφάσισε νὰ συνεχίσῃ τὴν ἔρευνα, ἀφοῦ νόμισε ὅτι οἱ δυνάμεις του δὲν τὸν εἶχαν ἐγκαταλείψει ὁριστικά. Πῆγε ἐκεῖ ὅπου εἶχε ἀφήσει τὰ πράγματά του, τὰ πῆρε καὶ προχώρησε. Μαζὶ με ὅλα του τὰ σύνεργα εἶχε καὶ ἓνα εἰδικὸ μετρητὴ, ὁ ὁ-

ποῖος σημειώνει τὴν παρουσία οὐρανοῦ στὸ ἔδαφος. Παίρνοντας λοιπὸν τὸν μετρητὴ στὰ χέρια του καὶ ἐνῶ ἐτοιμαζόταν νὰ προχωρήσῃ, εἶδε με ἀπορία ὅτι ἡ θελὸνα τοῦ μηχανήματος δὲν ἦταν στὴν κανονικὴ τῆς θέσι. Κάτι συνέβαινε. Στὴν ἀρχὴ νόμισε ὅτι ὁ μετρητὴς χάλασε καὶ στὴν μεγάλη του δυστυχία σκέφθηκε καὶ τὰ ἔξοδα γιὰ τὴν ἐπισκευὴ ἢ τὴν ἀντικατάστασί του, ἂν ἡ θλάθῃ ἦταν ἀνεπανόρθωτη. Με

δρόμο καὶ νὰ ἀνέβῃ ἀρκετὰ, ὥσπου σὲ ἓνα σημεῖο ὁ μετρητὴς «χάλασε» πιά ὁριστικά. Εἶχε ἀνακαλύψει οὐράνιο. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν στιγμήν ὁ Πίκ δὲν θυμάται καὶ καλὰ τὸ πῶς γύρισε στὸ χωριό, τὸ πόση ὥρα χρειάστηκε καὶ ποιοὺ δρόμο πῆρε. Τὸν περίμεναν ἡ γυναίκα του καὶ γνωστοὶ του, πού εἶχαν ἀνησυχήσει γιὰτὴν εἶχε πολὺ ἀργήσει. Δὲν εἶπε τίποτε σὲ κανένα καὶ τὴν ἐπομένη ἀφοῦ πῆρε μαζί του πολ-

Στὸ σκληρὸ αὐτὸ τοπίο ἀγωνίστηκε ὁ Βέρνον Πίκ με τὸν ἥλιο, τὰ λιοντάρια, τὰ φίδια καὶ τοὺς σκορπιούς γιὰ νὰ βρῇ τὴν τύχη του.

χαλασμένο, λοιπὸν, κατὰ τὴν γνώμη του, τὸν μετρητὴ προχώρησε, ἀλλὰ σὲ λίγο ἐκπληκτὸς εἶδε τὴν θελὸνα νὰ παίρνῃ καὶ πάλι τὴν κανονικὴ τῆς θέσι. Στὸ κουρασμένο του νοῦ ἦρθε σὰν ἀστραπὴ τότε ἡ ἰδέα ὅτι κάπου ἐκεῖ ὑπῆρχε οὐράνιο, ἂν καὶ ὁπτικῶς ἡ περιοχή δὲν ἐνεθάρρυνε μιὰ τέτοια σκέψι. Πρόσεξε τὸν βράχο πού καθόταν καὶ παρατήρησε κατὰ κίτρινα στίγματα, ἐνδείξεις ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρχε οὐράνιο. Ὁ βράχος ὅμως ἔπρεπε νὰ εἶχε πέσει ἀπὸ ἓνα χείμαρρο. Ἀμέσως ὁ Πίκ ἔγινε καλὰ. Ἀκολούθησε τὸν χείμαρρο καὶ ἄλλοτε με τὸ αὐτοκίνητο, ἄλλοτε με τὰ πόδια κατάρθωσε νὰ βρῇ

λές τροφές πῆγε νὰ μείνῃ τριάντα ὁλόκληρες ἡμέρες ἐκεῖ ὅπου ἀνακάλυψε τὸ οὐράνιο γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν κυριότητα τῆς περιοχῆς, σύμφωνα με τοὺς ἰσχύοντες κανονισμοὺς τῆς ἐξερευνησεως. Μετὰ τις 30 ἡμέρες γύρισε στὸ χωριό, ἀγόρασε μηχανήματα καὶ ἄρχισε νὰ θάζῃ τὸ πολῦτιμο ὄρυκτό. Ὑστερὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀτομικῆς Ἐνεργείας ἐπισκέφθηκε τὸ «Δέλτα» — ἔτσι εἶχε ὀνομάσει ὁ Πίκ τὴν περιοχή ὅπου βρῆκε οὐράνιο — καὶ με ἐκπληξί διαπίστωσε ὅτι ἦταν ἡ πλουσιώτερη σὲ οὐράνιο περιοχή πού εἶχε βρεθῇ ποτέ. Ἀργότερα τὴν ἀγόρασε μιὰ Ἑταιρεία καὶ πλήρωσε στὸν Πίκ

9 εκατομμύρια δολλάρια. Προ-
του την αγοράσει ή 'Εταιρεία, ή
Πίκ είχε διαθέσει από την περιο-
χή ορυκτό άξίας 1 εκατομμυρίου
δολλαρίων.

Σήμερα ή Πίκ καί ή γυναίκα
του ζούν στο Γκράντ Τζάνκσον
καί δέν ξέρουν τί νά κάνουν τα
χρήματά τους. 'Ο Πίκ διευθύνει

—σύμφωνα μέ τούς όρους τής ά-
γοράς— άκόμη τις έγνασίες στην
περιοχή Δέλτα καί έχει αγορά-
σει άλλα δύο ορυχεία. Τόσο στον
Πίκ, όσο καί στην γυναίκα του
άρέσει ή νέα τους ζωή, αλλά
διαθέτουν πολλές ώρες την ή-
μέρα σέ συζήτηση γιά νά μπο-
ρέσουν νά νοιώσουν καλά την
νέα τους κατάσταση.

Η κυρία Γουώκερ δέν μπορεί νά πιστέψη πώς ή Μαίρη θέλει νά παραι-
τηθή του έξαιρετικού προνομίου νά είναι υπηρέτριά της, γιά νά έργα-
σθή στής κυρίας Σόμερς.

—Γνωρίζει ή κυρία Σόμερς ότι εργάσθηκες μόνον ένα μήνα στο σπίτι
μου;

—Μάλιστα, κυρία, καί μου είπε πώς άφού κατάφερα νά μείνω τόσον και-
ρό μαζί σας, δέν χρειάζεται άλλη σύστασης.

Coronet

☆

Ο Πिकासσό δέχεται στο άτελιέ του μιά ομάδα από θαυμαστές του. "Ολοι
στεκουν καί θαυμάζουν ένα πίνακα, πού δέν τον είχαν δη άλλη φο-
ρά. «'Εξοχος», φωνάζει ή ένας. «'Υπέροχος», ή άλλος. «'Ανώτερος από
κάθε προηγούμενο», λέει ένας τρίτος. Μόνο μία κυρία παίρνει τον Πικασ-
σό κατά μέρος καί του λέει:

—Δέν μου άρέσει καθόλου.

—Ούτε καί μένα, άπαντά ή Πिकासσό. Τόν άγόρασα χθές σέ ένα παλαιά
τζιζικό έπειδή μου άρεσε ή κορνίζα του.

Rojer

☆

Ενας έμπορος πήρε ένα έντυπο γιά νά υποβάλει δήλωσι των φόρων του
"Όταν έφθασε στην έρώτηση: «Μετέχει κανένας άλλος στα κέρδη σας»;
έγραψε δίπλα: «Μάλιστα. 'Η 'Εφορία».

Α. Μ.

Ο Κ Α Ι Ε Φ Τ Η Σ

Του

ΘΕΜΟΥ ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ

Υπάρχει ένα βαθυστόχαστον
απόφθεγμα: "Αρπάξε νά φάς
καί κλέψε νάχης! "Ολόκληρη φι-
λοσοφία! "Ηγουν: "Η κλοπή εί-
ναι τὸ θεμέλιο τῆς... ιδιοκτησίας.
Καί άκόμα: Τὸ μέλλον άνήκει
στο συστηματικὸ κλέφτη καί ὄχι
στον προχειρολόγον άρπαγα τῆς
στιγμῆς. "Εδῶ, τὸ σχέδιο παίρνει
καί τὸ ληστή. "Αρπαγας εἶναι
ὁ ληστής. "Οχι, δὲ θά εισέλθῃ
στή βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Δέν
τοῦ άνήκει τὸ μέλλον. Τί κάνει
ὁ ληστής; "Αρπάζει γιά νά φάῃ.
"Ο κλέφτης ὅμως κλέβει μέ σύ-
στημα καί εξασφαλίζει τὸ μέλ-
λον του. Πάντοτε ὁ κλέφτης πάει
στά σίγουρα. "Ενεργεῖ κρυφά καί
μεθοδικά καί έχει μεγαλύτερες
έπιτυχίες ἀπὸ τὸ ληστή. Μπορεῖ
θεθαίως νά εἶναι πιὸ ἱπποτικὸ
νά άρπάξῃ κανεῖς φανερά, παρά
νά κλέβῃ. "Αλλά δέ... συμφέρεῖ.
Τὸ άλλο εἶναι πιὸ συμφερτικό.
Τὸ ἰδεῶδες εἶναι τό... δίπορτο.
"Εμ ν' άρπάξῃ κανεῖς, ἐμ νά κλέ-
βῃ! Καί τὰ δύο μαζί. Μ' άλλα
λόγια, ὁ ληστής πρέπει νά συ-
νοδεύεται πάντοτε ἀπὸ ένα κλέ-
φτη. Αὐτὸ ἀκριβῶς εφαρμόζεται
στήν ψαρική, καί εἰδικά στο ψά-
ρεμα μέ τῇ ζόκα.

"Εδῶ λοιπὸν θά μιλήσουμε γιά
τὸν «κλέφτη» τῆς ζόκας. Τί εἶ-
ναι ὁ κλέφτης τῆς ζόκας; "Ο συ-
νοδός τῆς. "Ο καταχθόνιος συνερ-
γάτης τῆς. "Ο μαθητῆς πού θά-
ζει τὰ γυαλιά στο δάσκαλο. Τό...
«κολλητήρι». "Η, ἂν θέλετε, ή...
«γκανιότα».

"Η ψαρική βασίζεται στή γε-

λασιά. Ψάρια πιάνει ὅποιος ξέ-
ρει νά ξεγελάῃ τὰ ψάρια! "Η άρ-
χή αὐτῇ έχει παγκόσμια εφαρμο-
γή. Βγάλτε τὰ ψάρια καί θάλτε
στή θέση τους ἀνθρώπους. Τὸ ἱ-
διο θά γίνη. "Αλλά γελασιά ἀπὸ
γελασιά διαφέρει. Πρέπει νά ξέ-
ρης νά ξεγελάς τούς άλλους πο-
λύ. Τότε κάτι γίνεται. "Οσο πιὸ
πολύ ξεγελάς ένα ψάρι, τόσο με-
γαλύτερες πιθανότητες έχεις νά
τὸ πιάσης. "Εδῶ λοιπὸν χρειάζε-
ται εργαλεῖο ἐξόχως άπατεωνι-
κό.

Οἱ παλιότεροι ψαράδες ἔδεναν
ένα άγκίστρι στο νῆμα, κάρφω-
ναν στο άγκίστρι ένα δόλωμα καί
τὸ κρεμοῦσαν στή θάλασσα. Τὰ
ψάρια πλησίαζαν, τὰ πιὸ κουτὰ
τσιμποῦσαν καί τὰ άκόμα κουτό-
τερα πιάνονταν. "Ωραία! "Αλλά
οἱ κουτοὶ μέρα μέ την ἡμέρα λι-
γοστεύουν, άκόμα καί στο θυθό.
Τὰ ψάρια ξυπνήσανε καί κοιτοῦ-
νε μέ τὰ κιάλια τὸ δόλωμα. Τὸ
τριγυρίζουν καί τὸ ἐξετάζουν ἀπ'
ὅλες τις μεριές. "Η παλιά λοιπὸν
άκίνητη πετονιά άχρηστεύθηκε,
ἢ μάλλον «έτέθη εἰς δευτέραν
μοῖραν». "Απὸ την πετονιά περά-
σαμε στή συρτή. "Εδῶ τὸ δόλω-
μα περπατάει κανονικά καί ξε-
γελάει εὐκολώτερα τὰ ψάρια.
"Αλλά καί πάλι οἱ κουτοὶ λιγοστεύ-
σανε. Καί, ἰδοὺ στο προσκήνιον
ἡ ζόκα! "Ενα άγκίστρι μεγάλο,
ντυμένο μέ μολύβι χυτὸ, γυαλι-
στερό, πού φαντάζει στο θυθὸ σάν
άστραφτερή σουπιά. Οἱ ροφοί, οἱ
σφυρίδες, οἱ στήρες τὸ βλέπουν
καί, νομίζοντας πὼς εἶναι σουπιὰ

ή ασπρόψαρο, τὸ ἀρπάζουν καὶ πιάνονται. Δὲ συμβαίνουν ὅμως πάντοτε ἔτσι τὰ πράγματα. Πολλές φορές τὰ ψάρια δὲν πλησιάζουν, δὲν τσιμπούν. Φοβοῦνται, ὑποψιάζονται. Τότε μπαίνει συμπληρωματικὸ ἀγκίστρι καὶ συμπληρωματικὸ δόλωμα. Αὐτὸς εἶναι ὁ κλέφτης.

Στὴ φούχτα τοῦ μεγάλου ἀγκιστριοῦ (ποῦ ἡ μύτη τοῦ κρατᾷ ἀληθινὸ δόλωμα), δένουμε ξένα παράμαλλο μὲ μικρότερο ἀγκίστρι, δολωμένο κι' αὐτό, καὶ τ' ἀφήνουμε νὰ κρέμεται. Αὐτὸ τὸ ἀγκίστρι ὁ κλέφτης—φαρεύει πατωτά, σέρνεται διαρκῶς χάμου, ἐνῶ ἡ καθαυτὴ ζόκα προχωρεῖ μετέωρη. Λοιπὸν, ὅποιο ψάρι δὲν τσιμπήσῃ στὴ ζόκα, τσιμπάει στὸν κλέφτη καὶ πιάνεται!

Συχνά, ὁ κλέφτης πιάνει περισσότερα ἀπὸ τὸν... προϊστάμενό του, — ἀπὸ τὴ ζόκα. Γιατί; Γιατί εἶναι κλέφτης! Πάει ὕπουλα. Καὶ ἐνεργεῖ ἀνεξάρτητα. Εἶναι ἕνας ἐλεύθερος σκοπευτὴς ποῦ φαρεύει ὅπως τοῦ ἀρέσει. Ἀπάνου του παίζει τὸ δόλωμα μὲ ἐλευθερία καὶ μὲ φυσικότητα. Ἀθωότερη ἐμφάνιση δὲν μπορεῖ νὰ γίνη. Τὰ ψάρια τὴν παθαίνουν. Πλησιάζουν ἀνύποπτα, ἀρπάζουν τὸ μεζὲ καὶ πιάνονται! Ὁ κλέφτης λοιπὸν ἀναδεικνύεται ἄξιος βοηθὸς καὶ συνεργάτης τῆς ζόκας. Εἶναι ὁ κλέφτης ποῦ πρέπει νὰ συνοδεύῃ τὸ ληστή. Ὅπου ὁ ληστής δὲν τὰ καταφέρνει, ἐπεμβαίνει ὁ κλέφτης. Ἡ ζόκα ληστεύει. Ὁ «κλέφτης» κλέβει. Ἐπιτυχέστερη ὀνομασία δὲ θὰ μπορούσε νὰ θρεθῇ.

Ενας σχολαστικὸς συναντᾷ στὸν δρόμο κάποιον γνωστό του:

—Μὰ ἐμένα μοῦ εἶπαν πὼς πεθάνατε.

—Καθὼς βλέπετε, ὅμως, εἶμαι ἀκόμη στὴν ζωὴ.

Ὁ σχολαστικὸς κουνάει γιὰ λίγο τὸ κεφάλι του καὶ ὕστερα λέει:

—Τί νὰ σὰς πῶ. Αὐτὸς ποῦ μοῦ τὸ διηγήθηκε εἶναι πολὺ πιὸ ἀξιόπιστος ἀπὸ σὰς.

Tatler

☆

Οἱ κριτικοὶ εἶχαν ἐπιτεθῇ ἄσχημα κατὰ τοῦ πιανίστα Λιμπερέης ὅστερα ἀπὸ ἕνα κονσέρτο ποῦ ἔδωσε στὴν Νέα Ὑόρκη. Ἔστειλε λοιπὸν τὸ ἐξῆς σημείωμα στὸν κάθε κριτικὸ χωριστά: «Τὰ λόγια σας μὲ λύπησαν τόσο, ὥστε ἐκλαιγα πραγματικὰ καθὼς πήγαινα στὴν Τράπεζα νὰ εἰσπράξω μιὰ τεράστια παρηγοριά: τὴν ἐπιταγὴ ποῦ ἀντιπροσώπευε τὴν ἀμοιβή μου».

A M

Α' Ἑλληνικὸ βραβεῖο τοῦ Διαγωνισμοῦ Δοκιμίου τοῦ Ν. Α. Τ. Ο.

ΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΟΣ ΝΕΑΡΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΗ

Τῆς

ΛΙΝΑΣ ΠΑΣΤΡΑ

Φίλε,

Δὲν ξέρω τί σοῦ λένε γιὰ τὴν Ἀτλαντικὴ Συμφωνία τῶν Χωρῶν τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. Δὲν ξέρω ἂν ἀκοῦς τοὺς Ραδιοφωνικοὺς Σταθμοὺς τοὺς πέραν τοῦ Παραποτάσματος. Ἐγὼ ὅμως ποῦ ἐλεύθερα ἀκούω τοὺς Σταθμοὺς σας καὶ ὅλους τοὺς Σταθμοὺς τοῦ κόσμου, θὰ μπορέσω, μοῦ φαίνεται, καλύτερα καὶ πιὸ ἀντικειμενικὰ νὰ σοῦ μιλήσω γιὰ τὸν Ν.Α.Τ.Ο. καὶ τὸ σκοπὸ του. Δὲν θὰ προσπαθῶ νὰ σὲ πείσω, μόνον θὰ σοῦ μιλήσω γιὰ ἕνα ζήτημα ποῦ ἐγὼ μπορῶ νὰ δῶ καὶ τίς δύο ὁψεις του καὶ ποῦ δὲν ξέρω ἂν ἐσὺ μπορῇς.

Τὸ Βορειοατλαντικὸ Σύμφωνο δὲν εἶναι κεφαλαιοκρατικὴ συνωμοσία ἐναντίον τῆς ἀληθινῆς Δημοκρατίας, μία ποῦ, πρότυπο Δημοκρατίας τὸ ἴδιο, περιλαμβάνει μικρὲς καὶ μεγάλες, πλούσιες καὶ φτωχὲς χώρες, μὲ ἴσα δικαιώματα καὶ ἴσες ὑποχρεώσεις, ποῦ ἡ κάθε μιὰ τους προσφέρει ἀναλόγως τῶν δυνατοτήτων της, ἄλλη λιγώτερα, ἄλλη περισσότερα καὶ ποῦ τὰ ἀγαθὰ τῆς Συμμαχίας αὐτῆς ἔχουν δικαίωμα νὰ γεύωνται ἐξ ἴσου ὅλα τὰ Μέλη—Χῶρες, μικρὲς ἢ μεγάλες. Κεφα-

λαιοκρατία εἶναι, ἀπ' ὅσο ξέρω, ἡ ἰσχὺς τῶν ὀλίγων δυνατῶν ἐπὶ τῶν πολλῶν εἶναι, ἐδῶ ποῦ τὰ λέμε, τὸ ΒΕΤΟ τῶν Μεγάλων στὸν Ὀργανισμὸ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ὄχι ὅμως στὸ Βορειοατλαντικὸ Σύμφωνο, ποῦ τυχόν ἐπίθεσις ἐναντίον τῆς μικρῆς Ἑλλάδος ὑποχρεώνει μεγάλα κράτη νὰ σταθοῦν στὸ πλευρὸ τῆς σὰν ἴσος πρὸς ἴσον. Βλέπεις λοιπὸν ὅτι ὁ Ν.Α.Τ.Ο. προσπιζει πρῶτα τὴν «ΙΣΟΤΗΤΑ», ἕνα ἀπὸ τὰ τρία θεμελιώδη ἀγαθὰ τῆς Δημοκρατίας. Ἀς δοῦμε ἂν προσπίζει καὶ τὰ ἄλλα δύο, τὴν «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» καὶ τὴν «ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ», κι' ἂν τὰ προσπίζει κι' αὐτά, τότε τὸ Βορειοατλαντικὸ Σύμφωνο προσπίζει τὴν ἱδία τὴν Δημοκρατία.

Προσπίζει τὴν «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ», τὸ ὑπέρτατο ἀγαθὸ κάθε ἀνθρώπου, κάθε χώρας; Καὶ θεβαία τὴν προσπίζει, ἀφοῦ ὅλα τὰ μέλη τοῦ Συμφώνου κυβερνῶνται ἀπὸ Κυβερνήσεις ποῦ διαλέξε ὁ ἴδιος ὁ λαός, ἡ πλειοψηφία, μὲ ἐλεύθερες ἐκλογές, καὶ ποῦ τυχόν ἀλλαγὲς στὶς Κυβερνήσεις τοὺς κατόπιν ἐκλογῶν, καθόλου δὲν ἐπηρεάζουν τὴν θέσιν τους ὡς μελῶν τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. Ἀφοῦ λοιπὸν κανένα Κράτος τὸ

Ἡ Ἑθνικὴ Ἑταιρία Διαφωτίσεως ἀνεκοίνωσε τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα τοῦ «Διαγωνισμοῦ Δοκίμιου τοῦ Ν. Α. Τ. Ο.» ποὺ ἔγινε πρὸ καιροῦ στὴν Ἑλλάδα. Ὁ διαγωνισμὸς εἶχε προκηρυχθῇ ἀπὸ τὴ Διεθνή Ἀτλαντικὴ Ἐπιτροπὴ μεταξὺ ὧλων τῶν χωρῶν ποὺ συμμετέχουν στὸ Βορειοατλαντικὸ Σύμφωνο. Τὰ ἀνακοινωθέντα ἀποτελέσματα ἀφορῶν τὰ ὑποβληθέντα στὴν χώρα μας δοκίμια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰ 4 πρῶτα ἐστάλησαν στὸ Λονδίνο, ὅπου θὰ γίνη ἡ προτελικὴ ἐπιλογὴ ὧλων τῶν χωρῶν ποὺ λαμβάνουν μέρος στὸν διαγωνισμὸ. Ἡ τελικὴ ἐπιλογὴ θὰ γίνη στὴν κεντρικὴ διοίκηση τοῦ Ν. Α. Τ. Ο., οἱ συγγραφεῖς δὲ καὶ τῶν δύο καλύτερων δοκιμίων ἀπὸ ὅλες τὶς χώρες θὰ ταξιθεῖσιν στὸ Παρίσι δωρεάν, προσκεκλημένοι τοῦ Ν. Α. Τ. Ο. καὶ θὰ ἐπισκεφθοῦν τὰ μεγαλύτερα κέντρα τοῦ. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτὴ θὰ διαρκέσῃ μίαν ἐβδομάδα.

Τὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Πρῶτο βραβεῖο δρχ. 1.500 Λίνα Πάστρα, ἐτῶν 22, ὁδὸς Φαέθοντος 30, Κυψέλη. Δεύτερο βραβεῖο δρχ.: 1.000 Νικ. Καζάνης, ἐτῶν 27, ὑπάλληλος, ὁδὸς Χαρ. Τρικούπη 75. Τρίτο βραβεῖο δρχ.: 500 Βασίλειος Καρατζᾶς, ἐτῶν 25, τελειόφοι-

τος τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν.

Τὰ χρηματικὰ βραβεῖα ἀπονέμονται ἀπὸ τὴν «ΕΚΛΟΓΗ» καὶ τὴν Ἑθνικὴ Ἑταιρία Διαφωτίσεως. Ἡ κριτικὴ ἐπιτροπὴ ἀνέειμε ἔπαινο στὸ δοκίμιό τοῦ Ε. Δικίτη, ἐτῶν 29, ὁδὸς Πύρρας 16 (Ἀθήναι) καὶ ἐχαρκτήρισε πολὺ καλὰ τὰ δοκίμια τῶν Ὁθ. Ἀρχιμανδρίτου, ἐτῶν 16, μαθητοῦ, ὁδὸς Π. Πατρῶν Γερμανοῦ (Χαλάνδριον), Γεωργίας Βασιλείου, ἐτῶν 18, μαθητρίας, ὁδὸς Δημοσθένους 1 (Καλλιθέα), Κ. Κέρτσου, ἐτῶν 21, Σχολῆ Ἰκάρων, Ν. Κουρτέλη, ἐτῶν 16 μαθητοῦ Πατησίων 90 καὶ Φ. Κίρκρα, ἐτῶν 19, Σχολῆ Ἰκάρων.

Ἡ «ΕΚΛΟΓΗ» δημοσιεύει τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ δύο βραβευθέντα ἑλληνικὰ δοκίμια. Στὸ ἐπόμενο τεῦχος θὰ δημοσιεύσῃ καὶ τὸ δεύτερο.

Τὸ θέμα ποὺ ἔδωσε ἡ Ἐπιτροπὴ ἦταν: «Γράψατε μίαν ἐπιστολὴν πρὸς ἓνα κομμουνιστὴ κάποιου χώρας τοῦ Σιδηροῦ Παραπετάσματος καὶ ἀπαντήσατε στὴν κατηγορία ὅτι τὸ Ν. Α. Τ. Ο. ἀποτελεῖ κεφαλαιοκρατικὴ συννομισία ἐναντίον τῆς ἀληθινῆς δημοκρατίας». Στὸ γράμμα αὐτὸ νὰ περιγράψετε τὸν τρόπο τῆς ζωῆς ποὺ θέλει νὰ προστατέψῃ τὸν Ν.Α.Τ.Ο.

Ν.Α.Τ.Ο. δὲν κυβερνᾶται ἀπὸ τὴν βία, ἀπὸ τὴν ἐπιβολὴ τῶν λίγων στούς πολλούς, εὐκολονόητο καὶ ἀντιληπτό εἶναι ὅτι καὶ ὁ Ν.Α.Τ.Ο. εἶναι συμμαχία λαῶν καὶ Κυβερνήσεων, εἶναι συμμαχία τῶν πολλῶν, εἶναι συμμαχία ἐλευθέρων καὶ ὄχι δούλων. Συνεπῶς μίαν Συμμαχίαν Ἐλευθέρων προσπαθίει τὴν «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» τους. Ἐχει ἤδη καὶ τὸ δεύτερο ἀγαθὸ τῆς ἀληθινῆς Δημοκρατίας.

Τώρα ἂς δοῦμε ἂν ὑπάρχει καὶ τὸ τρίτο, ἡ «ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ». Βλέπει τὸ ἓνα Κράτος - Μέλος τὸ ἄλλο σὰν ἀδελφὸ του; Εἶναι πρόθυμο νὰ τὸ βοηθήσῃ, νὰ στα-

θῇ πλάι του σὲ μίαν δύσκολη περίστασι; Παραμερίζει στενὰ συμφέροντα γιὰ τὸ γενικὸ καλὸ; Καὶ θέβεται, ἀφοῦ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν λαῶν - μελῶν συζητᾶνε φιλικὰ, ἀδελφικὰ, ὅλοι μαζί καθισμένοι γύρω ἀπὸ ἓνα μεγάλο τραπέζι, τὰ προβλήματα τους, τὶς ἀπόψεις τους, προσπαθοῦν νὰ ἐξομαλύνουν τὶς τυχόν μικροδιαφορές, ἀκοῦνε τί ἔχει νὰ πῇ ὁ καθένας, ἀσπάζονται ἀπόψεις ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου, ὅταν βλέπουν ὅτι εἶναι οἱ ὁστές, ἔστω κι' ἂν προέρχωνται ἀπὸ μίαν μικρὴν χώρα ποὺ προσφέρει λιγώτερα ἀπὸ μίαν μεγάλη καὶ ἀφοῦ δὲν παίρνουν ἀποφάσεις παρὰ ὑστερα ἀ-

πὸ ψηφοφορίαν ὧλων τῶν μελῶν.

Οἱ ἐφημερίδες καὶ τὸ Ραδιόφωνο μεταδίδουν τὶς συσκέψεις τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. στὴν κοινὴ γνώμη ὧλων τῶν χωρῶν. Ἔτσι ξέρω ὅτι ὅλα αὐτὰ γίνονται. Ἐγώ, ποὺ τὸ Κράτος μου ἀνήκει στὸν Ν.Α.Τ.Ο., σοῦ λέω ὅτι ἔχω διὰ τὴν βοήθειά του. Κι' ἔτσι, ἔχοντας καὶ τὸ τρίτο ἀγαθὸ, τὴν «ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ», ὁ Ν.Α.Τ.Ο. προσπαθίει τὴν ἴδια τὴν ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ καὶ τὸν τρόπο τῆς ζωῆς ποὺ ὅλος ὁ κόσμος ἀγαπάει: Τὴν ζωὴ τοῦ ἐλευθέρου ἀνθρώπου, τὸ δικαίωμα νὰ ψηφίζῃ τὴν Κυβέρνησι ποὺ πιστεύει ὅτι θὰ διορθώσῃ τὰ κακῶς κείμενα, καὶ τὸ δικαίωμα νὰ τὴν καταψηφίσῃ, ἂν δὲν τὸν δικαίωσε στὶς προσδοκίες του, γιὰ ν'ἀνεβάσῃ ἄλλην, ποὺ ἀπ' αὐτὴ προσδοκίει περισσότερα» τὴν Ἐλευθερίαν νὰ φωνάζῃ τὴν γνώμη του, τὴν κρίσι του γιὰ τὰ πάντα καὶ τοὺς πάντας χωρὶς φόβο, χωρὶς περιορισμὸ τὴν χαρὰ νὰ βρίσκῃ καὶ στὰ καροτσάκια τοῦ δρόμου τὰ θιβλία ποὺ θέλει νὰ διαβάσῃ, ὅποιουδήποτε συγγραφέα, ὅποιουδήποτε πολιτικῆς ἰδεολογίας, τὴν εὐκαιρίαν νὰ μαθαίνει ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες γνώμες ἐλευθέρων, ἐλευθέρων δημοσιογράφων, ποὺ κανεὶς δὲν τοὺς ἐσθῆσε γραμμὲς, παραγράφους, σελίδες, κι' ἔτσι νὰ μπορῇ νὰ μαθαίνει γιὰ ὅλες τὶς Κυβερνήσεις τὰ ὀρθὰ καὶ τὰ λανθασμένα σημεία, καὶ νὰ σχηματίζῃ μίαν σωστὴν γνώμη γιὰ τὸ κάθε τι, γιὰ τὴν κάθε χώρα, γιὰ τὸν κάθε τρόπο ζωῆς.

Τὴν ἱκανοποίησι, φίλε, νὰ μπορῇ νὰ παρακολουθῇ τὸ ἔργο τῆς δικαιοσύνης, μπαίνοντας ἐλεύθερα σὲ ὁποιαδήποτε αἰθουσα τῶν δικαστηρίων, νὰ μπορῇ ἔπειτα νὰ κρίνῃ καὶ νὰ κατακρίνῃ τὸν τρόπο διεξαγωγῆς κάθε δίκης, τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου, τοὺς δικαστὰς, χωρὶς κανένα φόβο, χωρὶς νὰ θρεθῇ κανεὶς νὰ τὸν ἐμποδίσῃ νὰ ἐκφράσῃ τὴν γνώμη του. Νὰ μπορῇ νὰ δημοσιεύσῃ τὶς ἀπόψεις του γιὰ τὴν δρᾶσι, ὅποιουδήποτε ὀργανισμοῦ, ὅποιουδήποτε ἀτόμου, ὅσο ψηλὰ κι' ἂν θρίσκειται. Μὲ μίαν λέξι, νὰ νοιώθῃ σὰν τὸ ἐλεύθερο πουλί, ποὺ πετάει ὅπου θέλει, κελαηδαίνει ὅταν θέλει, ὅ,τι θέλει κι' ὅσο θέλει, χωρὶς τὸ φόβο τοῦ κλουβιοῦ. Τὴν δυνατότητα νὰ ταξιδεύῃ ὅσο τοῦ ἀρέσει, νὰ μιλήσῃ μ' ὅποιον τοῦ ἀρέσει, νὰ λήξῃ ὅ,τι θέλει γιὰ τοὺς συμπατριῶτες του, γιὰ τὶς διάφορες θεωρίες, γιὰ τὰ διάφορα Ἔθνη. Νὰ κἀν συντροφίαν μὲ ὁποιοδήποτε ξένο ἢ συμπατριῶτὴ καὶ νὰ ἔχῃ τὴν ἐλευθερίαν νὰ τοῦ λήξῃ ὅ,τι θέλει, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν παρακολουθῇ, χωρὶς τίποτε νὰ τὸν φοβίζῃ.

Μὲ μίαν λέξι, νὰ αἰσθάνεται Ἐλεύθερος.

Αὐτὴ τὴν ζωὴ προσπαθίει τὸ Βορειοατλαντικὸ Σύμφωνο. Τὴν ζωὴ τῆς Ἀληθινῆς Δημοκρατίας. Νὰ λοιπὸν τί εἶναι ὁ Ν.Α.Τ.Ο.: Εἶναι ἡ συμμαχία Ἐλευθέρων λαῶν γιὰ τὴν προάσπισιν τῆς πάρας πάντων ζωῆς, δηλαδὴ τῆς «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ».

Αν κόψετε τὸ κρασί, νὰ εἴσατε βέβαιος πῶς θὰ παρατείνετε κατὰ πολὺ τὴν ζωὴ σας, λέει ὁ γιατρὸς στὸν πελάτη του. —Σ' αὐτό, ἴσως ἔχετε δίκην, γιατὴρ μου, λέει ὁ ἄρρωστος. Ὅποτε τύχη νὰ μὴ πιῶ, ἡ ἡμέρα μοῦ φαίνεται ἀτελείωτη.

Ποιὸς δὰ βρῆ ἰὰ περισσότερα;

Ὅπως βλέπετε παρακάτω, πρέπει νὰ συμπληρωθοῦν οἱ ἀστερίσκοι τῶν ἑξὶ λέξεων μὲ γράμματα, ἔτσι ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἑξὶ ἄρτιες λέξεις.

Οἱ πιθανότητες σχηματισμοῦ εἶναι, σὲ κάθε σχεδὸν λέξι, πολ-
λές. Ἐκεῖνο ποὺ ἐπιδιώκει ἡ ἀσκησης αὐτή, ποὺ εἶναι συνάμα μιὰ
διδασκτικὴ διασκέδασι καὶ γιὰ πολλὰ ἄτομα, εἶναι ὁ σχηματισμὸς
λέξεων ποὺ δίνουν ὅσο τὸ δυνατόν περισσοτέρους βαθμούς.

Βάσι γιὰ τὴ βαθμολογία θὰ χρησιμοποιήσετε τὸ ἀλφάβητό
μας, ὅπως τὸ βλέπετε παρακάτω. Σὲ κάθε γράμμα ἀντιστοιχοῦν
ὅσοι βαθμοὶ ἀναφέρονται στὸν πίνακα.

Βαθμολογοῦνται φυσικὰ μόνο τὰ γράμματα ποὺ λείπουν ἀπὸ
τὶς λέξεις. Ἐπιτρέπεται ἡ χρησιμοποίησις μόνον ἀρτίων λέξεων,
οὐσιαστικῶν, κυρίων ὀνομάτων, γεωγραφικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν
ὀρων.λ.π. Ἐπιτρέπονται ἐπίσης πασίγνωστες λέξεις ξενικῶν
ὀρων.

Μετοχές, ρήματα, ἐπιρρήματα, ἀντωνυμίες, πληθυντικοί, γενι-
κές, δοτικές κ.λ.π. δὲν ἐπιτρέπονται.

Ἐὰν τώρα βρῆτε γιὰ σύνολο παραπάνω ἀπὸ 240 βαθμούς, θὰ
ἔχετε ἐπιτύχει μιὰ πολὺ καλὴ βαθμολογία.

Στὴ σελίδα τῶν λύσεων μας θὰ βρῆτε ἕνα παράδειγμα, μὲ μιὰ
ἐπίσης ἀξιόλογη βαθμολογία, τὴν ὁποία... εὐχόμεθα νὰ ἔχετε
υπερβῆ.

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ

1 7 6 5 2 10 8 10 7 2 6 4

Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

8 9 4 3 9 3 5 8 8 9 10 10

Βαθμολογία:

1)	A	*	*	*	T	*	K	*	Σ	=	
2)	*	A	*	O	*	O	*	*	Σ	=	
3)	*	O	*	*	E	*	T	*	Σ	=	
4)	*	*	Λ	O	*	*	N	O	*	=	
5)	*	*	Λ	A	*	*	Σ	*	Σ	=	
6)	*	*	*	Λ	A	*	T	*	Σ	=	

Σύνολον βαθμολογίας

I. X.

(Λύσις στὴ σελίδα 127)

Ὁ,τι ἔγινε μέσα στὰ σπλάχνα τῆς γῆς σὲ ἑκατομμύρια
χρόνια, γίνεται σήμερα στὰ χημικὰ ἐργαστήρια ἐντὸς ὥρων

ΤΕΧΝΗΤΑ ΔΙΑΜΑΝΤΙΑ

Τοῦ

BERNARD SAVIGNY

Δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ποὺ
σχεδὸν ταυτοχρόνως ἀνηγ-
γέλη στὶς Ἡνωμένες Πολιτείες
καὶ στὴν Ὁλλανδία, ὅτι κατα-
σκευάσθηκαν μικροσκοπικὰ τε-
χνητὰ διαμάντια. Πολὺ λίγες ἐ-
ξηγήσεις δόθηκαν σχετικὰ προ-
πάντων ἀπὸ τὴν Ὁλλανδία. Στὶς
Η.Π.Α. ὁ διευθυντὴς τῶν ἐργα-
στηρίων ἐρευνῶν τῆς ἐταιρίας
«General Electric» στὸ Σενέκταντυ
— ὁ ὁποῖος πραγματοποιήσε αὐ-
τὸ τὸ κατόρθωμα — ἐδήλωσε ὅτι
μικροὶ κόκκοι ἀπὸ διαμάντια εἶ-
χαν ἀνακαλυφθῆ μέσα ὅς ἐ μιὰ
μαῖζα καθαροῦ γραφίτη, τὸν ὁ-
ποῖο ὑπέβαλαν σὲ πιέσεις καὶ
σὲ θερμοκρασίες ἐξαιρετικὰ ὑ-
ψηλές. Διευκρίνισε ὅτι τὰ δια-
μάντια ποὺ γεννήθηκαν μ' αὐτὸν
τὸν τρόπο «εἶναι ἀπολύτως ὁ-
μοια μὲ ἐκεῖνα ποὺ προέρχονται
ἀπὸ τὰ ὄρυχεῖα τοῦ Βελγικοῦ
Κογκὸ ἢ τῆς Βραζιλίας». Ἡ
σκληρότης τους εἶναι τόση, ὥστε
ὄχι μόνον μποροῦν νὰ χαράξουν
ὅποιαδήποτε ὕλη, ἀλλὰ ἀκόμη
καὶ τὰ ἀληθινὰ διαμάντια. Ὁ διευ-
θυντὴς ἐδήλωσε ἐπίσης, ὅτι τὰ τε-
χνητὰ αὐτὰ διαμάντια κοστίζουν
2 φορές περισσότερο ἀπὸ τὰ φυ-
σικὰ βιομηχανικὰ διαμάντια.

Ἡ ἀνακαλυψὶς ἔχει τεράστια
σημασία ὄχι γιὰ τὴν κοσμηματο-

ποιῖα — ὅπως θὰ μπορούσε κα-
νεῖς νὰ φανταστῇ — ἀλλὰ γιὰ τὴν
βιομηχανία.

Πραγματικὰ τὸ διαμάντι—κό-
σμημα ποὺ οἱ γυναῖκες ἐπιθυ-
μοῦν περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ἄλ-
λο—εἶναι συγχρόνως καὶ ἕνα ἐρ-
γαλεῖο ποὺ τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ
τὸ ἀντικαταστήσῃ, λόγῳ τῆς μο-
ναδικῆς σκληρόότητός του.

ΔΙΑΜΑΝΤΙ ΚΑΙ ΚΑΡΒΟΥΝΟ

Τὸ διαμάντι εἶναι ἄνθραξ σχε-
δὸν καθαρὸς καὶ ὁ Λαβουα-
ζιέ, κατὰ τὴν διάρκεια ἐνὸς πει-
ράματος ποὺ ἔκανε στὰ 1772, τὸ
ἔκαψε μέσα σὲ ὀξυγόνο. Ἡ πυ-
κνότης του ὅμως εἶναι πολὺ με-
γάλη, μεγαλύτερη ἀπὸ ὅ,τι τῶν
ἄλλων μορφῶν τοῦ ἄνθρακος.
Ποικίλλει γύρω στὰ 3,50, ἐνῶ ἡ
πυκνότης τοῦ γραφίτου—ποὺ εἶ-
ναι ἐπίσης σχεδὸν καθαρὸς ἄν-
θραξ—εἶναι μόνον 2,2.

Γιατὶ αὐτὴ ἡ τεραστία διαφο-
ρὰ πυκνότητος δύο σωμάτων, τα
ὁποῖα πρακτικῶς ἔχουν τὴν ἰδίαν
χημικὴ σύνθεσι; Οἱ εἰδικοί τῆς
κρυσταλλογραφίας θὰ μᾶς δώ-
σουν τὴν ἀπάντησι. Στὸ διαμάν-
τι τὰ ἄτομα εἶναι τοποθετημένα
μὲ μεγάλη τάξι καὶ σχηματίζουν
κύβους, καθένας ἀπὸ τοὺς ὁποί-
ους ἐφάπτεται μὲ τέσσερεις ἄλ-

λους. Ἡ διάταξις τῶν ἀτόμων τοῦ γραφίτου εἶναι τελείως διαφορετική: Μία ἐξαγωνική στρώσις κατὰ διαδοχικά ἐπίπεδα. Πολλές φορές ἔκαμαν τὴν ἐξῆς σύγκρισις: Στὸν γραφίτη, τὰ ἄτομα τοῦ ἄνθρακος εἶναι ὅπως οἱ κυβόλιθοι ποὺ ἄδειασε φύρδην-μύγδην ἓνα φόρηγυρ αὐτοκίνητο. Στὸ διαμάντι, οἱ κυβόλιθοι εἶναι τοποθετημένοι κανονικὰ σ' ἓνα κυβικὸ σχῆμα. Εἶναι θεθαίως αὐτόνοητο, ὅτι ὁ ἴδιος ἀριθμὸς κυβόλιθων τακτικά συσσωρευμένων καταλαμβάνει πολὺ λιγώτερο χωρὸν, ἀπὸ τοὺς ἀδειασμένους στὴν τύχη. Δηλαδή ἡ πυκνότης τῶν συσσωρευμένων κυβόλιθων εἶναι μεγαλύτερα ἴσου ἀριθμοῦ κυβόλιθων στιβαγμένων στὴν τύχη. Ἔτσι καὶ ἡ πυκνότης τοῦ διαμαντιοῦ εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν πυκνότητα τοῦ γραφίτου καὶ τῶν ἄλλων μορφῶν τοῦ ἄνθρακος.

Ἡ διάταξις αὐτὴ τῶν ἀτόμων του εἶναι ποὺ δίνει στὸ διαμάντι τὴν ἀσύγκριτη σκληρότητά του.

Τέλος αὐτὴ ἡ συμπίκνωσις τῆς ἐσωτερικῆς ὕφης τοῦ διαμαντιοῦ εἶναι ποὺ ὠδήγησε τοὺς ἐπιστήμονες στὶς ἀπόπειρές τους νὰ «κατασκευάσουν» διαμάντια τεχνητὰ ἀπὸ ἄλλες μορφές ἄνθρακος. Γιὰ νὰ ἐπιτευχθῇ αὐτὴ ἡ ὕψη, τεράστιες πιέσεις εἶναι ἀπαραίτητες.

Τὸ πρῶτο πείραμα ποὺ ἔδωσε πρακτικὰ ἀποτελέσματα (ἂν καὶ ἀμφισβητήθηκε πολὺ), ἐξετελέσθη στὰ 1893 ἀπὸ τὸν περίφημο Γάλλο φυσικὸ Μουασσάν. Αὐτὸς ἐκόρεσε μὲ ἄνθρακα λυωμένο σουηδικὸ σίδηρο ποὺ διατήρησε σὲ ὕψηλὴ θερμοκρασία ἐπὶ πέντε λεπτά καὶ τὸν ἔβραζε ἀπότομα σὲ κρὺο νερό. Ἡ ἀπότομη αὐτὴ ψύξη δημιούργησε στὸ μέσον τῆς μεταλλικῆς μάζας πολὺ ἰσχυρές πιέσεις καὶ στὸ κέντρο

τῆς βρέθηκαν μικροσκοπικοὶ κρύσταλλοι οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὴν γνώμη τοῦ σοφοῦ, ἦταν διαμάντια.

Πολλοὶ πειραματισμοὶ ἐγίναν ὡς σήμερα, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἔδωσε ἀποτελέσματα.

Ὅπως εἴπαμε, οἱ σύγχρονοι ἐπιστήμονες δὲν εἶναι καθόλου πεπεισμένοι ὅτι ὁ Μουασσάν κατάρθωσε πραγματικὰ νὰ κατασκευάσῃ διαμάντια, ἔστω καὶ μικροσκοπικά. Καὶ αὐτὸ, γιατί ἐν τῷ μεταξύ κάτι καινούργιο παρουσιάσθηκε. Γιὰ νὰ μεταμορφώσωμε γραφίτη σὲ διαμάντια, γιὰ νὰ μαζέψωμε δηλαδή τοὺς διασκορπισμένους κυβόλιθους σ' ἓνα κανονικὸ σωρὸ, χρειάζεται κάτι ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ ὕψηλές θερμοκρασίες καὶ πιέσεις, καὶ αὐτὸ τὸ «κάτι ἄλλο» πιθανῶς νὰ ἦται ἓνας καταλύτης.

Ἄς ὑπενθυμίσωμε ὅτι καταλύτης εἶναι ἓνα σῶμα χωρὶς τὸ ὁποῖον εἶναι ἀδύνατη μία χημικὴ ἔνωσις, ἀλλὰ τὸ ὁποῖο θρίσκει ἀνέπαφο μετὰ τὴν ἔνωσι.

Σχετικὰ μὲ τὸ διαμάντι, ἔφθασαν στὸ σημεῖο νὰ διερωτῶνται μήπως οἱ ἐλαφρὲς ἀκαθαρσίες ποὺ περιέχει — σὲ ἀπειρολάχιστες ποσότητες — καὶ ποὺ εἶναι πιθανὸν σίδηρος, νικέλιο, κοβάλτιο, τιτάνιο κλπ..., εἶναι ὁ ἀπαραίτητος αὐτὸς καταλύτης.

Οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ Ὀλλανδοὶ σοφοὶ ἔλασαν ὑπ' ὄψιν στὶς μεθόδους ποὺ χρησιμοποίησαν αὐτὴν τὴν θεωρίαν. Αὐτὸ δὲν τὸ διευκρίνισαν.

ΤΟ ΔΙΑΜΑΝΤΙ, ΑΣΥΓΚΡΙΤΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ

Ἡ ἐξαιρετικὴ σκληρότης τοῦ διαμαντιοῦ ποὺ ὀφείλεται ὅπως εἶδαμε, στὴν ἐσωτερικὴ διάταξι τῶν ἀτόμων του, τὸ καθιστᾷ ἓνα ἀσύγκριτο ἐργαλεῖο.

Ἡ γνωστότερη χρῆσις τοῦ δια-

μαντιοῦ εἶναι τὸ ἐργαλεῖο τοῦ τζαμά: μὲ μία μικρὴ ἀκατέργαστη ἢ κατεργασμένη πέτρα, στερεωμένη στὴν ἄκρῃ μιᾶς λαθῆς, κόβονται μὲ τὴν μεγαλύτερη ἐυκολία τὰ πιὸ παχεῖα τζάμια.

Τὸ διαμάντι εἶναι τὸ μόνο λειαντικό, μὲ τὸ ὁποῖο εἶναι δυνατό τὸ τελικὸ φινίρισμα τῶν ἐργαλείων ἀπὸ ἄνθρακοῦχο τουγκστένιο ἢ ἀπὸ ἄνθρακοπυρίτιο τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται γὰρ τὴν ἐπεξεργασία τοῦ σκληροῦ χάλυθος.

Τὸ ἄνθρακοῦχο τουγκστένιο καὶ τὸ ἄνθρακοπυρίτιο εἶναι τεχνητὰ προϊόντα καὶ παράγονται διὰ τῆς θερμάνσεως κόνεων σὲ πολὺ ὕψηλές θερμοκρασίες, ὑπὸ πίεσιν, μέσα σὲ ηλεκτρικοὺς φούρνους. Οἱ κόκκοι τῆς σκόνης λιώνουν καὶ συγκεντρώνονται γιὰ νὰ πάρουν τὸ σχῆμα τοῦ κάλουπιου στὸ ὁποῖο τοποθετήθηκαν. Τὰ τεμάχια ὅμως αὐτὰ δὲν ἔχουν τὶς ἀκριβεῖς διαστάσεις τῶν τελικῶν τεμαχίων πρέπει νὰ «ρεκτιφιοῦν». Ἀλλὰ, τὰ ὅλικά μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι κατασκευασμένα, εἶναι τόσο σκληρὰ, ὥστε μόνον τὸ διαμάντι μπορεῖ νὰ τὰ κόψῃ. Γιὰ τὴν τελικὴν αὐτὴ ἐπεξεργασία χρησιμοποιοῦνται τροχοὶ, συνήθως ἀπὸ πλαστικὴ οὐσία, τῶν ὁποίων ἡ ἐργαζομένη ἐπιφάνεια ἔχει πασπαλισθῇ μὲ διαμαντόσκονη.

Ἀλλὰ τὸ βιομηχανικὸ διαμάντι ἔχει πολλὰς ἄλλες χρήσεις. Σὲ γεωτρήσεις στὰ πετρελαιοφόρα ἐδάφη περιστρέφουν μὲ μεγάλη ταχύτητα μία στεφάνη, «κορώννα», ἡ ὁποία ἀποκόπτει μέσα στὸ ἔδαφος ἓνα κυλινδρικό δαίγμα, «καρρῶτο». Ἡ «κορώννα», ὠπλισμένη μὲ ὀρισμένο ἀριθμὸ ἀκατεργάστων διαμαντιῶν μέσου μεγέθους, μπορεῖ νὰ διατρήσῃ ὅποιονδήποτε βράχο, ἀκόμη καὶ τὸν σκληρότερο, χωρὶς νὰ

φθαρῇ. Ἐπειδὴ συνήθως αὐτὲς οἱ ἐρευνες καὶ γεωτρήσεις γίνονται σὲ περιοχές ἀπομονωμένες, ὅπου οἱ μεταφορὲς εἶναι δύσκολες, εἶναι φανερὰ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ γεωτρυπάνου ποὺ ἔχει κεφαλὴ μὲ διαμάντια.

Ὀρισμένες ἐργασίες τορναρίσματος, ὅπως ἡ τελικὴ ἐπεξεργασία τεμαχίων προοριζομένων γιὰ τὴν ἠλεκτρικὴ βιομηχανία κατασκευασμένων ἀπὸ θακελίτη, συνθετικὲς ρητίνες ἢ ὀρισμένα ἐξαρτήματα τῆς βιομηχανίας αὐτοκινήτων, ἀπαιτοῦν ἀπόλυτη ἀκρίβεια.

Ἐργαλεῖα ἀπὸ εἰδικὸ χάλυθα θὰ ἦσαν κατάλληλα γιὰ τὴν ἐργασία αὐτὴ, ἀλλὰ φθείρονται ταχύτατα ἀπὸ τὴν ὕλη ποὺ ἐπεξεργάζονται καὶ ἡ ἀκρίβεια δὲν ὑφίσταται πιά. Γι' αὐτὸ, καὶ στίς περιπτώσεις αὐτὲς καταφεύγουν σὲ ἐργαλεῖα ἐφωδιασμένα μὲ διαμάντια.

Ὀρισμένες βιομηχανίες χρειάζονται μεταλλικὰ σύρματα ἐξαιρετικὰ λεπτὰ, ἀπὸ χρυσό, ἄργυρο ἢ χαλκὸ, γιὰ ὕφανσι ἢ κέντημα, ἢ σύρματα ἀπὸ τουγκστένιο γιὰ τὴν κατασκευὴ ἠλεκτρικῶν λαμπτήρων. Καὶ αὐτὲς καταφεύγουν στὰ διαμάντια γιὰ τὴν κατασκευὴ «συρματωτήρων», φιλιερῶν, ἀρκετὰ λεπτῶν καὶ ἀνθεκτικῶν. Τὸ τρύπημα τοῦ διαμαντιοῦ δὲν εἶναι ἀσήμαντὸ δουλειὰ καὶ ἓνα μόνον ὕλικὸ κόβει τὸ διαμάντι: ἓνα ἄλλο διαμάντι ἢ σκόνη διαμαντιοῦ.

★

Ὅπως φαίνεται ἀπὸ αὐτὴ τὴν σύντομη ἔκθεσι, δὲν λείπουν οἱ τρόποι χρησιμοποίησεως τῶν διαμαντιῶν ποὺ δὲν ἔχουν τὴν ἀπαιτούμενη καθαρότητα ὥστε νὰ χρησιμοποιηθοῦν γιὰ τὴν κατα-

σκευή κοσμημάτων. Αὐτὲς οἱ χρήσεις αὐξάνουν ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα καὶ ἡ σπανιότης βιομηχανικῶν διαμαντιῶν θὰ μπορούσε νὰ δημιουργήσῃ σοβαρὴ κρίσι σὲ ὠρισμένες βιομηχανίες. Ἔτσι, παρὰ τὴν ὑψηλὴ τιμὴ πού ἔχου-

τὰ τεχνητὰ διαμάντια πού κατασκευάσθηκαν στὴν Ἀμερικὴ καὶ στὴν Ὀλλανδία, μπορούμε νὰ ποῦμε ἀπὸ τώρα, ὅτι, ὅταν φθάσῃ ἡ ἡμέρα τῆς παραγωγῆς τους σὲ βιομηχανικὴ κλίμακα, δὲν θὰ λείψουν οἱ ἀγορὲς διαθέσεως.

Εἷς μεθυσμένος παρουσιάζεται στὸν ὑπάλληλο τοῦ Ληξιαρχείου καὶ τοῦ λέει:

—Καλημέρα σας, κύριοι. Ἦλθα νὰ δηλώσω τὰ δίδυμα πού ἀπέκτησα.
—Γιατί λέτε «κύριοι», ἀφοῦ εἰμαι μονάχα ἓνας; ἀπορεῖ ὁ ὑπάλληλος.
—Ἔνας εἶσαι; ρωτᾷ ὁ μεθυσμένος, τρίβοντας τὰ μάτια του. Τότε, γιὰ νὰ ξαναπάω μιὰ στιγμὴ στὸ σπίτι μου νὰ κυττάξω τὰ μωρά.

A. M.

☆

Κύτταξε αὐτὸν ἐδῶ τὸν πίνακά μου. Εἶναι ἀριστοῦργημα. Καὶ νὰ φαντασθῇς πῶς ὅταν ἄρχισα νὰ τὸν ζωγραφίζω, δὲν εἶχα ἀκόμη ἀποφασίσει τί θὰ παρίστανε.

—Καὶ τώρα; Τὸ ἀποφάσισες;

Up.

☆

Δὺ φίλες κουτσομπολεύουν:

—Δὲν μπορῶ νὰ ὑποφέρω τὸν ἀρραβωνιαστικὸ τῆς Μαρίνας. Εἶναι πολὺ χυδαῖος. Τρελλαίνεται γιὰ πρόστυχα τραγουδάκια.

—Ἀ, ἔτσι! Καὶ τὰ τραγουδάει συχνά;

—Ὁχι, τὰ σφυρίζει ὅμως διαρκῶς.

Tatler

☆

Δὲν ὑπῆρχε πιανίστας πρὸς μανιακός. Τὸ σκαμνάκι τοῦ πιάνου του δὲν εἶχε ποτὲ τὸ σωστὸ ὕψος καὶ ἔβαζε τίς φωνὲς χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ κοινόν. Μιὰ μέρα, πού τοῦ φάνηκε πολὺ χαμηλό, τοῦ ἔδωσαν ἓνα λεξικὸ τεράστιο. Κάθησε, ἀλλὰ ἀμέσως σηκώθηκε κουνώντας τὸ κεφάλι δυσανεκτῆς. Πῆρε τὸ λεξικόν, ἔσχισε μιὰ σελίδα καὶ τὸ τοποθέτησε ξανά στὸ σκαμνί. Ἰκανοποιημένος τότε ἄρχισε τὸ ρεσιτάλ του.

Constellation

A. E. MASON

ΤΟ ΒΕΛΟΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

(ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ)

7ον

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Αὐτὸ τὸ ζῶον σηκώνεται ἐπιτέλους. Θὰ ἔχῃ παράξενους πελάτες στὸ Ντιζὸν γιὰ νὰ τοὺς μιλήσῃ θυριστά.

Ἔκανε μερικὰ βήματα πάνω κάτω στὸν δρομάκι. Ὁ Τζίμ ποτὲ δὲν τὸν εἶχε δὴ τόσο ἀνίσυχο καὶ ἀνυπόμονο.

—Δὲν μπορῶ νὰ κρατηθῶ, εἶπε ὁ Ἀνὼ στὸν Τζίμ. Μοῦ φαίνεται πῶς σὲ πέντε λεπτά θὰ βροῦμε τὴν ἀλήθεια. Θὰ ξέρωμε ποῖος τοῦ ἔφερε τὸ βέλος ἀπὸ τὴ Βίλλα Γκρενέλ.

—Ἄν κανεὶς τοῦ ἔφερε τὸ βέλος, πρόσθεσε ὁ Τζίμ.

Ἀλλὰ ὁ Ἀνὼ δὲν εἶχε διαθέσι νὰ ἐξετάσῃ ὑποθέσεις.

—Εἰμαι σὰν τὸν Βαμπέρσκι, εἶπε ὁ Ἀνὼ χτυπώντας τὸ μέτωπό του. Ἐδῶ μέσα κάτι μοῦ λέει πῶς κάποιος ἔφερε τὸ βέλος στὸν Ζάν Κλαντέλ.

Ἀρχισε πάλι νὰ πηγαίνετο πρὸς γρήγορα. Ὁ Τζίμ ἐθίγη λίγο πού δὲν τὸν πρόσεξε. Ἐξακολουθοῦσε νὰ πιστεύῃ ὅτι ὁ Ἀνὼ ἀκολουθοῦσε στραβὸ δρόμο στὴν ἀνάκρισι, καὶ τοῦ εἶπε ξερά.

—Πάντως ἂν κάποιος ἔφερε τὸ βέλος ἐδῶ, αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ ἴδιος πού ἔβαλε στὴ θέσι του τὸ βιβλίο γιὰ τὸ φυτό, στὴν βιβλιοθήκη.

Ὁ Ἀνὼ σταμάτησε μπροστὰ στὸν Τζίμ καὶ ξέσπασε σὲ γέλια.

—Βάζω στοιχήματα μιὰ περιουσία ὁλόκληρη πῶς αὐτὸ δὲν εἶναι ἀλήθεια. Γιατί δὲν ἤμουν βέβαια ἐγὼ πὺ ἔφερα ἐδῶ τὸ βέλος, ἐνῶ ἤμουν

ἐγὼ ἐκεῖνος πού ἔβαλα τὸ βιβλίο στὴ θέσι του.

Ὁ Τζίμ ἔκανε ἓνα βήμα πίσω καὶ κύτταξε τὸν Ἀνὼ μὲ στόμα ἀνοιχτό.

—Ἔσεῖς; ρώτησε κατὰπληκτος.

—Εγώ, καὶ μόνον ἐγώ.

Ξαφνικὰ γύρισε καὶ κύτταξε τὰ κλειστὰ παράθυρα λίγο ἀνίσυχος.

—Αὐτὸ τὸ ζῶον ἀργεῖ περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι χρειάζεται. Ἐπιτέλους δὲν τὸν καλέσαμε σὲ χορὸ τῆς αὐλῆς.

Χτύπησε τὸ κουδούνι πάλι ἐπίμονα. Τὸ κουδούνι ἀντήχησε στὸ σπίτι σὰν νὰ τοὺς κορόιδευε.

—Αὐτὸ δὲ μ' ἀρέσει, εἶπε ὁ Ἀνὼ.

Ἐπιάσε τὸ χερουλί τῆς πόρτας καὶ τὴν ἔσπρωξε μὲ ὅλο του τὸ βάρος, ἀλλὰ ἡ πόρτα δὲν ὑποχώρησε. Ὁ Ἀνὼ ἔβαλε τὰ δάχτυλά του στὸ στόμα καὶ σφύριξε ἀπαλά. Ἀπὸ τὴν κατεύθυνσι πού εἶχαν ἔρθει ἀκουσαν κάποιον νὰ τρέχῃ γρήγορα. Ὅταν βρέθηκε μπροστὰ τοὺς ὁ Τζίμ ἀναγνώρισε τὸν Νικολὰ Μορώ, τὸν ἀστυνομικὸ πού εἶχε στείλει τὸ πρωῒ ὁ Ἀνὼ γιὰ νὰ μᾶθη γιὰ τὸν Κλαντέλ.

—Νικολὰ, νὰ περιμένῃς ἐδῶ, εἶπε ὁ Ἀνὼ. Ἄν ἡ πόρτα ἀνοίξῃ σφύριξέ μας καὶ κράτα τὴν ἀνοικτή.

—Πολὺ καλὰ.

Ὁ Ἀνὼ εἶπε μὲ χαμηλὴ ἀνίσυχη φωνὴ στὸν Τζίμ.

—Υπάρχει κάτι ἐδῶ πού μὲ τρομάζει.

Ἐπὶ χῶθηκε σὲ ἓνα στενὸ πλάι στὸ μαγαζί. Ὁ Τζίμ τὸν ἀκολούθησε διαστικά. Τὸ στενὸ ὡδηγοῦσε σὲ ἓναν πίσω δρόμο, παράλληλο μὲ τὴν ὁδὸ Γαμβέττα. Ὁ Ἀνὼ ἔστριψε. Ἔνας χαμηλὸς τοῖχος μὲ μικρὲς πορτοῦλες ἐκλείνει τίς αὐλές

στά όπίσθια τών σπιτιών. 'Ο 'Ανώ σταμάτησε μπροστά στην πρώτη πόρτα. Σηκώθηκε στίς μύτες τών ποδιών και κύτταξε πάνω από τόν τοίχο πρώτα στην αϋλή και ύστερα στο σπίτι. Δέν υπήρχε φώς πουθενά, ούτε στο δρομάκι ούτε στα παράθυρα.

—'Αν και ή νύχτα ήταν καθαρή, τó μικρό δρομάκι ήταν πίσσα σκοτεινό. 'Ο Τζιμ κατάλαβε πώς δέν θα μπορούσε νά διακρίνει έναν άνθρωπο έξω κι' άν περπατούσε δέκα μέτρα μπροστά του. 'Ωστόσο ό 'Ανώ στεκόταν άκουμπώντας στον τοίχο και κυττάζοντας τó πίσω του σπιτιού. Γέλασε και άγγιξε τó χέρι του Τζιμ.

—Μου φαίνεται πώς τó πίσω παράθυρο στο πρώτο πάτωμα είναι άνοιχτό, ψιθύρισε μέ παρακμένη φωνή. Θά μπορούμε μέσα και θά δούμε.

—'Αγγιξε τήν ξύλινη πόρτα και έκείνη υποχώρησε πρòς τά μέσα.

—Είναι άνοιχτή. Μην κάνετε θόρυβο.

Διέσχισαν τήν αϋλή σιωπηλά. Τό ισόγειο ήταν χαμηλό και τó επάνω παράθυρο πραγματικά όρθάνοιχτο.

Τό δωμάτιο μέσα από τó παράθυρο ήταν κατασκότεινο. Οί δυό άνδρες στάθηκαν και άφουγκράστηκαν. Δέν άκούστηκε τίποτα. 'Ο 'Ανώ τράβηξε τόν Τζιμ σύρριζα στον τοίχο ως μιά πόρτα που ήταν πιό πέρα. Τήν δοκίμασε μά δέν άνοιξε.

—Αϋτή είναι κλειδωμένη, αλλά δχι άμπαρωμένη. Θά τά καταφέρω.

'Ο Τζιμ άκουσε ένα ελάχιστο θόρυβο από κλειδιά και σέ μισό λεπτό ή πόρτα άνοιξε. 'Ο 'Ανώ μπήκε άθόρυβα στον διάδρομο και ό Τζιμ τόν άκολούθησε μέ καρδιοχτύπι. Τί είχε συμβή σέ κείνο τó φωτισμένο δωμάτιο επάνω και στο σκοτεινό δωμάτιο δίπλα του; Γιατί ό Ζάν Κλαντέλ δέν είχε κατεβή νά άνοίξη τήν πόρτα από τόν δρόμο; Γιατί ό Μορώ δέν τούς σφύριξε; 'Ο 'Ανώ γύρισε πίσω έκλεισε τήν πόρτα πίσω τους και τήν κλείδωσε.

—Δέν θάχετε βέβαια μαζί σας κανένα ηλεκτρικό φανάρι; ρώτησε ό 'Ανώ.

—'Οχι.

—Ούτε και έγώ και δέν θέλω νά άνάψω σπύρτο. 'Υπάρχει κάτι επάνω που μέ φοβίζει.

Τά λόγια του μόλις άκούγονταν, σαν νά φοβόταν μήπως τά ήχητικά κύματα φθάσουν ως επάνω.

—Θά προχωρήσωμε πολύ προσεκτικά. Κρατάτε με από τó σακκάκι.

—'Όταν προχώρησε λίγα βήματα ό 'Ανώ, στάθηκε.

—Δεξιά μου είναι μιά σκάλα. Προσέξτε νά μὴν χτυπήση τó πόδι σας στο πρώτο σκαλοπάτι.

'Ο Τζιμ σήκωσε τó πόδι του, βρήκε τó πρώτο σκαλί και άκολούθησε τόν 'Ανώ. Σταμάτησαν σέ ένα πλατύσκαλο ακριβώς επάνω από τήν τάρτα από τήν όποία είχαν μπή. Τό σκοτάδι άρχισε κάπως νά διαλύεται. 'Ο Τζιμ κατάλαβε πώς μπροστά του ήταν μιά άνοιχτή πόρτα και πώς μέσα στο δωμάτιο, άριστερά, ήταν ένα άνοιχτό παράθυρο.

'Ο 'Ανώ πέρασε τήν πόρτα και μπήκε στο δωμάτιο. 'Ο Τζιμ τόν άκολούθησε και μόλις πέρασε τήν πόρτα άκουσε τόν 'Ανώ νά σκοντάφτη κάπου και νά βγάξη μιά φωνή. Η φωνή ήταν βέβαια σιγανή, αλλά τόσο ανεπάντεχη μέσα στην σιωπή, ώστε ό Τζιμ τήν άκουσε σαν πιστολιά.

'Ωστόσο τίποτε άλλο δέν άκούστηκε. Κανένας δέν κουνήθηκε, κανένας δέν μίλησε. Η σιωπή τούς τύλιξε πάλι πυκνή. 'Ο Τζιμ θάθελε νά πη κάτι, ό,τιδήποτε, μιά άνοησία, έτσι γιά νά άκούση μιά φωνή νά μιλά. Η φωνή άκούστηκε τέλος από τόν 'Ανώ, από τήν άλλη άκρη του δωματίου, αλλά σέ ένα τέτοιο τόνο, που ό Τζιμ σχεδόν δέν τήν άναγνώρισε.

—Μην κινείστε! 'Υπάρχει κάτι... Σας είπα πώς φοβόμουν... 'Ω!

'Ο Τζιμ τόν άκουσε νά κινηται πολύ προσεκτικά. 'Υστερα παρά λίγο νά ξεφωνήσει γιατί τά παραθυρόφυλλα σιγά σιγά έκλειναν και τó δωμάτιο βυθίστηκε πάλι στο σκοτάδι.

—Ποιός είναι; ψιθύρισε ό Τζιμ και ό 'Ανώ απάντησε.

—'Εγώ είμαι, ό 'Ανώ. Δέν θέλω άκόμη νά φανή εδώ φώς μέ τó παράθυρο άνοιχτό. Ένας Θεός ξέρει τί έγινε εδώ μέσα. Κλείστε τήν πόρτα πίσω σας.

'Ο Τζιμ υπάκουσε και όπως με-

τακινήθηκε είδε μιά γραμμή από κίτρινο φώς στο πάτωμα στην άλλη άκρη του δωματίου. Ήταν μιά πόρτα εκεί, μιά πόρτα που ώδηγούσε στο έμπρός δωμάτιο όπου είχαν δει νά άνάβη τó φώς από τήν όδó Γαμβέττα.

Προτού νά τά καταλάβη καλά καλά όλα αυτά, ή πόρτα έκείνη άνοιξε άπότομα και στο φώς που φάνηκε διαγράφηκε ή σιλουέττα του 'Ανώ.

—Δέν υπάρχει τίποτε εδώ μέσα, είπε ό 'Ανώ κυττάζοντας τó φωτισμένο δωμάτιο.

Τό έμπρός δωμάτιο... ναι ήταν άδειο. 'Αλλά άνάμεσα στα πόδια του 'Ανώ γλυστρησε φώς πάνω στο πάτωμα και ό Τζιμ είδε άνατριχιάζοντας ένα σφιγμένο χέρι και ένα μπράτσο μέ σηκωμένο μανίκι.

—Γυρίστε νά δήτε! φώναξε στον 'Ανώ. Κυττάξτε!

'Ο 'Ανώ στράφηκε.

—Ναι, είπε ήσυχα. 'Εκεί σκόνταψα.

Βρήκε ένα διακόπτη στον τοίχο και τόν γύρισε. Τό σκοτεινό δωμάτιο πλημμύρισε φώς, και στο πάτωμα, άνάμεσα σέ ένα σπρωγμένο τραπέζι και μιά άναποδογυρισμένη καρέκλα κειτόταν τó σώμα ενός άνθρώπου. Φορούσε πουκάμισο και γιλέκο και ήταν πεσμένος σέ μιά στάσι άγωνίας, κουβαριασμένος, μέ τά γόνατα λυγισμένα πρòς τó σαγόνι του. Τό ένα χέρι ήταν σφιγμένο επάνω στο σώμα, τó άλλο, έκείνο που είχε δει ό Τζιμ, ήταν τετωμένο σέ ένα σπασμό άνυπόφορου πόνου. Γύρω στο πτώμα τó αίμα είχε σχηματίσει όλόκληρη λίμνη.

'Ο Τζιμ έκανε ένα βήμα πίσω κρύβοντας τά μάτια του. Αισθανόταν ναυτία.

—'Όστε σκοτώθηκε μόλις ήρθαμε, είπε.

—Ποιός; ρώτησε ό 'Ανώ.

—'Ο Ζάν Κλαντέλ. 'Ο άνθρωπος που μάς μίλησε από τó παράθυρο.

'Ο 'Ανώ τόν έκοψε μέ μιά έρώτηση.

—Μέ τί;

'Ο Τζιμ γύρισε πάλι μέ κόπο τά μάτια του στο οίκοπρ θέαμα του σκοτωμένου. 'Επάνω στο σκούρο χαλί δέν γυάλιζε κανένα μαχαίρι, κανένα πιστόλι.

—Θά έλεγε κανείς πώς ήταν Γιαπωνέζος και έκανε χαρακίρι, είπε ό 'Ανώ. 'Αλλά τότε τó μαχαίρι θά ήταν δίπλα του. Και εδώ δέν έχει μαχαίρι.

—'Εσκυψε πάνω από τó πτώμα και τó άγγιξε.

—Είναι άκόμη ζεστό, είπε και πρόσθεσε ξαφνιασμένος. Κυττάξτε!

Και μέ τó δάχτυλο έδειξε ένα φαρδιό κόκκινο λεκέ στο πουκάμισο του σκοτωμένου.

—Νά πού καθαρίστηκε τó μαχαίρι, είπε ό 'Ανώ.

—'ΟΤζιμ έσκυψε νά δει.

—Μά τó Θεό, αυτό είναι. Μά... τότε είναι φόνος!

'Ο 'Ανώ κούνησε τó κεφάλι του.

—Δέν υπάρχει άμφιβολία.

'Ο Τζιμ όρθώθηκε και δείχνοντας μέ τρεμάμενο χέρι τó κουβαριασμένο πτώμα ρώτησε.

—Είναι ό Ζάν Κλαντέλ;

—Πρέπει νά δεβαιωθούμε, απάντησε ό 'Ανώ.

Κατέβηκε τή σκάλα και άνοιξε τήν έμπρός πόρτα. Φώναξε τόν Μορώ και τόν ρώτησε.

—Ξέρεις τόν Ζάν Κλαντέλ;

—Ναι, απάντησε ό Μορώ.

—Τότε άκολούθησέ με.

'Ο 'Ανώ τόν έφερε στο δωμάτιο.

Γιά μιά στιγμή ό Μορώ κύτταξε γύρω του άνέκφραστος.

—Αυτός είναι; ρώτησε ό 'Ανώ.

—Ναι.

—Τόν δολοφόνησαν, εξήγησε ό 'Ανώ. Πήγαίνε νά φέρης τόν αστυνομικό τής περιφέρειας και ένα γιατρό. Θά περιμένω εδώ.

'Ο Μορώ έφυγε και ό 'Ανώ κάθησε σέ μιά καρέκλα κυττάζοντας σκυθρωπός τόν νεκρό.

—'Ο Ζάν Κλαντέλ! είπε άπογοητευμένος. Τήν ώρα που θά μπορούσε γιά μιά φορά νά σταθι χρήσιμος... Τήν ώρα που θά μπορούσε νά μάς βοηθήσει! Είναι λάθος μου. Δέν έπρεπε νά περιμένω τόσο. 'Επρεπε νά τó προβλέψω.

—Ποιός νά τόν σκότωσε; είπε ό

Τζιμ.

'Ο 'Ανώ φάνηκε σαν νά άφηνίστηκε από τίς τύψεις του.

—'Ο άνθρωπος που μάς μίλησε ψιθυριστά από τó παράθυρο

—'Αδύνατο! φώναξε ο Τζίμ.

—Γιατί; ρώτησε ο 'Ανώ. Αὐτὸς πρέπει νὰ ἦταν. Γιὰ σκεφθῆτε!

Καὶ σιγὰ σιγὰ εἶπε τὴ σκέψι του, δοκιμάζοντας κάθε πλευρὰ τῆς.

—Στὶς δέκα καὶ πέντε ἕνας ἀνθρωπὸς μου ἔρχεται βιαστικὰ στὴν Γκράντ Ταβέρν καὶ μὰς λέει πὼς ὁ Ζὰν Κλαντέλ μὸλις εἶχε γυρίσει σπῆτι του. Ὡστε θὰ εἶχε γυρίσει στὶς δέκα παρὰ πέντε.

—Ναί, συμφώνησε ὁ Τζίμ.

—Μὰς χασομέρησε λίγα λεπτά ὁ Μωρίς Τεβενέ. Ναί, θὰ πρέπει νὰ προσέξωμε πολὺ αὐτὸν τὸν μετριοφρονα καὶ φέρελπι νέο. Μὰς χασομέρησε! Περιμένοντας στὸ δρόμο ἀκούσαμε τὰ ρολόγια νὰ χτυποῦν δέκα καὶ μισή.

—Ναί.

—Τότε ὅλα θὰ εἶχαν τελειώσει. Τὸ σπῆτι ἦταν σιωπηλὸ σάν... τάφος. Καὶ μὸλις θὰ εἶχε γίνει, γιατί τὸ πτώμα εἶναι ἀκόμη ζεστό. Ἄν αὐτὸς εἶναι ὁ Ζὰν Κλαντέλ κάποιος ἄλλος τὸν περίμενε ἀπόψε, τὸν περίμενε στὸ πίσω δρομάκι, ἀφοῦ ὁ ἀνθρωπὸς μου δὲν τὸν εἶδε. Καὶ θὰ ἦταν κάποιος γνωστός, κάποιος φίλος, γιατί ὁ Ζὰν Κλαντέλ τὸν βάλε μεσα καὶ κλειδώνει τὴν πόρτα πίσω του.

Ὁ Τζίμ τὸν διέκοψε.

—Μπορεῖ καὶ νὰ τὸν περίμενε ἐδῶ μέσα, μετὰ τὸ μαχαίρι ἔτοιμο.

Ὁ 'Ανώ κύτταξε τὸ δωμάτιο γύρω του. Ἦταν φθινὰ ἐπιπλωμένο μισὸ γραφεῖο, μισὸ σαλόνι. Κοντὰ στὸ παράθυρο ἦταν ἕνα γραφεῖο. Στὸν ἄλλο τοῖχο ἦταν ἕνα κλειστὸ ντουλάπι.

—Δὲν ξέρω... Εἶναι πιθανὸ κι' αὐτό... Ἀλλὰ τότε γιατί ὁ δολοφόνος ἔμεινε τόση ὥρα; Δὲν ἔψαξε τίποτε. Τὰ συρτάρια δὲν εἶναι παραιομένα. Τὸ ντουλάπι εἶναι ἀκόμη κλειδωμένο. Ὁχι, δὲν νομίζω πὼς περίμενε ἐδῶ. Τὸν ἔβαλαν μέσα σάν φίλο ἢ πελάτη. Φαντάζομαι πὼς ὁ Ζὰν Κλαντέλ θὰ εἶχε ἀρκετοὺς πελάτες ποὺ θὰ προτιμοῦσαν νὰ τὸν ἐπισκέπτονται ἀπὸ τὴν πίσω πόρ-

τα στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας. Μοῦ φαίνεται πὼς ὁ ἐπισκέπτης του θὰ ἦρθε μετὰ τὸν σκοπὸ νὰ τὸν σκοτώσῃ, ὅτι περίμενε τὴν κατάλληλη στιγμή καὶ σκότωσε καὶ μὸλις σκότωσε χτυπήσαμε τὸ κουδούνι τῆς πόρτας. Γιὰ φαντασθῆτε, φίλε μου. Θὰ στέκοταν ἐδῶ πάνω ἀπὸ τὸ πτώμα καὶ ξαφνικὰ θὰ ἀκούστηκε ὁ διαπεραστικός ἤχος τοῦ κουδουνιοῦ, σάν νὰ ἔλεγε ὁ Θεός: «σὲ εἶδα!» Φαντασθῆτε το! Σβήνει τὸ φῶς καὶ περιμένει σὶὰ σκοτεινά. Τὸ κουδούνι χτυπᾷ ξανά. Πρέπει νὰ ἀπαντήσῃ γιὰ νὰ μὴ γίνῃ τίποτε χειρότερο. Πηγαίνει στὸ ἐμπροσθὸν δωμάτιο, ἀνοίγει τὸ παράθυρο καὶ μαθαίνει πὼς εἶναι ἡ ἀστυνομία. Ἀσφαλῶς αὐτὸς ὁ ἀνθρωπὸς εἶχε σιδερένια νεύρα. Δὲν τὰ χάνει καθόλου. Κλείνει τὸ παράθυρο. Ἀνάβει τὸ φῶς γιὰ νὰ νομίσωμε πὼς ντύνεται. Γυρίζει στὸ δωμάτιο μὰ δὲν χάνει καιρὸ γιὰ νὰ κατέβῃ τίς σκάλες καὶ νὰ ξεκλειδῶσῃ τὴν πόρτα. Ἀνοίγει τὸ παράθυρο καὶ πηδᾷ κάτω. Σὲ ἕνα δευτερόλεπτο βρίσκεται στὸ δρομάκι. Ἐξέφυγε. Ὁ Κλαντέλ δὲν θὰ μιλήσῃ. Δὲν θὰ μὰς πῇ αὐτὸ ποὺ θέλουμε νὰ μάθωμε.

Ὁ 'Ανώ πλησίασε τὸ ντουλάπι καὶ χρησιμοποιώντας πάλι τὰ κλειδιά του τὸ ἀνοίξε. Στὰ ράφια ὑπῆρχαν διάφορα μπουκάλια, ἀλλὰ κατένενα δὲν εἶχε ἐκείνη τὴν κιτρινωπὴ διάλυσι ποὺ περιέγραφε ὁ καθηγητὴς τοῦ Ἐδιμβούργου στὸ βιβλίο του. Ὁ 'Ανώ ἔκλεισε τὸ ντουλάπι καὶ πλησίασε στὸ γραφεῖο. Κάθησε στὴν πολυθρόνα καὶ ἄρχισε νὰ ψάχνῃ προσεκτικὰ. Ὁ Τζίμ κάθησε σὲ μιὰ καρέκλα σκεπτικὸς. Ἀπὸ τὸ πρῶτο εἶχε μετὰ κάποιον τρόπο μαθευτὴ πὼς ὁ 'Ανώ ἤξερε γιὰ τὸν Ζὰν Κλαντέλ. Καὶ γι' αὐτὸ ὁ Ζὰν Κλαντέλ ἔπρεπε νὰ ἐμποδιστῇ νὰ μιλήσῃ. Ὁ Τζίμ δὲν ἀμφέβαλε πιά πὼς τῇ νύχτῃ τῆς 27ης Ἀπριλίου εἶχε γίνει φόνος στὴν Βίλλα Γκρενέλ. Τὸ χτίσιμο τῆς ὑποθέσεως συνεχιζόταν σταθερά, αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως ἐναντίον τοῦ ἀγνώστου.

ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΧΑΠΑΚΙ

Εἰς ἐπιφώνημα ξέφυγε ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ 'Ανώ. Σηκώθηκε καὶ ἀναψὲ μιὰ ἐπιτραπέζια λάμπα ποὺ ἦταν ἐπάνω στὸ γραφεῖο. Κρατοῦσε κάτω ἀπὸ τὸ φῶς ἕνα μικρὸ συρτάρι ποὺ τὸ εἶχε βγάλει ἀπὸ τὴ θέσι του. Μετὰ πολλὴ προσοχὴ ἔβγαλε κατὰ ἀπὸ τὸ συρτάρι καὶ τὸ ἔβαλε ἐπάνω στὸ στυπόχαρτο. Καὶ μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ δωμάτιο τοῦ θανάτου, γέλασε.

—Ἐλάτε νὰ δῆτε, εἶπε στὸν Τζίμ.

Ὁ Τζίμ εἶδε μιὰ μικρὴ, λεπτὴ σιδερένια αἰχμὴ. Δὲν χρειάστηκε νὰ ρωτήσῃ τί ἦταν, γιατί εἶχε δὴ τὴν εἰκόνα τῆς ἐκεῖνο τὸ πρῶτο στὸ βιβλίο τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Ἐδιμβούργου. Ἦταν τὸ κεφάλι ἀπὸ τὸ δηλητηριασμένο βέλος τοῦ Σίμον Χάρλουου.

—Τὸ βρήκατε! εἶπε ὁ Τζίμ μετὰ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε.

—Ναί.

Ὁ 'Ανώ ἔγειρε πίσω καὶ εἶπε συλλογισμένως.

—Χιλιάδες μίλια μακριὰ ἕνας μαῦρος κάθεται ἐξῶ ἀπὸ τὸ καλύβι του καὶ ἐτοιμάζει τοὺς δηλητηριώδεις σπόρους, τοὺς ἀνακατώνει μετὰ λάσπη καὶ ἀπλώνει ὅλο τὸ μίγμα πάνω στὸ καινούριο τοῦ βέλους. Τὸ ἔχει ἔτοιμο γιὰ τὸν ἐχθρό. Μὰ ὁ ἐχθρὸς δὲν ἔρχεται καὶ ὁ μαῦρος πουλάει τὸ βέλος τοῦ ἢ τὸ χαρίζει σὲ κάποιο λευκὸ φίλο. Κι' αὐτὸς τὸ δίνει στὸν Σίμον Χάρλουου ποὺ τὸ δανεῖζει σὲ ἕναν καθηγητὴ γιὰ νὰ γράψῃ μιὰ μελέτη. Καὶ τέλος τὸ βέλος ἔρχεται στὸ σπῆτι τοῦ Ζὰν Κλαντέλ, στὸ Ντιζόν, γιὰ νὰ κἀνὲν τὸ θατηφόρο ἔργο του μετὰ ἕναν καινούργιο τρόπο.

Τὸ κλείσιμο μιᾶς πόρτας κατὰ καὶ ὁμιλίες ποὺ ἀκούστηκαν διέκοψαν τὸν 'Ανώ.

—Ὁ ἀστυνόμος, εἶπε καὶ κατέβηκε.

Ὁ Τζίμ τὸν ἀκούσε νὰ μιλᾷ ἀρκετὴ ὥρα μετὰ χαμηλὴ φωνή. Θὰ διηγετο ἀσφαλῶς τὰ γεγονότα γιατί ἔβλεπε ἀνέβηκαν ὅλοι ἐπάνω ὁ 'Ανώ σύστησε τὸν Τζίμ στοὺς ἄλλους σάν νὰ εἶχαν ἦδη ἀκούσει γι' αὐτόν.

—Αὐτὸς εἶναι ὁ κ. Φρόμπισερ.

Ὁ ἀστυνόμος, νεώτερος καὶ πιὸ

ζωηρὸς ἀπὸ τὸν κ. Ζιραντό, ὑποκλίθηκε στὸν Τζίμ καὶ μετὰ κύτταξε τὸν σκοτωμένο. Κι' αὐτὸς δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ μιὰ κίνησι ἀποτροπῆς.

—Δὲν παρουσιάζει καθόλου ὠραῖο θέαμα, μὰ τὴν ἀλήθεια, αὐτός!

Ὁ 'Ανώ πλησίασε τὸ γραφεῖο, πήρε τὴν αἰχμὴ τοῦ βέλους καὶ τὴν δῖπλωσε προσεκτικὰ σὲ ἕνα χαρτί.

—Μὲ τὴν ἀδείᾳ σας, κύριε, αὐτὸ θὰ τὸ πάρω ἐγώ, ὑπ' εὐθύνη μου. Θὰ ἤθελα ἀκόμη, ἂν δὲν σὰς πειράζῃ, ἕνα ἀντίγραφο τῆς Ιατρικῆς ἐκθέσεως. Νομίζω πὼς μπορεῖ νὰ με βοηθήσῃ. Μοῦ φαίνεται πὼς ὁ φόνος αὐτὸς ἔγινε μετὰ τρόπο ἰδιόζοντα σὲ ὠρισμένο ἄνθρωπο.

—Εὐχαρίστως νὰ σὰς δώσωμε ἀντίγραφο, κύριε 'Ανώ, ἀπάντησε μετὰ ἐπισημότητα ὁ νέος ἀστυνομικός.

Ὁ 'Ανώ πήρε τὸν Τζίμ ἀπὸ τὸ χέρι λέγοντας.

—Φίλε μου, ἐδῶ τοὺς ἐμποδίζωμε, ὅσο καὶ ἂν τὸ ἀρνούνται εὐγενικά. Ἀλλωστε ἡ δουλειὰ αὐτὴ δὲν εἶναι δική μας. Ἄς πηγαῖνομε. Μιὰ ἐπιγὴνὴ μόνον... Δὲν θέλω βέβαια νὰ ἐπέμβω στὴ δουλειὰ σας, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν στὰ παράθυρα τὰ ἀποτυπώματα τοῦ δολοφόνου. Εἶναι ἀπίθανο βέβαια γιατί αὐτὸ τὸ κτήριος πήρε πολλὰς προφυλάξεις. Ὡστόσο μπορεῖ γιατί ἔφυγε πολὺ βιαστικά.

Ὁ ἀστυνομικός ἦταν γεμάτος εὐγνωμοσύνη.

—Ἀσφαλῶς θὰ προσέξωμε τὰ παράθυρα.

—Καὶ ἕνα ἀντίγραφο τῶν δακτυλικῶν ἀποτυπωμάτων, ἂν δρεθούνη; εἶπε ἐρωτηματικὰ ὁ 'Ανώ.

—Θὰ εἶναι στὴ διάθεσί σας τὸ συντομώτερο, εἶπε ὁ ἄλλος.

Ὁ 'Ανώ καὶ ὁ Φρόμπισερ βῆκαν στὸ δρόμο. Ἡ γειτονιά δὲν εἶχε συνηθίσει. Δυὸ ἀστυφύλακες στέκονταν στὴν πόρτα, ἀλλὰ ὁ δρόμος ἦταν ἀκόμη κοιμισμένος καὶ ἀδιάφορος γιὰ τὸ ἐγκλήμα ποὺ εἶχε γίνει σὲ ἕνα του σπῆτι.

—Θὰ πάω στὴν ἀστυνομία, εἶπε ὁ 'Ανώ. Μοῦ παρεχόρησαν ἐκεῖ ἕνα μικρὸ γραφεῖο. Θέλω νὰ φυλάξω τὸ

βέλος προτού πάω στο ξενοδοχείο μου.

—Θά έρθω μαζί σας, είπε ο Τζίμ. Θά είναι μια ανακούφιση να περπατήσω λίγο στον καθαρό αέρα ύστερα από αυτό το δωμάτιο.

Η άστυνομία ήταν στην άλλη άκρη της πόλης. Ο Άνω περπατούσε γρήγορα και μόλις έφθασαν ωδήγησε τον Τζίμ σε ένα δωμάτιο που είχε και ένα χρηματοκιβώτιο.

—Καθήστε λίγο και καπνίστε, είπε στον Τζίμ.

Βρισκόταν σε τέτοια κατάπτωση, σε μια διάθεση τόσο διαφορετική από τον συνηθισμένο εαυτό του, ώστε μόλις τώρα ο Τζίμ καταλάβαινε πόσο πολλά περίμενε από την συνάντησή με τον Ζαν Κλαντέλ. Ξεκλείδωσε το χρηματοκιβώτιο και έβγαλε διάφορους φακέλλους, το βιβλίο του Άγγλου καθηγητού και τον πράσινο του φακέλλο. Κάθισε και άρχισε να βγάζει από τους φακέλλους διάφορα πράγματα και να τα τοποθετεί γύρω του. Την ώρα εκείνη μπήκε ένας άστυφύλακας με ένα χαρτί στο χέρι.

—Σήμερα στις ένενά το βράδυ ήρθε μια απάντησή τηλεφωνικώς από το Παρίσι, κύριε Άνω. Είπαν πως ίσως αυτό να είναι το όνομα του γραφείου που θέλετε. Βρισκόταν στην οδό Μπατινιόλ, αλλά δεν υπάρχει πια εδώ και έπτά χρόνια.

—Βέβαια, κάτι τέτοιο θα συνέβαινε, είπε ο Άνω σκυθρωπός. Πήρε το χαρτί και το διάβασε.

—Ναί, αυτό θα είναι χωρίς αμφιβολία.

Πήρε ένα φάκελλο από το τραπέζι του, έβαλε μέσα το χαρτί, τον έκλεισε και ο Τζίμ τον είδε να γράφει από έξω «Διεύθυνσις». Ύστερα κύτταξε τον Τζίμ με μάτια βαριά.

—Υπάρχει κάποια μοίρα σε όλη αυτή την υπόθεση, είπε. Κάθε στιγμή βεβαιωνόμαστε πιο πολύ πως έγινε φόνος και καταλαβαίνουμε με ποιο τρόπο έγινε. Διακρίνουμε μερικούς πιθανούς λόγους, αλλά δεν πλησιάζουμε ποτέ στο σημείο που θα μάς δείξει ποιός τον έκανε. Μοίρα; Κακώς μεταχειρίστηκα αυτή τη λέξη. Έδω υπάρχει ευφύια και τόλμη, και ψυχραιμία που μάς σταμα-

τούν σε κάθε μονοπάτι που παίρνουμε και με κάνουν να φαίνωμαι βλάκας!

Έτριψε απότομα ένα σπέρτο και άναψε το τσιγάρο του. Ο Τζίμ προσπάθησε να τον παρηγορήσει.

—Ναί, αλλά πρόκειται για την ευφύια, την τόλμη και την ψυχραιμία πολλών ανθρώπων.

Ο Άνω κύτταξε τον Τζίμ έντονα.

—Για εξηγηθήτε, φίλε μου.

—Από τη στιγμή που φύγαμε από την οδό Γαμβέττα τα σκέπτομαι όλα αυτά. Δεν αμφιβάλλω πια πως ή κ. Χάρλουου δολοφονήθηκε στην Βίλλα Γκρενέλ. Είναι αδύνατο να το αμφισβητήση κανείς. Άλλα ό φόνος της ήταν άσφαλως έργο κάποιας ομάδας. Άλλοιως πως συμβαίνει να δολοφονηθή απόψε και ο Ζαν Κλαντέλ;

Για μια στιγμή το σκοτεινό πρόσωπο του Άνω φωτίστηκε από ένα χαμόγελο.

—Λοιπόν, ναί. Φαίνεται πως βρίσκεστε στην άρένα ήδη δέκα πέντε λεπτά.

—Ωστε συμφωνείτε μαζί μου;

—Ναί. Άλλα δεν μπορούμε να βάλουμε στο χέρι τη συμμορία. Χάνομε καιρό και φοβούμαι πως δεν έχομε καιρό για χάσιμο. Ναί, είμαι πολύ ανήσυχος τώρα. Τώρα.. φοβούμαι.

Και ο Άνω ανατρίχιασε σαν να είχε φυσήσει παγωμένος αέρας.

Ο φόβος του μεταδόθηκε στον Τζίμ. Δεν καταλάβαινε ακριβώς τί φοβόταν ο Άνω, αλλά καθισμένος εκεί στο φωτισμένο γραφείο του σιωπηλού κτιρίου ένοιωθε σαν να χόρευαν γύρω τους κακά πνεύματα. Και ανατρίχιασε κι' αυτός.

—Για να δούμε τώρα, είπε ο Άνω.

Πήρε το κεφάλι του βέλους από τον φακέλλο και το κύριο σώμα από την τσέπη του και τα έφηρμοσε. Τάιραζαν λίγο χαλαρά γιατί το άνοιγμα είχε πλατύνει για να μη το περνάκι. Τα άφησε επάνω στο τραπέζι, και άνοιξε τον πράσινο φακέλλο του. Ο Τζίμ πρόσεξε τότε ένα μικρό τετράγωνο φακέλλο σαν κι' αυτούς που χρησιμοποιούν οι φαρμακοποιοί. Έμοιαζε άδειος, αλλά καθώς

τον πήρε στο χέρι του κύλησε έξω μια τετράγωνη ταμπλέττα από κάποια σκληρή λευκή ουσία. Ήταν λερωμένη με σκόνη και είχε έναν πράσινο λεκέ. Και καθώς ο Τζίμ την γύρισε από την άλλη πλευρά παρατήρησε στην επιφάνειά της μια σχισμή σαν να την είχε χτυπήσει κάτι αιχμηρό.

—Και τί σχέση μπορεί να έχει αυτό με την υπόθεσι; ρώτησε.

Ο Άνω σήκωσε το κεφάλι του, άπλωσε το χέρι του και πήρε την ταμπλέττα από τον Τζίμ.

—Ίσως μεγάλη, ίσως καμιά, απάντησε σοβαρά. Μά παρουσιάζει ενδιαφέρον αυτή η ταμπλέττα. Αύριο θα έρω περισσότερο γι' αυτήν.

Ο Τζίμ ήταν αδύνατο να θυμηθεί μια στιγμή που να βγήκε στη μέση αυτή η ταμπλέττα. Δεν είχε βρεθεί στο σπίτι του Ζαν Κλαντέλ γιατί ήταν ήδη έδω κλειδωμένη. Έμοιαζε να την είχαν μαζέψει από το δρόμο. Άσφαλως ο πράσινος λεκές θα ήταν από χλόη. Ο Τζίμ στάθηκε.

Έκείνο το πρωί ήταν όλοι τους μαζί στον κήπο, ο Άνω, εκείνος, ή Μπέττυ, ή Άνν. Άλλα ή μνήμη του Τζίμ δεν τον βοηθούσε καθόλου να συνδέσει την ταμπλέττα με την ώρα που πέρασαν οι τέσσερεις τους στη σκιά των δέντρων. Ήταν όμως βέβαιος πως ο Άνω της έδινε μεγάλη σημασία. Όλη την ώρα που κρατούσε στο χέρι του την ταμπλέττα και την περιεργαζόταν, ο Άνω τον παρακολουθούσε με μια παράξενη προσοχή. Και όταν έπιτέλους την έβαλε πίσω στο φακελλάκι, ο Άνω ανέπνευσε με ανακούφιση.

Ο Τζίμ γέλασε καλόκαρδα. Είχε άρχισει να τον μαθαίνει αυτόν τον άνθρωπο. Δεν του έκανε πια ασκήσεις έρωτήσεις. Έσκυψε στο τραπέζι, πήρε το σημειώμα του που βρισκόταν ανοιγμένο μπροστά στον Άνω, και πρόσθεσε διό καινούριες έρωτήσεις κάτω από τις άλλες:

5) Ποιό ήταν το μήνυμα που ήρθε τηλεφωνικά στην άστυνομία από το Παρίσι και που κρύφτηκε στο φακέλλο με τον τίτλο «Διεύθυνσις»;

6) Πότε, που και γιατί περιμαζεύτηκε ή άσπρη ταμπλέττα και τί σημαίνει;

Γελώντας πάλι ο Τζίμ έδωσε πίσω το σημειώμα στον Άνω. Ωστόσο ο Άνω διάβασε τις έρωτήσεις όργα και προσεκτικά.

—Ηλπίζω πως θα απαντούσα σε όλες τις έρωτήσεις σας απόψε, είπε. Άλλα βλέπετε σκοντάφουμε σε κάθε γωνιά και οι έρωτήσεις πρέπει να περιμένουν.

Την ώρα που ο Άνω συγύριζε μεθοδικά τα χαρτιά του μέσα στον φακέλλο, το πρόσωπο του Τζίμ γέμισε έκπληξη. Έδειξε τον φακέλλο και είπε:

—Το τηλεγράφημα!

Μαζί με τα τρία άνωνομα γράμματα που είχε ο Άνω στον φακέλλο του ήταν και ένα τηλεγράφημα. Τα δύο γράμματα ήταν εκείνα που είχε δείξει ο Άνω στον Τζίμ στο Παρίσι και το τρίτο ήταν εκείνο που του είχε δώσει εκείνο το απόγευμα ή Μπέττυ. Το τηλεγράφημα ήταν συναρμολογημένο με γομόχαρτο.

—Αυτό είναι το τηλεγράφημά μας. Το τηλεγράφημα που έστειλε τη Δευτέρα στο γραφείο μας ή Μις Χάρλουου...

Ο Τζίμ σταμάτησε. Του φαινόταν τόσο παράξενο πως ήταν Παρασκευή και ως προχθές, Τετάρτη, δεν είχε δη ποτέ στη ζωή του την Μπέττυ Χάρλουου.

—Είναι το τηλεγράφημα, συνέχισε, που μάς ανήγγειλε ότι θα αναλαμβάνετε έσείς την υπόθεσι.

—Ναί, έσείς μου το δώσατε, είπε ο Άνω.

—Μά το είχατε σκίσει!

—Πραγματικά. Άλλα ύστερα το μάζεψα από το καλάθι και το κόλλησα. Είχα σκοπό να κάνω έδω φασαρία στην άστυνομία γιατί είχαν δώσει μια είδησι μυστική. Τώρα είμαι ευχαριστημένος που το κράτησα. Και είς ό ιδιος θα καταλάβατε τη σημασία του το επόμενο πρωί, προτού φθάσω έγώ, στην Βίλλα Γκρενέλ, όταν είπατε στην δεσποινίδα Χάρλουου πως μου το είχατε δείξει.

Ο Τζίμ έψαξε στην μνήμη του. —Μόνον αφού ήρθατε έσείς έμαθα από την δεσποινίδα Μπέττυ πως είχε μάθει την είδησι από ένα άνωνομο γράμμα, είπε.

—Δὲν πειράζει, εἶπε ὁ Ἀνὼ λίγο βιαστικά. Σημασία ἔχει γιὰ μένα πὼς ὅταν τελειώσει ἡ ὑπόθεσι αὐτὴ καὶ καταπιασῶ με τὰ ἀνώνυμα γράμματα, τὸ τηλεγράφημα μπορεῖ νὰ με βοηθήσῃ.

—Ναί... καταλαβαίνω... ναί... σωστά..., εἶπε ὁ Τζίμ καὶ ἔμεινε σ' αὐτὴν καὶ ἀναποφάσιστος ἂν ἔπρεπε νὰ μιλήσῃ ἢ ὄχι, ἐνῶ ὁ Ἀνὼ κύτταζε πάλι τὰ τεκμήριά του.

—Νὰ πάρῃ ἡ εὐχή, δὲν με ὁδηγοῦν πούθενά! φώναξε ὁ Ἀνὼ καὶ ὁ Τζίμ πήρε τὴν ἀπόφασί του.

—Κύριε Ἀνὼ, εἶπε κάπως ἐπίσημα, εἰσεὶς δὲν συμμερίζετε τὶς σκέψεις σας μαζί μου, ἀλλὰ ἐγὼ θὰ σὰς φερθῶ καλύτερα. Ἐκτὸς αὐτοῦ τὸν φόνο τῆς Βίλλας Γκρενέλ ἔχετε νὰ λύσετε καὶ τὸ μυστήριον τῶν ἀνωνύμων ἐπιστολῶν. Σ' αὐτὸ μπορῶ νὰ σὰς βοηθῶ λίγο. Ἐφθασε ἄλλο ἓνα.

—Πότε;

—Ἀπόψε, τὴν ὥρα ποὺ τρώγαμε.

—Γιὰ ποῖον ἦταν;

—Γιὰ τὴν Ἄνν Ἀπκοτ.

—Τί;

Ὁ Ἀνὼ πετάχτηκε ὀρθιος ἀπὸ τὴ θέσι του με μιὰ φωνή, πελώριος, χλωμός, με μάτια ποὺ ἄστραφταν. Καμμιά εἰδησι δὲν θὰ τοῦ φαινόταν πιὸ ἀπροσδόκητη.

—Εἰστε βέβαιος; ρώτησε.

—Ναί. Ἦρθε με τὸ θραδυνὸ ταχυδρομεῖο μαζί με ἄλλα γράμματα.

Ὁ Γκαστόν τὰ ἔφερε στὴν τραπέζια. Ἦταν ἓνα γιὰ μένα ἀπὸ τὸ γραφεῖο μας στὸ Λονδίνο, δύο γιὰ τὴν Μπέττυ καὶ αὐτὸ γιὰ τὴν Ἄνν. Τὸ ἄνοιξε συνωφρυνμένη σὰν νὰ μὴν ἤξερε ἀπὸ ποῖον ἦταν. Τὸ εἶδα καθὼς τὸ ξεδίπλωνε. Ἦταν τὸ ἴδιο κοινὸ χαρτί, γραμμένο στὴ μηχανὴ με τὸν ἴδιο τρόπο, χωρὶς διευθύνσι. Κυττάζοντάς το ἔμεινε με ἀνοιχτὸ στόμα καὶ ὕστερα τὸ ξαναδιάβασε. Καὶ ἔπειτα χαμογελώντας τὸ δίπλωσε καὶ τὸ ἔθηκε δίπλα τῆς.

—Χαμογελώντας; ρώτησε ὁ Ἀνὼ.

—Ναί. Ἐμοιαζε εὐχαριστημένη. Τὸ πρόσωπό της ξαναβρῆκε τὸ χρῶμα του. Ἡ ἀνησυχία χάθηκε.

—Ὡστε δὲν σὰς τὸ ἔδειξε;

—Ὁχι.

—Ὅτε στὴν δεσποινίδα Χάρλου;

—Ὁχι.

—Ἀλλὰ ἦταν εὐχαριστημένη, ἔ; Καὶ εἶπε τίποτα;

—Ναί, ἀπάντησε ὁ Τζίμ. Εἶπε: «πάντα εἶχε δίκιο, δὲν εἶναι ἔτσι».

—Ὡστε αὐτὸ εἶπε, μονολόγησε ὁ Ἀνὼ καὶ ξανακάθισε στὴ θέσι του σὰν ἀπολιθωμένος.

—Καὶ ἔπειτα τί ἔγινε; ρώτησε σὲ λίγο.

—Τίποτα ὥσπου τελείωσε τὸ φαγητό. Ὑστερα πήρε τὸ γράμμα τῆς καὶ ἔκανε νόημα στὴν Μπέττυ. «Θὰ πρέπη νὰ σ' ἀφήσω με νὰ πάρῃς μό... σ' τὸν καφέ σου» μού εἶπε ἡ Μπέττυ καὶ μπήκαν μαζί στὸ δωμάτιον τῶν θησαυρῶν. Ἐνοχλήθηκα λίγο· γιατί ἀπὸ τότε ποὺ ἦρθα στὸ Ντιζὸν ὅλοι με παραμερίζουν με τὴν ἐντολὴ νὰ κάτσω φρόνιμα καὶ νὰ μὴν ἐπεμβαίνω. Ὑστερα ἦρθα καὶ σὰς βρήκα.

Σὲ μιὰ ἄλλη στιγμὴ ἡ ἔκφρασι τῆς πληγωμένης ματαιοδοξίας τοῦ Τζίμ θὰ προκαλοῦσε τὰ μειδιάματα τοῦ Ἀνὼ. Τώρα ὅμως δὲν πρόσεξε τίποτα.

—Ἐφυγαν γιὰ νὰ κουβεντιάσουν γιὰ τὸ γράμμα, εἶπε ὁ Ἀνὼ. Καὶ ἡ κοπέλλα μας ποὺ ἦταν τόσο ἀνήσυχη τὸ ἀπόγευμα ἦταν εὐχαριστημένη. Ὡστε μιὰ διέξοδος! Γιὰ μιὰ φορὰ ἡ Μάστιξ εἶναι καλὴ. Γιατὶ ὅμως; Δὲν καταλαβαίνω... Ναί, ἐγὼ ὁ γέρο ταῦρος δὲν καταλαβαίνω!

Φαινόταν εὐχρινὰ ἐκπληκτος ποὺ βρισκόταν σὲ τέτοιο ἀδιέξοδο. Ὑστερα ἡ διάθεσί του ἄλλαξε.

—Στὸ μεταξύ, κύριε, ὥσπου νὰ μπορέσω νὰ ἐξηγήσω τὸ παράξενο αὐτὸ γεγονός, σὰς παρακαλῶ νὰ με βοηθήσετε, εἶπε καὶ στὰ μάτια του ξαναγύρισε ἡ ἔκφρασι τοῦ φόβου. Τίποτα δὲν εἶναι πιὸ σημαντικό. Θέλω... πὼς νὰ σὰς τὸ πῶ γιὰ νὰ σὰς πείσω; Θέλω νὰ μένετε ὅσο μπορεῖτε περισσότερο στὴ Βίλλα Γκρενέλ... νὰ παρακολουθῆτε λιγάκι τὴν ὁμορφὴ Μις Ἄνν, νά...

Ἀλλὰ ὁ Τζίμ δὲν τὸν ἄφησε νὰ προχωρήσῃ.

—Ὁχι, ὄχι, δὲν θὰ τὸ κάνω, φώναξε. Ὁχι δὲν θὰ γίνω κατάσκοπός σας. Δὲν βρίσκομαι ἐδῶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο. Εἶμαι ἐδῶ γιὰ τὴν πελάτισσά μου. Ὅσο γιὰ τὴν Ἄνν, εἰ-

ναι συμπατριώτισσά μου. Δὲν θὰ σὰς βοηθῶω ἐναντίον τῆς. Μάρτυς μου ὁ Θεὸς πὼς δὲν θὰ τὸ κάμω!

Ὁ Ἀνὼ κύτταξε τὸ κόκκινο θυμωμένο πρόσωπο τοῦ «νεαροῦ συν-αδελφου» του καὶ δέχτηκε τὴν ἡττα του χωρὶς διαμαρτυρία.

—Δὲν σὰς κατηγορῶ, εἶπε ἡσυχά. Δὲν περίμενα νὰ μοῦ δώσετε ἄλλη ἀπάντησι. Πρέπει νὰ προχωρήσω γρήγορα, αὐτὸ εἶναι. Πολὺ γρήγορα!

Ὁ θυμὸς τοῦ Τζίμ ἔπεσε ἀπὸτομα. Εἶδε μπροστά του τὸν Ἀνὼ νὰ κάθεται κατὰχλωμος, με ταραγμένο πρόσωπο καὶ τρομαγμένο βλέμμα.

—Πέστε μου, φώναξε ἀγανακτισμένος ὁ Τζίμ. Μιλήστε μου γιὰ μιὰ φορὰ με εὐκρίνεια. Εἶναι ἔνοχη ἡ Ἄνν Ἀπκοτ; Δὲν εἶναι βέβαια μόνη τῆς. Ὑπάρχει συμμορία. Συμφωνήσατε καὶ σῆς. Ὁ Βαρμπέρσκι θὰ εἶναι μαζί τους. Μὰ εἶναι καὶ ἡ Ἄνν; Τὸ πιστεύετε;

Ὁ Ἀνὼ μάζεψε ἀργὰ τὰ φακελάκια του. Μέσα του γινόταν μιὰ πάλη. Τὰ γεγονότα τῆς νύχτας τοὺς εἶχαν ἐπηρεάσει καὶ τοὺς δύο. Ἐνοιωθε τὸν πειρασμὸ νὰ ἐμπιστευθῇ τὶς σκέψεις του. Ἀλλὰ ὁ Τζίμ διέκρινε καὶ ὅλες τὶς παραδόσεις τῆς ὑπηρεσίας νὰ ἀγωνίζονται μέσα του: νὰ περιμένῃ τὰ γεγονότα, νὰ μὴν ἐκφράξῃ ὑποψίες, νὰ εἶναι δίκαιος. Μόνο ὅταν κλείδωσε ὅλα τὰ πράγματά του ὑποχώρησε στὸν πειρασμό, ἀλλὰ καὶ τότε ὄχι με ἄμεσο τρόπο.

—Θέλετε νὰ μάθετε τί σκέπτομαι γιὰ τὴν Ἄνν Ἀπκοτ; εἶπε διστακτικά. Πηγαίνετε αὔριο στὴν ἐκκλησία τῆς Παναγίας καὶ κυττάξτε τὴν πρόσωπι. Μιὰ καὶ δὲν εἰστε τυφλός, θὰ δῆτε.

Ἦταν φανερό πὼς δὲν ἤθελε νὰ πῇ περισσότερα. Στεκόταν μάλιστα σκυθρωπὸς μπροστὰ στὸν Τζίμ σὰν μετανοιωμένος γιὰ τὰ ὅσα εἶχε πῇ. Ὁ Φρόμπισερ πήρε τὸ καπέλλο του καὶ σηκώθηκε.

—Εὐχαριστῶ, εἶπε. Καληνύχτα σας.

—Αὔριο εἰστε ἐλεύθερος, εἶπε ὁ Ἀνὼ. Δὲν θὰ ἔλθω στὴν Βίλλα Γκρενέλ. Ἐχετε κανένα σχέδιο γιὰ αὐτὸ;

—Ναί. Θὰ με πᾶνε μιὰ δόλτα με τὸ αὐτοκίνητο στὰ περίχωρα.

—Ἀξίζει πραγματικά, εἶπε ἀφηρημένα ὁ Ἀνὼ. Νὰ μοῦ τηλεφωνήσετε ὅμως προτοῦ φύγετε. Θὰ εἶμαι ἐδῶ. Θὰ σὰς πῶ ἂν ἔχω κανένα νέο. Καληνύχτα.

Ὁ Τζίμ τὸν ἄφησε νὰ στέκεται στὴ μέση τοῦ δωματίου, καὶ προτοῦ κλείσῃ τὴν πόρτα, ὁ Ἀνὼ εἶχε ξεχάσει τὴν παρουσία του. Καὶ εἶλεγε μόνος του ξανὰ καὶ ξανὰ, σχεδὸν με ἀπελπισία: «Πρέπει νὰ προχωρήσω γρήγορα. Πολὺ γρήγορα!»

Ὁ Τζίμ προχώρησε διασπαστικὰ ἔχοντας στὸ νοῦ τὰ λόγια τοῦ Ἀνὼ νὰ δῇ τὴν πρόσωπι τῆς ἐκκλησίας. Ἐπρεπε νὰ μὴν τὸ ξεχάσῃ τὴν ἄλλῃ μέρα. Στὴν ἀρχὴ ἐνὸς μικροῦ δρόμου ἄκουσε πίσω του ἓνα ἐλαφρὸ βῆμα ποὺ τοῦ φάνηκε γνωστό. Ὁ Τζίμ γύρισε καὶ κύτταξε πίσω του. Εἶδε ἓναν ψηλὸ ἄνδρα νὰ διασχίζῃ τὸ δρόμο πολὺ γρήγορα καὶ νὰ ἔξω φανίζεται ἀνάμεσα στὰ ἀπέναντι σπίτια. Ὁ ἄνδρας στάθηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς γωνίας τοῦ δρόμου καὶ ὁ Τζίμ θὰ μποροῦσε νὰ ὀρκιστῇ πὼς ἦταν ὁ Ἀνὼ. Στὴν περιοχὴ αὐτὴ δὲν ὑπάρχαν ξενοδοχεῖα οὔτε πανσιόν. Ἦταν μιὰ συνοικία ἰδιωτικῶν κατοικιῶν. Τί γύρευε ἐκεῖ ὁ Ἀνὼ;

Μὲ τὴ σκέψι αὐτὴ ἔξεχασε τὴν πρόσωπι τῆς ἐκκλησίας καὶ ὅταν ἔφθασε στὴν Βίλλα Γκρενέλ συνῆλθε ἓνα μικρὸ περιστάτικὸ ποὺ ἔκανε τὴν πιθανότητα νὰ τὴν θυμῇ ἀκόμη πιὸ μακρυνή. Μπήκε στὸ σπίτι με ἓνα κλειδί ποὺ τοῦ εἶχαν δώσει καὶ ἔπρεπε τὸ φῶς τοῦ χώλλ. Διέσχισε τὸν χώλλ καὶ ἐτοιμαζόταν νὰ ἀνέβῃ τὴ σκάλα ὅταν ἄνοιξε ἡ πόρτα τοῦ δωματίου τῶν θησαυρῶν καὶ φάνηκε ἡ Μπέττυ.

—Δὲν κοιμήθηκες ἀκόμη; τὴ ρώτησε σιγὰ εὐχαριστημένος ποὺ τὴν ἔβρισκε ζύπνια καὶ κάπως λυπημένος ποὺ ἔχανε τὸν ὕπνο τῆς.

—Ὁχι, ἀπάντησε ἐκείνη ἀργὰ καὶ χαμογέλασε. Περίμενα τὸν φίλο-ξενοῦμένο μου.

Τὴν ἀκολούθησε μέσα στὸ δωμάτιο.

—Γιὰ νὰ σὲ δῶ! τοῦ εἶπε καὶ πρόσθεσε. Τζίμ κάτι συνέβη ἀπόψε! Ὁ Τζίμ κίνησε τὸ κεφάλι του.

—Τί; ρώτησε η Μπέττυ.
—“Ας τ’ αφήσωμε ως αύριο.
Μπέττυ.
“Η Μπέττυ έπαψε να χαμογελά.
Τό φως έσβυσε από τὰ σκοτεινά,
τρομαγμένα της μάτια, και μια έκ-
φρασι κουρασμένη και άνήσυχη τὰ
σκίασε.

—“Οστε είναι κάτι τρομερό; εί-
πε ψιθυριστά.

—Ναί, είπε ο Τζιμ και άπλωσε
τò χέρι του για να στηριχτή στην
πλάτη μιὰς καρέκλας.

—Πές μου σέ παρακαλώ, Τζιμ.
Δέν θα μπορέσω να κοιμηθώ αν δέν
μού πής. Και είμαι τόσο κουρα-
σμένη!

“Ηταν τόσο βαρειά πονεμένη η
φωνή της και φαινόταν τόσο κου-
ρασμένο το λεπτό της σώμα, ώστε
ο Τζιμ δέν μπόρεσε να μὴν ύποχω-
ρήσει.

—Θά σου πώ, Μπέττυ, είπε μα-
λακά. “Ο Άντ και γώ πήγαμε ά-
πόψε να βρούμε τον Ζαν Κλαντέλ.
Τον βρήκαμε νεκρό. Είχε δολοφο-
νηθῆ... σκληρά.

“Η Μπέττυ έβγαλε έναν άναστε-
ναγμό και κλονίστηκε. Θά έπεφτε
κάτω αν δέν πρόφθανε ο Τζιμ να
την πιάσει στα χέρια του.

—Μπέττυ!

“Η Μπέττυ έκρυψε τò πρόσωπό
της στον ώμο του. “Ενοιωθε τò ά-
ναφυλλητό της κοντά στην καρδιά
του.

ΕΝΑ ΜΑΤΑΙΟ ΣΧΕΔΙΟ

Ο δρόμος έστριβε σαν κορδέλλα
γύρω στο βουνό και κατέβαινε
μετά σε μια μικρή κοιλάδα. “Αρι-
στερά και λίγο χαμηλότερα από τò
επίπεδο του δρόμου έτρεχε ένα πο-
ταμάκι ανάμεσα στην πλούσια χλόη
των λειβαδιών. Πέρα από τὰ λειβά-
δια ή πλαγιά της κοιλάδας ανέβαι-
νε άπότομα. “Εδω και κει φαινονταν
βράχια και οί θάμνοι είχαν άρχισει
να κιτρινίζουν από τον ήλιο. Δεξιά
ή πλαγιά της κοιλάδας έφθανε σχε-
δόν ως τò ύψος του δρόμου. “Η κοι-
λάδα είχε άρκετό μήκος, έστριβε
μαλακά που και που και κάπου πιο
πάνω ένας μικρός δευτερεύων δρό-
μος —σαν κι’ αυτούς που σημειώ-

—Είναι τρομερό! είπε η Μπέτ-
τυ “Ο Ζαν Κλαντέλ!... Κανένας
δέν είχε άκούσει τò όνομά του πριν
από σήμερα τò πρωί... και τώρα τον
πήρε κι’ αυτόν αυτή ή φρίκη... ό-
πως όλους μας! “Ω, που θα κατα-
λήξουν όλα αυτά;

“Ο Τζιμ την έβαλε να καθήση σε
μια καρέκλα και γονάτισε κοντά
της. “Η Μπέττυ έκλαιε με λυγμούς
και ο Τζιμ προσπαθούσε να σηκώ-
ση τò πρόσωπό της να τον κοιτάξει.

—Μπέττυ! “Αγαπητή μου Μπέτ-
τυ! ψιθύρισε.

“Εκείνη όμως έξακολουθούσε να
έχει τò κεφάλι της σκυμμένο.

—“Οχι,... είπε η Μπέττυ με κομ-
μένη φωνή. “Οχι!

Και σκύβοντας πάντα τò πρόσω-
πό της στον ώμο του κρατιόταν από
τον Τζιμ με άπελπισία.

—Μπέττυ! είπε πάλι ο Τζιμ. Λυ-
πούμαι τόσο πολύ! “Αλλά όλα θα
διορθωθούν. Είμαι βέβαιος. “Ω,
Μπέττυ!

Μιλούσε και έλεεινολογούσε τον
εαυτό του για τὰ κοινότοπα λόγια
του. Γιατί να μὴν μπορη να βρη να
της πη κάτι όμορφο για να την πα-
ρηγορήσει; “Αλλά δέν μπορούσε και
άλλωστε φαινόταν πως δέν χρεια-
ζόταν και τόσο πολύ. Γιατί η Μπέτ-
τυ κλαίοντας πάντα άπλωσε τὰ χέ-
ρια της γύρω στο λαιμό του και
τον κρατούσε σφιχτά κοντά της.

νονται στους χάρτες τών αυτόκινη-
τιστών με κουκίδες— έκοβε άρι-
στερά, διέσχιζε τò ποταμάκι με μια
πέτρινη γέφυρα και χανόταν σε έ-
να άνοιγμα της κοιλάδας. Πέρα από
αυτή τή διακλάδωσι φαινονταν διά-
φορα δέντρα. Τò ποταμάκι χανόταν
κάτω από τις φυλλωσιές τους σαν
να έπεφτε σε σπηλιά. Οί πλαγιές
ήταν σκεπασμένες με δέντρα τόσο
πυκνά, ώστε από μακριά ή κοιλά-
δα φαινόταν σαν γυμνή. “Ηταν σαν
κουκλιστική τόσο ρηχή και στενή
και περιωρισμένη. “Ηταν σαν να
προσπαθούσε να γίνη κοιλάδα και
δέν κατάφερε παρά να γίνη μια
κατηφορία.

“Όταν τò μικρό διθέσιο αυτόκι-
νητάκι έστριψε από τò βουνό και
πήρε τον δρόμο της κοιλάδας, ή
κορδέλλα του δρόμου μπροστά φαι-
νόταν άδεια έκτός από μια μικρή
κηλίδα στην άκρη που σήκωνε πί-
σω της ένα σύννεφο σκόνης.

—Θά μάς κάνει χάλια αυτός έ-
κει κάτω όταν τον προσπεράσωμε,
είπε ο Τζιμ.

—Θά πάθη τὰ ίδια από μας, εί-
πε ή Μπέττυ κυττάζοντας για μια
στιγμή πίσω της. Μά δέν με νοιά-
ζει! “Εσένα, Τζιμ;

Γέλασε ή Μπέττυ και ο Τζιμ πα-
ρατήρησε εύχαριστημένος πως για
πρώτη φορά ή φωνή της είχε έναν
τόνο εύθυμίας.

—Τί εύτυχία να ξεφύγης έστω
και για μια ώρα άπ’ αυτή την πό-
λι, συνέχισε ή Μπέττυ αναπνέοντας
βαθεία τον καθαρό αέρα. Αυτή εί-
ναι ή πρώτη έλεύθερη ώρα μου εδώ
και μια βδομάδα.

Και ο Τζιμ ήταν εύχαριστημένος
που βρισκόταν στις πλαγιές της
Κότ ντ’ “Ορ. Τò Ντιζόν βούιζε έ-
κείνο τò πρωί από την είδησι του
φόνου του Ζαν Κλαντέλ. Κάθε τόσο
άκουε κανείς στους δρόμους τò ό-
νομά του και ειρωνικά σχόλια για
την άστυνομία. “Ο Τζιμ ήθελε να
ξεχάση τον έφιάλη της επισκέψεως
στο σπίτι της όδου Γαμβέττα και
τò άποτρόπαιο πτώμα στο πάτωμα.

—Θά τ’ αφήσης όλα αυτά για
πάντα πολύ γρήγορα, είπε ο Τζιμ
με σημασία.

“Η Μπέττυ τού έκανε μια γκρι-
μάτσα και έπιασε τò χέρι του, ενώ
τὰ μάγουλά της κοκκινίζουν και τò
αυτόκίνητο έκανε έναν έλιγμό.

—Τζιμ, τού είπε, δέν πρέπει να
μιλάς έτσι στην κοπέλλα που κρα-
τά τò δολάν, γιατί μπορεί να πέσω
έπάνω στον μοτοσυκλετιστή και στο
κορίτσι που κάθεται δίπλα του.

—Τò κορίτσι που λές δέν είναι
παρά μια βαλίτσα! είπε ο Τζιμ.

“Ο μοτοσυκλετιστής βράδυσε την
τοχύτητά του καθώς πλησίασε στο
σταυροδρόμι, σαν ταξιδιώτης που
δέν ξέρει καλά την περιοχή και
ταν έφθασε στη στροφή σταμάτησε
και κατέβηκε “Η Μπέττυ σταμάτη-
σε τò αυτόκίνητό της δίπλα στην
μοτοσυκλέττα και κύτταξε τò ρο-

λόι της και τον μετρητή ταχύτητας
μπροστά της.

—Μπορώ να σάς βοηθήσω; ρώ-
τησε τον ένεο.

“Ο άνθρωπος που στεκόταν κον-
τά στην μοτοσυκλέττα ήταν νέος,
λεπτός, μελαχροινός και καλοφτιαγ-
μένος. “Εβγαλε τò κασκέτο του και
υποκλίθηκε ευγενικά.

—Θέλω να πάω στο Ντιζόν, είπε
με μια παράξενη σκληρή προφορά
που φάνηκε στον Τζιμ σαν γνώ-
ριμη.

—Μπορείτε να δῆτε τις στέγες
του από τò άνοιγμα της κοιλάδας,
άπάντησε ή Μπέττυ. “Αλλά σάς
προειδοποιώ πως ο δρόμος αυτός
αν και είναι σύντομος δέν είναι κα-
λός.

Μέσα από τò σύννεφο της σκό-
νης που είχε άρχισει να διαλύεται
άκουσαν τò πάλι πάλι μιάς άλλης
μοτοσυκλέττας που έρχόταν.

—“Ο δρόμος από τον όποιο ήρ-
θαμε έμεις είναι ο καλύτερος, συ-
νέχισε ή Μπέττυ.

—Πόση ώρα είναι;

“Η Μπέττυ κύτταξε ξανά τò τα-
χύμετρό της.

—Σαράντα χιλιόμετρα και τὰ κά-
νουμε σε σαράντα λεπτά. Βλέπετε
πως ο δρόμος είναι καλός. Ξεκινή-
σαμε στις έντεκα και τώρα είναι
δώδεκα παρά είκοσι.

—Μά φύγαμε πριν από τις έντε-
κα, διέκοψε ο Τζιμ.

—Ναί, αλλά σταθήκαμε λίγο στο
δρόμο.

“Ο ξένος κύτταξε τò ρολόι του.

—Ναί, είναι δώδεκα παρά είκο-
σι τώρα, αλλά σαράντα χιλιόμετρα!
“Αμφιβάλλω αν έχω άρκετη βενζίνη.
Μου φαίνεται πως πρέπει να πάρω
τον συντιμώτερο δρόμο.

“Η δεύτερη μοτοσυκλέττα φάνηκε
μέσα από τη σκόνη σαν πλοίο μέσα
στην όμίχλη και σταμάτησε κι’ αυ-
τή κοντά τους. “Ο αναβάτης κατέ-
βηκε. Σήκωσε τὰ γυαλιά του και πή-
ρε μέρος στην κουβέντα.

—“Ο δρομάκος αυτός δέν είναι
βέβαια καμμία κεντρική άρτηρία.
Αυτό φαίνεται! είπε ο νεοφερμένος.
“Αλλά δέν είναι και τόσο κακός.
“Από τη γέφυρα ως τò Δημαρχείο
του Ντιζόν θέλετε είκοσι πέντε λε-
πτά.

—Σὰς εὐχαριστῶ, εἶπε ὁ νεαρός. Μὲ συγχωρεῖτε. Χασομέρησα ἐδῶ ἑπτὰ λεπτά καὶ μὲ περιμένουν.

—Ἐβαλε τὸ κασκέτο του, ἀνέβη καὶ στὴ θέσι του καὶ σὲ λίγο χάθη καὶ στὴν κοιλάδα.

—Ὁ δεύτερος μοτοσυκλετιστὴς ἔβαλε πάλι τὰ γυαλιά του καὶ εἶπε.

—Θέλετε νὰ περάσετε πρώτη, κυρία; Γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ σὰς προσφέρω τὴ σκόνη μου.

—Σὰς εὐχαριστῶ, εἶπε ἡ Μπέττυ χαμογελώντας καὶ ξεκίνησε.

Πέρα ἀπὸ τὸ μικρὸ δάσος καὶ τὴν καμπή, ἡ κοιλάδα ἀνοίγει καὶ ἐβγαίνει σὲ ἕναν μεγάλου δημόσιου δρόμο.

—Ὁ δρόμος γιὰ τὸ Παρίσι! εἶπε ἡ Μπέττυ σταματώντας τὸ αὐτοκίνητο μπροστὰ σὲ ἕνα πανδοχεῖο μὲ ὁμορφο καταπράσινο κήπο.

—Ἐννοια σου Μπέττυ! Καὶ αὐτὸ θὰ γίνη πολὺ γρήγορα! εἶπε ὁ Τζίμ.

Ἡ Μπέττυ ἄφησε τὸ αὐτοκίνητο παράμερα.

—Θὰ φάμε ἐδῶ, στὸν κήπο, εἶπε ἡ Μπέττυ, μέσα στὰ λουλούδια καὶ τὰ δέντρα.

Μιά ὁμελέττα, ἕνα ψητό, σαλάτα καὶ ἕνα μπουκάλι παλιὸ κρασί βοήθησαν ὥστε νὰ νοιώσουν τὸ Παρίσι πολὺ πιὸ κοντὰ τους. Κάθονταν στὸ ὑπαίθρο, στὴ σκιά τῶν δέντρων μὲ τὸν ἀνθισμένο κήπο μπροστὰ τους. Γελοῦσαν καὶ ἔκαναν πολὺ κέφι μέσα στὴν χρυσή μαγιάτικη ὁμορφιά καὶ ὁ Τζίμ ἔβλεπε νὰ χοροπηδοῦν μπροστὰ στὰ μάτια του θαυμάσιες ὀπτασίες.

Ὅσο ἡ Μπέττυ τὶς ἔσβυσε ὅλες ὅταν θρέθηκαν μὲ τὸν ἀχνιστὸ καφέ μπροστὰ τους καὶ ἕνα τσιγάρο ἀναμμένο στὸ χέρι.

—Τζίμ, πρέπει νὰ γίνουμε πρακτικοί. Θέλω νὰ σοὺ μιλήσω.

Ἡ σπῖθα τῆς εὐθυμίας εἶχε χαθῇ ἀπὸ τὰ μάτια της.

—Ναί, τί θέλεις; ρώτησε ὁ Τζίμ.

—Γιὰ τὴν "Ἀνν... Ὅθι ἔπρεπε νὰ φύγῃ.

—Νὰ τὸ σκάσῃ! εἶπε ὁ Τζίμ ἔκπληκτος.

—Ναί, ἀμέσως καὶ ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ μυστικά.

Ὁ Τζίμ σκέφθηκε τὴν πρότασι,

ἐνῶ ἡ Μπέττυ περίμενε τὴν ἀπάντησί του μὲ ἀνυπομονησία.

—Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὸ καταφέρῃ, εἶπε ὁ Τζίμ.

—Εἶναι.

—Καὶ ἀν ἦταν δυνατό, θὰ τὸ ἤθελε ἐκείνη;

—Τὸ θέλει.

—Ὅθι εἶναι ὅμως μιὰ ὁμολογία ἐνοχῆ, εἶπε ὁ Τζίμ.

—Ὡ, ὅχι, Τζίμ. Τῆς χρειάζεται καιρὸς, αὐτὸ εἶναι. Καιρὸς γιὰ νὰ βρεθῇ τὸ χαμένο κολλιέ μου. Καιρὸς γιὰ νὰ βρεθῇ ὁ δολοφόνος τοῦ Ζὰν Κλαντέλ. Θυμᾶσαι τί σοὺ εἶπα γιὰ τὸν "Ἀνν; Πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα θῦμα. Δὲν μὲ πίστεψες, μὰ εἶναι ἀληθεια. Πρέπει νὰ γυρίσῃ στὸ Παρίσι καὶ νὰ δείξῃ πὼς μέσα σὲ λίγες ὥρες ἔλυσε τὸ πρόβλημα. Μήπως δὲν προσπάθησε νὰ μὲ μπλέξῃ ἐμένα πρῶτα;

—Ὅχι.

—Ναί, Τζίμ. Καὶ τώρα ποὺ δὲν το κατάφερε, στράφηκε στὴν "Ἀνν. Πρέπει νὰ φύγῃ. Ἀφοῦ δὲν πέτυχε μὲ μένα θὰ μπλέξῃ τὴ φίλη μου καὶ θὰ παρουσιάσῃ καὶ φτιαχτὰ τεκμήρια ἀπὸ πάντα.

—Μπέττυ! Ὁ "Ἀνν δὲν θὰ τὸ ἔκανε ποτὲ αὐτό, διαμαρτυρήθηκε ὁ Τζίμ.

—Μὰ Τζίμ, τὸ ἔκανε ἤδη, εἶπε ἡ Μπέττυ.

—Πότε;

—Ὅταν ἔβαλε πίσω στὴ θέσι του στὴ βιβλιοθήκη τὸ βιβλίο γιὰ τὸ δηλητηριώδες βέλος.

Ὁ Τζίμ τὴν κύτταξε ἔκπληκτος.

—Ἦξερες πὼς τὸ ἔκανε αὐτό;

—Δὲν μπορούσα νὰ μὴν τὸ ξέρω, ἀπάντησε ἡ Μπέττυ. Τὸ κατάλαβα τὴ στιγμή ποὺ πήρε τὸ βιβλίο στὰ χέρια του. Τὸ ἤξερε ἀπ' ἐξῶ καὶ ἀνακατωτά. Μποροῦσε νὰ βρῇ σὲ ἕνα δευτερόλεπτο τὶς σελίδες μὲ τὶς εἰκόνες, μὲ τὴν ἱστορία τοῦ βέλους τοῦ θείου μου, μὲ τὶς ἐπιδράσεις τοῦ δηλητηρίου, τὴ διάλυσί του μπορεῖ νὰ γίνῃ μ' αὐτό; Προσποιήθηκε πὼς τὰ εἶχε μάθει ὅλα μέσα στὴ μισή ὥρα ποὺ μὰς περίμενε... Δὲν ἦταν δυνατό. Ὅθι εἶχε βρῇ κάπου τὸ βιβλίο τὴν προηγούμενη μέρα καὶ κάθησε ὅλη τὴ νύχτα νὰ τὸ μελετᾷ. Αὐτὸ θὰ εἶχε κάνει.

Ὁ Τζίμ ἐνοιῶθε πελαγωμένος. Ἐκεῖνος εἶχε σκεφθῇ πρῶτα τὸ ἕνα, εἰπεῖτα τὸ ἄλλο καὶ στὸ τέλος χρειᾶστηκε νὰ τοῦ ποῦν τὴν ἀλήθεια γιὰ τὸ βιβλίο, ἐνῶ ἡ Μπέττυ τὴν βρῆκε ἀμέσως μὲ τὴν ἐξυπνάδα της. Αἰσθανόταν σὰν νὰ θρικόταν στὴν ἀρένα μὲ μὴν ἐνάμισυ λεπτό.

Ἡ Μπέττυ πρόσθεσε εἰρωνικά.

—Καὶ ὕστερα, ὅταν τὰ ἔμαθε ὅλα ἀπ' ἐξῶ, ξανάβαλε κρυφὰ τὸ βιβλίο στὴ θέσι του καὶ μὰς κατηγόρησε.

—Μὰ ὁ "Ἀνν τὸ παραδέχεται πὼς ἐκεῖνος τὸ ἔβαλε στὴ θέσι του, εἶπε ὁ Τζίμ ἀργά.

Ἡ Μπέττυ ξαφνιάστηκε.

—Πότε τὸ παραδέχτηκε;

—Χθὲς τὸ βράδυ, μιλώντας μαζί μου, ἀπάντησε ὁ Τζίμ.

Ἀλλὰ ἡ Μπέττυ γέλασε μὲ πίκρα. Δὲν ἐννοοῦσε νὰ ἀκούσῃ τίποτα καλὸ γιὰ τὸν "Ἀνν.

—Βέβαια, τώρα ποὺ ἔχει κατὰ καλύτερον στὸ χέρι.

—Κατὰ καλύτερο;

—Τὴν ἐξαφάνισι τοῦ κολλιέ μου.

Ὡ, Τζίμ, ἡ "Ἀνν πρέπει νὰ φύγῃ. Ἄν μπορούσε νὰ φθάσῃ στὴν "Ἀγγλία δὲν θὰ μπορούσαν νὰ τὴν φέρουν πίσω δὲν εἶναι ἔτσι; Δὲν ἔχουν ἀρκετὲς ἀποδείξεις. Μόνον ὑποψίες, ὑποψίες, ὑποψίες!

Ἀλλὰ ἐδῶ στὴν Γαλλία εἶναι διαφορετικά. Μποροῦν νὰ συλλάβουν ἀνθρώπους γιὰ τὸν τοῦ ὑποπτεύονται, νὰ τοὺς κρατοῦν στὴ φυλακὴ καὶ νὰ τοὺς ἀνακρίνουν συνεχῶς. Ὡ, χθὲς τὸ ἀπόγευμα στὸ χῶλλ.

—Δὲν τὸ θυμᾶσαι, Τζίμ; νόμισα πὼς ὁ "Ἀνν θὰ τὴν συνελάμβανε ἐκείνη τὴ στιγμή.

Ὁ Τζίμ φρόμπισερ κούνησε τὸ κεφάλι του.

—Καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιο.

Ἡ πρότασι τῆς Μπέττυ τὸν εἶχε ξαφνιάσει, ἀλλὰ ὅσο τὸν σκεπτόταν τόσο τοῦ φαινόταν σωστή. Ὑπῆρχε μάλιστα ἕνα σοβαρὸ τεκμήριο ποὺ εὐνοοῦσε τὴ λύσι τῆς φυγῆς καὶ ποὺ δὲν τὸ ἤξερε ἡ Μπέττυ. Τὸ σῶμα τοῦ βέλους εἶχε βρεθῇ στὸ δαμάτιο τῆς "Ἀνν καὶ ἡ αἵχμη του στοῦ Ζὰν Κλαντέλ. Καλύτερα λοιπὸν θὰ ἦταν νὰ ἔφευγε ἡ "Ἀνν, ἐνῶς ὅσον ὑπῆρχε καιρὸς καὶ ἀφοῦ ὁ "Ἀνν τὴν θεωροῦσε ἐνοχῇ.

—Εἶναι φανερό πὼς ὁ "Ἀνν τὴν θεωρεῖ ἐνοχῇ, εἶπε ἡ Μπέττυ.

Ὁ Τζίμ ἀπάντησε ἀργά.

—Φαντάζομαι ναί. Πάντως μπορούμε νὰ βεβαιωθούμε. Χθὲς τὸ βράδυ εἶχα μιὰ ἀμφιβολία. Καὶ τὸν ῥώτησα ὀρθὰ κοφτά.

—Καὶ τί σοὺ ἀπάντησε; ρώτησε ἡ Μπέττυ μὲ κομμένη ἀναπνοή.

—Μοῦ εἶπε νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας τοῦ Ντιζὸν καὶ ὅτι ἐκεῖ, στὴν πρόσοψί της, θὰ διάβαζα ἂν ἡ "Ἀνν εἶναι ἐνοχῇ ἢ ὄχι.

Κάθε ἴχνος χρώματος χάθηκε ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς Μπέττυ. Τὰ μάτια της τὸν κύτταζαν μὲ φρίκη. Ἦταν σὰν ἕνα κομμάτι πέτρα ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μάτια της ποὺ πετοῦσαν φλόγες.

—Εἶναι τρομερό! εἶπε σιγὰ. Τρομερό! Θὰ δῆς καὶ σύ! Ἐλα!

Σηκώθηκε καὶ ἔτρεξε στὸ αὐτοκίνητο.

Ἡ λάμψι τῆς ἡλιόλουστης μέρας εἶχε χαθῇ καὶ γιὰ τοὺς δύο. Ἡ Μπέττυ ὠδηγοῦσε σκυμμένη στὸ τιμόνι μὲ τὰ μάτια ἴσα μπροστὰ της.

Ἀλλὰ ὁ Τζίμ ἀναρωτιόταν ἂν διέκρινε τίποτα ἀπὸ τὸ δρόμο ποὺ τὸν καταβρόχθιζαν τόσο γρήγορα. Μιὰ στιγμή καθὼς ἀφῆναν τὸ βουνὸ καὶ κατέβαιναν πρὸς τὴν πεδιάδα, ἡ Μπέττυ εἶπε.

—Θὰ ἀποφασίσω ἀπὸ ὅ,τι θὰ δοῦμε;

—Ναί.

—Ἄν ὁ "Ἀνν τὴν θεωρῇ ἀθῶα θὰ μείνῃ, ἂν τὴν θεωρῇ ἐνοχῇ θὰ φύγῃ.

—Ναί.

Ἡ Μπέττυ ὠδήγησε τὸ αὐτοκίνητο σὲ μιὰ τετράγωνη πλατεία.

Ἀπέναντί τους ἦταν μιὰ μεγάλη ἐκκλησία ἐποχῆς. Ἀναγεννήσεως μὲ ὀκτάγωνους πύργους καὶ ἕναν μικρὸ θόλο πάνω ἀπὸ τὴν κεντρικὴ πύλη.

Ἐπάνω ἀπὸ τὴν πύλη ἦταν ἕνα μεγάλο ἀνάγλυφο τῆς Τελευταίας Κρίσεως. Ὁ Θεὸς μέσα στὰ σύννεφα, ἀγγελοὶ μὲ σάλπιγγες καὶ ὁ καταδικασμένοι νὰ βγαίνουν ἀπὸ τοὺς τάφους γιὰ νὰ ὑποστοῦν τὰ μαρτύριά τους.

Ἡ Μπέττυ καὶ ὁ Τζίμ κύταξαν γιὰ λίγο τὴν παράστασι σιωπηλοί. Ὁ Τζίμ συλλογιζόταν πὼς ἦταν ἕνα χοντροφτιαγμένο ἔργο ποὺ

ταίριαζε με την απόκάλυψη της πεποθήσεως του 'Ανώ.

—Ναί, τὸ νόημα εἶναι εὐκολο, εἶπε ὁ Τζίμ καὶ γύρισαν στὴν Βίλλα Γκρενέλ σιωπηλοὶ καὶ μελαγχολικοί.

Ὁ Ζώρζ, ὁ σωφέρ, δῆγκε ἀπὸ τὸ γκαράζ γιὰ νὰ παραλάβῃ τὸ αὐτοκίνητο. Ἡ Μπέττυ μῆκε διαστικά στὸ σπίτι καὶ περίμενε τὸν Τζίμ.

—Λυπούμαι τόσο πολὺ, τοῦ εἶπε. Ἐκρυβα μέσα μου κάπου μιὰ ἐλπίδα ὅτι θὰ κάναμε ὅλοι μας λάθος... Ἐννοῶ γιὰ τὸν κίνδυνο ποὺ διατρέχει ἡ Ἄνν... Δὲν πιστεύω βέβαια καθόλου πὼς εἶναι ἔνοχη. Μὰ πρέπει νὰ φύγῃ, αὐτὸ εἶναι ὁλοφάνερο.

Ἡ Μπέττυ ἀνέβηκε ἀργὰ τὶς σκάλες καὶ ὁ Τζίμ δὲν τὴν ξαναεἶδε παρὰ τὸ βράδυ στὸ φαγητὸ ποὺ σερβρίστηκε πολὺ ἀργότερα ἀπὸ τὴν συνηθισμένη του ὥρα. Τὴν Ἄνν Ἄπκοτ δὲν τὴν εἶχε ὅλη καθόλου ὅλη μέρα, οὔτε ἦταν στὸ τραπέζι. Ἡ Μπέττυ ἦρθε καὶ τὸν βρῆκε στὴν βιβλιοθήκῃ λίγῳ πρὶν ἀπὸ τὶς ἑννέα.

—Μὲ συγχωρεῖς ποὺ ἀργήσαμε. Θὰ εἴμαστε μόνο οἱ δύο μας, Τζίμ, τοῦ εἶπε καὶ προχώρησε στὴν τραπέζια.

Στὸ φαγητὸ φαίνονταν ἀνήσυχη καὶ συλλογισμένη, κουνούσε τὸ κεφάλι της ὅ,τι καὶ ἂν τῆς ἔλεγε, καὶ τοῦ ἀπαντοῦσε ἀφηρημένα ἢ καθόλου. Τοῦ φάνηκε τοῦ Τζίμ πὼς περίμενε ν' ἀκούσῃ κάποιο ἦχο στὸ χῶλλ ποὺ ἀργοῦσε νὰ ἀκουστῇ. Γιατὶ τὰ μάτια της γύριζαν συνεχῶς στὸ ρολοῖ καὶ ὁ τρόπος τῆς ἔδειχνε μιὰ ταραχὴ ἀσυνήθιστη γιὰ ἄνθρωπο τόσο ἥρεμο. Τέλος, λίγο πρὶν ἀπὸ τὶς δέκα ἀκούσαν καὶ οἱ δύο τους τὸ κορνάρισμα ἑνὸς αὐτοκινήτου στὸν ἤσυχον δρόμο. Τὸ αὐτοκίνητο φάνηκε πὼς σταμάτησε ἀκριβῶς ἔξω ἀπὸ τὴν σιδερένια πόρτα καὶ ὕστερα ἀκούστηκε ὁ ἦχος ποὺ φαίνονταν νὰ περιμένῃ ἡ Μπέττυ, τὸ κλείσιμον τῆς βαρεῖας πόρτας ἀπὸ κάποιον ποὺ τὴν ἐκλείσει πολὺ προσεκτικά. Ἡ Μπέττυ ἔρριξε μιὰ γρήγορη ματιά στὸν Τζίμ Φρόμπισερ καὶ κοκκίνισε ὅταν ἐκεῖνος τὴν εἶδε. Σὲ λίγο τὸ αὐτοκίνητο ἔφυγε καὶ ἡ Μπέττυ πῆρε μιὰ βαθειὰ ἀναπνοή. Ὁ Τζίμ ἔσκυψε πρὸς τὴν Μπέττυ καὶ παρ' ὅλο ποὺ ἦταν μόνοι τους

στὸ δωμάτιο, τῆς μίλησε σιγά.

—Ὡστε ἡ Ἄνν Ἄπκοτ ἔφυγε;

—Ναί.

—Τόσο γρήγορα; Τὰ εἶχατε ὅλα ἔτοιμα;

—Τὰ εἶχαμε ὅλα ἑτοιμάσει ἀπὸ χθὲς τὸ βράδυ. Θὰ πρέπει νὰ βρίσκται στὸ Παρίσι αὐριο τὸ πρῶτο καὶ στὴν Ἀγγλία αὐριο τὸ βράδυ. Μόνο νὰ πᾶνε ὅλα καλά!

Ἀκόμη καὶ μέσα στὴν ἀγωνία τῆς ἡ Μπέττυ διέκρινε μιὰ νότα δυσανεσκειᾶς στὰ λόγια τοῦ Τζίμ. Οἱ δύο κατέλλες τὸν εἶχαν ἀφήσει ἔξω ἀπὸ τὰ συμβουλίαι τους. Τὰ σχέδιά τους τὰ εἶχαν καταστρώσει χωρὶς τὴν δική του συμμετοχή, καὶ τοῦ εἶχαν μιλήσει γι' αὐτὰ μόλις τὴν τελευταία στιγμή ὅταν νὰ ἦταν κανένας ἀνόητος ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ τοῦ ἔχουν ἐμπιστοσύνη, κανένας ἀνάξιος ποὺ ἡ συμβουλή του θὰ ἦταν χαμένος καιρὸς. Ἡ Μπέττυ διακαίολογῆθηκε.

—Θὰ ἦταν βέβαια καλύτερα ἂν μᾶς βοηθοῦσε καὶ σύ, Τζίμ. Ἀλλὰ ἡ Ἄνν δὲν ἤθελε. Ἐπέμενε πὼς ἐσύ εἶχες ἔρθει ἐδῶ γιὰ μένα καὶ πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ μπερδευτῇς σ' αὐτὴ τὴν ἱστορία τῆς φυγῆς της. Τὸ ἔθεσε ὡς ὅρο καὶ ἔτσι ἀναγκάστηκα νὰ ὑποχωρήσω. Ἀλλὰ μπορεῖς νὰ με βοηθήσεις τώρα πάρα πολὺ.

Ὁ Τζίμ ἡσύχασε. Πάντως ἡ Μπέττυ τὸν ἤθελε καὶ φοβόταν τώρα πὼς χωρὶς τὴ βοήθειά του θὰ μποροῦσε νὰ χαλάσῃ τὸ σχέδιό της.

—Πὼς μπορῶ νὰ βοηθήσω;

—Μπορεῖς νὰ πᾶς στὸ σινεμά καὶ νὰ ἀπασχολήσης τὸν κύριο Ἀνώ. Εἶναι σημαντικό νὰ μὴ μάθῃ τίποτα γιὰ τὴ φυγὴ τῆς Ἄνν παρὰ ἀργὰ αὐριο.

Ὁ Τζίμ γέλασε γιὰ τὶς προφυλάξεις ποὺ ἔπαιρνε ὁ Ἀνώ νὰ κρύβεται. Ὅλη ἡ πόλι φαίνεται ἤξερε πὼς περνοῦσε τὰ βράδια του στὸ σινεμά Γκράντ Ταβέρν.

—Ναί, θὰ πάω, ἀπάντησε, θὰ πάω τώρα.

Ἀλλὰ ὁ Ἀνώ δὲν ἦταν ἐκεῖνο τὸ βράδυ στὴν συνηθισμένη του θέσι, καὶ ὁ Τζίμ κάθισε ἐκεῖ μόνος τὸς τὶς δέκα καὶ μισή. Ὑστερα ἑνὸς ἀνθρώπου δῆγκε ἀπὸ τὸ μπιλλιάρδο καὶ στάθηκε πίσω του, ψιθυρίζοντας.

—Μὴν κυττάξετε πίσω σας, κύριε. Εἶμαι ὁ Μορῶ. Θὰ πάω ἔξω. Σᾶς παρακαλῶ ἀκολουθῆτε με.

Ὁ Μορῶ ἔφυγε καὶ ὁ Τζίμ ἔμεινε ἕνα-δύο λεπτά. Θυμόταν τὴν συμβουλή τοῦ Ἀνώ καὶ εἶχε πληρώσει τὴν μπύρα τὸν ὅταν τὴν ἔφεραν. Ὅταν δῆγκε ἔξω προχώρησε ἀργὰ στὸ δρόμο. Σὲ λίγο ὁ Μορῶ τὸν προσπέρασε χωρὶς νὰ δείξῃ πὼς τὸν ἀναγνωρίζει καὶ ἔστριψε στὴν ὁδὸ Λιμπερτέ. Ὁ Φρόμπισερ τὸν ἀκολούθησε ἀνήσυχος. Ἦταν τρέλλα φυσικὰ νὰ φανταστῇ κανεὶς πὼς ἂν μποροῦσε νὰ γεγελᾷ τὸν Ἀνώ. Ἀσφαλῶς θὰ εἶχαν πιάσει τὸ αὐτοκίνητο. Ἀσφαλῶς ἡ Ἄνν θὰ βρισκόταν ἤδη κλεισμένη μέσα. Τὰ τελευταία λόγια ποὺ εἶχε ἀκούσει τὸν Ἀνώ νὰ λέει ἦταν: «Πρέπει νὰ διαστώ.»

Ὁ Μορῶ ἔστριψε στὴν λεωφόρο Σεβινιέ καὶ ὕστερα μπῆκε σὲ ἕνα μικρὸ ξενοδοχεῖο. Τὸ χῶλλ ἦταν ἄδειο. Ὁ Μορῶ ἀνέβηκε τὴ στενὴ σκάλα ποὺ ὠδηγοῦσε στὸ ἐπάνω πάτωμα καὶ ἀνοῖξε μιὰ πόρτα. Ὁ Φρόμπισερ εἶδε ἕνα μικρὸ καὶ φτωχικὸ σαλονάκι. Τὰ παραθύρα ἦταν ἀνοιχτά, ἀλλὰ τὰ παραθυρόφυλλα κλειστά. Σὲ ἕνα τραπέζι κάτω ἀπὸ τὸ φῶς ἦταν ἀπλωμένος ἕνας χάρτης καὶ σκυμμένος ἐπάνω του ὁ Ἀνώ.

Ὁ χάρτης ἦταν σημειωμένος με

κόκκινη μελάνη με παράξενο τρόπο. Ἡ κόκκινη γραμμὴ σχημάτιζε ἕνα σχέδιο σὰν ρακέττα τοῦ τένις χωρὶς τὸ χέρι της. Μιὰ ἄλλη ἀκανόνιστη γραμμὴ χωρίζε τὸν κρικο σὲ δύο ἡμικύκλια. Ὁ Ἀνώ γύρισε καὶ κύταξε τὸν Τζίμ.

—Τὸ ξέρατε, φίλε μου, ρώτησε πολὺ σοδάρᾳ, πὼς ἡ Ἄνν Ἄπκοτ τῆγε ἀπόψε στὸν χορὸ μετεμφιεσμένων τῆς κυρίας Λέ Βαί;

Ὁ Τζίμ ἔμεινε τελείως ἄφωνος ἀπὸ τὴν ἐκπληξί του.

—Ὅχι, βλέπω πὼς δὲν τὸ ξέρατε, εἶπε ὁ Ἀνώ καὶ παίρνοντας τὴν πέννα του ἔβαλε μιὰ κόκκινη κουκίδα στὴν ἄκρη τοῦ κρικοῦ.

Ὁ Τζίμ συνήλθε ἀπὸ τὴν ἐκπληξί του. Ὁ χορὸς τῆς κυρίας Λέ Βαί θὰ ἦταν τὸ σημεῖο ἐκκινήσεως! Ἀσφαλῶς τὸ σχέδιο δὲν ἦταν πολὺ ἄσχημα καταστρωμένο, ἂν κατάρθωνε τελαχίστον ἡ Ἄνν νὰ φθάσῃ στὸ χορὸ ἀπαράτηρητη. Μετεμφιεσμένη καὶ με μᾶσκα, ἀνάμεσα σὲ ἕνα πληθος ἄλλων μετεμφιεσμένων σὲ ἕνα στίτι με κῆπο, ἀμυδρὰ ἀσφαλῶς φωτισμένο, θὰ εἶχε κάθε εὐκαιρία νὰ τὸ σκάσῃ. Ἀλλὰ ἡ εὐκαιρία φαίνεται πὼς εἶχε ἤδη χαθῇ γιατί ὁ Ἀνώ ἔφησε τὴν πέννα του λέγοντας αὐστηρά.

—Τὸ ὁμορφο νούμερο ἀσφαλῶς δὲν θὰ διασκεδάσῃ πολὺ ἀπόψε!

Ο ΧΑΡΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΔΕΡΑΙΟ

Ὁ Ἀνώ ἔστριψε τὸν χάρτη του καὶ τὸν ἔσπρωξε πρὸς τὸν Τζίμ.

—Τί σὰς λέει αὐτό; ρώτησε.

Ὁ Τζίμ τράβηξε μιὰ καρέκλα κοντὰ στὸ τραπέζι καὶ κάθισε γιὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸν χάρτη. Πρῶτα ἀπ' ὅλα εἶδε πὼς ἦταν ἕνας χάρτης τοῦ Ντιζόν καὶ τῶν περιχώρων του σὲ μεγάλη κλίμακα. Ἡ πόλι δρισκόταν στὴν ἄκρη τῆς κόκκινης ρακέτας, ἐκεῖ ποὺ θὰ ἦταν τὸ χέρι. Ὅσο γιὰ τὸν κόκκινο κύκλο, ἔμοιαζε νὰ δείχνῃ κάποιο γύρο ποὺ εἶχε κάνει περνώντας ἀπὸ τὸ Ντιζόν, κάποιοι ξεκινώντας ἀπὸ τὸ Ντιζόν, περνώντας ἀπὸ τὰ περὶχωρα καὶ γυρίζοντας πάλι στὴν πόλι. Ἀλλὰ ὁ πῆρχαν καὶ ἄλλα πράγματα. Ἡ ἀκανόνιστη γραμμὴ π.χ. ἀπὸ τὸ ἐπά-

νω μέρος τῆς ρακέτας ὡς τὸ χέρι, δηλ. ὡς τὸ Ντιζόν. Καὶ στὰ ἀριστερὰ τοῦ κύκλου, ἀκριβῶς ἔξω ἀπὸ τὸ Ντιζόν ἕνα κόκκινο σημάδι, ἕνα μικρὸ κόκκινο τετραγώνάκι ποὺ τὸ εἶχε φτιάξει μὲ τὴν πέννα τοῦ Ἀνώ. Δίπλα στὸ τετραγώνάκι ἦταν σημειωμένη μιὰ ὥρα.

«Ἐντεκα π.μ.» διάβασε ὁ Τζίμ.

Ἀκολούθησε μετὰ τὸ βλέμμα του τὴν κόκκινη καμπύλη καὶ ἐκεῖ ποὺ ἡ διαχωριστικὴ γραμμὴ συναντοῦσε τὴν ἄκρη τοῦ κύκλου ἦταν σημειωμένη μιὰ ἄλλη ὥρα:

«Ἐντεκα καὶ σαράντα.»

Ὁ Τζίμ σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ κύταξε τὸν Ἀνώ κατὰπληκτος.

—Κύριε έλεησον! φώναξε καί ξανσκούψε στο χάρτη.

Τό σημείο όπου διακλαδιζόταν ή διαχωριστική γραμμή ήταν μέσα σέ μιιά κοιλάδα, όπως μπορούσε νά καταλάβη —ναί— τώρα είδε καί τό όνομα — κοιλάδα Τερζόν. Ακριβώς πρίν από τίς έντεκα ή Μπέττυ είχε σταματήσει τό αυτοκίνητο έξω από τό Ντιζόν άπέναντι σέ ένα μεγάλο κήπο μέ ένα σπίτι στο βάθος, καί είχε φτιάξει κάτι. Είχαν ξεκινήσει πάλι ακριβώς στίς έντεκα. Η Μπέττυ είχε σημειώσει την ακριβή ώρα καί ύστερα είχαν πιά σταματήσει στο σημείο που ήταν ή διασταύρωση με τόν δευτερεύοντα δρόμο που ξαναγύριζε πρὸς τό Ντιζόν, στην άλλη άκρη τής ρακέτας, στο σημείο όπου ή διαχωριστική γραμμή έβρισκε τό περίγραμμα, ακριβώς στίς έντεκα καί σαράντα.

—Αυτός είναι ό χάρτης με τόν περίπατο που κάναμε σήμερα, είπε ό Τζιμ. "Ωστε μάς παρακολουθούσαν;

Ξαφνικά θυμήθηκε τόν δεύτερο μοτοσυκλετιστή που είχε έμφανιστή από πίσω, μέσα από τό σύννεφο τής σκόνης καί είχε σταματήσει κοντά τους παίρνοντας μέρος στη συζήτηση με τόν τουρίστα.

—Ό μοτοσυκλετιστής μάς παρακολουθούσε; ρώτησε χωρίς νά πάρη καί πάλι άπάντησι.

Αλλά ό μοτοσυκλετιστής δέν τους είχε ακολουθήσει σ' όλη την διαδρομή. Στόν γυρισμό είχαν σταθί νά φάνε στο πανδοχείο με τόν κήπο. Εκεί δέν φαινόταν πουθενά κανένας. Ό Τζιμ ξανακούτταξε τό χάρτη. Ακολουθούσε την κόκκινη γραμμή από την διασταύρωση τών δύο δρόμων, ως την καμπή τής κοιλάδας στη γωνία όπου συναντούσε τον μεγάλο δημόσιο δρόμο για τό Παρίσι. Εκεί είχαν σταθί για νά φάνε. Στο γυρισμό είχαν ακολουθήσει τόν δημόσιο δρόμο ως τό Ντιζόν, ενώ ή κόκκινη γραμμή διέσχιζε τόν δημόσιο δρόμο καί έπείστρεφε από ένα δρόμο μακρύτερο καί ασφαλώς με λιγώτερη κίνηση.

—Δέν μπορώ νά καταλάβω γιατί βάλατε νά μάς παρακολουθήσουν σήμερα τό πρωί, κύριε Άνώ, είπε

ό Τζιμ ζωηρά. Άλλά μπορώ νά σάς πώ ένα πράγμα. Η παρακολούθησι δέν πέτυχε καί τόσο πολύ. Γιατί δέν γυρίσαμε από εκεί που έχετε σημειώσει.

—Δέν έχω ιδέα πώς γυρίσατε, άπάντησε άτάραχος ό Άνώ. Η γραμμή άπ' αυτό τό μέρος του κύκλου δέν έχει καμμιιά σχέση με σάς, όπως μπορείτε νά καταλάβετε μόνος σας κυττάζοντας την ώρα που είναι σημειωμένη στο σημείο από όπου ξεκινά ή γραμμή.

Η κόκκινη ρακέτα στην άκρη δέν ήταν συμπληρωμένη. Υπήρχε ένα άνοιγμα εκεί που ήταν ή πόλι καί στο δεξιό μέρος όπου άρχιζε ή γραμμή ήταν καθαρά σημειωμένη μιιά ώρα.

«Δέκα καί είκοσι πέντε π.μ.»

Ό Τζιμ ένοιωθε όλο καί πιό μπερδεμένος.

—Δέν καταλαβαίνω τίποτε, φώναξε.

Ό Άνώ άπλωσε τό χέρι του καί έδειξε τό σημείο με την πέννα του.

—Απ' αυτό τό σημείο ξεκίνησε ό μοτοσυκλετιστής, ό άνθρωπος που σάς συνάντησε στίς έντεκα καί σαράντα.

—Ό ταξιδιώτης; ρώτησε ό Τζιμ νοιώθοντας τό μυαλό του όλο καί πιό πολύ πνιγμένο στην όμίχλη.

—Ας πούμε ό άνθρωπος με την βαλίτσα στο καλάθι τής μοτοσυκλέτας, διώρθωσε ό Άνώ. Βλέπετε πώς ξεκίνησε από τό Ντιζόν τριάντα πέντε λεπτά πρίν από σάς. Όλο τό πλάνο είχε σχεδιαστή θαυμάσια. Ούτε τό αυτοκίνητο, ούτε ή μοτοσυκλέτα χρειάστηκε νά περιμένουν έστω καί μισό λεπτό.

—Πλάνο! Καθωρισμένο σημείο! φώναξε ό Τζιμ κυττάζοντας γύρω του με άπελπισία. Μά μήπως τρελλαθήκατε όλοι σας; Για ποιό λόγο ένας άνθρωπος νά ξεκινήσει με μιιά βαλίτσα από τό Ντιζόν στίς δέκα καί είκοσι πέντε, νά διασχίσει τριάντα ή σαράντα χιλιόμετρα στην έξοχή από ένα άπόκεντρο δρόμο καί ύστερα νά γυρίση από έναν κακό συντομώτερο δρόμο; Είναι κάτι παράλογο!

(Ακολουθεί)

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ

Η «ΕΚΛΟΓΗ» στην προσπάθειά της νά κάνει προσιτό τό καλό βιβλίο στίς μεγάλες μάζες τών σπουδαστών καί φίλων του βιβλίου, κατώρθωσε νά επιτύχη την μικρότερη τιμή διδιοδεσίας καί βρίσκει σήμερα στην ευχάριστη θέσι νά προσφέρει τούς κομψούς τόμους του περιοδικού της μόνο με

30 ΔΡΑΧΜΕΣ

Οί έκδοθέντες τόμοι άνέρχονται συνολικά σέ 9 καί περιλαμβάνουν τίς εκδόσεις τής «ΕΚΛΟΓΗΣ» από τόν Ιούλιο του 1950 μέχρι καί του Δεκεμβρίου του 1954.

Κάθε τόμος περιλαμβάνει περισσότερες από 800 σελίδες, έκατοντάδες φωτογραφίες καί άρθρα τών μεγαλύτερων συγχρόνων συγγραφέων, ειδικές έκτυπώσεις σέ χαρτί εκτός κειμένου, διηγήματα, σταυρόλεξα, ανέκδοτα, ελληνικές σελίδες καί άλλη χρήσιμη καί ενδιαφέρουσα ύλη.

Οί 9 τόμοι παραδίδονται ΑΜΕΣΩΣ δεμένοι, στην τιμή τών 270 δραχμών.

Όσοι έχουν ήδη πάρει ώρισμένους τόμους, μπορούν νά αγοράσουν καί τούς μεμονωμένους στην τιμή τών 30 δραχ. Για τίς Έπαρχίες δραχμές 35.

ΕΠΙΣΗΣ ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ:

«ΕΚΛΟΓΗΣ» :	Μικρή Έγκυκλοπαίδεια	σελ. 256	Δεμένη δρχ. 30
»	Ανθολογία Ξένων Διηγημάτων	σελ. 186	Δεμένη δρχ. 25
»	Ανέκδοτοι Έπιστολαί Νι Γύζη	σελ. 275	Αδετον δρχ. 50
Α. ΒΛΑΧΟΥ :	Ό Κύριός μου Άλκιβιάδης (Βραβ. Κ. Ούράνη)		Αδετον δρχ. 40
Θ. ΒΟΣΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥ :	Αντιλεξικόν	σελ. 1.066	
		Αδετον δρχ. 100, δεμένο δρχ. 120	
ΜΠΕΡΓΚΑΔΗ :	Ιστορία Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (του Α. Vasilev)	σελ. 1.110, αδετον δρχ. 190	
»	Όσα παίρνει ό άνεμος (τής Μ. Mitchell)	σελ. 1.084, αδετον δρχ. 150	
»	Ντεζιρέ (τής Α. Selinko)	σελ. 610, αδετον δρχ. 90	

Οί τιμές επιβαρύνονται για τίς έπαρχίες με 10% για έξοδα αποστολής.

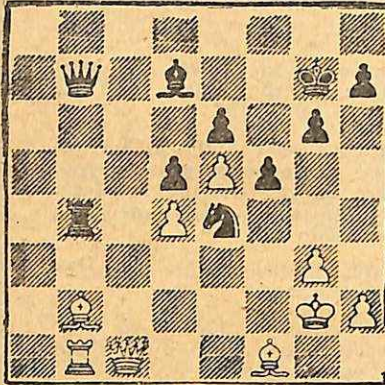
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ : Βιβλιοπωλείον «ΕΚΛΟΓΗΣ», Σωκράτους 57, Μέγαρον «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ» Α' όροφος, τηλ. 57.081.

ΣΚΑΚΙ

ΑΠΟ ΜΙΑ ΠΑΔΤΙΔΑ "Ασκ. άρθ. 413.
ΜΑΥΡΑ (10)

ΛΕΥΚΑ (9)

Λευκά: Ρη2. Βγ1. Πδ1. Αδ2. ζ1.
Σδ4. ε5. η3. Θ2.

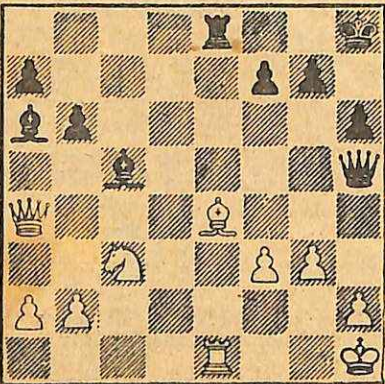
Μαύρα: Ρη7. Βδ7. Πδ4. Αδ7. Ιε4.
Σδ5. ε6. ζ5. Θ7.

Είς αὐτὴν τὴν θέσιν εἶναι ἡ σειρά
τῶν Λευκῶν νὰ παῖξουν.

"Εάν παίζουν σωστά, κερδίζουν ἢ τὴν
διαφορὰν ἢ...καὶ τὸ παιχνίδι.

Ποῖος θέλει μὲ ποῖον τρόπον;

ΑΠΟ ΜΙΑ ΠΑΡΤΙΔΑ "Ασκ. άρθ. 414.
ΜΑΥΡΑ (10)

ΛΕΥΚΑ (10)

Λευκά: ΡΘ1. Βα4. Πε1. Αε4. Ιγ3.
Σα2. β2. ζ3. η3. Θ2.

Μαύρα: ΡΘ8. ΒΘ5. Πε8. Αα6. γ5.
Σα7. β6. ζ7. η7. Θ6.

"Η τελευταία κίνησις τῶν Λευκῶν ἦ-
το ἐδῶ: 1) Βδ1—α4; Μὲ τὴν διπλὴν
ἀπειλὴν ΒΧΑ ἢ ΒΧΠ ἐνόμισαν τὰ Λευ-
κά ὅτι ἔπαξαν ὄχι μόνον πολλὸ κα-
λά, ἀλλὰ ὅτι πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ
κερδίσουν κάτι. Μ'α ἀπάντησις τῶν
Μαύρων ἔκαμαν τὰ Λευκά νὰ ἀτὰ χά-
σουν» κυριολεκτικῶς.

Βλέπετε ἐδῶ τὴν συνέχειαν;

"Ασκησις άρθ. 415. "Απὸ μίαν παρτίδα

Λευκά (10): Ρη1. Βε1. Πγ1. ε2.
Ιγ5. Σγ3. δ4. ζ3. η2. Θ2.

Μαύρα (12): Ρη8. Βα7. Πγ8. γ4.
Ιδ5. Σα5. α6. δ5. ε6. ζ7. η7. Θ7.

Εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν εἶναι ἡ σειρά
τῶν Μαύρων νὰ παῖξουν.

Πὼς μποροῦν τώρα τὰ Μαύρα νὰ ἐκ-
μεταλλευθοῦν τὴν θέσιν τοῦ Λευκοῦ Βα-
σιλέως η1 ποὺ ἔρσκεται ἐπάνω σὲ μὰ
διαγώνιον μὲ τὴν Βασίλισσαν α7;

"Υπάρχει κανεὶς τρόπος ὁ ὁποῖος νὰ
ἐξασφαλίσῃ τέτοια καλυτέρευσι θέσεως
στὰ Μαύρα, ὥστε νὰ πρέπει νὰ κερδι-
σουν θεωρητικῶς;

"Ασκησις άρθ. 416. "Απὸ μίαν παρτίδα

Λευκά (11): Ρη1. Βη4. Πδ7. Ια4.
δ7. Σα2. β2. ε5. ζ2. η2. Θ2.

Μαύρα (9): ΡΘ7. ΒΘ6. Πε7. Ιζ4.
Σα6. β4. γ4. ζ7. η7.

Εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν εἶναι ἡ σειρά
τῶν Μαύρων νὰ παῖξουν.

Τὰ Μαύρα ἔχουν ἓνα "Ιππον ὀλ'γώ-
τερον. "Εν τούτοις κερδίζουν τὴν παρ-
τίδα.

Πὼς πρέπει νὰ παῖξουν τώρα διὰ
νὰ κερδίσουν ἀσφαλῶς;

"Ασκησις άρθ. 417. "Απὸ μίαν παρτίδα

Λευκά (11): Ρη1. Βε4. Πδ2. ζ3.
Αδ5. Σα2. α3. γ4. ζ2. η3. Θ2.

Μαύρα (10): Ρη7. Βγ7. Πα6. δ8.
Αζ6. Σβ6. γ5. ε5. η6. Θ6.

"Εδῶ εἶναι ἡ σειρά τῶν Λευκῶν νὰ
παῖξουν.

Μὲ ἓνα ὥραϊον συνδυασμὸν μποροῦν
ἐδῶ νὰ κερδίσουν τὴν διαφορὰν.

Βλέπετε μὲ ποῖον τρόπον;

"Ασκησις άρθ. 418.

J. MÖLLER

Λευκά (6): Ρα8. Βε4. Αα3. β3.
Ιε1. ε2.

Μαύρα (5): Ρδ2. Αγ3. Ιε5. ζ5.
ΣΘ3.

Τὰ Λευκά παίζουν καὶ κάνουν μὰτ
σὲ τρεῖς κινήσεις.

Μία σύνθεσις μὲ μίαν πολὺ πρωτό-
τυπη εἰκόνα ἐνὸς τελικοῦ μὰτ.

"Ασκησις άρθ. 419.

F. TEED

Λευκά (7): Ρζ1. Βα6. Πγ4. Ιδ1.
γ6. Σβ4.

Μαύρα (4): Ρδ3. Αβ3. β8. Σδ5.
Τὰ Λευκά παίζουν καὶ κάνουν μὰτ
σὲ δύο κινήσεις.

Μία σύνθεσις μὲ ὥραιότατο «κλειδί».

"Ασκησις άρθ. 420.

W. GAWRILOW

Λευκά (7): Ρδ2. Βζ1. Πδ6. Αβ3.
ζ4. Ιγ2. Θ6.

Μαύρα (10): Ρε4. Πδ8. η5. Αζ6.
η8. Ιδ7. ζ7. Σδ4. η4. Θ4.

Τὰ Λευκά παίζουν καὶ κάνουν μὰτ
σὲ δύο κινήσεις.

Μία σύνθεσις μὲ ἐκλεκτὲς θαριάντες
καὶ χωρὶς κανένα λευκὸ πόνι!

I. X.

(Λύσεις στὴ σελίδα 127)

—Δὲν πᾶμε καλύτερα σὲ κανένα ἄλλο δωμάτιο, ἐδῶ τὰ χάνε; κανεὶς κυριολεκτικῶς!

Γράμματα

τῶν ἀναγνωστῶν μας

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Νικόλαο Μολοχίδη, Περί: Σὰς εὐχαριστοῦμε θερμότατα γιὰ τὸ γράμμα σας. Οἱ ἐπιθυμίες εἶναι θέματα ποὺ δὲν ἔπαψαν ποτὲ νὰ ἀπασχολοῦν τὴν «Ἐκλογὴ» καὶ ἐλπίζομε πῶς δὲν θὰ ἀργήσουν νὰ πραγματοποιηθοῦν. Σχετικὰ μὲ τὴν τελευταία σας πρόταση, ἴσως θὰ ἔπρεπε νὰ εἴστε σαφέστερος.

Μη ἂ Νοταρά, MONACO: Στὴν πρώτη σελίδα τῆς «Ἐκλογῆς» ἀναγράφεται τὸ κόστος τῆς ἐπῆρας καὶ ἐξαμηνίου συνδρομῆς, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν.

Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς συνεργασίες τοὺς τοὺς ἀναγνώστες μας: Βάσω Καλαμάρα, Π. Μακρῆ, Γρ. Παπατσώρη, Ε. Κόλμαν καὶ Ἀθ. Βασιλείου.

ΖΗΤΩ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

...στὴν ἑλληνικὴ ἢ ἀγγλικὴ γλῶσσα μὲ μαθητὰς καὶ μαθητρίδας.

Κορνήλιος Χρηστάκης
Γερωνιμάκης 13
Ἡράκλειον Κρήτης

...γιὰ οἰοδήποτε θέμα.

Ἰωάννης Τρεμπέλης
Ἰωάννινα

...μὲ Ἑλληνες τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς.

Κώστας Γεωργιάδης
Ταχυδρομικὴ Θυρίς 220
Κεντρικοῦ Ταχυδρομείου — Ἀθήναι

...μὲ νέους καὶ νέες στὴν ἑλληνικὴ, ἰταλική, ἀγγλικὴ καὶ γαλλικὴ γλῶσσα.

Στρατιῶται:

Θεόδ. Παπαστάθης
Κων. Βουχάρας
489 Τάγμα Διαβιβάσεων
Β.Σ.Τ. 901

...μὲ νέους καὶ νέους στὴν ἑλληνικὴ ἢ γαλλικὴ.

Κων. Παλαμιδάς
Μαμούρη 26 — Ἀθήναι

...μὲ νέους καὶ νέες.

Στρατιῶται:

Βλάχος Σπυρίδων
καὶ Παπαστάθης Θεόδωρος
489 Τ.Δ. Β.Σ.Τ. 901

...γιὰ διάφορα θέματα.

Νικόλαος Ἀθανασόπουλος
Πλαταίων 56 — Ἀθήναι

καὶ σ'τρατιῶτης
Ζυμβραγὸς Γεώργιος

Α9 Πλας Μεραρχίας Σ.Τ.Γ. 912

...μὲ νέους καὶ νέες ποὺ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν ἀστρονομία, μόνον στὴν ἀγγλική.

Dale P. Cruikshank
3635 67th Str.
Des Moines 10,
Iowa, U.S.A.

...μὲ νέους καὶ νέες κάτω τῶν 22 ἐτῶν ἀπὸ τὴν Κύπρο, τὴν Αἴγυπτο καὶ τὴν Τουρκία.

Τάκης Καραλέκας
Μενελάου 134

Καλλιθέα — Ἀθήναι

καὶ Φώτης Μουμούσης
ἀνάλιτρος ἀνυπολογιστὸς
Σολάκειον Μεσσηνίας
Μελιγαλᾶς

...μὲ νέους καὶ νέες γιὰ διάφορα θέματα.

Παναγιώτης Γερόπαπας
Ἀφροδίτη — Ναυπάκτου

Ἐξασπόμενος ἀπὸ συγγενεῖς καὶ φίλους ἐπιθυμῶ νὰ ἀλληλογραφήσω μὲ Ἑλληνας καὶ Ἑλληνίδες τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἐπαμεινώνδας Ρεμουντάκης
(Σπουδαστὴς τῆς Νομικῆς)
Λεπροκομεῖον Σπινναλόγκας

...στὴν ἑλληνικὴ ἢ ἰταλικὴ γιὰ θέματα πολιτικοοικονομικά.

Στρατ. Χαραλαμπίδης Ἀθανάσιος
496 Τ.Δ. 1ος Λόχος Σ.Τ.Γ. 912

...μὲ νέους καὶ νέες.

Στρατ Παράσκευόπουλος Νικ.
72 Σ.Π.Α.Δ. Σ.Τ.Γ. 920γ

ΛΥΣΕΙΣ

«ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ» ἀπὸ σελίδα 13

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1) ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ. 2) ΓΕΝΝΗ. ΣΕΙΣ. — ΔΑ. 3) ΝΠΝ (Νηποινεῖ). — ΡΑΣΚΙΝ. 4) ΩΡΟΣ. — ΕΔΡΑΝΟΝ. 5) ΜΩΣΑΝΤΕΚ. — ΩΡΑ. 6) ΟΜ(-ΑΣ). — ΜΑΣΣΑΛΙΑΝ. 7) ΣΕΚ. — ΡΕΙ. — ΠΟΤΑ. 8) ΥΝΝΙΟΝ. — ΚΑΣΟΝ. 9) ΝΟΟΝ. — ΑΛ. — ΣΙ. 10) Η «ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ». 11. ΤΑΣΑ. — ΩΟΝ. 12) ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1) ΑΓΝΩΜΟΣΥΝΗΝ. 2) ΠΕΠΡΩΜΕΝΟΝ. 3) ΟΝΝΟΣ. — ΚΝΟΥΤΑ. 4) ΦΝ (ΦΙΝΝΟΙ). — ΣΑΝ. — ΙΝΚΑΣ. 5) ΘΗΣ. — ΟΡΑΝ. — ΤΣΙ. 6) Ε.Σ. — ΕΤΙΕΝ. — ΕΑΜ. 7) ΓΕΡΔΕΛΙ. — ΑΡ. 8) ΜΙΑΡΚΑ. — ΚΛΙΦΤ (Μονγκόμερυ). 9) ΑΣ.ΣΑ. — ΣΠΑ. 10) ΚΝΩΣΟΣ. — ΗΩΣ. 11) ΑΔΙΟΡΑΤΟΣ. 12) ΑΝ.ΝΑ ΜΑΝΙΑΝΙ.

«ΣΚΑΚΙ» ἀπὸ σελίδα 124

Ἀρ. 413. 1) Αα3!! Ἐάν τώρα 1)... ΠΧΠ (καὶ πό ὅς δὲν θὰ ἔπαίξε ἔτσι;) 2) ΒΘ6+!! ΡΧΒ 3) Αζ8+ μὲ σύντομον μάτ.

Ἀρ. 414. Τὰ Μαῦρα ἐπέτυχαν ἓνα μάτ «φορσέ» μὲ 1)...ΒΧ3+ 2) ΑΧΒ. ΠΧΠ+ 3) Ρη2, Αζ1+ 4) ΡΘ1, ΑΘ3+ καὶ μάτ. Ἡ σωστὴ κίνησις τῶν Λευκῶν ἦτο ἀντὶ 1) Βδ1-α4:: Αε4-γδ1

Ἀρ. 415. 1)...ΙΧδ4 2) γΧδ4, ΠΧ (γ5 μὲ κερδισμένο «φινάλε»)

Ἀρ. 416. 1)...Πε7Χδ7 2) ΒΧΠ, ΒΘ6-η6!! καὶ τὰ Μαῦρα κερδίζουν!

Ἀρ. 417. 1) Αζ7! ΡΧΑ (Ἐάν ΒΧ Α, ΠΧΠ) 2) ΠΧΠ, ΒΧΠ 3) Βε7+, Ρη8 4) ΒΧΠα6 καὶ τὰ Λευκὰ κερδίζουν.

Ἀρ. 418. 1) Ιη3 (Ἀπειλή 2) Ιζ1+ μάτ) 1)...ΙΧ1 2) Αγ1+ ΡΧΑ 3) Βγ2+ μάτ. 1)...Ιε3 2) Βδ3+ ΙΧδ3 3) Ιζ3+ μάτ. Μία ὥρα'α εἰκόνα τελικοῦ μάτ!

Ἀρ. 419. 1) Βα6-α7! Ἀπειλή. 2) Βα7-δ4+ μάτ.

Ἀρ. 420. 1) Αζ4-ε5! Ἀπειλή. 2) Βζ1-ζ4+ μάτ.

«ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΒΡΗ ΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ» ἀπὸ σελίδα 102

1) ΑΘΩΤΙΚΟΣ = 41. 2) ΦΑΝΟΦΟΡΟΣ = 37. 3) ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ = 37. 4) ΞΥΛΟΦΩΝΟΝ = 43. 5) ΨΗΛΑΦΗΣΙΣ = 41. 6) ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ = 43. ΣΥΝΟΛΟΝ = 242!

«ΤΙ ΕΝΝΟΕΙΤΕ ΟΤΑΝ ΛΕΤΕ» ἀπὸ σελίδα 68

1) ΑΔΡΟΣ: Γ. Ὅχι λεπτοκαμωμένος, χοντρός. Ἀδρὰ χαρακτηριστικὰ προσώπου — Ἀδρὲς πινελιές. Ἡ ἀρχικὴ σημασία τοῦ ἄφρονος (ἀπὸ τὸ ἐπὶ ρήμα ἄδην = πολὺ) σώζεται στὴ φρ. πληρῶνεται ἄδρᾶ.

2) ΑΨΙΜΑΧΙΑ: Α. Σύγκρουσι μικρῶν στρατιωτικῶν ὁμάδων. Μεταφορικῶς λόγῳ καὶ πρὸς ἀγγέλλει μεγάλῃ ἢ ἔντονῃ συζήτησι. Ἀρχισαν στὴ Βουλὴ οἱ πρῶτες ἀψιμαχίες γιὰ τὶς νέες φορολογίες.

3) ΒΑΚΙΛΛΟΣ: Α. Μικροσκοπικός μονοκύτταρος ισοφόρος οργανισμός. Ὁ βάκιλλος τῆς φυματιώσεως. Τὸ ὄμα του τὸ χρωστὰ στὴν ὁμοιότητά του μὲ ραβδάκι, ποὺ λατινικῶς λέγεται bacillus καὶ ἔχει συνώνυμο στὰ ἑλληνικά τὸ βακτηρίδιον.

4) ΔΙΑΣΗΜΟ: Γ. Διακριτικὸ σημάδι, ὁπηρεσίας, παράσημον κ.λπ. Φέρει τὰ διασήματα τοῦ Χρυσοῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτήρος. Διάσημα εἶναι ἐπίσης τὰ γαλῶνα, οἱ ἀστερσκοί κλπ. ποὺ δάζουν οἱ στρατιωτικοὶ στὴ στολή τους, τὰ διακριτικά.

5) ΕΝΤΕΥΚΤΗΡΙΟ: Β. Αἰθουσα ὅπου γίνοντα δεκτοὶ οἱ ἐπ'σκέπτες εἰς ἑδρύματος (σχολεῖον κλπ.) γιὰ νὰ συζητήσουν ἢ νὰ περάσουν τὴν ὥρα τους (ἀπὸ τὸ ἐντυγχάνω = συναντῶ).

6) ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΞ: Γ. Ἐκεῖνος ποὺ ἀναλαμβάνει χωρὶς ἀμοιβὴ τὴ φύλαξι ξένης κινητῆς περιουσίας. Μεταφορ. ποὺ διατηρεῖ κάτι σὺν ἱερὸ καὶ ἀπαράδιαστο. Θεματοφύλαξ τῶν ἐ.

θνικῶν ἰδανικῶν — παρὰ-
δόσεων.

7) ΚΟΛΟΦΩΝ: Β. Τὸ ἀνώτερο ὀρι-
ζόντιο δοκάρι τῆς στέγης σπιτιοῦ, ὃ
«καθάλαρξης». Μεταφορ. κορυφή, τὸ ψη-
λότερο σημεῖο. Ἔφτασε στὸν
κολοφῶνα τῆς δόξης — ἀκ-
μῆς. Συνών. ἀποκορύφωμα,
κατακόρυφο, ζενίθ.

8) ΚΥΛΙΚΕΙΟ: Α. Ἀρχικά ὁ μπου-
φές, ὅπου φύλαγαν τὰ ποτήρια τοῦ πο-
τοῦ κλπ. (ἀπὸ τὸ ἀρχ. κύλιξ=ποτήρι
κρασοῦ). Ἔπειτα καὶ ἡ αἴθουσα ὅπου
μπορεῖ κανεὶς νὰ φάῃ καὶ νὰ πῇ πρό-
χειρα σὲ ἕνα θέατρο, σὲ μιὰ δεξίωσι.
Ἀκόμη στὸ πλοῖο κλπ.

9) ΛΙΛΙΠΟΥΤΕΙΟΣ: Β. Πολὺ μι-
κρὸς στὸ σῶμα ἢ τὶς δαστάσεις. Τὸ ἐ-
πίθετο ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ μυθικοῦ
νησιοῦ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ Λιλλ-πού-
τη, ποὺ κατὰ τὸν συγγραφέα τοῦ βι-
βλίου «Τὰ ταξίδια τοῦ Γκιούλλιβερ»,
Σουίφτ, δὲν ξεπερνοῦν στὸ ἀνάστημα
τοὺς ἑξι πόντους. Οἱ λιλλιπού-
τειοι ἡθοποιοὶ τοῦ παι-
δικοῦ θεάτρου.

10) ΜΕΝΤΩΡ: Α. Ὅνομα μυθικοῦ
προσώπου, στὸν ὁποῖον εἶχε ἀναθέσει ὁ
Ὀδυσσεύς τὴν ἐπίβλεψι τοῦ Τηλέμαχου
καὶ τοῦ σπιτιοῦ του γενικά. Μεταφορ.
γνωστικὸς φίλος καὶ σύμβουλος.

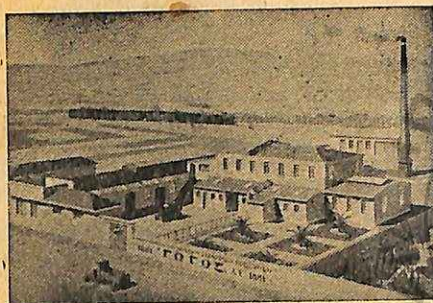
11) ΜΟΛΟΣ ΣΟΣ: Γ. Τσοπανόσκυ-

λο. Τὸ δόγμα ἀπὸ τὴν ἀρχαία Μολοσ-
σία, περιοχή τῆς Ἠπείρου μὲ πρωτεύ-
ουσα τὴν Ἀμβρακίαν, ὀνομαστὴ γιὰ τὰ
μεγαλόσωμα σκυλὰ τῆς. Μεταφορ. Ἀ-
γρυπὸς φύλακας, Κέρβερος. Ὁ
Τίτο πρέπει νὰ ἐπιστρα-
τεύσῃ ἐκατὸ μολοσσοῦς
γιὰ νὰ προσέχουν τὸν
Δούρειο ἵππο τῆς ρωσι-
κῆς φιλίας.

12) ΜΟΡΜΟΥΛΚΕΙΟ: Α. Φόδητρο.
Ἀρχικά τρομακτικὴ προσωπίδα ἢ κού-
κλα ποὺ παρίστανε τὴ Μορμώ, τὸ «μπα-
μπούλα» τῶν ἀρχαίων, μὲ τὴν ὁποία
τρόμαζαν τὰ παῖδα. Σήμερα ἀπὸ τὴν
κούκλα πήρε τὴ σημασίαν τοῦ ἀνδρεί-
κελου, τοῦ νευρὸςπαστου.
Ὁ ἀνατολικὸς συνασπι-
σμός, σύνολον μορμουλ-
κείων πειθαρχοῦντων τυ-
φλῶς εἰς τὸ Κρεμλίνον.

13) ΣΥΝΑΦΙ: Β. Ἡ τουρκικὴ λέ-
ξι ἐσνάφ, ποὺ σημαίνει συντεχνία,
σωματεῖο, κοινωνικὴ τάξι. Τὸ συνά-
φι τῶν μπακκάληδων. Ἡ λ
δὲν ἔχει σχέση μετὰ τὴν πρόθεσι σὺν
καὶ γι' αὐτὸ καλύτερα νὰ τὴ γράφωμε
σινάφι.

14) ΣΥΝΤΑΓΜΑ: Γ. Τὸ σύνολο τῆς
βασικῆς νομοθεσίας μιᾶς χώρας. Το-
υτο προσκρούει εἰς ρητὴν
διάταξιν τοῦ Συντάγμα-
τος (τοῦ 1911 π.χ.).

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΩΔΩΝ ΠΡΟ-ΙΟΝΤΩΝ "ΓΩΓΟΣ"

ΑΘΗΝΑΙ
ΟΙΚΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΤΟ 1861
ΓΡΑΦΕΙΑ — ΠΡΑΤΗΡΙΑ:
ΟΔΟΣ ΚΑΛΑΜΙΝΤΟΥ 12
ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ: 24.965
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ — ΑΠΟΘΗΚΗ:
ΟΔΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 248
ΤΗΛ. 482.475, 482.365

**ΚΟΥΦΕΤΑ, ΜΠΟΜΠΟΝΙΕΡΑΙ ΩΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΙΔΗ
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ**